

โครงการแม่ข่ายกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔

ข้อเสนอการปรับโครงสร้างกระทรวงพาณิชย์

ข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงพาณิชย์

(การศึกษาด้านองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ : จุฑอห์น จุฑนัง
ในการดำเนินงานของกระทรวงพาณิชย์)

โดย

รองศาสตราจารย์ สุปราณี ศรีฉัตรวิมุข

รองศาสตราจารย์ วั จามรมาน

Professor John E. Butler

ฝ่ายการวิจัยเศรษฐกิจรายสาขา
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

เสนอ

กระทรวงพาณิชย์

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้ส่วนหนึ่งผู้ศึกษาต้องทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงพาณิชย์ เพื่อนำมาประกอบให้เห็นภาพของกระทรวง และจุดเด่น จุดด้อย ในปัจจุบัน ซึ่งในส่วนของกรสัมภาษณ์นั้น ผู้ศึกษาได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงพาณิชย์หลายท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลต่างๆ ตลอดจนแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ด้วยความกระตือรือร้นและด้วยความเต็มใจอย่างยิ่ง แม้ว่าผู้ศึกษาจะไม่สามารถระบุชื่อผู้ที่ให้สัมภาษณ์ได้ ด้วยเหตุผลที่อาจทำให้เกิดการเอาใจเขามาใส่ใจเราได้ แสดงข้อคิดเห็นด้านดีหรือเสียต่อกระทรวงก็ตาม แต่ไม่ตรีจิดและความกรุณาที่ท่านมีต่อผู้ศึกษานั้น ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งยิ่งนัก และขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน ไว้ ณ ที่นี้

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	iii
สารบัญตาราง.....	vii
สารบัญรูป	ix
บทคัดย่อ	xi
1. คำนำ.....	1
2. วิธีการศึกษา	3
3. โครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ในปัจจุบัน.....	3
4. การสัมภาษณ์ผู้บริหารของกระทรวงพาณิชย์.....	7
4.1 สรุปปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์.....	7
4.2 บทวิเคราะห์ปัญหาจากการสัมภาษณ์	10
4.3 การจัดกลุ่มปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้.....	12
5. ภาพรวมของรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ในประเทศอื่นๆ.....	14
5.1 ปัจจัยที่ให้เกิดการปฏิรูประบบราชการ	14
5.2 แนวโน้มของรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ในประเทศอื่นๆ	17
5.3 พันธกิจเป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดรูปแบบโครงสร้างขององค์กร.....	17
5.4 ประสิทธิภาพขององค์กรมีความสัมพันธ์กับเป้าหมายที่ชัดเจน	18
5.5 ปัญหาที่มักพบเสมอในเรื่องโครงสร้างการบริหาร	18
5.6 ข้อคิด	19
6. การจัดการของกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการค้าของประเทศ สหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศออสเตรเลีย ประเทศนิวซีแลนด์ และกลุ่มประเทศในเอเชีย.....	20
6.1 กลุ่มไ้แบบกระทรวงเศรษฐกิจ	27
6.2 กลุ่มไ้แบบกระทรวง MITI ของญี่ปุ่น.....	30
6.3 กลุ่มที่ใช้การรวมตัวระหว่างกระทรวงการค้าต่างประเทศกับกระทรวงการค้าต่างประเทศ แยกออกจากงานด้านการค้าภายใน	39
6.4 การเปรียบเทียบการจัดองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ไทยกับประเทศอื่นๆ	44
7. สภาพแวดล้อมใหม่	47
7.1 การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมมีผลต่อนโยบายการค้า	48

8. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ใหม่ของกระทรวงพาณิชย์	51
9. เนื้อหาของรัฐธรรมนูญ และเงื่อนไขการปฏิรูประบบราชการไทย	53
10. ข้อเสนอแนะการปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวงพาณิชย์	55
10.1 ลักษณะงานปัจจุบัน	55
10.2 แนวคิดในการปรับปรุง	59
10.3 องค์การที่มีประสิทธิภาพสูง	62
10.4 การปรับปรุงการบริหารและภาระงาน	65
11. รูปแบบโครงสร้างใหม่ของกระทรวงพาณิชย์	76
สำนักงานปลัดกระทรวง	76
สำนักงานสถิติการพาณิชย์	80
สำนักงานพาณิชย์ต่างประเทศ	81
สำนักงานพาณิชย์ภาค	82
กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์	82
กรมการค้าต่างประเทศ	87
กรมการค้าภายใน	89
สำนักงานคณะกรรมการดูแลการค้าที่เป็นธรรม (Fair Trade Commission)	92
สำนักงานคณะกรรมการกำกับตลาดล่วงหน้า (The Commodity Future Trading Commission)	94
สำนักงานการประกันภัย (Insurance Commission)	97
สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (Board of External Trade Promotion)	100
สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา	103
สำนักงานทะเบียนการค้า	107
กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร	110
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	119

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	เปรียบเทียบการจัดหน่วยงานด้านการค้าต่างประเทศ..... 45
ตารางที่ 2	องค์กรดูแลงานด้านคุ้มครองผู้บริโภค..... 46
ตารางที่ 3	วิสัยทัศน์ใหม่ของกระทรวงพาณิชย์ปี 2550..... 51
ตารางที่ 4	ยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจใหม่ของกระทรวงพาณิชย์ปี 2550 52
ตารางที่ 5	หน่วยงานหลักในกระทรวงพาณิชย์ในปี 2550 70
ตารางที่ 6	หน่วยงานเป็นองค์กรมหาชนอิสระในการกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์ (Autonomous Bodies)..... 72
ตารางที่ 7	หน่วยงานอิสระดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ (Independent Organization)..... 73

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่ 1	แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์.....	2
รูปที่ 2	การจัดองค์กรกระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกา (Department of Commerce).....	24
รูปที่ 3	การจัดองค์กรกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น (MITI).....	25
รูปที่ 4	แนวคิดการเข้าแทรกแซงตลาดระหว่างญี่ปุ่นกับสหรัฐอเมริกา.....	27
รูปที่ 5	การจัดองค์กรกระทรวงเศรษฐกิจของไต้หวัน.....	28
รูปที่ 6	การจัดองค์กรกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของมาเลเซีย (Ministry of International Trade and Industry: MITI).....	30
รูปที่ 7	การจัดองค์กรกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของสิงคโปร์ (Singapore's Ministry of Trade and Industry).....	32
รูปที่ 8	การจัดองค์กรกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของฟิลิปปินส์ (Department of Trade and Industry: DTI).....	34
รูปที่ 9	การจัดองค์กรกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของอินโดนีเซีย.....	37
รูปที่ 10	การจัดองค์กรกระทรวงการค้าต่างประเทศและการค้าของออสเตรเลีย (Australian Department of Foreign Affairs and Trade).....	40
รูปที่ 11	การจัดโครงสร้างองค์กรกระทรวงพาณิชย์ของนิวซีแลนด์.....	42
รูปที่ 12	การจัดองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ของนิวซีแลนด์.....	43
รูปที่ 13	แนวคิดในการปรับปรุงกระทรวงพาณิชย์.....	67
รูปที่ 14	โครงสร้างกระทรวงพาณิชย์ใหม่ปี 2550.....	69
รูปที่ 15	การจัดโครงสร้างองค์กรสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์.....	79
รูปที่ 16	การจัดโครงสร้างองค์กรสำนักงานสถิติการพาณิชย์.....	81
รูปที่ 17	การจัดโครงสร้างองค์กรสำนักงานพาณิชย์ภาค.....	83
รูปที่ 18	กระบวนการกำหนดนโยบายและการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ.....	85
รูปที่ 19	การจัดโครงสร้างองค์กรกรมการเจรจาการค้าระหว่างประเทศและนโยบายการค้า.....	86
รูปที่ 20	การจัดโครงสร้างองค์กรกรมการค้าต่างประเทศ.....	88
รูปที่ 21	การจัดโครงสร้างองค์กรกรมการค้าภายใน.....	91
รูปที่ 22	การจัดโครงสร้างองค์กรสำนักงานดูแลการค้าที่เป็นธรรม.....	93
รูปที่ 23	กระบวนการแต่งตั้งกรมวิชาการ.....	94

รูปที่ 24	การจัดโครงสร้างองค์สำนักงานคณะกรรมการกำกับตลาดล่วงหน้า.....	96
รูปที่ 25	การจัดโครงสร้างองค์สำนักงานการประกันภัย.....	98
รูปที่ 26	การจัดโครงสร้างองค์สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ.....	102
รูปที่ 27	การจัดโครงสร้างองค์สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา.....	104
รูปที่ 28	การจัดโครงสร้างองค์สำนักงานทะเบียนการค้า.....	109
รูปที่ 29	รูปแบบ Collateral.....	111
รูปที่ 30	กลไกและโครงสร้างการทำงาน of คณะกรรมการปฏิรูปโครงสร้าง ที่ขนานไปกับโครงสร้างแบบทางการของกระทรวง	112

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อเสนอแนะ โครงสร้างองค์กรกระทรวงพาณิชย์ให้สามารถสนองตอบ วิสัยทัศน์ของกระทรวงที่ได้ปรับเปลี่ยน ไปตามกระแสโลกาภิวัตน์

วิธีการศึกษาได้ทำการทบทวนพันธกิจ บทบาทภาระหน้าที่งาน แผนงาน นโยบาย การแบ่ง โครงสร้างองค์กร และผลการดำเนินงาน ตลอดจนเงื่อนไขรัฐธรรมนูญใหม่ พร้อมทั้งศึกษาแนวโน้มการจัด โครงสร้างองค์กร กระทรวงพาณิชย์ของประเทศต่างๆ ประกอบ

คณะผู้ศึกษาเสนอแนวทางการจัดโครงสร้างองค์กรกระทรวงพาณิชย์ ดังนี้

1. กระทรวงพาณิชย์ควรเน้นในการทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และควบคุมนโยบาย ด้านการค้าระหว่างประเทศ และส่งเสริมการแข่งขันเพื่อสนับสนุนการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจ โดยร่วมมือและสนับสนุนภาคเอกชนผ่านกลไกทางกฎหมาย พร้อมทั้งให้มีการ กำหนดบรรทัดฐานของพฤติกรรมองค์กร
2. ปรับรูปแบบการบริหารจากองค์กรที่มีลักษณะแบบ Organizational Oriented Bureaucracy ให้เป็นแบบ Professional Oriented Bureaucracy มากขึ้น โดยเน้นให้มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญตามตำแหน่งที่ต้องการ พร้อมทั้งให้มีการกระจายอำนาจในการดำเนินงาน มากขึ้น ในขณะเดียวกันให้เพิ่มบทบาทของสำนักงานปลัดกระทรวงในการจัดทำแผน กระทรวง ให้ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วม และให้แผนงานเป็นกลไกในการประสานงาน โดยที่แผนงานจะต้องระบุเป้าหมาย มาตรฐานงานและวิธีการประเมินผลงานที่ชัดเจน
3. สร้างกลไกในการประสานงานภายในกระทรวง และระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้องในรูปแบบ ของคณะกรรมการประสานงาน คณะทำงานร่วม ตลอดจนสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยน ข้าราชการระดับบริหารระหว่างกระทรวง และให้มีการระบบการกำหนดแผนงาน โดยให้ วิธีการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง
4. ลดขนาดขององค์กรลง โดยแยกโครงสร้างบางส่วนออกเป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ (Autonomous Agencies) และองค์กรอิสระ (Independent Organization) ซึ่งหน่วยงานที่สามารถแยกออกเป็นอิสระได้คือหน่วยงานที่ไม่มีส่วนในการกำหนดและกำกับนโยบาย การลดขนาดขององค์กรลง จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

5. เสนอให้มีการปรับส่วนราชการในภูมิภาค และส่วนต่างประเทศให้มีอิสระขีดหนุ่่นและมีขนาดเล็กกลง โดยมีการรวมเป็นเขตและศูนย์ เพื่อที่จะให้เกิดความประหยัด และสามารถปรับตัวให้ทันกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
6. กระบวนการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง จะต้องให้ความระมัดระวังทุกขั้นตอน โดยเริ่มจากการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างชัดเจนและทั่วถึง การให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลง การรับฟังข้อเสนอแนะต่างๆ ซึ่งต้องมีคณะทำงานและอนุกรรมการหลายคณะ ในขณะที่เดียวกันต้องมีคณะกรรมการปฏิรูปโครงสร้างส่วนกลางรับผิดชอบ กำหนดวัตถุประสงค์แผนงานและกำหนดเวลาที่ชัดเจน โดยยึดหลักการบริหารการเปลี่ยนแปลง

1. คำนำ

กระแสความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในหลายๆ ด้าน ส่งผลให้ทุกประเทศจำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบราชการใหม่ ยกตัวอย่างเช่น ประเทศญี่ปุ่น นายกรัฐมนตรี ฮาจิโมโตะ ได้ประกาศนโยบายปฏิรูประบบราชการครั้งสำคัญครั้งที่สามภายในปี ค.ศ. 2001¹ ส่วนประเทศมาเลเซียได้กำหนดวิสัยทัศน์ของมาเลเซีย (Malaysia's Vision) เพื่อให้ประเทศสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำลั้งท้าทาย 9 ประการในการที่จะยกระดับเศรษฐกิจให้เท่าเทียมกับประเทศที่กำลังพัฒนา² ส่วนประเทศออสเตรเลียได้ทำการปฏิรูประบบราชการโดยเลือกแนวคิดที่ดีที่สุดในโลกเข้ามาปรับปรุงเพื่อนำประเทศไปสู่การเป็น "Competitive Australia"³ ประเทศนิวซีแลนด์ทำการรวมกระทรวงเกษตรกับกระทรวงป่าไม้เข้าด้วยกัน และยังมีการปฏิรูประบบของกระทรวงอื่นๆ ตามลำดับ โดยใช้วิธีกำหนดพันธกิจ กลยุทธ์ และระบุนการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้ระบบราชการสามารถที่จะรายงาน และพร้อมที่จะให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินงานได้เสมอ แม้กระทั่งประเทศฟิลิปปินส์เองก็ทำการปฏิรูประบบราชการภายใต้โครงการ Pole Vaulting to the Future

ผู้บริหารกระทรวงพาณิชย์ ประเทศไทย ได้เล็งเห็นความสำคัญในการเตรียมที่จะปรับเปลี่ยนบทบาทของกระทรวงให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงได้จัดให้มีการศึกษาพันธกิจ กลยุทธ์ บทบาทภาระหน้าที่ ตลอดจนกลไกอื่นๆ รวมทั้งการปรับโครงสร้างองค์กรสนับสนุนให้กระทรวงพาณิชย์ ในฐานะหน่วยงานของรัฐบาล มีประสิทธิภาพการทำงานสูง อันจะส่งผลให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก

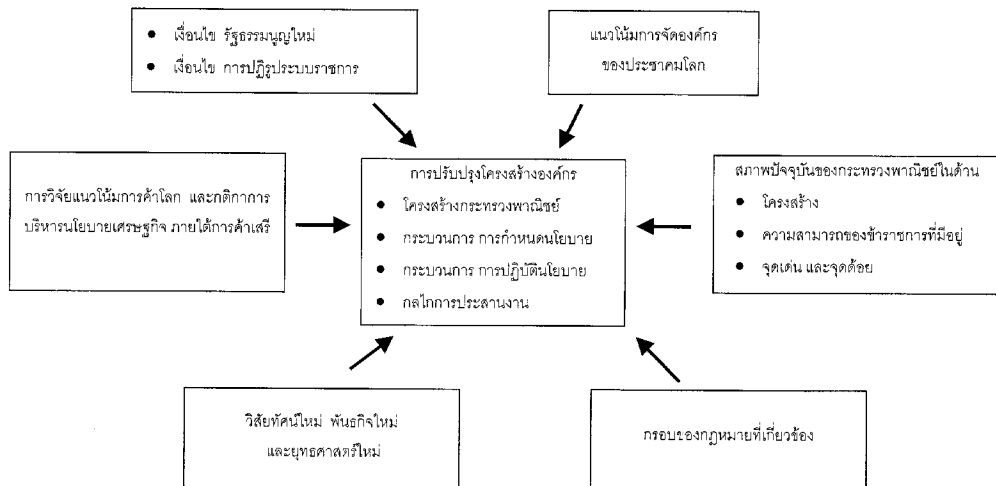
รายงานฉบับนี้ เป็นการรายงานฉบับสุดท้าย ที่รวบรวมผลการศึกษา และข้อเสนอแนะต่างๆ ในการปรับโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งจะต้องนำปัจจัยต่างๆ เข้ามาประกอบการพิจารณา (รูปที่ 1)

¹ อังภาคผนวก ข แผนปฏิบัติการของการปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจญี่ปุ่น

² อังภาคผนวก ฉ วิสัยทัศน์ 2020 ของมาเลเซีย

³ อังภาคผนวก ข Corporate Plan ของกระทรวงอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ และการท่องเที่ยวของออสเตรเลีย

รูปที่ 1 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์

2. วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

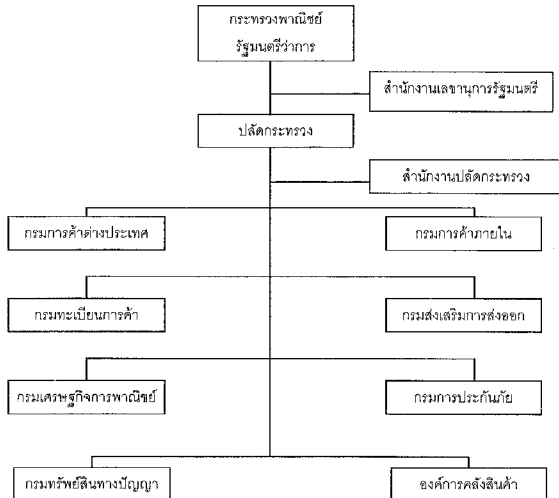
1. ทบทวนพันธกิจ บทบาทภาระหน้าที่งาน แผนงาน นโยบาย การแบ่งโครงสร้างองค์กร วิธีการทำงาน และผลดำเนินงานในปัจจุบันของกระทรวงพาณิชย์ โดยศึกษาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์แบบลึกผู้บริหารระดับสูงของกระทรวง เพื่อทราบสภาพปัจจุบัน รวมทั้งจุดเด่น จุดด้อยของกระทรวง
2. ศึกษาแนวโน้มของการจัดองค์กรกระทรวงพาณิชย์ของประเทศอื่นๆ ในประชาคมโลก เพื่อเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย และนำมาเป็นตัวอย่างของการปรับองค์กร
3. รวบรวมภาระหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์ ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ใหม่ของกระทรวง ที่จะปรับเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อม
4. ทบทวนเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญไทยฉบับใหม่ และเงื่อนไขการปฏิรูประบบราชการไทย ตลอดจน กรอบของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์ ที่จะส่งผลต่อการปรับโครงสร้างของกระทรวง
5. ให้ข้อเสนอ และเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ของการจัดโครงสร้างองค์กรแต่ละแบบ ตลอดจนขั้นตอนของการปรับเปลี่ยน โครงสร้าง

3. โครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ในปัจจุบัน

โครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ เป็นการจัดองค์กรแบบ Multidivisional Bureaucracy การแบ่งส่วนราชการภายใน ประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมหลัก จำนวน 7 กรม และองค์การคลังสินค้า 1 แห่ง โดยมีลักษณะ⁴ ดังนี้

⁴ โครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ และการแบ่งส่วนราชการภายในกรมหลัก 7 กรม และองค์การคลังสินค้า รวมรวมมาจากหนังสือรายงานกระทรวงพาณิชย์ ครอบคลุม 77 ปี เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2540 จัดทำโดยกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

โครงสร้างกระทรวงพาณิชย์

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทางการเมืองของรัฐมนตรี ควบคุมและปฏิบัติตามนโยบายที่รัฐบาลกำหนด ตรวจสอบดูแล ดำเนินการให้เป็นไปตามแนวที่รัฐมนตรีได้วางไว้เป็นรายละเอียด และทำหน้าที่ประสานงานกับกรม หน่วยงานต่างๆ ภายในและระหว่างกระทรวง

สำนักงานปลัดกระทรวง มีปลัดกระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบงานราชการบริหารส่วนกลาง และราชการบริหารส่วนภูมิภาค โดยมีรองปลัดกระทรวง (4) ผู้ตรวจราชการ (6) ที่ปรึกษา (3) ผู้ช่วยปลัดกระทรวง (1) เอกอัครราชทูต (1) อัครราชทูต (1) เป็นผู้ช่วยงานบริหารราชการส่วนกลาง และดูแลสำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ส่วนงานบริหารราชการส่วนภูมิภาคดูแลสำนักงานพาณิชย์จังหวัด

กรมหลัก จำนวน 7 กรม

กรมการค้าต่างประเทศ มีอธิบดีเป็นผู้มีอำนาจรับผิดชอบงานด้านการส่งออกและนำเข้าสินค้า การค้าระหว่างรัฐบาล การเจรจาทางการค้าระดับวิภาคิ และการติดตามแก้ไขปัญหาทางการค้ากับทางการค้าของประเทศ การแบ่งส่วนราชการภายในกรมการค้าต่างประเทศ ประกอบด้วยสำนักงาน

เลขานุการกรม และกอง 13 กอง ได้แก่ กองการค้าสิ่งทอ กองการสินค้าทั่วไป 1 กองการค้าสินค้าทั่วไป 2 กองมาตรฐานสินค้า กองนโยบายและแผน กองคลัง กองการสินค้าข้อตกลง กองตรวจสอบมาตรฐานสินค้า กองวิเคราะห์สินค้ามาตรฐาน กองบริหารงานข้อมูล กองการค้าัญพืช กองพาณิชย์กิจต่างประเทศ กองสิทธิประโยชน์ทางการค้า สำนัก 2 สำนัก ได้แก่ สำนักข่าวพาณิชย์ และสำนักงานการค้าต่างประเทศ 5 แห่ง

กรมการค้าภายใน มีอธิบดีเป็นผู้มีอำนาจรับผิดชอบต่องานด้านราคาสินค้า ส่งเสริมและพัฒนาการค้าและการตลาด การแข่งขันที่เป็นธรรม และการจัดระเบียบเกี่ยวกับการค้า การตลาด รวมทั้งกำกับตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับสำนักงานการค้า การแบ่งส่วนราชการภายในกรมการค้าภายในประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการกรม และกอง 10 กอง ได้แก่ กองการสินค้าอุตสาหกรรม 1 กองการค้าสินค้าอุตสาหกรรม 2 กองตรวจสอบและปฏิบัติการ กองวิชาการและแผนงาน กองส่งเสริมธุรกิจ กองสถาบันการค้า กองการกฎหมาย กองสินค้าการเกษตร 1 กองสินค้าการเกษตร 2 และกองส่งเสริมและพัฒนาการตลาด

กรมทะเบียนการค้า มีอธิบดีเป็นผู้มีอำนาจรับผิดชอบต่องานด้านทะเบียนนิติบุคคล ทะเบียนผู้สอบบัญชี และควบคุมส่งเสริมให้ธุรกิจทำการจัดบัญชีให้ถูกต้อง กำหนดมาตรฐานเครื่องชั่งวงวัด รวมทั้งออกใบอนุญาตเป็นผู้ค้าน้ำมันสถานีบริการ และผู้ขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง การแบ่งส่วนราชการภายในกรมทะเบียนการค้าประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการกรม และกอง 6 กอง ได้แก่ กองชั่งวงวัด กองนิติการ กองทะเบียนธุรกิจ 1 กองทะเบียนธุรกิจ 2 กองบัญชีธุรกิจ กองน้ำมันเชื้อเพลิง และศูนย์ 1 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์เอกสารและข้อมูลธุรกิจ

กรมส่งเสริมการส่งออก มีอธิบดีเป็นผู้มีอำนาจรับผิดชอบต่องานด้านการส่งเสริมการส่งออก การแบ่งส่วนราชการภายในกรมส่งเสริมการส่งออกประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการกรม กอง 8 กอง ได้แก่ กองข้อมูลการค้า กองงานแสดงสินค้า กองบริการส่งออก กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กองแผนงาน กองแนะนำการค้า กองการตลาดต่างประเทศ 1 กองการตลาดต่างประเทศ 2 ศูนย์ 4 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมการส่งออกในภูมิภาค 5 ศูนย์ ศูนย์บริการออกแบบ ศูนย์พาณิชย์กรรมในต่างประเทศ ศูนย์พาณิชย์กรรมในต่างประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและอื่นๆ รวม 9 ศูนย์ สำนักและ สถาบัน 2 แห่ง ได้แก่ สำนักข่าวพาณิชย์ และสถาบันฝึกอบรมการค้าระหว่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ มีอธิบดีเป็นผู้รับผิดชอบต่องานนโยบายการค้า และการเจรจาพหุภาคี ตลอดจนประสานงานความตกลงพหุภาคีกับหน่วยงานอื่นๆ จัดทำดัชนีเศรษฐกิจ และสถิติการพาณิชย์ รวมทั้งร่วมจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การแบ่งส่วนราชการภายในกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการกรม กอง 7 กอง ได้แก่ กองการค้าพหุภาคี กองการค้าบริการ กองเศรษฐกิจการค้าอาเซียน กองวิจัยสินค้า กองนโยบายการพาณิชย์ กองการค้าภูมิภาค กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า และศูนย์ 1 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์สถิติการพาณิชย์

กรรมการประกันภัย มีอธิบดีเป็นผู้รับผิดชอบต้องงานคุ้มครองสิทธิ และผลประโยชน์ของผู้เอาประกันภัย และกำกับดูแลบริษัทประกันภัย รวมทั้ง ส่งเสริมพัฒนาการประกันภัย การแบ่งส่วนราชการภายในกรมการประกันภัยประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการกรม กอง 5 กอง ได้แก่ กองนิติการ กองประกันวินาศภัย กองวิชาการและสถิติ กองตรวจสอบและกำกับ กองประกันชีวิต และสำนักงาน 3 สำนัก ได้แก่ สำนักทะเบียนคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ สำนักงานคุ้มครอง ผู้เอาประกัน สำนักประสานงานประกันภัยภูมิภาค (สำนักงานประกันภัยจังหวัด 75 จังหวัด)

กรมทรัพย์สินทางปัญญา มีอธิบดีเป็นผู้รับผิดชอบต้องงานสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ พัฒนารูปแบบ และวิธีคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และประสานงานกับองค์กรต่างประเทศเกี่ยวกับความร่วมมือ และช่วยเหลือด้านทรัพย์สินทางปัญญา การแบ่งส่วนราชการภายในกรมทรัพย์สินทางปัญญาประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการกรม กอง 5 กอง ได้แก่ กองตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบ 2 กองวิชาการและแผนงาน กองทะเบียนและหนังสือสำคัญ กองบริการและเผยแพร่ และศูนย์ 2 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์คอมพิวเตอร์ และศูนย์ประสานการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

องค์การคลังสินค้า มีผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการค้า รับฝากขาย รวบรวมและขนส่งสินค้าเกษตร และงานด้านคลังสินค้าเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร การแบ่งส่วนงานภายใน องค์การคลังสินค้าประกอบด้วย สำนักงานผู้อำนวยการฝ่าย 5 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายการค้าคลังสินค้า ฝ่ายจัดซื้อและจำหน่ายในประเทศ ฝ่ายการค้าต่างประเทศ ฝ่ายการเงินและบัญชี ฝ่ายแผนงานและระบบธุรกิจ และสำนัก 1 สำนัก ได้แก่ สำนักผู้ตรวจสอบ

โครงสร้างบุคลากรของกระทรวงพาณิชย์ มีทั้งสิ้น 6,242 คน แบ่งเป็นข้าราชการส่วนกลาง 4,008 คน ข้าราชการส่วนภูมิภาค 1,806 คน และข้าราชการในต่างประเทศ 428 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.21, 28.93 และ 6.86 ของจำนวนข้าราชการทั้งสิ้นตามลำดับ โดยที่สำนักงานปลัดกระทรวง มีจำนวนข้าราชการสูงสุดถึง 1,273 คน เป็นข้าราชการในส่วนกลาง 220 คน ข้าราชการในส่วนภูมิภาค 675 คน และข้าราชการในต่างประเทศ 378 คน จำนวนข้าราชการรอมงา คือ กรมการค้าต่างประเทศ 957 คน และกรมการค้าภายใน 937 คน กรมทะเบียนการค้า 898 คน กรมประกันภัย 647 คน กรมส่งเสริมการส่งออก 463 คน กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ 454 คน องค์การคลังสินค้า 421 คน และกรมทรัพย์สินทางปัญญา 192 คน ตามลำดับ กระทรวงพาณิชย์ได้รับงบประมาณ ปี 2540 จำนวน 4,089.8 ล้านบาท ส่วนราชการที่ได้รับความนิยมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวง 1,428 ล้านบาท กรมส่งเสริมการส่งออก 869.3 ล้านบาท และกรมทะเบียนการค้า 451.3 ล้านบาท

4. การสัมภาษณ์ผู้บริหารของกระทรวงพาณิชย์

ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงพาณิชย์ จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวง อธิบดีทุกกรม และผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า จำนวน 9 คน สำหรับรองปลัดกระทรวง รองอธิบดี และผู้อำนวยการกอง อีกจำนวน 11 คนนั้น ได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง โดยทำการสัมภาษณ์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – เดือนมีนาคม 2541

วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ก็เพื่อที่จะหาข้อมูลในเรื่องแนวคิด การมองปัญหา จุดเด่น จุดด้อย และความต้องการของผู้บริหารระดับสูงของกระทรวง ที่มีต่อโครงสร้างองค์กร

ปัญหาที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์เป็นปัญหาที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตระหนักจากการรับรู้ของผู้ให้สัมภาษณ์เอง และสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกว่าเป็นปัญหานี้ อาจจะไม่ใช่ความเป็นจริงก็ได้ แต่สิ่งที่มาจากการรับรู้นั้นก็ยังไม่สามารถที่จะละเลยได้ เพราะสิ่งเหล่านั้นเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าคงจะต้องมีความเข้าใจผิดบางประการ หรือมีวิธีปฏิบัติบางประการที่ขัดกับหลักการ จนทำให้เกิดความเข้าใจไปเช่นนั้น ซึ่งข้อสรุปจากการสัมภาษณ์บางประเด็น เป็นถ้อยคำของผู้ให้สัมภาษณ์เอง ในขณะที่บางถ้อยคำได้มีการปรับเปลี่ยนไปบ้าง เพื่อที่จะไม่สามารถเอาไปใช้ได้จนเกินไปว่า เป็นข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ท่านใด

อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบก็เป็นปัญหาปกติซึ่งพบในระบอบราชการทั่วไป โดยผู้ทำการศึกษาได้พยายามสรุปให้กระชับ และอาจจะมีส่วนประเด็นที่ตกหล่นไปบ้าง แต่ไม่มีผลต่อรูปแบบของการวิเคราะห์ และข้อเสนอแนะ ซึ่งจะสังเกตได้จากถ้อยคำที่สรุปไว้ในที่นี้ หากดูผิวเผินจะเป็นถ้อยคำที่ค่อนข้างรุนแรง ราวกับว่ากระทรวงพาณิชย์มีปัญหามากมาย ในความเป็นจริงแล้วสภาพโดยทั่วไปของกระทรวงพาณิชย์ หากเปรียบเทียบกับกระทรวงอื่นๆ ในประเทศไทย ในความเห็นของผู้ทำการศึกษาคิดว่า ไม่ได้อยู่ในฐานะที่ย่ำแย่ และการที่ผู้บริหารแสดงความเห็นว่าต้องการจะปรับปรุงกระทรวงฯ โดยระบุปัญหาออกมาเช่นนี้ ยิ่งเป็นการพิสูจน์ว่า ผู้บริหารของกระทรวงพาณิชย์มีศักยภาพสูง มีความมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน

4.1 สรุปปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์

ปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถ สรุปได้ ดังนี้

1. กฎหมาย กระทรวงพาณิชย์มีกฎหมายที่ใช้ในการบริหารงานกระจายอยู่ตามกรมต่างๆ ประมาณ 40 ฉบับ แต่ละฉบับทำแล้วใช้งานมานานและล้าสมัย ไม่ได้ปรับเปลี่ยนให้ทันกับสภาพแวดล้อม ในสมัยเริ่มแรก ราชการใช้กฎหมายในเชิงควบคุม จึงได้สร้างวัฒนธรรมในการทำงานของข้าราชการในปัจจุบัน ให้เน้นไปในเรื่องควบคุมมากกว่าจะส่งเสริม ประกอบกับการปรับเปลี่ยนกฎหมายแต่ละฉบับทำได้ยากมาก และใช้ระยะเวลาชวาวนาน ทำให้งานของกระทรวงปรับตัวได้ ไม่ทันกับปัญหา

นอกจากนี้ กฎหมายยังไม่สนับสนุนประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการ อาทิ ข้าราชการมีความตั้งใจและจริงจัง ต้องการการทำงานให้สำเร็จอย่างรวดเร็ว ซึ่งอาจจะละเลยข้อบกพร่องเล็กๆ น้อยๆ ไปบ้าง จะมีการจับผิดกัน ตัวอย่างเช่น ทำให้จึงพิมพ์วันที่ไม่ตรงบรรทัด ทำให้ข้าราชการมีวัฒนธรรมในการทำงานเน้นที่กระบวนการทำงานมากกว่าที่จะเน้นผลงาน และให้ความสนใจในสิ่งที่ไม่มีผลต่อความสำเร็จเท่าที่ควรจะเป็น

2. **ปัญหาในการประสานงานระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้อง** อาทิ การมีกระทรวงที่ดูแลด้านการผลิตแยกจากกระทรวงที่ดูแลด้านการตลาด ทำให้ไม่สามารถสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้บริโภคไปสู่ผู้ผลิตได้ นอกจากนี้การที่มีหลายกระทรวงเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในเรื่องเดียวกันทำให้ประชาชนที่มาติดต่อต้องยุ่งยาก เพราะไม่สามารถจัดให้มีจุดอำนวยความสะดวกไว้ ณ จุดเดียวได้

3. **แต่ละกรมมีอำนาจเด็ดขาดมากเกินไป** ทำให้เมื่อมีความต้องการที่จะประสานงานกัน ก็ไม่สามารถทำได้ ส่งผลให้ต่างคนต่างอยู่ ไม่มีการเผยแพร่ความรู้ให้แก่กันและกัน ในที่สุดข้าราชการก็เคยชินกับการไม่อยากจะติดต่อกับกรมอื่น และมีวัฒนธรรมในการทำงานต่างคนต่างทำ

4. **ลักษณะงานในบางกรมมีลักษณะเฉพาะเจาะจง** ทำให้ข้าราชการในแต่ละกองทำงานโดยไม่ต้องประสานงานกับกองอื่นๆ ส่งผลให้ข้าราชการมีทัศนคติที่แยก

5. **งานกลุ่มเดียวกันกระทรวงจัดกระจายอยู่ต่างกรม** ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพ เพราะต้องเสียเวลารอข้อมูล

6. **มีขั้นตอนในการดำเนินงานมาก** ทำให้งานล่าช้า บางครั้งกรมมีขั้นตอนในการดำเนินงานมาจากกรมนี้ไปหาอีกกรม หนึ่งระดับ ๑ เข้ามาเพิ่มขั้นตอนในการทำงานนอกจากสายงานปกติด้วย

7. **แต่ละกรมยังเข้าถือแผนงานไม่ตรงกัน** อาจเกิดจากความไม่ชัดเจนของแผน หรือเกิดจากกระบวนการจัดทำแผน ทำให้แต่ละกรมมีงานซ้ำซ้อนกัน และต่างคนต่างทำ ทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากรและแรงงาน

8. **สาเหตุไม่แน่ชัดว่าเกิดจากปัญหาใด** แต่เท่าที่สังเกตดูจะเห็นว่า คณะเจรจาการค้าของประเทศไทยจะเป็นคณะที่ใหญ่มาก ทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูง และในการเจรจาการค้าหลายครั้งเจรจาโดยไม่ทราบนโยบายของรัฐบาล

9. **การขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการเจรจาต่อรอง** ในปัจจุบันกระทรวงพาณิชย์ขาดแคลนข้าราชการที่มีความสามารถในการเจรจาทางการค้า

10. **บางกรมมีจำนวนข้าราชการมากกว่าภาระหน้าที่** ในขณะที่บางกรม มีจำนวนข้าราชการน้อยกว่าภาระหน้าที่ แต่ก็ไม่ประสงค์จะให้มีการเกลี้ยโยกกำลัง เพราะโดยทั่วไป กรมที่จะเกลี้ยโยกคนมา ให้ ก็มักจะให้คนที่ไม่มีคุณภาพ ทำให้รับมาแล้ว ก็ต้องมาแก้ปัญหามูลค่าอีก

11. การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของกระทรวง ในการกำหนด นโยบายของกระทรวงยังไม่ได้เปิดช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง เข้ามาร่วมพิจารณาด้วย โดยเฉพาะผู้บริโภคโดยทั่วไป ควรจะให้เอกชนหลายๆ ฝ่าย เข้ามาร่วมพิจารณาด้วย

12. การทำงานในรูปแบบของคณะกรรมการยังมีปัญหา ทั้งนี้เพราะกรรมการไม่ได้กระจายข่าวสารให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบ ผลก็คือ เอกชนยังไม่ตระหนักในความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

13. แต่ละกรมมีข้อมูลของตนเอง แต่ยังไม่ได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดระบบให้สามารถใช้ร่วมกันได้

14. การดำเนินการแบบสำนักงานอัตโนมัติ กระทรวงควรจะพัฒนาและส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการบริหารงานแบบ Office Automation หรือระบบการทำงานตามแบบที่ประเทศสิงคโปร์ใช้อยู่ เพราะเท่าที่สังเกต ระบบของสิงคโปร์ค่อนข้างมีประสิทธิภาพ

15. กระทรวงยังปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทของตนไม่ครบถ้วน โดยเฉพาะในด้านการดูแลผู้บริโภค นอกจากนั้น กระทรวงยังไม่ทำในสิ่งที่ไม่ใช่นหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่นักการเมืองขอให้ทำ มักจะเป็นงานซ้ำๆ กัน เช่น การขอข้อมูลเวลาที่มีการอภิปรายไม่ไว้วางใจ หรือต้องเตรียมข้อมูลสำหรับการเมืองไปบรรยายพิเศษ ในขณะที่บทบาทภาระหน้าที่ที่กำหนดไว้กลับไม่ได้ทำ

16. การส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในงานบางประเภท งานบางอย่าง กระทรวงสามารถส่งเสริมให้เอกชนเข้ามารับบทบาท โดยกระทรวงเพียงแต่ให้ความเกื้อหนุนในรูปการเงิน หรือรูปแบบอื่นตามความจำเป็น โดยพยายามส่งเสริมให้เอกชนรวมกลุ่มกันเป็นสมาคม และที่สำคัญที่สุดก็คือ กระทรวงควรจะได้บทบาทในการเป็นผู้ควบคุม หันมาปฏิบัติงานด้านส่งเสริมแก่เอกชน รวมทั้งลดขั้นตอนการทำงานให้เป็นแบบเอกชน โดยใช้รูปแบบที่ง่าย ๆ

17. สำนักงานปลัดกระทรวงมีจำนวนข้าราชการระดับสูงเป็นอัตราส่วนค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับภาระงานแล้วรู้สึกว่าจะไม่สมดุลกัน น่าจะได้มีการจัดแบ่งงานที่เป็นปัญหาในขณะนั้นๆ ที่บางกรมไม่สามารถดำเนินการภายในระยะเวลาที่เร่งด่วนได้ เพราะมีภาระงานประจำล้นมืออยู่แล้ว โดยให้ข้าราชการระดับสูงในสำนักงานปลัดกระทรวงรับผิดชอบในลักษณะเป็นโครงการพิเศษ ซึ่งมีระยะเวลาสิ้นสุดเป็นงานๆ ไป

18. การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมเห็นว่า กระทรวงยังปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมช้าเกินไป เห็นได้จากมีงานประเภทแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นจำนวนมาก ส่วนหนึ่งเป็นเพราะนโยบายการเมืองที่มุ่งเน้นในระยะสั้น มากกว่าระยะยาว จึงไม่มีแผนงานเชิงรุกเพื่อป้องกันปัญหา

19. การพัฒนากระทรวงให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ลักษณะงานของกระทรวงอาจกล่าวได้ว่าไม่สามารถพัฒนาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ได้ เพราะกลไกในการทำงานไม่สนับสนุนให้ปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลง

20. **คุณภาพของข้าราชการยังไม่ดีพอ** นอกจากนี้ เมื่อนมองในภาพรวมยังมีจำนวนข้าราชการมากเกินไป

21. **ยังไม่มีการประเมินผลงานที่เป็นรูปธรรม ทั้งในระดับรวมและระดับย่อย** เช่น ไม่เคยเปรียบเทียบจำนวนเงินที่ได้ใช้จ่ายไปสำหรับชุดพาณิชย์ที่อยู่ในต่างประเทศกับผลงานหรือจำนวนเงินที่ใช้ไปสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการส่งออกกับผลลัพธ์ที่ได้ ซึ่งควรจะมีการระบุไว้แต่ต้นว่า กิจกรรมที่จะดำเนินการนั้นต้องการผลลัพธ์อะไร และเหมาะสมหรือไม่ เสร็จสิ้นภาระงานแล้ว เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ นอกจากนี้ ยังเห็นว่ากิจกรรมส่งเสริมการส่งออกไม่ได้พัฒนารูปแบบใหม่ๆ

22. **ผู้บริหารระดับอธิบดีแต่ละกรมยึดมั่นในตัวเองมากเกินไป** มีผลกระทบให้วัฒนธรรมในการทำงานของลูกน้องในแต่ละกรมไม่มีการประสานงานกัน ในบางหน่วยงานมีการข้ามชั้นตอน เพื่อรายงานไปยังอธิบดีโดยตรง แม้ตามสายงานอาจจะต้องรายงานหัวหน้าที่มาจากหน่วยงานอื่นด้วยก็ตาม

23. **การมอบหมายงานไม่ชัดเจน** ทำให้ข้าราชการไม่ทราบว่าต้องการให้ทำงานอะไรแน่ ในบางครั้งทำงานตามที่ได้รับมอบหมายแล้ว ก็ไม่เห็นว่าการทวงถามผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์อะไร ทำให้หมดกำลังใจ

24. **การมอบหมายงานไม่ยุติธรรม** บางครั้งการมอบหมายงานของผู้บริหารยังไม่ยุติธรรม ไม่ได้มอบหมายงานตามความสามารถ

25. **ยังไม่ได้มีการร่วมประชุมสังสรรค์** ซึ่งจะเป็นช่องทางในการได้แลกเปลี่ยนข้อมูล แม้จะได้แถลงไว้เป็นนโยบาย แต่ในทางปฏิบัติก็ละเว้นไป เพราะภาระงานเฉพาะหน้าล้นมือ ทำให้การประสานงานไม่ราบรื่นเท่าที่ควร

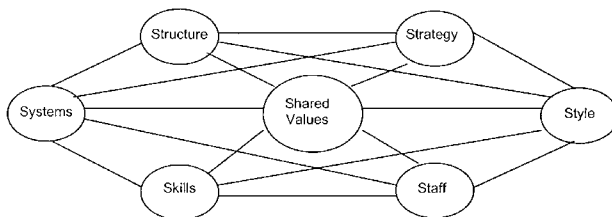
26. **ข้าราชการระดับสูง เช่น ระดับผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการมาก** แต่ละคนมีภาระงานไม่สมดุลกับตำแหน่ง เมื่อเปรียบเทียบกับข้าราชการระดับสูงที่มีสายการบังคับบัญชาโดยตรง

4.2 บทวิเคราะห์ปัญหาจากการสัมภาษณ์

ปัญหาที่พบจากการสัมภาษณ์⁵ ได้นำวิธีการ Kitagawa Jiro⁶ (KJ) เข้ามาวิเคราะห์ โดยเขียนหัวข้อสั้นๆ ของปัญหาลงในกระดาษแผ่นเล็กๆ แต่ละแผ่น แล้วนำปัญหาเหล่านั้นมาจับกลุ่มเข้าด้วยกัน เบื้องต้นไปเปลี่ยนมาหลายๆ ครั้ง ทำให้พบว่าปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เข้ากันได้พอคลีกับ Model ของ McKinkey⁶ ที่เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า 7'S Frame Work ดังแผนภาพต่อไปนี้

⁵ Kitagawa Jiro เป็นนักมานุษยวิทยาชาวญี่ปุ่น ซึ่งไปทำการศึกษารองานขุยวิทยาในประเทศญี่ปุ่น ได้ค้นพบวิธีการนี้ในระหว่างที่ทำการศึกษา

⁶ Waterman, Robert H., Jr. Winter 1982. "The Seven Elements Strategic Fit." *The Journal of Business Strategy*, P.70

7's Frame Work

Model ดังกล่าว อธิบายว่า การที่องค์กรใดองค์กรหนึ่งจะประสบความสำเร็จ หรือมีประสิทธิภาพในการทำงานนั้น มีปัจจัยสำคัญที่ควรให้ความสนใจอยู่ 7 ประการ โดยที่ปัจจัยทั้ง 7 ประการนี้ จะตั้งอยู่ในส่วนผสมที่เหมาะสม และเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน คำว่า “อยู่ในส่วนผสมที่เหมาะสม และเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน” หมายความว่า การกำหนดหรือปรับเปลี่ยนปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งใน 7 ปัจจัยนี้ จะต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกันด้วย

ปัจจัย 7 ประการ (7's Frame Work) ประกอบด้วย

1. กลยุทธ์ (Strategy) หมายถึง ทิศทาง เป้าหมาย ประจักษ์ บพบาท ภาระหน้าที่ สิ่งที่หน่วยงานนั้นต้องการ สิ่งทีคนในหน่วยงานนั้นเห็นว่ามีความสำคัญ รวมถึง ระบบความเชื่อ และค่านิยมของคนในหน่วยงานนั้นๆ ด้วย
2. โครงสร้างองค์กร (Structure) หมายถึง การจัดแบ่งส่วนงานของหน่วยงาน โดยระบุนขอบเขตอำนาจหน้าที่ สายการบังคับบัญชา และสายการสื่อสารข้อมูล ว่าใครคือผู้บังคับบัญชา ใครคือผู้ใต้บังคับบัญชา และในตำแหน่งงานนั้นๆ จะต้องรายงานต่อตำแหน่งงานใด ในขณะที่เดียวกันต้องรับผิดชอบ ดูแลตำแหน่งงานใดบ้าง
3. ระบบการทำงาน (System) หมายถึง กระบวนการต่างๆ ในการทำงาน รวมถึง ระบบต่างๆ ที่ใช้อยู่ ตัวอย่างเช่น ระบบข้อมูล สารสนเทศ ระบบการตรวจสอบ ระบบบัญชี และงบประมาณ ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ระบบการควบคุมวัสดุ ฯลฯ
4. ความรู้ความสามารถของข้าราชการ (Skill) หมายถึง การที่หน่วยงานนั้น มีข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงาน
5. ความสามารถในการทำงานร่วมกันของข้าราชการ (Staff) อธิบายว่า การที่หน่วยงานมีข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถนั้น ไม่ได้เป็นหลักประกันว่า จะทำให้หน่วยงานมีผลงานดี เพราะข้าราชการที่มีความสามารถ อาจไม่ได้มุ่งที่จะมาสร้างสรรคงานเพื่อองค์กร เพราะไม่สามารถทำงานร่วมกันได้ จึงกลายเป็นการสร้างความขัดแย้ง จนทำให้เกิดปัญหา

รุนแรงยิ่งกว่า ดังนั้น การมีข้าราชการที่มีความสามารถปานกลาง แต่มีความสามารถร่วมทำงานเพื่อประโยชน์ขององค์กรเป็นสิ่งที่ดี ปัจจัยนี้จะรวมไปถึงจิตสำนึกของการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัวของข้าราชการที่มีความสามารถด้วย

6. **รูปแบบการบริหารงานของผู้บริหาร (Style)** หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหาร รวมถึงการที่ผู้บริหารให้ความสนใจ และใช้เวลาส่วนใหญ่กับเรื่องใดที่ตรงกับทัศนคติ ความชอบ และความชำนาญ
7. **วัฒนธรรม ความเชื่อ ความยึดมั่น (Share Value Superordinate Goals)** เป็นสิ่งที่คนในหน่วยงานนั้นเห็นว่าถูกต้องร่วมกัน

ปัจจัยลำดับที่ 1-4 เป็นปัจจัยที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมที่เข้าใจได้ ในขณะที่ปัจจัยลำดับที่ 5-7 เป็นปัจจัยที่มีลักษณะเป็นนามธรรม มองเห็นได้ไม่ชัดเจน และอาจจะตีความได้หลายประเด็น

4.3 การจัดกลุ่มปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านกลยุทธ์ ได้แก่

- ปัญหาที่มาจากกฎหมาย อาทิ กฎหมายล้าสมัย กฎหมายทำให้เกิดความไม่คล่องตัว กฎหมายเป็นตัวถ่วงประสิทธิภาพ
- ปัญหาที่มาจากบทบาทภาระงานของกระทรวง อาทิ กระทรวงยังปฏิบัติงานในบทบาทของตนไม่ครบถ้วน ไม่เปิดให้ผู้บริโภคและเอกชน เข้ามามีส่วนในการกำหนดนโยบาย ยังไม่เกื้อหนุนให้เอกชนเข้ามารับงานในส่วนที่ควรช่วยตัวเองได้ ยังไม่ได้ทำให้เอกชนตระหนักในความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ยังทำในสิ่งที่ไม่ควรทำ และไม่ทำในสิ่งที่ควรทำ ยังไม่ได้ส่งเสริมให้เอกชนรวมกลุ่มเป็นสมาคม ควรเลิกบทบาทในการควบคุม และหันมาปฏิบัติหน้าที่ด้านส่งเสริม
- งานบางส่วนควรตัดให้เอกชนรับไปดำเนินการ หรือบริหารเป็นระบบกึ่งเอกชน
- ปัญหาที่มาจากภารกิจต้องประสานงานกับกระทรวงอื่น ทำให้ไม่สามารถเอื้ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนสามารถติดต่องานในจุดเดียวกันได้ และทำให้ไม่สามารถดำเนินนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้

2. ปัญหาด้านโครงสร้างองค์กร ได้แก่

- ความซ้ำซ้อนในการทำงาน อันเกิดจากการเข้าใจแผนงานไม่ตรงกัน หรือความไม่ชัดเจนของแผนงาน
- งานกลุ่มเดียวกันกระจัดกระจายอยู่ตามกรมหลายกรม ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

- แต่ละกรมมีอำนาจเด็ดขาดจนเกินไป ทำให้มีปัญหาในการประสานงาน
- สำนักปลัดกระทรวงมีข้าราชการระดับสูงจำนวนมากเกินไปไม่สอดคล้องกับภาระหน้าที่งาน
- มีข้าราชการระดับสูงจำนวนมาก เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนรวมของข้าราชการทั้งหมด
- บางกรมมีข้าราชการจำนวนมาก ในขณะที่บางกรมมีข้าราชการจำนวนการน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับภาระหน้าที่งาน

3. ปัญหาด้านระบบการทำงาน ได้แก่

- มีขั้นตอนในการดำเนินงานมาก ทำให้งานล่าช้า ระยะแรกอาจลดขั้นตอนการทำงานบางอย่างลงได้ โดยให้แบบฟอร์มที่ง่าย
- ยังไม่มีการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการบริหาร
- ยังไม่ได้พัฒนาระบบสำนักงานอัตโนมัติ
- ยังไม่ได้พัฒนาระบบสารสนเทศ ที่สามารถใช้ร่วมกันได้ครบ
- ยังไม่มีการประเมินผลงาน ทั้งในระดับรวมและระดับย่อย
- ความมอบหมายงานที่มีความเร่งด่วนที่กรมทำไม่ทันให้แก่ข้าราชการระดับสูงที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ และเป็นนักวิชาการ
- รูปแบบการส่งเสริมการส่งออกยังใช้ระบบเดิม

4. ปัญหาด้านความสามารถของข้าราชการ ได้แก่

- คุณภาพของข้าราชการยังไม่ดีขาดข้าราชการที่เชี่ยวชาญในการเจรจาการค้าในเวทีโลก

5. ปัญหาด้านความสามารถในการทำงานร่วมกันของข้าราชการ ได้แก่

- เป็นองค์กรที่ขาดความรู้ที่เผยแพร่ให้แก่กันและกันได้
- โดยรวมกระทรวงมีข้าราชการจำนวนมากเกินไป
- ต่างคนต่างอยู่ไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน
- การขอข้อมูลจากต่างกรมมีปัญหา
- การทำงานในรูปแบบของคณะกรรมการยังมีปัญหาเพราะกรรมการที่เกี่ยวข้องไม่กระจายข่าวสาร
- ทุกคนเข้าใจแผนรวมไม่ตรงกัน

6. ปัญหาด้านรูปแบบการบริหารงานของผู้บริหาร ได้แก่

- ผู้บริหารระดับอธิบดีแต่ละกรมยึดมั่นในตัวเองมากเกินไป
- การแบ่งงานและมอบหมายงาน ยังไม่ชัดเจน และไม่ยุติธรรม

- การมอบหมายยังไม่ชัดเจน
- ไม่มีการติดตามงาน และวัดผลงานที่มอบหมายไปแล้ว
- ไม่มีการร่วมประชุมพบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ยังไม่ได้มอบงานให้ข้าราชการที่มีศักยภาพ

7. ปัญหาด้านวัฒนธรรมการทำงาน ประกอบด้วย

- ข้าราชการมีทัศนคติแคบ
- ข้าราชการให้ความสำคัญกับการควบคุมมากกว่าการส่งเสริม
- ข้าราชการเน้นการทำงานในลักษณะกระบวนการทำงานและจำนวนมากกว่าผลงาน และคุณภาพ
- ไม่ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง
- ยังไม่สามารถพัฒนาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)
- ทำงานแก้ปัญหเฉพาะหน้ามากกว่าการป้องกันปัญหา

จากบทวิเคราะห์ใน Model ของ McKinsey ทำให้เห็นปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยหัวใจแก้ตามกลุ่มของปัญหา ซึ่งอาจเป็นการแก้ปัญหาในระยะยาวที่มีข้อจำกัดจากปัจจัยภายนอก และปัญหาที่กระทรวงสามารถดำเนินการได้เอง เช่น ปัญหาด้านระบบการทำงาน ปัญหาด้านรูปแบบการบริหารงานของผู้บริหาร และปัญหาด้านวัฒนธรรมการทำงาน เป็นต้น

5. ภาพรวมของรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ในประเทศอื่นๆ

ในส่วนนี้ จะเป็นบทวิเคราะห์การจัดโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ในประเทศอื่นๆ ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจใน ดังนี้

5.1 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการปฏิรูปองค์กร

การปฏิรูปโครงสร้างองค์กรเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และการเปลี่ยนแปลงควรเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป การปฏิรูปขนาดใหญ่ควรจะเกิดขึ้นเฉพาะในกรณีที่โครงสร้างการบริหารปัจจุบันไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเป็นรูปแบบใหม่ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ

แวดล้อมในการแข่งขัน ผู้ศึกษาพบว่าเมื่อเงื่อนไขหลายปัจจัยที่ก่อให้เกิดการปฏิรูปองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ในประเทศอื่นๆ ทั่วโลก คือ

โลกาภิวัตน์

สภาพการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลง เนื่องจากการเปิดการค้าเสรีทำให้มีผลกระทบต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาล รัฐบาลประเทศต่างๆ จึงตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพธุรกิจดังกล่าว เช่น

- **สหรัฐอเมริกา** วิธีการที่กระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกาช่วยธุรกิจให้สามารถเข้าไปในตลาดต่างประเทศ ทำโดยการให้คำปรึกษา ข้อมูลข่าวสาร และมีผู้เชี่ยวชาญเรื่องประเทศนั้นๆ ทำการปกป้องตลาดภายในจากการทุ่มตลาดของสินค้าที่มีราคาต่ำ และพยายามจะสร้างมาตรฐาน อุตสาหกรรมทั่วโลก ความพยายามเหล่านี้จะส่งผลต่อธุรกิจโดยตรง แฉ่นนโยบายที่สำคัญในปัจจุบันควรจะหาทางพยายามที่จะปรับปรุงการลาดตระหว่งประเทศในระดับมหภาค มากกว่าการที่จะหาทางช่วยเหลือส่งเสริมธุรกิจเฉพาะราย
- **ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์** กรม Austindustry มุ่งที่จะพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจออสเตรเลีย ในยุคของการเปิดการค้าเสรี นิวซีแลนด์ก็ให้ความสำคัญในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจในยุคโลกาภิวัตน์เช่นกัน รัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ของนิวซีแลนด์มักจะยกเหตุผลโลกาภิวัตน์ ในการทำการปรับโครงสร้างกระทรวงพาณิชย์ใหม่ให้สามารถที่จะบริการธุรกิจให้มีความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งเห็นได้ว่าทั้งสองประเทศมุ่งการปรับโครงสร้างของกระทรวงพาณิชย์เพื่อที่จะสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศในอนาคต
- **ญี่ปุ่น** แผนดำเนินงานในการปฏิรูปโครงสร้างของกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นต้องการเร่งให้ทันกระแสโลกาภิวัตน์ เพราะญี่ปุ่นเห็นว่าจะต้องปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินกิจการโดยอาศัยสาธารณูปโภคได้ในราคาที่ต่ำกว่านี้ เพื่อที่จะสามารถแข่งขันได้ในโลกปัจจุบัน
- **ฟิลิปปินส์** ก็ได้ดำเนินโครงการ Pole Vaulting for Global Competitiveness แสดงให้เห็นถึงความสนใจที่จะเข้าสู่การแข่งขันในตลาดโลก กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของฟิลิปปินส์ได้มีนโยบายเปิดเสรีเพื่อเตรียมเข้าสู่การแข่งขันของโลก ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนี้ก็พยายามดำเนินการปรับตัวสู่การค้าเสรี
- **อินเดีย** เห็นว่าการค้าระหว่างประเทศเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยเทคนิคสูง จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานเฉพาะ ดังนั้น รูปแบบของโครงสร้างจึงให้มีคณะกรรมการ หรือหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการส่งออกโดยเฉพาะ

เทคโนโลยี

เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการให้บริการข้อมูลต่อผู้ส่งออกหรือนำเข้า ซึ่งแต่เดิมอาศัยการติดต่อระหว่างพนักงานต่อพนักงาน แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มที่ผู้นำเข้าหรือส่งออกจะค้นหาข้อมูลด้วยตนเองบน Internet มากขึ้น ดังนั้น การสร้างระบบ web sites ซึ่งใช้ได้ง่าย และตรงต่อความต้องการของผู้ใช้ จะมีความสำคัญมากขึ้น แทนการให้บริการแบบพนักงานต่อพนักงาน เช่น

- **เดนมาร์ก** ได้ใช้คอมพิวเตอร์ และระบบการสื่อสาร on-line ในการบริการ
- **อินเดีย** กระทรวงพาณิชย์มีนโยบายที่จะให้หน่วยงานตนเองเป็นศูนย์ (Mode) ของระบบ EDI ระหว่างกระทรวงต่างๆ
- **ญี่ปุ่น** รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น นาย Katsuhiko Nakagawa กล่าวว่า การค้าบน Internet จะมีมูลค่าถึง 30,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2003 และกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมอนุมัติงบประมาณ 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐในงานด้าน Cyberspace ซึ่งกล่าวว่าจะต้องมีการปรับโครงสร้างขององค์กรของกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมเพื่อรับผิดชอบงานด้าน Cyberspace
- การใช้ Electronic Mail ทำให้หน่วยงานในแต่ละฝ่ายรับรู้ข่าวสารของหน่วยงานอื่น จะทำให้ลดความซ้ำซ้อนของงาน และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การประชุมอาจทำผ่าน Electronic Mail ได้
- **ฮ่องกง** ปัจจุบัน Hong Kong Trade Development Council ใช้ web sites ในการให้บริการด้านข้อมูลสินค้าได้ ประหยัดกว่าการพิมพ์แคตตาล็อกสินค้า

สภาพเศรษฐกิจ

วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการปฏิรูปโครงสร้าง เช่น

- **ฟินแลนด์** วิกฤตการณ์เศรษฐกิจในฟินแลนด์ในช่วงปี 1990 ทำให้เกิดอัตราว่างงานร้อยละ 20 รายได้ประชาชนตกต่ำลง เกิดความผันผวนของตลาด อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราลดลง จึงทำให้หน่วยงานต่างๆ จำเป็นต้องมีการ Down Sizing นอกจากนี้กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของฟินแลนด์ ได้เพิ่มความร่วมมือกับภาคเอกชนในการกำหนดกลยุทธ์ของประเทศ ประเทศซึ่งมีขนาดเล็ก เช่น สิงคโปร์ หรือฟินแลนด์ อาจใช้วิธีการนี้ได้
- **เอเชีย** วิกฤตการณ์การลอยตัวค่าเงินบาท ทำให้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย รัฐบาลหลายประเทศจำเป็นต้องปฏิรูประบบราชการใหม่ เพื่อให้สามารถลดงบประมาณรายจ่ายลง มีแนวโน้มว่าระบบราชการจำเป็นจะต้องลดกำลังคน และเพิ่มประสิทธิภาพตามภาระผูกพันที่ทางด้าน IMF ได้กำหนดไว้

- **สิงคโปร์** กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของสิงคโปร์เห็นว่า เศรษฐกิจในภูมิภาคนี้จะมี ความผันผวนมากขึ้น หลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนเป็นอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว จึงได้มีการ จัดตั้งกองพัฒนาธุรกิจต่างประเทศ (International Business Development Division) เพื่อดูแล การลงทุนของบริษัทสิงคโปร์ในภูมิภาคนี้

5.2 แนวโน้มของรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ในประเทศอื่นๆ

อาจสรุปรวมๆ ได้ว่า มีรูปแบบรวมที่เป็นตัวอย่างของโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ที่ใช้ กันอยู่ในประเทศอื่นๆ แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ ซึ่งในรายละเอียดของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน ได้แก่

- รูปแบบการรวมกระทรวงการค้ากับอุตสาหกรรมไว้ในกระทรวงเดียวกัน ซึ่งมีญี่ปุ่นเป็นต้นแบบ ประเทศอื่นๆ ที่ใช้รูปแบบนี้ อาทิ เกาหลี สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไต้หวัน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ฯลฯ
- รูปแบบการรวมกระทรวงการค้าต่างประเทศกับกระทรวงการค้าระหว่างประเทศไว้ในกระทรวง เดียวกัน ซึ่งมีออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เป็นต้นแบบ

5.3 พันธกิจเป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดรูปแบบโครงสร้างขององค์กร

พันธกิจที่ระบุไว้กว้างหรือแคบ หรือที่ให้ความสำคัญในจุดที่ต่างกัน ทำให้มีผลต่อรูปแบบของ โครงสร้างองค์กร ดังตัวอย่างของประเทศต่างๆ ที่ระบุพันธกิจไว้คือ

- พันธกิจของสิงคโปร์ เน้นการสร้างความมั่นคงของชาติ
- พันธกิจของนิวซีแลนด์ เน้นการให้บริการต่อธุรกิจและผู้บริโภค และให้คำแนะนำต่อรัฐบาล จึงเป็นการเน้นด้านการบริการ ทำให้โครงสร้างของกระทรวงมีลักษณะการกระจายอำนาจ และ เป็นพันธกิจที่กว้างกว่าพันธกิจของสิงคโปร์
- พันธกิจของกระทรวงพาณิชย์ของอินโดนีเซีย เน้นด้านการค้ากับต่างประเทศ การค้าระหว่างรัฐ และมาตรการส่งเสริมการส่งออก
- พันธกิจของกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของฟิลิปปินส์ เน้นการเพิ่มการลงทุน การ ส่งเสริมการส่งออก การพัฒนาชนบท และการปรับปรุงและปกป้องคุ้มครองผู้บริโภค จึง ทำให้กลไกการทำงานของแต่ละกรมจำกัดต่อเป้าหมายดังกล่าว ทั้งด้านวิธีการและงบประมาณ กลายเป็นโครงสร้างองค์กรเชิงกลไก
- พันธกิจของกระทรวงการค้าระหว่างประเทศและอุตสาหกรรมของมาเลเซีย ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ ของชาติ ซึ่งกล่าวไว้ว่า “จะส่งเสริมและรักษาผลประโยชน์ของชาติมาเลเซีย ในด้านการค้า ระหว่างประเทศ และก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อที่จะทำให้เศรษฐกิจของมาเลเซีย

ก้าวหน้าไปจนเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ 2020" วิสัยทัศน์ดังกล่าว กลายเป็นนโยบายแห่งชาติ ในการที่จะกำหนดนโยบายของกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการค้า

5.4 ประสิทธิภาพขององค์กรมีความสัมพันธ์กับเป้าหมายที่ชัดเจน

ไม่ว่าพันธกิจที่กำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานจะกว้างหรือแคบก็ตาม มีความจำเป็นที่จะต้องระบุเป้าหมาย และแผนการดำเนินงานให้เฉพาะเจาะจงและชัดเจน ยิ่งเป้าหมายมีความชัดเจนมาก ผลงานยิ่งมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.5 ปัญหาที่มักพบเสมอในเรื่องโครงสร้างการบริหาร

ผู้ศึกษาได้สำรวจปัญหาในโครงสร้างการบริหารในกระทรวงเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ พบว่า มีข้อสังเกตน่าสนใจ ดังนี้

การกำหนดวิสัยทัศน์

โดยทั่วไป ภาครัฐบาล กระทรวงพาณิชย์ในต่างประเทศ มักจะกำหนดพันธกิจในภาพกว้าง เนื่องจากต้องดูแลกิจกรรมการค้าที่มีขนาดใหญ่ และมีความครอบคลุมมาก แม้ว่าจะมีการเชื่อมโยงกับนโยบายชาติ ซึ่งดูเหมือนว่า จะกำหนดพันธกิจไว้เกินความสามารถที่จะดำเนินการให้เป็นจริงได้ หากกำหนดพันธกิจได้อย่างถูกต้อง และมีการกำหนดเป้าหมายเฉพาะให้สอดคล้องกัน จะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรกำหนดมาตรฐานในการประเมินผลงานไว้ให้ชัดเจน

การกระจายอำนาจและลดการควบคุมลง

แนวโน้มในการให้ความสำคัญต่อการให้บริการของประชาชนมีมากขึ้น ทำให้มีความพยายามในการลดการควบคุมลงโดยการกระจายอำนาจ พร้อมทั้งพยายามรักษาคุณภาพและความรับผิดชอบต่อประโยชน์ของสาธารณะ อย่างไรก็ตาม การลดการควบคุมลง อาจทำได้ยากในงานที่ต้องมีการกำกับดูแล

ระดับการบังคับบัญชา

ระดับการบังคับบัญชาที่ยาวเกินไปทำให้การสื่อสารช้า และก่อให้เกิดการตัดสินใจไม่ทันเวลา การลดระดับการบังคับบัญชา จะทำให้การดำเนินงานเร็วขึ้น เพราะภาระงานด้านการค้าต่างประเทศและการค้าในประเทศนั้น ต้องมีการติดต่อกับองค์กรเกี่ยวข้องที่มีความหลากหลายเป็นจำนวนมาก ทำให้จำเป็นต้องทำงานรวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการ จึงต้องพยายามเปลี่ยนจากรูปแบบการบริหารเชิงกลไก ให้เป็นองค์กรแบบเรียนรู้ และมีอิสระมากขึ้น

การประเมินผลงาน

การประเมินผลงานควรวัดจากความสำเร็จของเป้าหมาย ไม่ใช่วัดจากกิจกรรมที่เข้าไปดำเนินการ ผู้ศึกษาพบว่า กระทรวงพาณิชย์หลายประเทศยังดำเนินการประเมินผลงานจากจำนวนกิจกรรมที่เข้าไปดำเนินการ มากกว่าความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมที่เข้าไปดำเนินการนั้น ซึ่งผู้ศึกษาพบว่า นิวซีแลนด์ได้เริ่มประเมินผลงานจากความสำเร็จของเป้าหมาย

5.6 ข้อคิด

ข้อคิดที่ได้จากการสำรวจรูปแบบของการจัดโครงสร้างองค์กรกระทรวงพาณิชย์ของประเทศอื่นๆ พบว่า

- ปัจจัยที่มีผลต่อโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ ระดับเทคโนโลยี วัฒนธรรม ระบบการเมือง จำนวนประชากร รูปแบบการบริหารของผู้บริหาร คุณภาพของข้าราชการ และความผูกพันต่อพันธกิจ
- รัฐบาลของประเทศส่วนใหญ่ กำลังทำการปรับปรุงระบบราชการ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น เช่น
 - มาเลเซีย ได้ปรับปรุงระบบราชการใหม่ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ 2020 “Vision 2020” ทำให้มีการตั้งกระทรวงการคลังต่างประเทศและอุตสาหกรรม ตั้งกระทรวงส่งเสริมการประกอบการ เพื่อสนับสนุนการเริ่มกิจการใหม่ ซึ่งมีภารกิจที่ชัดเจน
 - สิงคโปร์ มีแนวโน้มที่จะกระจายอำนาจมากขึ้น โดยให้อำนาจกับระดับกรม
- เท่าที่ผ่านมา กระทรวงพาณิชย์ของประเทศต่างๆ มักจะให้ความสำคัญสนับสนุนกับธุรกิจขนาดใหญ่ แต่ในปัจจุบันพบว่า ได้เริ่มมีแนวความคิดที่เห็นความสำคัญของธุรกิจขนาดกลางและธุรกิจขนาดย่อมมากขึ้น ดังปรากฏในประเทศสหรัฐอเมริกาและยุโรป ซึ่งเห็นบทบาทของการจ้างงานจากธุรกิจขนาดกลางและธุรกิจขนาดย่อม ดังนั้น การจัดโครงสร้างเพื่อการบริหารในด้านนี้ จะได้รับความสำคัญเพิ่มมากขึ้น
- แนวคิดในการกำหนดนโยบายแห่งชาติ (National Policy) พันธกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goals) การปฏิบัติงานภายใน (Internal Operation) และโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม (Structure) จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการแข่งขัน
- ควรให้ความสำคัญในเรื่องการประสานงาน (Coordination) เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพขึ้น

- การปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ควรจะเป็นกระบวนการที่กระทำอย่างต่อเนื่อง และมีการทบทวนความเหมาะสมตลอดเวลา คือมีความยืดหยุ่นที่จะปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง
- จากการสำรวจของ IMD World Competitions จัดอันดับให้กระทรวงพาณิชย์ของสิงคโปร์มีประสิทธิภาพเป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นฮ่องกง และลำดับที่ 3 คือ นิวซีแลนด์

6. การจัดองค์กรของกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการค้าของประเทศ สหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศออสเตรเลีย ประเทศนิวซีแลนด์ และกลุ่มประเทศในเอเชีย

รูปแบบการจัดองค์กรในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วที่เป็นแม่แบบสำคัญ คือ กระทรวงพาณิชย์ (Department of Commerce) ของสหรัฐอเมริกา (ภาคผนวก ก. ตารางที่ 1) กระทรวงเศรษฐกิจ (Federal Ministry of Economy) ของเยอรมัน กระทรวงเศรษฐกิจการเงินและอุตสาหกรรม (Ministry of Economy, Finance and Industry) ของฝรั่งเศส (ภาคผนวก ก. ตารางที่ 2) กระทรวงเศรษฐกิจ (Ministry of Economic Affairs) ของเนเธอร์แลนด์ กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม (Department of Trade and Industry) ของอังกฤษ กระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรม (Ministry of International Trade and Industry) ของญี่ปุ่น (ภาคผนวก ก. ตารางที่ 3) ความแตกต่างของรูปแบบการจัดองค์กรทั้งสองกลุ่มมาจากทัศนะการมองเกี่ยวกับกลไกตลาด และการใช้อำนาจรัฐในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจต่างกัน

ทัศนะของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นเห็นว่า เศรษฐกิจระบบตลาดมีประสิทธิภาพมากกว่าเศรษฐกิจระบบการวางแผนจากส่วนกลาง เนื่องจากเศรษฐกิจระบบตลาดมีเครือข่ายข้อมูล และทำให้เกิดการแข่งขันสามารถยกระดับประสิทธิภาพได้ดีกว่า อย่างไรก็ตาม ทัศนคติในเรื่องความเชื่อมั่นของความสามารถในกลไกการตลาดของสหรัฐอเมริกากับญี่ปุ่นนั้นแตกต่างกัน สหรัฐอเมริกาเห็นว่า กลไกตลาดจะนำไปสู่การแข่งขันซึ่งให้ผลดีที่สุดเสมอ ดังนั้นสหรัฐอเมริกจะไม่เข้าควบคุม และกำหนดเป้าหมายรายอุตสาหกรรม แต่จะพยายามติดตามกลไกตลาดให้ทำงานได้โดยไม่มีอุปสรรค หากเกิดปัญหาขึ้นก็จะแก้ไขโดยขจัดอุปสรรคที่ทำให้กลไกตลาดไม่ทำงาน

ส่วนรัฐบาลญี่ปุ่นมีความเชื่อมั่นต่อความสามารถของกลไกตลาดน้อยกว่า โดยเฉพาะการกำหนดเป้าหมายระยะยาวนั้น กลไกตลาดอาจไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากทำได้เป็นเพียงความบังเอิญเท่านั้น (ภาคผนวก ก. ตารางที่ 4) ดังนั้นรัฐบาลญี่ปุ่นซึ่งต้องการบรรลุเป้าหมายให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในระยะยาว จึงเข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา ดังนั้น ความแตกต่างกันของปรัชญาด้านนโยบาย จึงทำให้การจัดองค์กรของสหรัฐอเมริกากับญี่ปุ่นแตกต่างกัน

ญี่ปุ่นจึงมีแนวคิดในการส่งเสริมกำกับดูแลอุตสาหกรรมรายสาขาคามแนวตั้ง (Vertical Approach) โดยรวมระหว่างหน่วยงานเกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการค้าต่างประเทศ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวง

วิทยาศาสตร์ กระทรวงสิ่งแวดล้อม ให้เป็นกระทรวงขนาดใหญ่ รู้จักกันในชื่อ กระทรวงการค้าต่างประเทศ และอุตสาหกรรม (Ministry of International Trade and Industry: MITI) ส่วนสหรัฐอเมริกาจัดรูปแบบโครงสร้างขององค์กรในลักษณะ กระทรวงพาณิชย์ (Department of Commerce) เน้นการติดตามดูแลกลไกการตลาด แยกเป็นหน่วยงานต่างๆ ออกจากกัน ซึ่งมีหน่วยงานด้านข้อมูล หน่วยงานด้านการดูแลความเป็นธรรมในการแข่งขัน หน่วยงานการส่งเสริมการเปิดตลาดการค้า เป็นแนวคิดการจัดรูปแบบองค์กรแบบ Functional

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าโครงสร้างการจัดองค์กรในกระทรวงพาณิชย์สหรัฐอเมริกากับกระทรวงการค้าต่างประเทศญี่ปุ่นจะแตกต่างกัน แต่ทั้งรัฐบาลสหรัฐอเมริกาและรัฐบาลญี่ปุ่นต่างมีทัศนะในการเข้าแทรกแซงตลาดเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของกลไกตลาด รัฐบาลสหรัฐอเมริกาเห็นว่ากลไกตลาดบกพร่องเกิดจากกิจการผูกขาด หรืออาจจะต้องแทรกแซงตลาดเพื่อช่วยธุรกิจกำลังถดถอย หรือเป็นเรื่องความมั่นคงชาติ ในขณะที่ญี่ปุ่นมองว่าตลาดมีข้อบกพร่องอยู่จึงต้องเข้าไปแทรกแซงในระดับอุตสาหกรรม หรือในกรณีต้องการเร่งการเติบโตของอุตสาหกรรม (Okimoto 1989) ทำให้ญี่ปุ่นดำเนินนโยบายอีกประเภทซึ่งเรียกว่า นโยบายอุตสาหกรรม (Industrial Policy) โดยต้องเข้าไปแทรกแซงด้วยการเร่งพัฒนา และสร้างประสิทธิภาพในการแข่งขันให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของชาติ (National Interest)

นอกจากนั้น แนวความคิดของแผนแม่บทเกี่ยวกับโครงสร้างเศรษฐกิจของญี่ปุ่นมาจากการนำเอาวัตถุดิบจากต่างประเทศเข้ามาผลิตเพื่อก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม แล้วจึงส่งออกไปยังต่างประเทศ ทำให้ประเทศญี่ปุ่นมีระดับการพึ่งพาต่างประเทศสูง ดังนั้นรัฐบาลญี่ปุ่นจึงจำเป็นต้องรวมหน่วยงานของกระทรวงอุตสาหกรรมเข้ากับกระทรวงการค้าต่างประเทศ ในด้านการค้าต่างประเทศนั้น รัฐบาลญี่ปุ่นสนใจที่จะให้กระทรวง MITI ส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งวัตถุดิบจากต่างประเทศโดยให้ดอกเบี้ยต่ำผ่านธนาคารเพื่อการส่งออก พร้อมทั้งส่งเสริมบริษัทค้าสากล (General Trading Company) เข้าไปนำเอาวัตถุดิบกลับเข้ามาภายในประเทศ พร้อมทั้งพยายามรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศที่เป็นแหล่งวัตถุดิบ หรือประเทศที่เป็นแหล่งเทคโนโลยี ในขณะที่ทางทางส่งสินค้าออกไปยังต่างประเทศ ญี่ปุ่นพยายามประสานตนเองเข้าไปในตลาดโลกทั้งด้านการนำเข้าและส่งออก

ด้านนโยบายอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นนั้นมีเป้าหมายในการมุ่งส่งเสริมอุตสาหกรรมรายสาขาให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ กระทรวง MITI จึงดำเนินงานที่สำคัญ คือ

- การตกลงร่วมกันต่อวิสัยทัศน์ในระยะยาวของอุตสาหกรรม
- จัดลำดับความสำคัญของอุตสาหกรรม
- จัดสรรทรัพยากรในการสนับสนุนตามลำดับความสำคัญอุตสาหกรรม
- ปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม

ปกป้องอุตสาหกรรมเกิดใหม่ให้เติบโตแข่งขันได้

ให้แนวทางในการลงทุนอุตสาหกรรมบางประเภทในกรณีเกิดสภาพผิดปกติ

- คอยกำกับไม่ให้มีการแข่งขันรุนแรงเกินไป
- พยายามหาทางลดความเสี่ยงในอุตสาหกรรม
- ส่งเสริมการส่งออกและเจรจาแก้ไขข้อขัดแย้งการค้า

กระทรวง MITI จำเป็นต้องใช้นโยบายอุตสาหกรรม พร้อมกับนโยบายการค้าต่างประเทศ โดยนโยบายด้านต่างประเทศนั้นมุ่งที่การรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น (Economic Security) การเปลี่ยนแปลงของตลาดต่างประเทศ จะมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมภายในประเทศของญี่ปุ่นโดยรวม ดังนั้นญี่ปุ่นต้องคำนึงถึงนโยบายการค้าต่างประเทศควบคู่ไปนโยบายอุตสาหกรรมในการส่งเสริมอุตสาหกรรมรายสาขา โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับประสิทธิภาพ และสร้างความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ

ในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจนั้น กระทรวง MITI ใช้เครื่องมือในด้านกฎหมาย โดยเขียนนโยบายเศรษฐกิจหรือเป้าหมายซึ่งเป็นแผนแม่บท ในรูปของกฎหมาย เรียกว่า กฎหมายหลัก (Basic Law)⁷ หลังจากนั้น จะส่งเสริมให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยการกำหนดกรอบนโยบายในรูปกฎหมายพิเศษ (Framework Law) ภายใต้อำนาจของกฎหมายหลัก ทำให้บังคับผูกพันให้รัฐบาลปฏิบัติตามเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่อยู่ตามกฎหมายนั้น ซึ่งเหมือนนโยบายเศรษฐกิจอยู่ในรูปกฎหมาย จึงมีความต่อเนื่อง และได้รับการจัดความสำคัญมากกว่านโยบายทั่วไป (Matsushita 1993) (ภาคผนวก ก. ตารางที่ 5)

ตัวอย่างของกฎหมายหลัก ได้แก่

กฎหมายธุรกิจปิโตรเคมี (Petroleum Business Law) ซึ่งเป็นลักษณะแผนแม่บท กำหนดให้รัฐบาลต้องพยายามรักษาเสถียรภาพของปริมาณน้ำมันให้พอเพียง จึงทำให้กระทรวง MITI สามารถวางแผนการทำงาน เพื่อให้ทำให้น้ำมันเพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ โดยอาศัยอำนาจกฎหมายดังกล่าว และต้องทำการพยากรณ์ตลาดและใช้อำนาจในการให้สิทธิบัตรในการส่งเสริมกับกำลังผลิตในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี หรือชักชวนให้ออกมาปรับปรุงแผนการผลิตได้ โดยใช้ร่วมกับวิธีการการชักนำต่อภาคเอกชน (Administration Guidance)⁸ (Matsushita 1993)

⁷ กฎหมายหลักกำหนดเป้าหมายเศรษฐกิจในญี่ปุ่น เช่น กฎหมายหลักธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม กฎหมายหลักการเกษตร กฎหมายหลักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กฎหมายหลักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กฎหมายหลักผู้บริโภค เมื่อออกกฎหมายพิเศษ (Framework Law) ซึ่งไม่ได้ผูกมัดให้ดำเนินการ และประชาชนไม่สามารถดำเนินฟ้องศาลเมื่อรัฐบาลไม่ปฏิบัติ แต่ฝ่ายค้านจะนำประเด็นขึ้นไปที่กฤษฎีกา ศาลจะพิจารณายกฟ้องได้ ลักษณะกฎหมายของญี่ปุ่นนั้นเป็นระบบ Programme Laws. อ้าง Mitsuo Matsushita. 1993. *International Trade and Competitive Law in Japan*. New York: Oxford University Press.

⁸ การชักนำต่อภาคเอกชน (Administrative Guidance) เป็นวิธีการไม่เป็นทางการในการให้ภาคธุรกิจปฏิบัติตาม ซึ่งมีลักษณะ (1) เป็นการยอมรับว่าตามโดยสมัครใจ (2) เป็น de facto มากกว่า de jure (3) เป็นการแสดงให้เห็นนโยบายรัฐบาลอย่างประการ (4) เป็นรูปแบบในการกำกับพฤติกรรมธุรกิจ (5) ไม่มีอำนาจตามกฎหมาย (6) ต้องทำการ Consensus ในกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจก่อนจึงนำมาใช้ (7) ไม่มีระเบียบปฏิบัติ หรือขอบเขตเป็นเพียงการพูดไม่เป็นเอกสาร (8) วิธีการนี้ใช้ลดออกกฎหมาย หรืออยู่ในขั้นตอนก่อนออกกฎหมายนั้นๆ อ้าง Mitsuo Matsushita (1993)

ตัวอย่างของ กฎหมายพิเศษ ได้แก่

กฎหมายรวมกลุ่มการค้าเนินงาน (Small and Medium Enterprise Cooperatives Law) ซึ่งกระทรวง MITI ต้องการสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น ตามที่ได้รับอำนาจจากกฎหมายหลักธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงออกกฎหมายส่งเสริมให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมกลุ่มดำเนินกิจการ และรัฐจะให้เงินสนับสนุนบางส่วน หรือให้กู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ หรือให้ใบอนุญาตเพื่อจัดตั้งให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต โดยกฎหมายนี้ กระทรวง MITI สามารถทำให้ธนาคารซึ่งเป็นสถาบันการเงินของรัฐบาลได้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลังให้การสนับสนุนด้านเงินทุนต่อธุรกิจเป้าหมาย

นอกจากนั้น กระทรวง MITI ยังทำการดูแลอุตสาหกรรมที่เกิดภาวะถดถอย โดยเข้าร่วมกับภาคเอกชนทำการวางแผนแม่บท และภาคเอกชนจะกำหนดแผนของบริษัทภายใต้กรอบแผนแม่บท MITI อาจสนับสนุนโดยการทำการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรม โดยออกกฎหมายเฉพาะเพื่อปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมรายสาขานั้น

นอกจากนั้น ประเด็นที่มีความสำคัญแตกต่างกัน ระหว่างการค้าเนินงานของกระทรวง MITI ของญี่ปุ่น และกระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกา คือ รูปแบบของข่าวสารที่ใช้ในระบบการวางแผน ไม่ว่าจะเป็นใช้ระบบการวางแผนแบบใดก็ตาม จำเป็นที่กระทรวงจะต้องมีความสามารถในการติดตามข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจ และธุรกิจด้วยเครือข่ายที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย

กรณีกระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกา (รูปที่ 2) จะมีหน่วยงานสถิติขนาดใหญ่ทำหน้าที่สำรวจสำมะโนประชากร (Bureau of Census) ศูนย์ข้อมูลสถิติ (Stat-USA) หน่วยงานวิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจ (Bureau of Economic Analysis) และเปิดช่องทางการสื่อสารผ่านหน่วยงานต่างๆ ที่เรียนเรื่องราวเกี่ยวกับการไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการค้า การทุ่มตลาด หรืออุปสรรคจากการเข้าตลาดต่างประเทศ แล้วหน่วยงานรัฐจะเข้าทำการแก้ไขกลไกตลาด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องทำรายงานสรุปการค้าเนินงานประจำปีในรูปแบบปกขาว (White Paper) และขออนุมัติงบประมาณในการดำเนินงานหรือโปรแกรมในการทำงานในงบประมาณถัดไปต่อรัฐสภา นอกจากนี้รัฐสภายังมีหน่วยงานในรูปคณะกรรมการการและคณะกรรมการทำงาน ในการประสานงานร่วมกันระหว่างรัฐสภากับภาคเอกชน เพื่อติดตาม ปรับปรุง และให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายเศรษฐกิจที่จะทำให้ระบบกลไกตลาดมีประสิทธิภาพ

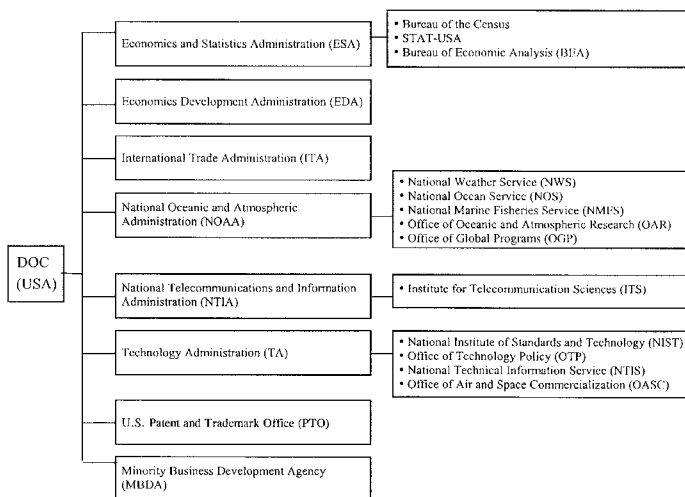
กรณีญี่ปุ่น ในกระบวนการกำหนดนโยบายของ กระทรวง MITI (รูปที่ 3) นั้น เจ้าหน้าที่ระดับรองผู้อำนวยการจะเป็นกลไกสำคัญในการวางแผนนโยบายโดยผ่านคณะกรรมการในระดับต่างๆ ขึ้นไปยังคณะกรรมการระดับอธิบดี พร้อมกันนั้น รัฐมนตรีจะตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Board) ตามกฎหมาย ทำหน้าที่ในการเสนอแนะความคิดเห็นโดยตรงต่อรัฐมนตรี ในเรื่องเกี่ยวกับนโยบาย ซึ่งคณะกรรมการส่วนใหญ่จะมาจากภาคเอกชน เช่น สมาคมอุตสาหกรรม ตัวแทนธุรกิจขนาดใหญ่ ตัวแทน

สภาพแรงงาน นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และนักหนังสือพิมพ์ ในการกำหนดนโยบายจะให้ความสำคัญต่อประเด็นที่คณะกรรมการที่ปรึกษาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี (ภาคผนวก ก. ตารางที่ 6) ดังนั้นกระบวนการสื่อสารของระบบการวางแผน กระทรวง MITI เป็นระบบการตกลงร่วมกันระหว่างภาคเอกชนกับรัฐบาล (Samuels 1987)

อย่างไรก็ตาม ข้อควรระมัดระวังในการดำเนินนโยบายอุตสาหกรรมแบบกระทรวง MITI คือ

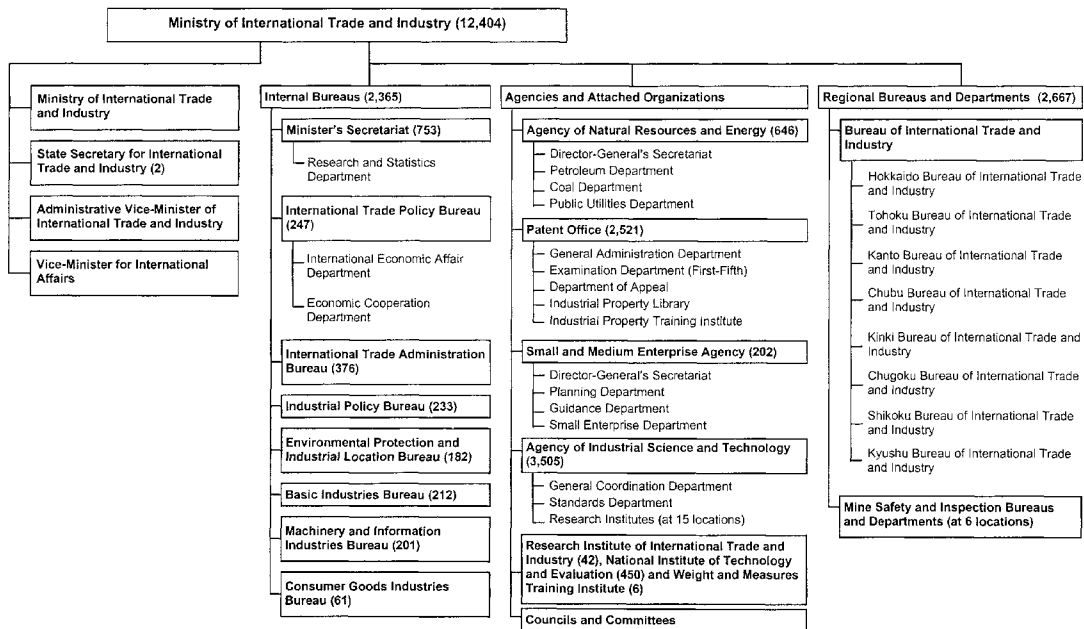
ประการแรก การให้ความช่วยเหลือในรูปต่างๆ รวมทั้งเงินช่วยเหลือ จะต้องไม่ปกป้องอุตสาหกรรมนั้น ถ้าไม่มีการปรับปรุงประสิทธิภาพ เมื่อธุรกิจหรืออุตสาหกรรมนั้นได้รับการสนับสนุนจะถูกบังคับให้ต้องทำการปรับปรุงประสิทธิภาพ และขายกำลังผลิตให้แข่งขันในตลาดโลก ประสิทธิภาพหลายประเทศที่ใช้มาตรการการคุ้มครองโดยไม่สามารถสร้างประสิทธิภาพกลายเป็นต้นทุนคือสังคมสูง

รูปที่ 2 การจัดองค์กรกระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกา (Department of Commerce)

หมายเหตุ: • หมายถึง หน่วยงานในการกำกับดูแล

รูปที่ 3 การจัดองค์กรกระทรวงการค้าต่างประเทศ และอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น (MITI)

ประการที่สอง ในการดำเนินนโยบายอุตสาหกรรมต้องปลอดจากอิทธิพลการเมืองในการเข้ามากำหนดลำดับความสำคัญขอุตสาหกรรม หรือเข้ามาแทรกแซงด้านนโยบายเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มมากกว่าผลประโยชน์ของชาติ ซึ่งกระทรวง MITI มีความสามารถในการปกป้องการดำเนินงานภายในจากอิทธิพลทางการเมือง

ประการที่สาม การดำเนินนโยบายอุตสาหกรรมแบบญี่ปุ่นเป็นการยินยอมร่วมระหว่างกัน (Reciprocal Consent) ระหว่างรัฐบาลกับภาคเอกชน โดยรัฐกับภาคเอกชนจะเจรจาร่วมกัน อำนาจในการตัดสินใจในที่สุดไม่ได้อยู่ในมือของรัฐหรือเอกชนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เอกชนยอมให้รัฐกำหนดโครงสร้างอุตสาหกรรมเพื่อผลประโยชน์แห่งชาติ โดยแลกเปลี่ยนกับการขอใช้สาธารณูปโภคของรัฐ รัฐ (State Autonomy) มีอำนาจในการเข้าแทรกแซง โดยคำนึงถึงผลของภาคเอกชนโดยรวม ต่างฝ่ายต่างพยายามหาทางเจรจาร่วมมือกันตลอดเวลา ดังนั้น บทบาทของรัฐเป็นลักษณะหุ้นส่วน หรือผู้ค้าประกัน ซึ่งการใช้การแทรกแซงโดยรัฐแบบญี่ปุ่นนี้ มีเงื่อนไขว่า โครงสร้างอุตสาหกรรมมีการกระจุกตัวทางเศรษฐกิจต่ำ รัฐสามารถควบคุมอำนาจในระบบราชการ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ หรือต้องการฟื้นฟูช่วยเหลืออุตสาหกรรมที่ยังอ่อนแอในการแข่งขันในตลาด

และกลุ่มการเมืองไม่สามารถเข้ามาใช้อิทธิพลแทรกแซงการดำเนินงานที่มีเหตุผลของระบบราชการ นอกจากนี้ยังต้องมีความร่วมมือของสังคมภาคเอกชน ยอมรับการแทรกแซงของรัฐ จึงจะทำให้ระบบดำเนินงานแบบนี้ดำเนินไปได้⁹ (Samuels 1987)

โดยสรุป ความแตกต่างของแนวคิดในการแทรกแซงตลาดระหว่างญี่ปุ่นกับอเมริกา แสดงให้เห็นดังนี้ (รูปที่ 4)

ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาใหม่ๆ แถบภูมิภาคนี้ มีรูปแบบการจัดองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ 3 ลักษณะ คือ

กลุ่มแรก ใช้แบบกระทรวงเศรษฐกิจ เช่น ได้หวัน

กลุ่มที่สอง ใช้แบบกระทรวง MITI ของญี่ปุ่น เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เกาหลี

กลุ่มที่สาม ใช้แบบการรวมกระทรวงการต่างประเทศกับกระทรวงการค้าต่างประเทศเข้าด้วยกันเป็นกระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ แยกออกจากงานด้านการค้าภายใน เช่น ประเทศออสเตรเลีย และประเทศนิวซีแลนด์

⁹ ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์ฝ่ายในประเทศญี่ปุ่นเองว่า กระทรวง MITI ไม่ได้ดำเนินนโยบายเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง บ้างกล่าวว่า ระบบนโยบายอุตสาหกรรมญี่ปุ่นเอื้อประโยชน์ต่อบริษัทขนาดใหญ่ เนื่องจากกลไกการบริจาคเงินผู้ว่าการเมืองของสมาคมธุรกิจขนาดใหญ่ เช่น Keidanren ทำให้พรรคการเมืองจึงผลักดันนโยบายอุตสาหกรรมเอื้อประโยชน์ต่อบริษัทขนาดใหญ่ อ้าง Senkoku Rodokumiai, Towareru Tsusansho.1983. Tokyo: Otsukashoten.

รูปที่ 4 แนวคิดการเข้าแทรกแซงตลาดระหว่างญี่ปุ่นกับสหรัฐอเมริกา

ญี่ปุ่น	อเมริกา
ตลาดไม่สมบูรณ์	ตลาดล้มเหลว
ตลาดทุนไม่พอเพียง	ต้นทุนภายนอกสูง
การแข่งขันมากเกินไป	ขาด collective good
การจัดสรรทรัพยากรท้องถิ่นล้มเหลว	การผูกขาด
ไม่มีระเบียบในภาคอุตสาหกรรม	วัฏจักรธุรกิจ
ไม่มีประสิทธิภาพในการผลิต	ต้องการกำลังงาน
การจัดสรรทรัพยากรไม่ถูกต้อง	มีความเสี่ยงมากเกินไป
ปัญหาโครงสร้างอุตสาหกรรม	ว่างงาน
	การกระจายรายได้
	ไม่ยุติธรรมจากสังคม
ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	ความมั่นคงของชาติ
การปรับโครงสร้างไม่ถูกต้อง	ขาดวัตถุดิบ
	ตลาดต่างประเทศปิด
นโยบายอุตสาหกรรม	พึ่งพาต่างประเทศ
ช่วยอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม	ขาดความสามารถในการแข่งขัน
	ขาดเทคโนโลยี
พัฒนาอุตสาหกรรม	
อุตสาหกรรมเริ่มตั้งขึ้นเองแล้ว	ความเปิดเมืองจากการเข้าแทรกแซง
มีมูลค่าเพิ่มต่ำ และไม่มีความสามารถในการแข่งขัน ต้องพึ่งพิงภายนอก	ผลกระทบจากนโยบาย (ภาษี, เงินช่วยเหลือ) นโยบาย การเงิน

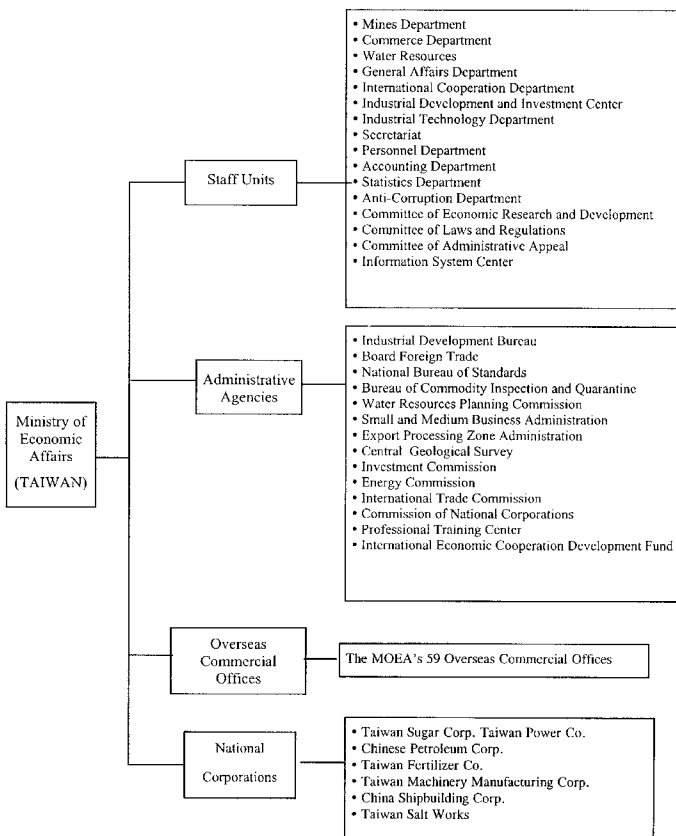
ที่มา: Richard J. Samuels 1987.

6.1 กลุ่มใช้แบบกระทรวงเศรษฐกิจ

ไต้หวัน

ไต้หวันกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและป่าไม้ และกระทรวงทรัพยากรน้ำ เป็นกระทรวงเศรษฐกิจในปี ค.ศ. 1949 และต่อมา รมคณะกรรมการทรัพยากร (Resources Commission) ในปี ค.ศ. 1952 หลังจากนั้นในปี ค.ศ. 1981 โอนการบริหารหลักทรัพยากรไปให้กระทรวงการคลัง และรับเอากรมเกลือเข้ามาดูแลแทน ความรับผิดชอบของกระทรวงเศรษฐกิจ (รูปที่ 5) ในปัจจุบันทำหน้าที่ดูแลการบริหารเศรษฐกิจในระบอบชาว ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ การค้าต่างประเทศ พลังงานและเหมืองแร่ โดยมีการจัดรูปแบบองค์กรเป็นหน่วยงานให้อำนวยการ (Staff Unit) 16 หน่วยงาน หน่วยงานดำเนินงานการบริหาร (Administrative Agencies) 13 หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ 7 หน่วยงาน และสำนักงานการค้าต่างประเทศ 59 หน่วยงาน

รูปที่ 5 การจัดองค์กรกระทรวงเศรษฐกิจของไต้หวัน

โครงสร้างกระทรวงเศรษฐกิจ แยกหน่วยงานราชการออกจากหน่วยงานดำเนินการบริหาร ซึ่งหน่วยงานมีทั้งเป็นกอง กรม และคณะกรรมการ (Committee) คณะกรรมการธิการ (Commission) กองทุน (Development Fund) ตลอดจนรัฐวิสาหกิจ (National Corporation)

หน่วยงานให้คำปรึกษา (Staff Units)

- ฝ่ายเหมืองแร่
- ฝ่ายทรัพยากรน้ำ
- ฝ่ายความร่วมมือต่างประเทศ
- สำนักงานเลขานุการ
- ฝ่ายสถิติ
- ฝ่ายคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจ
- ศูนย์ระบบสารสนเทศ
- ฝ่ายพาณิชย์
- ฝ่ายธุรกิจกลาง
- ศูนย์ลงทุนและพัฒนาอุตสาหกรรม
- ฝ่ายการบริหารงานบุคคล
- ฝ่ายปราบปรามคอร์รัปชัน
- คณะกรรมการร้องเรียนเรื่องราชการ

หน่วยงานดำเนินงานการบริหาร (Administrative Agencies)

- กรมพัฒนาอุตสาหกรรม
 - คณะกรรมการการค้าต่างประเทศ
- กรมมาตรฐานสินค้าแห่งชาติ
- กรมตรวจสอบ และรับรองสินค้าพืชไร่
- คณะกรรมการวางแผนทรัพยากรน้ำ
- สำนักงานธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- สำนักงานเขตส่งเสริมการส่งออก
- การสำรวจธรณีวิทยา
 - คณะกรรมการการลงทุน
- คณะกรรมการพลังงาน
- คณะกรรมการการค้าต่างประเทศ
- คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ
- ศูนย์ฝึกอบรม
- กองทุนพัฒนาความร่วมมือเศรษฐกิจต่างประเทศ

สำนักงานพาณิชย์ต่างประเทศ 59 แห่ง

รัฐวิสาหกิจ

- บริษัทน้ำตาลได้หวัน
- บริษัทปิโตรได้หวัน
- บริษัทต่อเรือจีน
- บริษัทปิโตรเลียมจีน
- บริษัทอุตสาหกรรมเครื่องจักรได้หวัน
- บริษัทเกลือได้หวัน

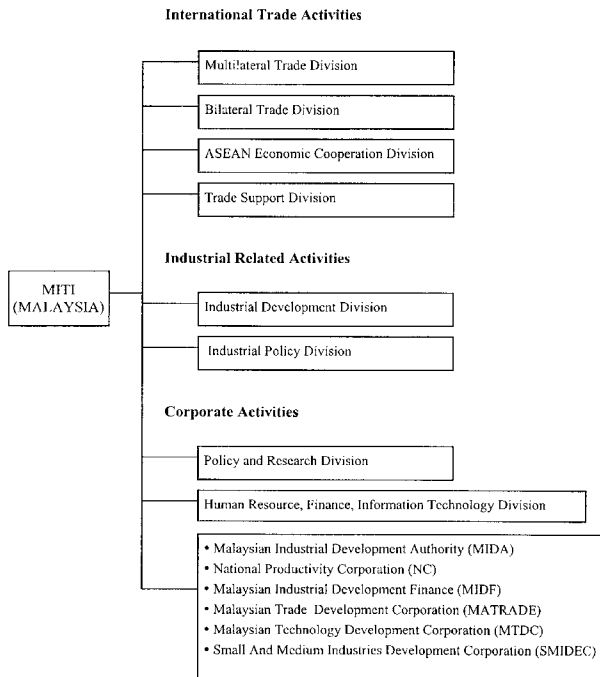
(ภาคผนวก ก. ตารางที่ 7)

6.2 กลุ่มใช้แบบกระทรวง MITI ของญี่ปุ่น

มาเลเซีย

ตั้งกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรม (รูปที่ 6) มีหน่วยงานหลัก 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มงานการค้าต่างประเทศ 4 กรม และกลุ่มงานอุตสาหกรรม 2 กรม ได้แก่

รูปที่ 6 การจัดองค์กรกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของมาเลเซีย
(Ministry of International Trade and Industry: MITI)

หมายเหตุ: • หมายถึง หน่วยงานในการกำกับดูแล

กลุ่มงานการค้าต่างประเทศ

- กรมการค้าพหุภาคี
- กรมการค้าทวิภาคี
- กรมความร่วมมือเศรษฐกิจอาเซียน
- กรมส่งเสริมการค้า

กลุ่มงานอุตสาหกรรม

- กรมพัฒนาอุตสาหกรรม
- กรมนโยบายอุตสาหกรรม

งานบริหารกลาง

- กรมนโยบายและวิจัย
- กรมทรัพยากรมนุษย์ การเงิน และเทคโนโลยีสารสนเทศ

มีหน่วยงานในสังกัด ได้แก่

- การพัฒนาอุตสาหกรรมมาเลเซีย (MIDA)
- บริษัทเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (NPC)
- บริษัทเงินทุนเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมมาเลเซีย (MIDF)
- บริษัทพัฒนาการค้า (MATRADE)
- บริษัทพัฒนาเทคโนโลยีมาเลเซีย (MTDC)
- บริษัทพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMIDEC)

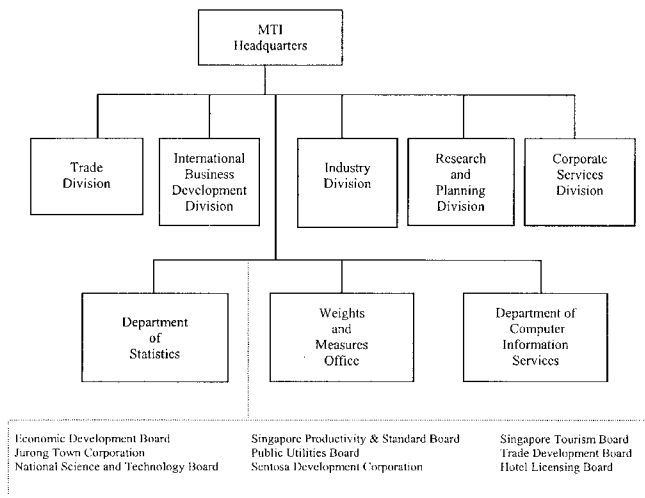
(ภาคผนวก ก. ตารางที่ 8 และตารางที่ 9)

พันธกิจสำคัญของมาเลเซีย คือ ส่งเสริมอุตสาหกรรมตามแผนอุตสาหกรรม (Industrial Master Plan) เน้นการขยายกระบวนการผลิตไปยังเส้นทางด้านการวิจัยและพัฒนา และปลายกระบวนการการผลิตไปด้านการตลาด (Manufacturing Plus-Plus Orientation) การพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นกลุ่มๆ (Cluster - Based Industrial Development) เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมมาเลเซียให้บรรลุตามเป้าหมายใน Malaysia Vision 2020 นอกจากนี้ มีคณะกรรมการประสานงานอุตสาหกรรม (Industrial Coordination Council) ประกอบด้วย ตัวแทนหลักจากภาคราชการและเอกชน

สิงคโปร์

ตั้งกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรม (Ministry of Trade and Industry: MTI) (รูปที่ 7) มีหน่วยงานสำคัญ 5 กรม 3 สำนักงาน

รูปที่ 7 การจัดองค์กรกระทรวงการพาณิชย์และอุตสาหกรรมของสิงคโปร์
(Singapore's Ministry of Trade and Industry)

หมายเหตุ: หมายถึง หน่วยงานในการกำกับดูแล

หน้าที่หลักของ 5 กรม ซึ่งอยู่ที่กระทรวง MTI คือ การกำหนดนโยบาย ได้แก่

- กรมนโยบายการค้า
- กรมพัฒนาธุรกิจต่างประเทศ
- กรมอุตสาหกรรม
- กรมวางแผนและวิจัย
- กรมธุรการกลาง

นอกจากนี้ยังหน่วยงาน 3 สำนักงาน ได้แก่

- สำนักงานสถิติ
- สำนักงานชั่งตวงวัด
- สำนักงานบริการสารสนเทศคอมพิวเตอร์

และยังมีคณะกรรมการ ตั้งขึ้นมีฐานะตามกฎหมาย (Statutory Boards) 9 ชุด ได้แก่

- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ
- บรรษัทเมืองจูโล่ง
- คณะกรรมการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
- คณะกรรมการผลิตผลและมาตรฐานของสิ่งคโปร
- คณะกรรมการสาธารณสุขโลก
- บรรษัทพัฒนาชนโคซ่า
- คณะกรรมการการทอ่งท่ยวสิ่งคโปร
- คณะกรรมการพัฒนาการค้า
- คณะกรรมการสิทธิบัตรโรงแรม

(ภาคผนวก ก. ตารางที่ 10)

พันธกิจของสิ่งคโปร คือ สร้างความมั่งคั่งของชาติให้มั่นคงและยั่งยืน รัฐบาลสิ่งคโปรส่งเสริมระบบการค้าเสรี และกระอออกไปค้าและลงทุนต่างประเทศ พยายามดำเนินการปรับปรุงเสถียรภาพสภาพแวดล้อมทางธุรกิจโดยใช้งบประมาณสมดุลย์ และให้มีเสถียรภาพทางราคา พร้อมทั้งมีอ้งค์การสนับสนุนการลงทุนต่างประเทศ ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ คณะกรรมการพัฒนาการค้า

ฟิลิปปินส์

ตั้งกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม (Department of Trade and Industry: DTI) (รูปที่ 8) ทำการประสานงาน ส่งเสริมการค้าอุตสาหกรรมและการลงทุน มีหน่วยงานหลัก 5 กลุ่ม (Group) ได้แก่

กลุ่มสวัสดิการผู้บริโภค

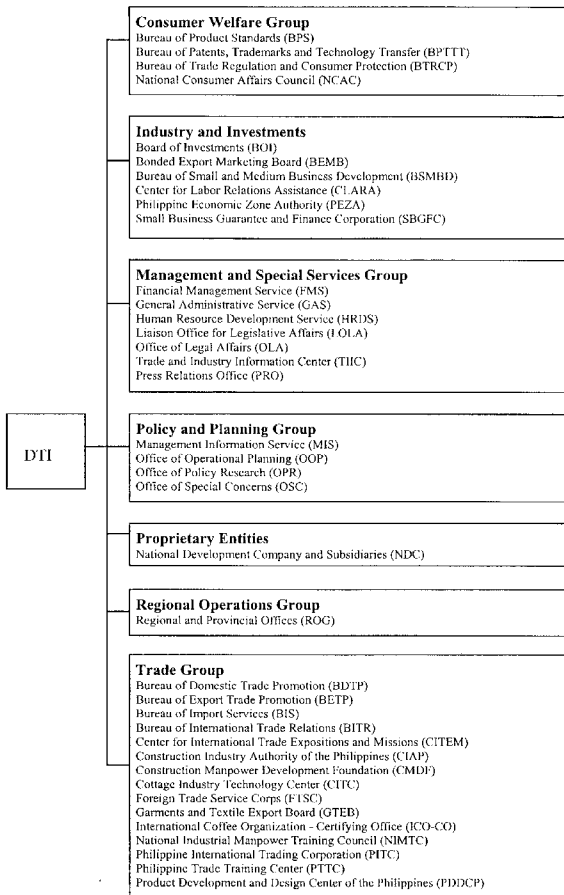
- กรมมาตรฐานสินค้า
 - กรมลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า และถ่ายทอดเทคโนโลยี
- กรมควบคุมการค้า และคุ้มครองผู้บริโภค

กลุ่มอุตสาหกรรมและการลงทุน

- คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
 - คณะกรรมการการค้าต่างประเทศ
 - กรมพัฒนาธุรกิจขนาดกลางย่อม
- ศูนย์ช่วยเหลือแรงงานสัมพันธ์
- การเขตเศรษฐกิจฟิลิปปินส์
 - บรรษัทการเงินและค้าประกันธุรกิจขนาดย่อม

รูปที่ 8 การจัดองค์กรกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของฟิลิปปินส์

(Department of Trade and Industry: DTI)

กลุ่มการบริหารและบริหารเฉพาะ

- งานการเงิน
- งานการบริหารกลาง
- งานการบุคคล
- สำนักงานประสานงานกฎหมาย
- สำนักงานกฎหมาย
- ศูนย์ข้อมูลการค้าและอุตสาหกรรม

กลุ่มนโยบายและการวางแผน

- งานการสนเทศการบริหาร
- สำนักงานวางแผนปฏิบัติการ
- สำนักงานวิจัยนโยบาย
- สำนักงานเฉพาะกิจ

กลุ่มทรัพย์สิน

บริษัทพัฒนาแห่งชาติ

กลุ่มงานส่วนท้องถิ่น

- สำนักงานท้องถิ่น

กลุ่มการค้า

- กรมส่งเสริมการค้าภายใน
- กรมส่งเสริมการส่งออก
- กรมการนำเข้า
- กรมความสัมพันธ์การค้าต่างประเทศ
- ศูนย์แสดงสินค้าต่างประเทศ
- การอุตสาหกรรมก่อสร้าง
- มูลนิธิพัฒนากำลังคนก่อสร้าง
- ศูนย์เทคโนโลยีหัตถกรรม
- บริษัทบริหารการค้าต่างประเทศ
- คณะกรรมการสิ่งทอ
- องค์การกาแฟ - สำนักงานรับรอง

- คณะกรรมการพัฒนาแรงงานอุตสาหกรรม
- บรรษัทการค้าระหว่างประเทศ
- ศูนย์อบรมการค้า
- ศูนย์ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

(ภาคผนวก ตารางที่ 11)

ในแต่ละกลุ่มจะเป็นหน่วยงานที่มีอิสระอยู่ภายใต้การดูแลของกลุ่ม โดยมีขอบเขตหน้าที่ของหน่วยงานนั้นในรูปของกรม หรือคณะกรรมการ หน่วยงานทั้งหมดภายใต้การดูแลมีทั้งสิ้น 39 คณะ ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยการประสานงานระหว่างกันเป็นอย่างมาก

อินโดนีเซีย

ตั้งกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรม (รูปที่ 9) เช่นเดียวกัน ประกอบด้วย 5 กรมหลัก 4 สำนักงาน และ 4 ศูนย์

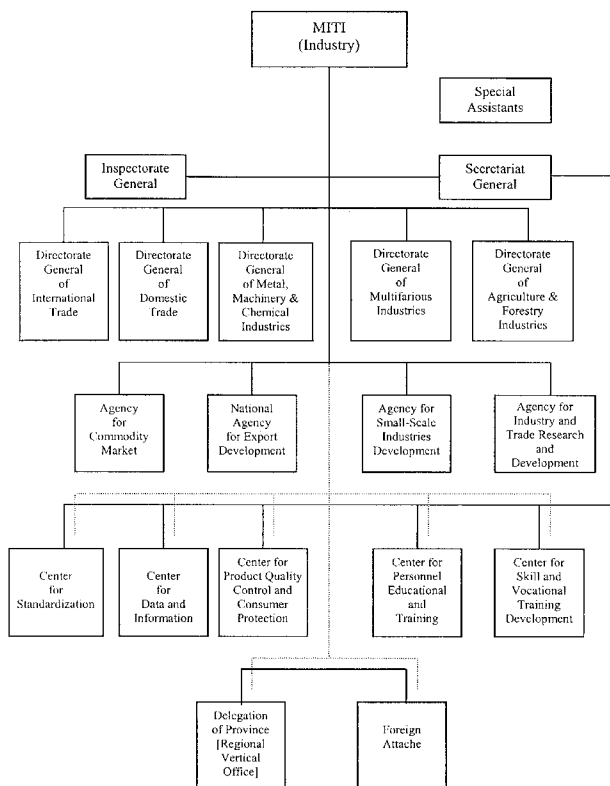
กรมหลัก

- กรมการค้าต่างประเทศ
- กรมการค้าภายใน
- กรมอุตสาหกรรมหลัก เครื่องจักร และเคมี
- กรมอุตสาหกรรม (หลายประเภท)
- กรมอุตสาหกรรมเกษตรและปาล์ม
- สำนักงานตลาดสินค้าเกษตรพืชไร่
- สำนักงานการพัฒนาการส่งออก
- สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม
- สำนักงานวิจัยและพัฒนาเพื่ออุตสาหกรรมและการค้า

และหน่วยงานในการดูแล โดยปลัดกระทรวง ได้แก่

- ศูนย์กำหนดมาตรฐาน (Standardization)
- ศูนย์ข้อมูลและข่าวสาร
- ศูนย์ควบคุมคุณภาพ สินค้า และคุ้มครองผู้บริโภค
- ศูนย์ศีกอบรม
- ศูนย์พัฒนาทักษะ

รูปที่ 9 การจัดองค์กรกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของอินโดนีเซีย

นอกจากนั้น ประเทศเกาหลีก็มีการจัดตั้งกรมแบบ MITI เห็นได้ว่า ประเทศในแถบเอเชียส่วนใหญ่ใช้ลักษณะกระทรวงแบบ MITI แต่ความแตกต่างระหว่างกระทรวงแบบ MITI ของญี่ปุ่น กับกระทรวงแบบ MITI ในเอเชีย คือ

ประการแรก ความแตกต่างของนโยบายเศรษฐกิจ ประเทศในภูมิภาคนี้ มักจะใช้นโยบายการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อสร้างงานมากกว่าการส่งเสริมการสร้างอุตสาหกรรมท้องถิ่น อย่างเช่นเดียวกับในกรณีของญี่ปุ่น ดังนั้น ความแตกต่างของนโยบายทำให้ลักษณะความสำคัญของหน่วย

งานแตกต่างกัน หน่วยงานการส่งเสริมการลงทุนในกลุ่มประเทศเอเชียมีความสำคัญมาก แต่การชักนำพฤติกรรมของบริษัทข้ามชาติที่เข้ามาลงทุนทำได้ยาก

ประการที่สอง สินค้าส่งออกของประเทศแถบเอเชียมักเป็นสินค้าเกษตร ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างการค้าต่างประเทศกับกระทรวงเกษตรมีมากกว่า ซึ่งต่างกับญี่ปุ่นที่ไม่ได้สนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร แต่ทำการระดมทรัพยากรเพื่อนำวัตถุดิบเข้ามาผลิตเพื่อส่งออก

ประการที่สาม กระทรวง MITI ของญี่ปุ่น เป็นกระทรวงที่มีหน่วยงานเอ็ดสร้างทั้งอุตสาหกรรมการค้าต่างประเทศ พลังงาน เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมในกระทรวงเดียว ในขณะที่กระทรวงแบบ MITI ในเอเชียเน้นเฉพาะด้านการค้ากับอุตสาหกรรม นอกจากนั้นระดับการแบ่งงานระดับกรมของกระทรวง MITI ที่ญี่ปุ่น เป็นการแบ่งตามรายอุตสาหกรรม และการแบ่งงานระดับกอง เน้นลักษณะงานเชี่ยวชาญเฉพาะมาก ส่วนหน่วยงานด้านการให้บริการ หรือการค้นคว้าวิจัยที่ต้องการความยืดหยุ่นในกฎระเบียบและงบประมาณ จะตั้งขึ้นเป็นหน่วยงานอิสระภายใต้การออกกฎหมายเฉพาะ อยู่ในการกำกับดูแลควบคุมของกระทรวง MITI ญี่ปุ่น

ประการที่สี่ กระทรวง MITI ญี่ปุ่น ใช้เครื่องมือในการดำเนินนโยบาย ที่เรียกว่า กฎหมายหลัก และกฎหมายเฉพาะ ทำให้สามารถผูกพันบังคับใช้มาตรการอย่างมีประสิทธิภาพ และยังใช้อำนาจตามกฎหมายดังกล่าว เป็นเครื่องมือในการประสานงานกับกระทรวงอื่น เช่น กระทรวงการคลัง ให้สนับสนุนตามนโยบายของกระทรวง MITI ญี่ปุ่นได้ ในขณะที่กระทรวงแบบ MITI ในภูมิภาคนี้ เน้นใช้มาตรการจูงใจ (Incentives)

ประการที่ห้า กระทรวง MITI ญี่ปุ่น ดูแลนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา และกำหนดลำดับอุตสาหกรรมที่จะส่งเสริมแต่ละสาขาย่างชัดเจน ในขณะที่กระทรวงแบบ MITI ในเอเชียดำเนินนโยบายการสนับสนุนอุตสาหกรรมโดยรวมมากกว่า

ประการที่หก บทบาทสำคัญของกระทรวง MITI ญี่ปุ่น เป็นกระทรวงวางนโยบาย (Policy Oriented Ministry)¹⁰ ต่างกับกระทรวงควบคุมกำกับ (Regulator Ministry) ซึ่งจะต้องดำเนินงานลักษณะส่งเสริมและมีความสัมพันธ์กับภาคเอกชนในระดับสูง การวางนโยบายของญี่ปุ่นออกในรูปกฎหมายข้าราชการกระทรวง MITI ญี่ปุ่น ส่วนใหญ่ มีความสามารถในการดำเนินการร่างกฎหมายที่ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบาย

ประการที่เจ็ด กระทรวง MITI ญี่ปุ่น สามารถสร้างช่องทางการสื่อสารกับภาคเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้มาตรการการขึ้นต่อภาคเอกชนในการชี้ชวนให้ภาคเอกชนทำตาม

¹⁰ ลักษณะของกระทรวง MITI ของญี่ปุ่นเป็นลักษณะกระทรวงวางนโยบาย (Policy Oriented Ministry) ซึ่งเรียกว่า Seisaku Kanchō ซึ่งแตกต่างจากกระทรวงกำกับควบคุม (Regulator Ministry) ซึ่งเรียกว่า Kisei Kanchō ในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพนั้น Yumiko Mikanagi เห็นว่า ขึ้นกับ ความอิสระในการดำเนินงาน (Ministry's Autonomy) โดยไม่มีการแทรกแซงจากองค์กรอื่นของรัฐ ประการที่สอง เครื่องมือในการดำเนินนโยบาย (Policy Instrument) เช่น การควบคุมการปฏิวัติการเงินตรา มาตรการควบคุมการนำเข้าส่งออก และประกาศศุลกากร คือ พันธกิจของกระทรวง (Institutional Objectives of the Ministry) อ้าง Yumiko Mikanagi. 1996. *Japan's Trade Policy: Action or Reaction*. London: Routledge.

6.3 กลุ่มที่ใช้การรวมตัวระหว่างกระทรวงการต่างประเทศกับกระทรวงการค้าต่างประเทศ

แยกออกจากงานด้านการค้าภายใน

แนวทิศของออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เห็นว่า สภาพแวดล้อมโลกได้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และซับซ้อนขึ้น กระแสโลกาภิวัตน์ได้ทำให้ออสเตรเลียต้องมีระดับความสัมพันธ์กับต่างประเทศสูง สัมพันธ์กับเอเชีย ทั้งด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ การแบ่งระหว่างเศรษฐกิจภายในประเทศกับเศรษฐกิจนอกประเทศจะหมดไป ออสเตรเลียจะต้องกำหนดนโยบายของประเทศให้ชัดเจนมากขึ้น โดยมีเครือข่ายในต่างประเทศ เพื่อเป็นกลไกในการดำเนินนโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจพร้อมๆ กัน

ออสเตรเลีย

กระทรวงเศรษฐกิจของออสเตรเลีย แยกเป็นกระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศและการค้าต่างประเทศ กระทรวงอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ และท่องเที่ยว กระทรวงอุตสาหกรรมขั้นปฐมและพลังงาน สำหรับกระทรวงการต่างประเทศและการค้าต่างประเทศ (รูปที่ 10) แบ่งหน่วยงานเป็นกรมหลัก 11 กรม คือ

- กรมการบริหารกลาง
- กรมองค์การระหว่างประเทศและภูมิภาค
- กรมความมั่นคงต่างประเทศ
- กรมสหรัฐอเมริกาและยุโรป
- กรมเอเชียเหนือ
- กรมหนึ่งสื่อเดินทาง
- กรมกิจการต่างประเทศ
- กรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้
- กรมแปซิฟิกใต้ แอฟริกา และตะวันออกกลาง
- กรมเจรจาการค้า
- กรมพัฒนาตลาด

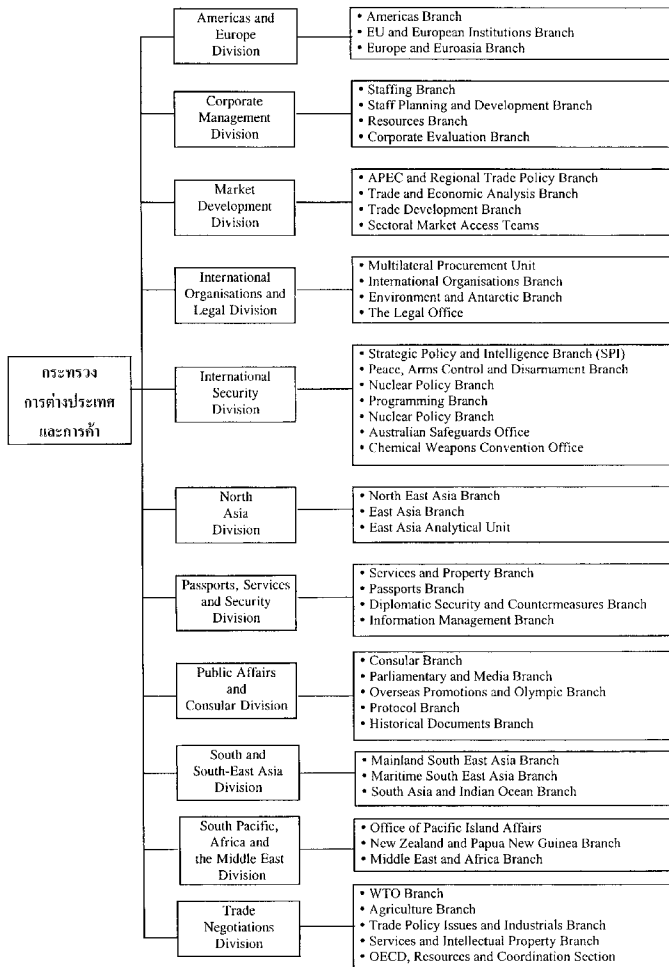
นอกจากนั้น มีหน่วยงานในกำกับ ได้แก่

- องค์การการพัฒนาระหว่างประเทศ (Australian Agency for International Development AISA10)
- คณะกรรมการการค้าออสเตรเลีย (Australian Trade Commission: Austrade)

ส่วนงานด้านการค้าภายในประเทศอยู่ในการดูแลของคณะกรรมการการแข่งขันและผู้บริโภค (Australian Competition and Consumer Commission: ACCC) ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง (Department of the Treasury) ออสเตรเลียไม่มีกระทรวงพาณิชย์

รูปที่ 10 การจัดองค์กรกระทรวงการต่างประเทศและการค้าของออสเตรเลีย

(Australian Department of Foreign Affairs and Trade)

นิวซีแลนด์

มีระบบราชการคล้ายกับออสเตรเลีย กระทรวงเศรษฐกิจประกอบด้วย กระทรวง การต่างประเทศ และการค้า กระทรวงพาณิชย์ (Ministry of Commerce) และกระทรวงกิจการผู้บริโภค (Ministry of Consumer Affairs) ซึ่งอยู่ในการดูแลของกระทรวงพาณิชย์

นอกจากกระทรวงการต่างประเทศและการค้า (ภาคผนวก ก. ตารางที่ 12) ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับออสเตรเลียแล้ว งานด้านการค้าในประเทศดูแลโดยกระทรวงพาณิชย์ (รูปที่ 11 และ 12) ซึ่งมีหน่วยงานหลัก 5 กรม คือ

- กรมการแข่งขันและธุรกิจ
- กรมทรัพยากรและเครือข่าย
- กรมบริหารการปฏิบัติการและความเสี่ยง
- กรมธุรกิจและจดทะเบียน
- กรมการบริหารกลาง

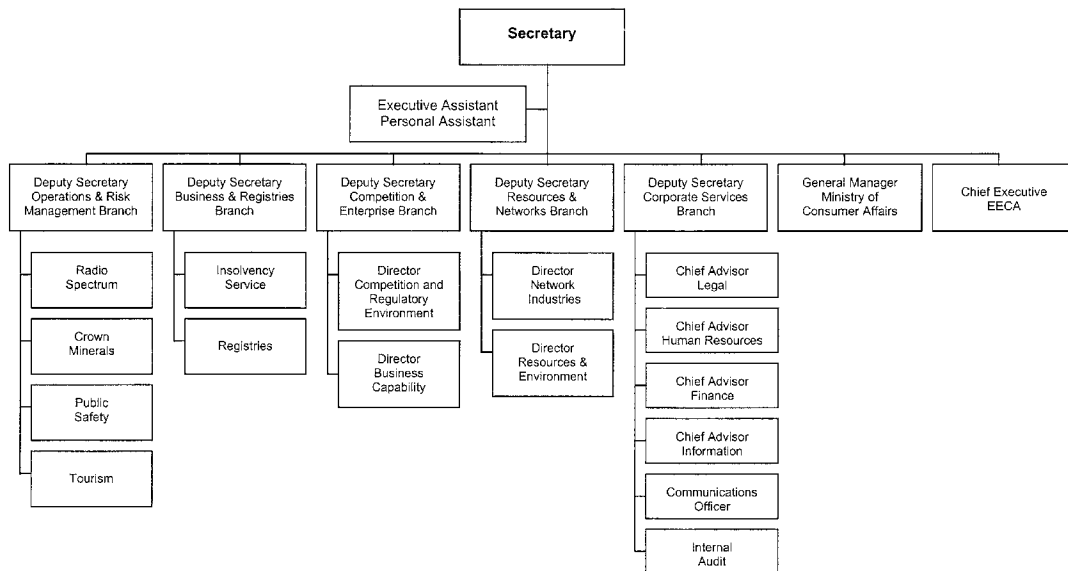
นอกจากนี้ มีหน่วยงานอิสระในการกำกับดูแลอีก 2 หน่วยงาน คือ กระทรวงกิจการผู้บริโภค (Ministry of Consumer Affairs) และการประหยัดพลังงาน (Energy Efficiency and Conservation Authority) ซึ่งกระทรวงกิจการผู้บริโภคเป็นกลุ่มงานภายใต้กระทรวงพาณิชย์ให้รายงานตรงกับรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ โดยมีงานหลัก 3 ฝ่าย

- ฝ่ายนโยบาย (Policy Section)
- ฝ่ายบริการข่าวสารผู้บริโภค (Consumer Information Service Section)
- ฝ่ายบริการมาตรฐานการค้า (Trade Standard Service) รวมทั้ง การชั่งตวงวัด และความปลอดภัยผู้บริโภค

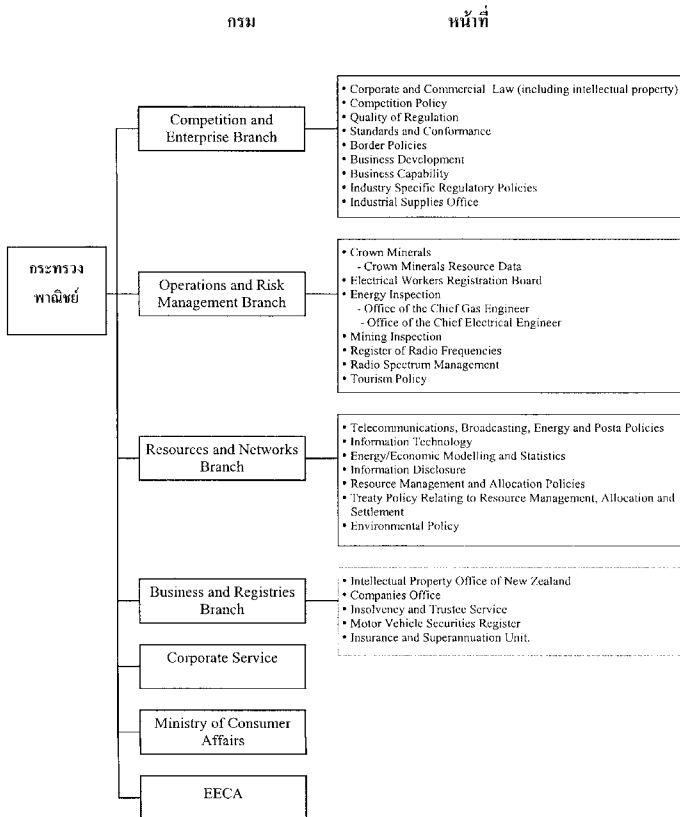
ส่วนหน่วยงานด้านการประหยัดพลังงานขึ้นตรงกับคณะกรรมการของการประหยัดพลังงาน (EECA)

การจัดระบบราชการแบบออสเตรเลียและนิวซีแลนด์นั้น จัดแยกกลุ่มงานเป็นกระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงอุตสาหกรรมและพลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงพาณิชย์ (คุ้มครองผู้บริโภค) กระทรวงการคลัง โดยเน้นด้านปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการของแต่ละกระทรวง ให้สามารถเสนอนโยบายที่มีคุณภาพ และให้ทำงานใกล้ชิดกับสมาคมขึ้น เช่น กรณีกระทรวงพาณิชย์ของนิวซีแลนด์ ได้มีการปรับปรุงทั้ง โครงสร้างองค์กร ระบบการบริหารและความสัมพันธ์กับหน่วยงานและเอกชน การบริหารมีการกำหนดประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น คือ ความเป็นเลิศทางการดำเนินงาน (Operational Excellence) และความสามารถเชิงกลยุทธ์ (Strategic Capability) โดย

รูปที่ 11 การจัดโครงสร้างองค์การกระทรวงพาณิชย์ของนิวซีแลนด์

รูปที่ 12 การจัดองค์ประกอบของกระทรวงพาณิชย์ของนิวซีแลนด์

หมายเหตุ: ในกรอบเส้นประแสดงหน้าที่ของหน่วยงาน

การใช้การเทียบมาตรฐานระดับสากล (International Standard Benchmarking) และให้มีการคิดไกลและมองในระยะยาวขึ้น มีการปรับปรุงระบบการประเมินผลงานและผลตอบแทนตามผลงาน การแข่งขันสำคัญ ของกระทรวงพาณิชย์นิวซีแลนด์ในการสร้างอนาคตธุรกิจ คือ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมธุรกิจ ได้แก่ แก้ไขปรับปรุงกฎหมายธุรกิจ นโยบายการแข่งขันในธุรกิจ การค้าต่างประเทศ กับงานด้านการแข่งขันและกำกับควบคุมในเรื่องสาธารณสุข การสื่อสาร โทรคมนาคม และการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ

อย่างไรก็ตามในกรณีของประเทศไทยแล้ว ภายใต้การบริหารงานของประธานาธิบดีคนใหม่ ได้มีคำริที่จะปรับเปลี่ยนบทบาทของกระทรวงการต่างประเทศให้รับหน้าที่เจรจาทางการค้าด้วย ดังปรากฏในคำปราศรัยของ ฯพณฯ ปีกองชู เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2541 (ภาคผนวก ข.) ซึ่งถ้าเป็นดังกล่าวนี แสดงว่าประเทศไทยจะมีการปรับโครงสร้างของกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการค้าตามปรัชญาการบริหารงานที่เปลี่ยนไป

6.4 การเปรียบเทียบการจัดองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ไทยกับประเทศอื่นๆ

ในกลุ่มแรก งานด้านการค้าต่างประเทศ พบว่า การจัดองค์กรด้านการเจรจาการค้าของไทยอยู่ในกรมการค้าต่างประเทศ และกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ในขณะที่สหรัฐอเมริกาเป็นหน่วยงาน United State Trade Representative (USTR) ขึ้นตรงต่อประธานาธิบดี ส่วนญี่ปุ่นอยู่ในกรมนโยบายการค้าต่างประเทศของกระทรวง MITI และออสเตรเลียอยู่ในกรมเจรจาการค้าของกระทรวงการต่างประเทศและการค้าต่างประเทศ (ตารางที่ 1)

งานการบริหารการค้า พบว่า การจัดองค์กรด้านการบริหารการค้าของไทยอยู่ในกรมการค้าต่างประเทศ ในกรณีของสหรัฐอเมริกา หน่วยงานนี้อยู่ในกรมการควบคุมการส่งออก และคณะกรรมการการค้าต่างประเทศของกระทรวงพาณิชย์ ส่วนในกรณีของญี่ปุ่น หน่วยงานนี้อยู่ในกรมบริหารการค้าของกระทรวง MITI ส่วนในกรณีของออสเตรเลีย อยู่ในกรมพัฒนาตลาด กระทรวงต่างประเทศและการค้าต่างประเทศ

งานด้านส่งเสริมการส่งออก พบว่า การจัดองค์กรด้านการส่งเสริมการส่งออกของสหรัฐอเมริกาเป็นหน่วยงานในกระทรวงพาณิชย์ คือ International Trade Administration (ITA) และ U.S. Trade and Development Agency (TDA) เป็นหน่วยงานกึ่งอิสระ ส่วนในกรณีของญี่ปุ่น Japan External Trade Organization (JETRO) เป็นองค์กรอิสระภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวง MITI ส่วนในกรณีของออสเตรเลียเป็นหน่วยงานองค์กรอิสระในรูปของ Trade Commission

ในกลุ่มที่สอง งานด้านการค้าในประเทศ งานด้านการรักษาความเป็นธรรมทางการค้าของไทยเป็นหน่วยงานในกรมการค้าภายใน ในขณะที่ทั้งในสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และออสเตรเลียเป็นรูปหน่วยงานอิสระที่ต้องการแยกจากการแทรกแซงทางการเมืองในรูปของคณะกรรมการดูแลคุ้มครองการค้าที่ไม่เป็นธรรม และคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในรูปของ Ombudsmen (Seneviratne 1994) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการจัดหน่วยงานด้านการค้าต่างประเทศและในประเทศ แยกตามบทบาทหน้าที่ระหว่างสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย

	สหรัฐอเมริกา	ญี่ปุ่น	ออสเตรเลีย
การค้าต่างประเทศ			
1. การเจรจาทางการค้า	- United Trade Representative (USTR)	- International Trade Policy Bureau (MITI)	- Trade Negotiation Division (MOFI) - International Organisations and Legal Division (MOFIT)
2. การบริหารการค้า	- United States International Trade Commission (USITC) - Bureau of Export Administration (BXA)	- International Trade Administration Bureau (MITI)	- Market Development Division (MOFIT)
3. การส่งเสริมการส่งออก	- International Trade Administration (ITA) - U.S. Trade and Development Agency (TDA)	- Japan External Trade Organization (Jetro)	- Australian Trade Commission (Austrade)
การค้าในประเทศ			
4. ข้อมูลและวิเคราะห์เศรษฐกิจ	- Bureau of Economic Analysis (BEA) - STAT-USA - U.S. Census Bureau	- Research and Statistics Department (MITI) - Research Institute of International Trade and Industry (MITI)	- Australian Bureau of Statistics (ABS)
5. การรักษาความเป็นธรรมทางการค้า การคุ้มครองผู้บริโภค	- Anti Trade Division, U.S. Department of Justice - Federal Trade Commission	- Fair Trade Commission - First Consumers Affairs Division Economic Planning Agency	- Australian Competition and Consumer Commission (ACCC) - Health and Social Affairs, Federal Ministry for Labour
6. การจดทะเบียน		- Ministry of Justice	
7. พทรัพย์สินทางปัญญา	- U.S. Patent and Trademark Office (PTO)	- Japanese Patent Office (MITI)	- Australian Industry Property Organisation (AIPO)
8. การประกันภัย	- Insurance Commission	- Ministry of Finance	- Insurance and Superannuation Commission (ISC)
9. ส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	- U.S. Small Business Administration (SBA)	- Small and Medium Enterprise Agency (MITI)	- Department of Workplace Relations and Small Business (DWRBSB)

ตารางที่ 2 องค์การดูแลงานด้านคุ้มครองผู้บริโภคและการค้าที่ไม่เป็นธรรม

AUSTRIA	Federal Ministry for Labour, Health and Social Affairs Consumer Associations.
BELGIUM	Administration for Economic Inspection, Belgian Federal Government
CANADA	Fair Business Practices, Industry Canada Competition Bureau Canada
CZECH REPUBLIC	Czech Ministry of Trade and Industry
DENMARK	The National Consumer Agency of Denmark
EUROPEAN COMMISSION	European Commission
FINLAND	Office of the Consumer Ombudsman
FRANCE	Direction Generale de la Concurrence, de la Consommation et de la Repression des Fraudes
GERMANY	Verbraucherschutzverein
GREECE	Directorate of Technical Control and Consumer Protection
HUNGARY	Bureau of Consumer Affairs, Ministry of Industry, Trade and Tourism, Office of Consumer Affairs
ITALY	Ministry of Industry
JAMAICA	Fair Trading Commission
JAPAN	First Consumers' Affairs Division, Economic Planning Agency
KOREA	Fair Trading Commission Consumer Protection Board
LUXEMBOURG	Conseiller de Direction Premiere Classe, Ministre des Classes Moyennes et du Tourisme
MALTA	Department of Consumer Affairs, Ministry of Finance and Commerce
MEXICO	Direccion de proteccion al consumidor, Secretaria de Comercio Y Fomento Industrial
NETHERLANDS	Directorate for Fair Trading, Ministry of Economic Affairs (Ministerie Van Economische Zaken)
NEW ZEALAND	Ministry of Consumer Affairs Commerce Commission NZ Ministry of Commerce
NORWAY	Consumer Ombudsman
OECD	OECD Competition
PHILIPPINES	Bureau of Trade Regulation & Consumer Protection, Department of Trade and Industry
POLAND	Office for Competition and Consumer Protection
PORTUGAL	Consumer Institute
SOUTH AFRICA	South African National Consumer National Consumer Affairs Office, Department of Trade and Industry
SPAIN	National Consumer Institute
SWEDEN	Consumer Ombudsman
SWITZERLAND	Federal Office of Industry and Labour
UNITED KINGDOM	Office of Fair Trading Trading Standards Net UK Department of Trade and Industry UK Monopolies and Mergers Commission
UNITED STATES	Federal Trade Commission US Department of Justice, Antitrust Division

งานด้านการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาของสหรัฐอเมริกา เป็นกรมในกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้เป็นองค์กรก่อนข้างอิสระภายใต้การดูแลของกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมในออสเตรเลียเป็นองค์กรอิสระภายใต้การดูแลของกระทรวงอุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์ และการท่องเที่ยว (DIST)

งานด้านการส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางย่อม ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบขององค์กรอิสระ ภายใต้การกำกับดูแล ทั้งในญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา แต่ในออสเตรเลียอยู่ในกระทรวงแรงงานสัมพันธ์และธุรกิจขนาดย่อม (WRSB) (ตารางที่ 1) มีการแบ่งหน่วยงานเป็น 3 หน่วยงานที่สำคัญ คือ

- งานนโยบายการค้าและการเจรจาการค้า
- งานการบริหารการค้า
- งานส่งเสริมการส่งออก

ซึ่งสองหน่วยงานแรกเห็นหน่วยงานประเภทนโยบายอยู่ในกระทรวง แต่หน่วยงานด้านการส่งเสริมการส่งออกมีแนวโน้มเป็นหน่วยงานอิสระ (Autonomous Bodies) มากขึ้น หรือหน่วยงานกึ่งราชการ (Quasi Government) หรือร่วมกับเอกชน

งานด้านการค้าภายในนั้น แบ่งเป็นสองส่วน คือ ส่วนการคุ้มครองผู้บริโภค กับส่วนบริการและจดทะเบียน พบว่า

งานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นลักษณะ Quasi Legitimate และ Quasi Judicial ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระประกาศการแทรกแซงทางการเมือง สามารถได้สวน และบังคับตามกฎหมายได้

งานด้านบริการเป็นงานจดทะเบียน จะแยกออกจากงานนโยบาย มักเป็นหน่วยงานสำนักงานอิสระ (Autonomous Body) เพื่อให้สามารถมีความยืดหยุ่นจากระบบราชการ และให้บริการได้รวดเร็ว ดี และมีประสิทธิภาพขึ้น

งานอีกส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของแต่ละประเทศ มีลักษณะ องค์กรแตกต่างกันไป คือ เป็นองค์กรส่งเสริมด้านการริเริ่มสร้างกิจการใหม่ กับองค์กรด้านการคุ้มครองธุรกิจจากการแข่งขันของธุรกิจขนาดใหญ่

7. สภาพแวดล้อมใหม่

กระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งเกิดขึ้นจากการปฏิวัติเทคโนโลยีสารสนเทศ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ และการที่ประเทศตะวันตกเข้าแทรกแซงนโยบายภายในประเทศกำลังพัฒนามากขึ้น โดยอ้างเหตุผลสิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม มาตรฐานแรงงาน ทำให้การแข่งขันใน ตลาดโลกรุนแรงและซับซ้อนมาก

ขึ้น รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของรัฐที่ช่วยให้เอกชนสามารถแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดโลกได้ภายใต้กติกาการแข่งขันที่ยุติธรรม โดยการอำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจ ลดอุปสรรคที่ก่อให้เกิดต้นทุนในการทำธุรกิจ การคุ้มครองผู้บริโภคและการช่วยการกระจายรายได้ให้แก่ภาคการผลิตที่ล่าช้า การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากความล้มเหลวของตลาด โดยการสร้างกลไกและสถาบันต่างๆ เข้ามาเสริมให้การทำงานตลาดมีประสิทธิภาพขึ้น กลายเป็นประเด็นที่สำคัญ

ดังนั้น กระทรวงพาณิชย์ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการวางแผนนโยบายการค้า ทั้งนโยบายการค้าภายในและต่างประเทศ จะต้องมีส่วนร่วมที่กว้างไกล มีกรอบและทิศทางในการดำเนินนโยบายด้านการพาณิชย์ที่เป็นเอกภาพ ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลก รวมทั้ง การเปลี่ยนแปลงในสภาวะการค้าในประเทศ จะต้องมุ่งตลาดที่มีความสามารถ มีกฎระเบียบ และเครื่องมือสูงที่ทันสมัย มีการจัดองค์กรที่สามารถยืดหยุ่นเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรง มีการถ่ายโอนงานที่ไม่จำเป็นให้เอกชนดำเนินการแทน มีระบบสารสนเทศที่ทันสมัยซึ่งช่วยให้สามารถวางแผนนโยบายและตัดสินใจบนรากฐานของข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.1 การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมมีผลต่อนโยบายการค้า

ข้อเสนอแนะในเรื่องการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารการพาณิชย์ การสนับสนุนการส่งออก การดูแลควบคุมการนำเข้า การส่งเสริมบริการที่เกี่ยวข้องกับการค้า การคุ้มครองผู้บริโภค การป้องกันการผูกขาด การส่งเสริมให้เกิดการแข่งขัน เพื่อให้ระบบการพาณิชย์ไทยมีความทันสมัย โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้สร้างความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศของผู้ประกอบการ และสวัสดิการของผู้บริโภคในประเทศ จึงจำเป็นต้องพิจารณาแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทย ภายใต้อาณัติที่สำคัญ 5 ด้าน คือ

1. การส่งเสริมการส่งออกและการดูแลการนำเข้า
2. การเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
3. การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการแข่งขัน และการคุ้มครองผู้บริโภค
4. การรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร
5. การกำกับและบริหารการพาณิชย์และสนับสนุนการค้า เช่น การประกันภัย การจดทะเบียนการค้า บัญชีธุรกิจ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การให้บริการข่าวสารข้อมูล และการดูแลด้านมาตรฐานทางการค้า

จากการศึกษาการส่งเสริมการส่งออกของคณะวิจัยในโครงการนี้ พบว่า รัฐบาลของประเทศต่างๆ นิยมใช้การส่งเสริมการส่งออก ดังนี้

1. การอุดหนุนการส่งออก เช่น การประกันสินเชื่อการส่งออก (export credit guarantee) โดยรัฐบาลให้หลักประกันแก่ผู้ส่งออกในกรณีความเสี่ยงที่เกิดขึ้น จากการที่ผู้นำเข้าไม่อาจชำระค่าสินค้าได้ เป็นวิธีที่นิยมมากที่สุด แต่วิธีการอุดหนุนการส่งออกโดยตรง การชว่น หรือลดหย่อนภาษีบางประเภท การให้ความช่วยเหลือและการให้เงินกู้แก่ต่างประเทศโดยมีเงื่อนไข การอุดหนุนการวิจัยและพัฒนาถูกจำกัด โดยกติกาขององค์การการค้าโลก
2. การสร้างเครือข่ายในต่างประเทศเพื่อหาข้อมูลที่ยังไม่เปิดเผย (intelligence) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมในประเทศ
3. การทำงานอย่างมืออาชีพ (professional) ด้วยการกำหนดภาระหน้าที่ (Job Description) ที่ชัดเจน และการวัดผลการทำงาน (performance evaluation) อย่างสม่ำเสมอ
4. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะให้การสนับสนุนการส่งออกที่ชัดเจน (เช่น ผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดเล็ก ผู้ประกอบการที่ส่งออกเป็นครั้งแรก ฯลฯ)
5. การใช้กลไกของภาคเอกชน เช่น หอการค้าวิชาชี ในการส่งเสริมการส่งออกด้วยการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ และทันสมัย

จากการศึกษาเรื่องการกำกับดูแลการนำเข้าของผู้ศึกษา พบว่า การกีดกันหรือจำกัดการนำเข้าจะก่อให้เกิดการบิดเบือนของตลาด ซึ่งทำให้การจัดสรรทรัพยากรไม่มีประสิทธิภาพ แต่อาจจะมีเหตุผลที่เหมาะสมบางประการในการควบคุมการนำเข้าเพื่อเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น การควบคุมการนำเข้าสินค้าที่มีปัญหาสุขอนามัย เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค ควบคุมการนำเข้าในกรณีที่ผู้ผลิตต่างประเทศใช้วิธีทุ่มตลาด หรือได้รับความสนับสนุนจากรัฐบาล ทำให้ต้นทุนต่ำกว่าความเป็นจริง กระทรวงพาณิชย์อาจใช้เครื่องมือต่างๆ ในการควบคุมการนำเข้า เช่น การต่อต้านการทุ่มตลาด (anti-dumping) การเก็บภาษีตอบโต้ (counter-veiling duty หรือ CVD) การจำกัดการส่งออกโดยสมัครใจ (voluntary export restraint หรือ VER) และการเก็บภาษีนำเข้าพิเศษ (import surcharge) เป็นต้น

จากการศึกษาการเจรจาการค้าระหว่างประเทศของผู้ศึกษา พบว่า การเจรจาการค้าระหว่างประเทศจะเป็นประเด็นสำคัญในเรื่องการค้าระหว่างประเทศและไทยจำเป็นต้องมีการกำหนดจุดยืนให้มีเอกภาพและให้สามารถมองเห็นผลประโยชน์โดยรวม และผลกระทบต่อการเจรจาได้ชัดเจน พร้อมทั้งทำการประสานงานกับฝ่ายการเมืองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเพื่อส่งเสริมการแข่งขันในการพัฒนาการค้าและบริการในประเทศของผู้ศึกษา พบว่า อุปสรรคที่สำคัญในการค้า เกิดจากข่าวสารที่ไม่สมบูรณ์ การแทรกแซงตลาดโดย รัฐบาลในลักษณะที่ไม่เหมาะสม และการผูกขาดของผู้ประกอบการ จึงควรพัฒนาการค้าด้วยการกำจัดอุปสรรคต่างๆ โดยทำการสนับสนุนกลไกการทำงานของตลาด ใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น การให้ข่าวสารการตลาด การกำหนด

มาตรฐานจังหวัด การบริการทดสอบมาตรฐานสินค้าตลาดกลาง การป้องกันการผูกขาดพร้อมทั้งหาทางสนับสนุนและอำนวยความสะดวกและส่งเสริมบริษัทการค้าให้เติบโตเป็นบริษัทการค้าข้ามชาติ

จากการศึกษาด้านการคุ้มครองผู้บริโภคของผู้ศึกษา พบว่า กระทรวงพาณิชย์ควรที่จะคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความเป็นธรรมในการซื้อสินค้าและบริการ รวมทั้งสนับสนุนการรวมตัวของผู้บริโภคในปัจจุบันการคุ้มครองผู้บริโภคค้ำประกันโดยสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งสังกัดสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และกรมการค้าภายใน ซึ่งสังกัดกระทรวงพาณิชย์ แต่ยังไม่แบ่งการหน้าที่ไม่ชัดเจน ควรให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคทำหน้าที่ในการวางนโยบาย รัฐอาจเข้ามาแทรกแซงในการคุ้มครองผู้บริโภคโดยการดูแลป้องกันการผูกขาดที่ทำให้ผู้ผลิตอาจใช้อำนาจทางการตลาดเอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค และส่งเสริมให้ผู้ผลิตพัฒนามาตรฐานสินค้า กำหนดคุณภาพขั้นต่ำของสินค้า เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค และกระทรวงพาณิชย์กำหนดให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า แจ้งข้อมูลในด้านราคาและคุณภาพให้แก่ผู้บริโภคได้อย่างพอเพียงต่อการตัดสินใจ รวมทั้งจัดระบบและขั้นตอนในการฟ้องร้องโดยผู้บริโภคให้มีความรวดเร็วขึ้น และกำหนดกรอบความรับผิดชอบของผู้ผลิตต่อสินค้าที่บกพร่อง ทำให้การการพิสูจนความชำรุดบกพร่องเป็นของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า สนับสนุนให้องค์กรเอกชนและผู้บริโภคเข้ามามีบทบาทในการคุ้มครองตนเอง

จากการศึกษาด้านการรักษาสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรของคณะผู้วิจัยในโครงการนี้เสนอให้รัฐบาลหลีกเลี่ยงการแทรกแซงตลาดแบบเฉพาะกิจหรือตามสถานการณ์ เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้ราคาสินค้าเกษตรถูกกำหนดโดยกระบวนการต่อรองทางการเมือง โดยรัฐบาลควรจะหันมาสร้างกลไกการบริหารราคาสินค้าเกษตรที่เป็นระบบ มีกฎกติกาที่ชัดเจน และเปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถบริหารความเสี่ยงด้วยตนเอง โดยมาตรการของรัฐเน้นที่มาตรการทางด้านส่งเสริมการค้าควบคู่ไปกับมาตรการที่เป็น safety net เช่น การเปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถประกันความเสี่ยงด้านราคาพืชผล (ในลักษณะของ price insurance) ก่อนที่เกษตรกรจะลงมือเพาะปลูก นอกจากนี้ การศึกษายังสนับสนุนให้มีการจัดตลาดล่วงหน้า โดยตลาดล่วงหน้านี้ที่ผู้การมีตลาดล่วงหน้าจะช่วยเกษตรกรในด้านข้อมูลข่าวสาร และในระยะยาวเกษตรกรอาจจะสามารถเข้ามาใช้ตลาดนี้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้วยตนเอง

จากการศึกษาการกำกับกรพาณิชย์ของผู้ศึกษา พบว่า ที่เกี่ยวข้องมี 3 ด้าน ได้แก่

1. การประกันภัย มีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงตลาดประกันภัยให้มีประสิทธิภาพ และคงจะหลีกเลี่ยงการเปิดเสรีไม่ได้ ซึ่งทำให้จำเป็นต้องมีการปรับปรุงการดำเนินงาน และการกำกับดูแลความมั่นคงของบริษัทประกันภัยให้เข้มงวด และรัดกุมมากกว่าในปัจจุบัน โดยการปรับปรุง ควรจะเปรียบว่าด้วยการลงทุนให้กระชับมากขึ้น
2. การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ควรเน้นการส่งเสริมให้คนไทยสร้างทรัพย์สินทางปัญญามากขึ้น

3. การให้บริการข้อมูลพาณิชย์ รัฐควรพิจารณาจัดตั้งองค์การรับรอง (Certification Authority) เพื่อรับรองว่า คู่สัญญาในการประกอบธุรกรรมผ่านทางเครือข่ายสาธารณะ เป็นบุคคลหรือองค์กรที่กล่าวอ้างจริง เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค และร่างกฎหมายเพื่อรับรองการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

นอกจากนั้น กระทรวงพาณิชย์ควรส่งเสริมการขายตัวอุตสาหกรรมภายใน และรักษาเสถียรภาพของอุตสาหกรรม พร้อมทั้งมีแนวทางในการกำหนดกลุ่มผู้ผลิต และกลุ่มอุตสาหกรรมที่ต้องการสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

8. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ใหม่ของกระทรวงพาณิชย์

กระทรวงพาณิชย์ ได้กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ใหม่ของกระทรวง ดังนี้

วิสัยทัศน์

“วิสัยทัศน์กระทรวงพาณิชย์ 2550 : กระทรวงพาณิชย์จะผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำทางการค้าต่างประเทศอันดับหนึ่งในห้าของเอเชีย ส่งเสริมการค้าให้มีการแข่งขันเสรี เป็นธรรม ร่วมมือ และให้บริการแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ”

จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ (ตารางที่ 3 และตารางที่ 4) สามารถระบุได้ว่า กระทรวงพาณิชย์ เป็นกระทรวงซึ่งทำหน้าที่ดูแลการค้าต่างประเทศ และการค้าภายในประเทศ โดยมีหน้าที่และบทบาท ดังนี้

ตารางที่ 3 วิสัยทัศน์ใหม่ของกระทรวงพาณิชย์ปี 2550

วิสัยทัศน์ 1 :	การเป็นผู้นำทางการค้าต่างประเทศอันดับหนึ่งในห้าของเอเชีย พันธกิจ 1 สนับสนุนภาคเอกชนให้สามารถแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ พันธกิจ 2 ดำเนินการด้านเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เพื่อเปิดการค้าเข้าถึงตลาดต่างประเทศ และสร้างโอกาสการค้าที่มีการแข่งขันและเป็นธรรม
วิสัยทัศน์ 2 :	การค้าภายในและระหว่างประเทศมีการแข่งขันเสรี และเป็นธรรม พันธกิจ 1 ผลักดันให้มีการแข่งขันเสรีในกิจกรรมการค้าและบริการที่สำคัญ พันธกิจ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการแข่งขันที่เป็นธรรม และมีกติกาโปร่งใส
วิสัยทัศน์ 3 :	การร่วมมือและให้บริการแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภค พันธกิจ 1 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างกระทรวงพาณิชย์กับผู้ประกอบการ และผู้บริโภค ในการกำหนดและดำเนินนโยบายการค้าพาณิชย์ พันธกิจ 2 พัฒนาระบบให้บริการแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หมายเหตุ: จากการจัดสัมมนาร่วมกับระหว่างภาคเอกชนและกระทรวงพาณิชย์ ในปี 2541

ที่มา: งานสัมมนาของ TDRI ปี 2541

ตารางที่ 4 ยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจใหม่ของกระทรวงพาณิชย์ปี 2550

ยุทธศาสตร์ 1	การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศของเอกชน - สนับสนุนการผลิตและการส่งเสริมสินค้าคุณภาพและมีเครื่องหมายการค้าของไทย - ร่วมมือกับภาคเอกชนและหน่วยงานราชการในการดำเนินกิจกรรมสนับสนุนการส่งออก
ยุทธศาสตร์ 2	การดำเนินการด้านเจรจาการค้าระหว่างประเทศ - สร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศให้เป็นประโยชน์ต่อการค้าไทย โดยการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ สร้างองค์ความรู้สะสมภายในองค์กร เป็นต้น - สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานการขึ้น ภาคเอกชนและตัวแทนประชาชน ในการวางกรอบนโยบายการค้าระหว่างประเทศ
ยุทธศาสตร์ 3	การส่งเสริมให้การค้าและบริการมีการแข่งขันเสรี - ผลักดันให้มีเครื่องมือป้องกันการผูกขาดที่ครอบคลุมอย่างกว้างขวาง และมีประสิทธิภาพ - ปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้ออำนวยต่อการค้าที่เสรี เผยแพร่ให้เอกชนและหน่วยงานราชการอื่นมีจิตสำนึกช่วยในนโยบายการค้าเสรี
ยุทธศาสตร์ 4	การส่งเสริมและพัฒนาการแข่งขันที่เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย - ผลักดันให้มีเครื่องมือคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถคุ้มครองตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ - ส่งเสริมให้ภาคเอกชนและผู้บริโภคมีส่วนร่วมในการพัฒนาขีดการแข่งขันที่เป็นธรรม
ยุทธศาสตร์ 5	ร่วมมือกับผู้ประกอบการและผู้บริโภคในการกำหนดและดำเนินนโยบายการค้าพาณิชย์ - แลกเปลี่ยนการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการและผู้บริโภคในทุกระดับ โดยการจัดตั้งองค์กรประสานงาน - ร่วมมือกับเอกชนในการปฏิรูปองค์กรเอกชนให้เข้มแข็ง - ร่วมมือกับผู้บริโภคในการสร้างความแข็งแกร่งแก่องค์กรคุ้มครองผู้บริโภค - สร้างความยอมรับวิสัยทัศน์ของกระทรวงพาณิชย์แก่หน่วยงานอื่น ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค
ยุทธศาสตร์ 6	การพัฒนาการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภค - พัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีความพร้อมในการให้บริการ - ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมกับการให้บริการ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

หมายเหตุ: จากการจัดสัมมนาร่วมกันระหว่างภาคเอกชน และกระทรวงพาณิชย์ปี 2541

ที่มา: งานสัมมนาของ TDR ปี 2541

- จัดระเบียบการส่งออกและนำเข้าสินค้าที่สำคัญต่างๆ กำหนดมาตรฐานสินค้าเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งบริหารและส่งเสริมการส่งออกสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ
- เสนอความเห็น วางแผน และประสานงานด้านการค้าและการตลาด เพื่อส่งเสริมการส่งออก เผยแพร่สินค้าไทยในต่างประเทศ รวบรวมและบริการข้อมูลการค้าแก่ผู้ผลิต ผู้ส่งออกไทย และผู้นำเข้าต่างประเทศ
- ส่งเสริมและพัฒนาการค้าและการตลาดภายในประเทศ ดำเนินการเพื่อป้องกันและควบคุมการผูกขาดในทางเศรษฐกิจการค้า จัดระเบียบทางการค้า และรักษาความเป็นธรรมในการซื้อขายสินค้า

4. ควบคุม ตรวจสอบ ดูแล และให้บริการงานด้านทะเบียนการค้า บัญชี ชั่ง ตวง วัด และการค่าน้ำมันเชื้อเพลิงให้เป็นไปตามกฎหมาย รวมทั้ง การตรวจสอบคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิง และการออกใบอนุญาตต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
5. ดำเนินการเจรจาการค้าระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อแก้ปัญหา อุปสรรค ปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้าของประเทศ รวมทั้งขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการค้ากับต่างประเทศ
6. ส่งเสริมพัฒนาการประกันภัยให้เจริญก้าวหน้า ควบคุมการดำเนินงานของบริษัทประกันภัย ตัวแทนและนายหน้าประกันภัย รวมทั้งคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้เอาประกันภัยและผู้มีส่วนได้เสียในการประกันภัย เพื่อประโยชน์แก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ
7. ส่งเสริม พัฒนา และคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายด้านทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศ
8. รวบรวม ประมวลผล และจัดระบบข้อมูลการพาณิชย์และสถิติ เพื่อเป็นคลังข้อมูลกลางให้บริการและเผยแพร่แก่หน่วยงานรัฐบาลและเอกชน

9. เงื่อนไขของรัฐธรรมณูญ และเงื่อนไขการปฏิรูประบบราชการไทย

การออกแบบโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ จะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขใหม่ของรัฐธรรมณูญ ที่ได้กำหนดแนวคิดการปฏิรูประบบราชการ สร้างให้องค์กรระบบราชการเป็นสถาบันที่ยึดผลประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) ของคนทุกกลุ่มในสังคม เน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน พร้อมทั้งให้สิทธิอำนาจ (Empowerment) ของส่วนต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดโครงสร้างและกระบวนการที่ทุกกลุ่มในสังคมจะมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายหรือเสนอแนะความเห็น และประสานรวมขอมระหว่างกัน ดังนั้น องค์กรจะต้องปรับกระบวนการกำหนดนโยบายให้มีกลไกการมีส่วนร่วมและให้ความสำคัญต่อการฉันทานุมติ (Consensus) รัฐธรรมณูญใหม่ยังได้กำหนดหลักการที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ให้ใช้หลักการแบ่งสรรอำนาจและกระจายอำนาจ ซึ่งทำให้สามารถจัดรูปอำนาจระบบราชการให้มีประสิทธิภาพได้ โดยการจัดตั้ง องค์กรของรัฐที่เป็นอิสระแยกจากราชการเพื่อความเป็นกลางทางการเมือง การจัดตั้งองค์กรอิสระซึ่งมีผู้แทนจากภาคธนาคารเข้ามาดำเนินการใช้อำนาจราชการ การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองท้องถิ่น ตลอดจน กำหนดและยอมรับบทบาทชุมชนท้องถิ่น (บรรทัดที่ 2541)

นอกจากการปรับโครงสร้างการบริหารระบบราชการให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นแล้ว รัฐธรรมณูญใหม่ยังได้เพิ่มขรรวมสิทธิบาลเชิงกระบวนการไว้ด้วย ในการร่วมรับรู้ ร่วมให้ข้อมูล และความเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมกระทำการ และรับผล ตลอดจน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ มีการ

รับรองสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ สิทธิรับรู้ข้อมูลค่าจ้างและเหตุผลต่อชุมชน สิทธิรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับคน สิทธิที่จะขอคำชี้แจงในกรณีที่เขาเห็นว่ารัฐไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่รักษาประโยชน์ส่วนรวม ไม่อำนวยความสะดวกหรือบริการประชาชน หรือไม่เป็นกลางทางการเมือง

หลักการในการปฏิรูประบบราชการตามแนวคิดของรัฐธรรมนุญในนั้น บรรดาศักดิ์ อูรรณโณ ได้สรุปประเด็นไว้ ดังนี้

1. การใช้อำนาจของระบบราชการต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของประชาชน และความเสมอภาค ต้องรักษาประโยชน์ของส่วนรวม อำนาจความสะดวกและบริการประชาชน
2. ดำรงความเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่
3. จัดระบบราชการให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการประชาชน
4. ควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจของตนเอง และจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม
5. สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน
6. กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น

ดังนั้น ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนุญนี้ โครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์จะต้องปรับให้เป็นหน่วยงานหลักที่จะสนับสนุนระบบการค้าที่มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม กระทรวงพาณิชย์จะไม่เข้าแทรกแซงการดำเนินงานกิจการการค้าของภาคเอกชน แต่จะสนับสนุนให้เกิดระบบการค้าเสรี และกำหนดกฎกติกาเพื่อให้เกิดการแข่งขันอย่างจริงจังและกว้างขวาง ในกรณีที่พบว่ากลไกตลาดมีข้อบกพร่อง กระทรวงจะหามาตรการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว พร้อมกันนั้น กระทรวงพาณิชย์จะปรับปรุงประสิทธิภาพในการวางแผนและนโยบาย ควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจของตนเอง ซึ่งจะรักษาประโยชน์ส่วนรวม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน อำนาจความสะดวกและบริการประชาชน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน (Customer Driven Process) พร้อมทั้งจัดทำมาตรฐานทางคุณภาพ และจริยธรรม และกระจายอำนาจสู่ส่วนท้องถิ่น (Decentralization)

10. ข้อเสนอแนะการปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวงพาณิชย์

โดยพิจารณาจากจุดเด่น จุดด้อย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของกระทรวงพาณิชย์

10.1 ลักษณะงานปัจจุบัน

จากลักษณะของพันธกิจและการดำเนินงานในปัจจุบันทำให้แบ่งกลุ่มหน่วยงานหลักของกระทรวงพาณิชย์ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มงานด้านนโยบายและแผน ได้แก่

สำนักงานปลัดกระทรวง ภารกิจงานส่วนใหญ่ของสำนักงานปลัดกระทรวงจะทำงานที่มีอิทธิพลต่อกรอบนโยบายและแผนของกระทรวง โดยจะทำการกำกับเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการให้เป็นไปตามนโยบายและแผนปฏิบัติการ พร้อมทั้งเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายของกระทรวง และประสานแผนปฏิบัติงานโครงการของสำนักงานปลัดกระทรวงให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากนี้ยังจะต้องเสนอความเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจการค้าของไทยและต่างประเทศ รวมทั้งการดำเนินการเพื่อปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ทางการค้าของประเทศ การส่งเสริมการค้า และการแสวงหาจุดแข็ง ตลอดจนประสานงานกับส่วนราชการและภาคเอกชนในการจัดหาและรวบรวมเผยแพร่ข้อมูลทางการค้า ในทางปฏิบัติงานในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงนั้น จะขึ้นอยู่กับปลัดกระทรวงโดยตรง ที่จะทำการมอบหมายงานให้กับรองปลัดกระทรวงแต่ละคน แต่ส่วนใหญ่งานจะอยู่ที่ราชการบริหารส่วนกลาง ซึ่งดูแลสำนักงานพาณิชย์จังหวัด และสำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ

สำนักงานปลัดกระทรวง จะดูแลการบริหารส่วนกลาง ซึ่งประกอบด้วยกองกลาง กองแผนงาน ประสานงานการพาณิชย์ กองคลัง สำนักงานบริหารพาณิชย์ต่างประเทศ กองการเจ้าหน้าที่ กองประสานงานพาณิชย์ภูมิภาค สถาบันกรมพระจันทบุรีนฤนาถ สำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทย นอกจากนี้ดูแลราชการฝ่ายต่างประเทศ โดยมีสำนักงานที่ปรึกษาชุดพาณิชย์ในต่างประเทศ อีก 54 ประเทศ พร้อมทั้งดูแลราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วยสำนักงานพาณิชย์จังหวัด อีก 75 แห่ง

กรมการค้าต่างประเทศ ซึ่งทำหน้าที่ในการดำเนินการตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งออก-นำเข้า ประเทศและกีดกันเข้ามาในราชอาณาจักร กฎหมายว่าด้วยสินค้าขาออก กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมสินค้าขาออก กฎหมายว่าด้วยการกระทำการอย่างผิดกฎหมายส่งออกทางเรือ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเกี่ยวกับการค้าระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล เพื่อเป็นการส่งเสริมสินค้าออก และหน้าที่ที่

สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การเจรจาและการประชุมการค้าต่างประเทศในระดับทวิภาคี และรายการสินค้า รวมทั้งร่วมในการเจรจาระดับพหุภาคีเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางการค้าของประเทศไทย พร้อมทั้งติดตามและดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานหรือข้อกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของการค้าไทย ดำเนินการให้ได้มาซึ่งสิทธิประโยชน์ทางการค้า และส่งเสริมให้ภาคเอกชนใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า

กรมการค้าต่างประเทศประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการกรม กองนโยบายและแผน กองคลัง กองการค้าสิ่งทอ กองการค้าสินค้าทั่วไป 1 กองการค้าสินค้าทั่วไป 2 กองมาตรฐานสินค้า กองการค้าสินค้าข้อตกลง กองตรวจสอบมาตรฐานสินค้า กองวิเคราะห์สินค้ามาตรฐาน กองบริหารงานข้อมูล กองการค้าพืช กองพาณิชย์ต่างประเทศ กองสิทธิประโยชน์ทางการค้า สำนักงานการค้าต่างประเทศ

กรมการค้าภายใน ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการสำรวจและห้ามกีดกันข้าว กฎหมายว่าด้วยการค้าข้าว กฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด เว้นกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่นๆ ในภาวะคับขัน กฎหมายว่าด้วยการควบคุมโภคภัณฑ์ กฎหมายว่าด้วยการสมาคมการค้า กฎหมายว่าด้วยหอการค้า กฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการคลังสินค้าหรือกิจการอื่นที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

จัดทำและประสานงานของหน่วยงานของกรมให้เป็นไปตามนโยบายและแผนแม่บทของกระทรวง รวมทั้งกำกับ เฝ้าระวัง ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานของหน่วยงานในสังกัด และดำเนินการเกี่ยวกับงานสถิติและประมวลผล ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การตลาด และตลาดภายในประเทศ ส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมในทางการค้า รวมทั้งดำเนินการป้องกันและควบคุมการผูกขาดในทางเศรษฐกิจการค้า จัดระเบียบเกี่ยวกับการค้า การตลาด รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ และควบคุมการประกอบธุรกิจ หรือการดำเนินงานของสถาบันการค้า

กรมการค้าภายในประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการกรม กองการค้าสินค้าอุตสาหกรรม 1 กองการค้าสินค้าอุตสาหกรรม 2 กองการค้าสินค้าเกษตร 1 กองการค้าสินค้าเกษตร 2 กองตรวจสอบและปฏิบัติการ กองส่งเสริมธุรกิจ กองสถาบันการค้า กองการค้าภูมิภาค กองส่งเสริมและพัฒนาตลาด กองวิชาการและแผนงาน

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ มีหน้าที่เสนอแนะนโยบายและมาตรการทางการค้าทั้งในและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมและสร้างความเป็นธรรมทางการค้า เสนอแนะนโยบาย ทำที่ กฎุฑย และเจรจาการค้าภายใต้ความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการค้า สินค้าและบริการ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าอาเซียนและภูมิภาคอื่น รวมทั้งความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยสินค้าบริโภค เพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ทางการค้ากับองค์การระหว่างประเทศและกลุ่มการค้าต่างๆ ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการและประสานการดำเนินงานของฝ่ายภายใต้ความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการค้าสินค้าและบริการ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าในภูมิภาคอาเซียนและภูมิภาคอื่น รวมทั้งความตกลงสินค้าโลกกัณฑ์ระหว่างประเทศ จัดทำดัชนี

เศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องชี้และประเมินภาวะและแนวโน้มเศรษฐกิจการค้า เศรษฐกิจและร่วมจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในด้านแผนพัฒนาการพาณิชย์ จัดระบบและประมวลผลข้อมูล และสถิติการพาณิชย์ และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเครือข่ายข้อมูลของกระทรวงและศูนย์ข้อมูลของกรม

กรมเศรษฐกิจพาณิชย์ประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการกรม กองเศรษฐกิจการค้าต่อเขียน กองการค้าภูมิภาค กองการค้าพหุภาคี กองวิจัยสินค้า กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า กองการค้าบริการ กองนโยบายการพาณิชย์ ศูนย์สถิติการพาณิชย์

2. กลุ่มงานรักษาระเบียบและกำกับดูแล

กรมทะเบียนการค้า รับผิดชอบจัดตั้งและแก้ไขเพิ่มเติมห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด มหาชน จำกัด และทะเบียนพาณิชย์ รวมทั้งให้บริการออกหนังสือรับรองสำเนาเอกสารรายการทางทะเบียนธุรกิจ พิจารณาอนุญาตให้ประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว การอนุญาตจัดตั้งสำนักงานผู้แทนของนิติบุคคลต่างประเทศ และสำนักงานภูมิภาคของบริษัทข้ามชาติ รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชี ควบคุมและส่งเสริมให้ธุรกิจจัดทำบัญชีให้อีกต้องตามกฎหมาย กำหนดมาตรฐานเครื่องชั่ง ตวง วัด ออกอาชญาบัตรให้เป็นผู้ทำ ส่งซ่อมเครื่องชั่ง ตวง วัด ตรวจสอบและตรวจสอบเครื่องชั่ง ตวง วัดและขนาดการบรรจุหีบห่อ พิจารณาออกใบอนุญาตเป็นผู้ค้าน้ำมัน สถานีบริการ และผู้นำส่งน้ำมันเชื้อเพลิง กำหนดชนิดและอัตราน้ำมันเชื้อเพลิงที่ต้องสำรอง กำหนดคุณภาพและตรวจสอบน้ำมันเชื้อเพลิง

กรมทะเบียนการค้า ประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการกรม กองนิติกร กองทะเบียนธุรกิจ 1 กองทะเบียนธุรกิจ 2 กองบัญชีธุรกิจ กองทะเบียนการค้าภูมิภาค กองชั่งตวงวัด ศูนย์เอกสารและข้อมูลธุรกิจ กองน้ำมันเชื้อเพลิง

กรมการประกันภัย คู่คุ้มครองสิทธิ และผลประโยชน์ของผู้เอาประกันภัย กำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทประกันภัยให้มีความมั่นคงและอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย รวมทั้งไม่ดำเนินการในลักษณะผูกขาด และกีดกันการแข่งขันทางธุรกิจ ส่งเสริมพัฒนาการประกันภัยให้เจริญก้าวหน้าและเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ กำกับดูแล และบังคับให้เจ้าของรถซึ่งใช้หรือมีรถไว้เพื่อใช้ทำการประกันภัย และบริหารกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย ให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ

กรมการประกันภัยประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการกรม กองนิติกร กองตรวจสอบและกำกับ กำกับประกันวินาศภัย สำนักงานทะเบียนคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ กองวิชาการและสถิติ กองประกันชีวิต สำนักงานคุ้มครองผู้เอาประกันภัย สำนักงานประกันภัยภูมิภาค

กรมทรัพย์สินทางปัญญา ปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร กฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า กฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบ รูปแบบและวิธีการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งติดต่อบริษัทกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างประเทศเกี่ยวกับความร่วมมือและความช่วยเหลือด้านทรัพย์สินทางปัญญา และดำเนินการด้านกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร กฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า กฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจัดทำและประสานงานของกรมให้เป็นไปตามนโยบายและแผนแม่บทของกระทรวง

กรมทรัพย์สินทางปัญญาประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการกรม กองบริการและเผยแพร่ กองตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบ 2 กองวิชาการและแผนงาน กองทะเบียนและหนังสือสำคัญ ศูนย์คอมพิวเตอร์ ศูนย์ประสานการปฏิบัติงานการละเมิดทรัพย์สินฯ

3. กลุ่มงานด้านส่งเสริมและประสานร่วมมือกับเอกชน

กรมส่งเสริมการส่งออก เสนอความเห็นและจัดทำแผนปฏิบัติการค้าและการตลาด รวมทั้งเสนอแนะแนวทาง และมาตรการเพื่อส่งเสริมการส่งออก จัดทำและให้บริการข้อมูลการค้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกแก่ผู้ผลิต ผู้ส่งออกไทย และผู้นำเข้าต่างประเทศ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สินค้าไทย เพื่อส่งเสริมการส่งออก พัฒนาความรู้ความสามารถแก่ภาคเอกชนในด้านการค้าระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพในการส่งออก ตลอดจนประสานงานและให้ความร่วมมือแก่สถาบัน และองค์กรต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการส่งออก

กรมส่งเสริมการส่งออก ประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการกรม กองแผนงาน กองข้อมูลการค้า กองงานแสดงสินค้า กองบริการส่งออก สถาบันฝึกอบรมการค้าระหว่างประเทศ ศูนย์บริการออกแบบ กองแนะนำการค้า กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักข่าวพาณิชย์ กองการตลาดต่างประเทศ 1 กองการตลาดต่างประเทศ 2 ศูนย์พาณิชย์กรรมในต่างประเทศ ศูนย์ส่งเสริมการส่งออกในภูมิภาค 5 ศูนย์ศูนย์พาณิชย์กรรมในต่างประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและอื่นๆ

4. กลุ่มงานด้านรักษาเสถียรภาพทางราคา

องค์การคลังสินค้า ได้จัดตั้งขึ้นในปี 2498 โดยมีวัตถุประสงค์ให้ทำกิจการทั้งปวงเกี่ยวกับข้าวพืชผล และสินค้าต่างๆ เพื่อให้จำนวนผลิต คุณภาพ ราคาเหมาะสม และเพียงพอกับความต้องการของรัฐและประชาชนทั่วไป สำหรับหน้าที่หลักซึ่งองค์การคลังสินค้าได้ดำเนินการมีดังนี้ ดำเนินการทางการค้า การรับฝากขาย การรวบรวม และการขนส่งข้าว พืชผลและสินค้าต่างๆ ประกอบกิจการด้านการคลังสินค้า ให้กู้ยืมเงินแก่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน จัดตั้งโรงสี โรงสี คลังสินค้า และร้านค้า ส่งเสริมกิจการค้าข้าว พืชผล และสินค้าต่างๆ ของคนไทยทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร

องค์กรคลังสินค้าประกอบด้วย สำนักผู้อำนวยการ ฝ่ายการเงินและบัญชี สำนักงานผู้ตรวจสอบฝ่ายการคลังสินค้า ฝ่ายแผนงานและระบบธุรกิจ ฝ่ายจัดซื้อและจำหน่ายในประเทศ ฝ่ายการค้าต่างประเทศ

10.2 แนวคิดในการปรับปรุง

ตามข้อเสนอแนะในการประชุมสัมมนาระหว่างการวิจัยซึ่งกระทรวงพาณิชย์ต้องการให้ศึกษาในหัวข้อต่อไปนี้

- โครงสร้างองค์กรกระทรวงพาณิชย์ในทศวรรษหน้า โดยพิจารณารูปแบบองค์กรทางการค้าระหว่างประเทศของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกการแข่งขันระหว่างประเทศ หน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องการแข่งขันที่เป็นธรรมชาติ หน่วยงานที่ดูแลด้านการยกระดับความรู้และประสบการณ์ของผู้ประกอบการให้ดีขึ้น หน่วยงานที่ดูแลด้านการคุ้มครองผู้บริโภค เช่น การเข้าซื้อ การขายตรง มาตรฐานสินค้า สภาพแวดล้อมและการโฆษณา หน่วยงานที่ดูแลด้านการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้งตลาดล่วงหน้า สินค้าเกษตร หน่วยงานส่วนภูมิภาค เช่น การจัดตั้งสำนักงานพาณิชย์ระดับภาค การยุบและโอนหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องไปให้กับกระทรวงอื่น เช่น งานตรวจสอบคุณภาพน้ำมัน ในกรมทะเบียนการค้า ให้กับสำนักงานคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติ
- ศึกษาบทบาทของหน่วยงานพาณิชย์จังหวัด และหอการค้าจังหวัด บทบาทองค์กรภาคเอกชนต่อการค้าภายในประเทศ และการค้าต่างประเทศ เช่น หอการค้าจังหวัด
- รูปแบบการจัดองค์กรที่ลดภาวะการทำงานที่เหลื่อมล้ำซ้ำซ้อน เช่น งานของศูนย์พาณิชย์-กรมของกรมส่งเสริมการส่งออก กับสำนักงานที่ปรึกษาการพาณิชย์ของสำนักงานปลัดกระทรวง ตลอดจนการศึกษความเป็นไปได้ในการแยกกรมประกันภัยออกจากกระทรวงพาณิชย์

คำถามสำคัญคำถามแรกของการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรคือ มีความจำเป็นที่จะต้องรวมกันระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้องหรือไม่ คำถามที่สองคือจะมีการปรับปรุงโครงสร้างภายในกระทรวงอย่างไร

สำหรับรูปแบบโครงสร้างของกระทรวงพาณิชย์ที่จะรวมกระทรวงอุตสาหกรรมเข้าด้วยกัน แบบ MFET ตามแบบประเทศญี่ปุ่นนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่า การรวมกันจะมีข้อเสียหลายประการ คือ

ประการที่แรก สภาพแวดล้อมโดยรวมและปัญหาของประเทศไทย และประเทศญี่ปุ่นมีความแตกต่างกัน ดังได้ระบุไว้ในข้อ 6.2 แม้จะมีการรวมกระทรวงพาณิชย์เข้ากับกระทรวงอุตสาหกรรม แต่รูปแบบ

MITI ที่รวมกันนี้ ถ้าไม่ได้เป็นรูปแบบที่เป็นหน่วยงานเบ็ดเสร็จ ไม่มีเครื่องมือทางกฎหมายที่กำหนดเป็นเป้าหมายแบบ Basic Law ของญี่ปุ่น ตลอดจนภายใต้ปรัชญาใหม่ การค้าเสรีจะไม่ได้ดูแลนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขาที่ชัดเจนแบบญี่ปุ่น

ประการสอง จะทำให้มีต้นทุนสูง เพราะกว่าจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจต้องใช้เวลา 5-7 ปี และมีความจำเป็นต้องประสานวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของกระทรวงทั้ง 2 กระทรวงให้ไปในทิศทางเดียวกัน

ประการที่สาม การรวมกันจะทำให้องค์กรใหม่มีขนาดใหญ่เกินไป ขาดความคล่องตัว จึงเป็นเรื่องยากที่จะทำให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนั้น มักมีการเข้าใจกันว่า ประสิทธิภาพของการดำเนินงานกระทรวงแบบ MITI เกิดจากโครงสร้างการรวมกันระหว่างงานการค้าต่างประเทศกับงานอุตสาหกรรม แต่แท้จริงมีรูปแบบองค์กรที่มีประสิทธิภาพได้หลายรูปแบบ (Contingency Theory) ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องของระบบภายในองค์กร กับปัจจัยภายนอกองค์กร และเกิดจากปัจจัยอื่นๆ อีกหลายประการ เช่น วัฒนธรรมขององค์กร การประสานกับเอกชนในรูปคณะกรรมการที่ปรึกษา ระดับอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพันธกิจ ตลอดจนเครื่องมือในการดำเนินนโยบาย และรูปแบบการกระจายอำนาจ

ข้อดีของการรวมกระทรวงพาณิชย์เข้ากับกระทรวงอุตสาหกรรมคือคาดว่าจะสามารถรวมกิจกรรมของการค้าต่างประเทศไว้กับงานด้านอุตสาหกรรมซึ่งเป็นงานการผลิต อย่างไรก็ตาม ญี่ปุ่นก็เริ่มปรับโครงสร้างของ MITI ใหม่ภายใต้สภาพแวดล้อมธุรกิจให้อยู่ในรูปแบบที่จะมีประสิทธิภาพสูงขึ้น แต่ซึ่งจำเป็นต้องลดขนาดขององค์กรลง แต่ยังดำเนินงานได้ยาก เกาหลีก็ประกาศปรับปรุงโครงสร้างเดิมซึ่งเป็นแบบ MITI เช่นกัน

ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ในแง่ของการจัดองค์กรอาจไม่มีความจำเป็นที่จะต้องรวมทั้งสองกระทรวงเข้าด้วยกัน แต่พยายามลดกำแพงอุปสรรคระหว่างทั้ง 2 กระทรวงลง เพื่อที่จะทำให้เกิดการประสานงานที่ดี เช่น คณะทำงานร่วมในการกำหนดเป้าหมายระยะกลาง และเป้าหมายระยะยาวของภาคเศรษฐกิจ ให้มีการสื่อสารและประสานงานมากขึ้น โครงสร้างส่วนบนในระดับผู้บริหารตั้งแต่ระดับ 8 เป็นต้นไป โดยเปิดโอกาสให้มีการก้าวข้ามไปทำงานในกรมที่อยู่ต่างกระทรวง หรือให้มีการวางแผนเศรษฐกิจในระหว่างกระทรวงร่วมกัน ส่วนแนวความคิดในการรวมกันระหว่างกระทรวงการค้าต่างประเทศกับการค้าต่างประเทศ และแยกงานด้านการค้าภายในออกไปตามแนวคิดของออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ซึ่งเห็นว่า สภาพแวดล้อมโลกได้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนขึ้น กระแสโลกาภิวัตน์ได้ทำให้อุตสาหกรรมมีระดับความสัมพันธ์กับต่างประเทศสูง ทั้งด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ การแข่งขันระหว่างเศรษฐกิจภายในประเทศกับเศรษฐกิจนอกประเทศจะหมดไป ดังนั้น จะต้องกำหนดนโยบายของประเทศให้ยืดหยุ่นมากขึ้น โดยมีเครือข่ายในต่างประเทศช่วยเป็นกลไกในการดำเนินนโยบายการค้าต่างประเทศและ

นโยบายเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนพร้อมๆ กัน นิวซีแลนด์เอง มีโครงสร้างการจัดองค์กรคล้ายกับออสเตรเลีย กระทรวงด้านเศรษฐกิจประกอบด้วย กระทรวงการต่างประเทศและการค้า กระทรวงพาณิชย์ (Ministry of Commerce) และกระทรวงกิจการผู้บริโภค (Ministry of Consumer Affairs) ซึ่งอยู่ในการดูแลของกระทรวงพาณิชย์

ผู้ศึกษาเห็นว่า การจัดองค์กรตามแบบออสเตรเลียและนิวซีแลนด์นั้น มีประโยชน์ในแง่การรวมเอาหน่วยงานของกระทรวงต่างประเทศเข้ากับหน่วยงานด้านการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และส่งเสริมการส่งออก ทำให้มีความประหยัดในการดำเนินงานในต่างประเทศ แต่ในกรณีของไทยนั้น ความเชี่ยวชาญในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และประสิทธิภาพและข้อมูลเศรษฐกิจอยู่ในหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์มากกว่าในกระทรวงต่างประเทศ และกระทรวงพาณิชย์จะมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมและการเกษตรมากกว่าที่จะอยู่ในกลุ่มงานของกระทรวงการต่างประเทศ นอกจากนี้ การรวมหน่วยงานต่างประเทศต่างวัฒนธรรม เข้าด้วยกัน มีต้นทุนสูง ไม่คุ้มกับการดำเนินงาน ซึ่งอาจจะแก้ไขให้เกิดการดำเนินงานประสานกัน โดยกลไกการประสานงานอื่นได้

ผู้ศึกษาเห็นว่า รูปแบบขององค์กรระบบราชการที่มีประสิทธิภาพนั้นอาจมีได้หลายแบบ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ ซึ่งมีทั้งแบบกระทรวงเศรษฐกิจรวมเป็นกระทรวงเดียว หรือกระทรวงเศรษฐกิจแยกกันหลายกระทรวงตามหน้าที่เฉพาะ ขึ้นอยู่กับบริบทใหม่ของเสรีโลกาภิวัตน์ นอกจากนี้ ประสิทธิภาพของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการวางนโยบาย (Policy Oriented Minister) ขึ้นอยู่กับกรอบแบบระบบการทำงานร่วมกันระหว่าง 3 ภาค คือ ภาคการเมือง ภาคราชการ และภาคธุรกิจได้อย่างเหมาะสม องค์กรแบบราชการซึ่งเป็นกลางและมีเหตุผล (Rationality) ได้เปลี่ยนไปเป็นระบบซึ่งจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับฝ่ายการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นักการเมืองมักจะแทรกแซงและสร้างอิทธิพลเหนือระบบราชการ เนื่องจากเชื่อว่าจะช่วยให้ความสามารถในการดำเนินเป้าหมายทางการเมือง (Politicization of the Bureaucracy) ในขณะที่ระบบราชการต้องการทำให้ฝ่ายการเมืองมีการดำเนินงานตามกระบวนการแบบระบบราชการที่มีเหตุผล (Bureaucratization of Politics) ดังนั้น ระบบราชการจึงมักจะได้อิทธิพลจากฝ่ายการเมือง พร้อมทั้งจึงจำเป็นต้องแก้ไขและสร้างรูปแบบใหม่ในการร่วมมือกับภาคการเมืองและภาคเอกชน ซึ่งประสิทธิภาพของกระทรวงจะขึ้นอยู่กับรูปแบบความร่วมมือที่เหมาะสมระหว่างทั้ง 3 ภาค คือภาคการเมือง ภาคธุรกิจ และภาคราชการนับวันจะซับซ้อนขึ้น¹¹

ความเห็นของผู้ศึกษาเห็นว่าประเทศไทยเห็นว่ควรเร่งเปิดการค้าเสรี โดยจะดำเนินนโยบายอุตสาหกรรม (Industrial Policy) จะทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการกีดกันด้านการส่งออก ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการดำเนินนโยบายส่งเสริมการแข่งขันผ่านกลไกตลาดมากกว่าการ

¹¹ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทั้ง 3 ภาค โดยพีมี Career Patterns เป็นกลไก Integration ศึกษาแบบหนึ่ง อ้าง Jon Pierre, 1995. Conclusions: A Framework of Comparative Public Administration. Jon Pierre, Edited, 1995. Bureaucracy in the Modern State: An Introduction to Comparative Public Administration. England: Edward Elgar.

ดำเนินนโยบายปกป้องอุตสาหกรรม ซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนต่อสังคมและผู้บริโภคสูง ทั้งไม่ก่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ที่สำคัญคือประเทศไทยจำเป็นต้องหารูปแบบนโยบายในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมภายใต้สภาพแวดล้อมใหม่ เช่น การสร้างนโยบายใหม่ของความสัมพันธ์ภายในสภาพแวดล้อมธุรกิจ¹² ดังนั้นพันธกิจใหม่ของกระทรวงพาณิชย์ควรมุ่งเน้นที่การส่งเสริมและสร้างกลไกการแข่งขันในตลาด ดังนั้นความจำเป็นในการที่จะรวมกระทรวงอุตสาหกรรมเข้ากับกระทรวงพาณิชย์เพื่อดำเนินนโยบายอุตสาหกรรมรายประเภทจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งไป อีกทั้งการรวมกระทรวงเข้าด้วยกันจะทำให้เกิดองค์กรขนาดใหญ่ซับซ้อนขึ้น มีปัญหาด้านการควบคุมและวางแผน เกิดต้นทุนในการบริหารสูง อย่างไรก็ตาม แนวทางการปฏิรูประบบราชการต้องการให้มีองค์กรขนาดเล็ก และมีประสิทธิภาพเป็นสำคัญ หากจำเป็นจะต้องมีการรวมกันระหว่าง 2 กระทรวงแล้ว จะต้องคำนึงขั้นตอนการลดขนาดองค์กรเดิมให้เล็กลง พร้อมทั้งปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารก่อน จึงจะรวมกันได้โดยมีประสิทธิภาพ ซึ่งในข้อเสนอนี้ ได้เสนอให้มีการปรับเปลี่ยนองค์กรตามภาระงานที่เปลี่ยนไป พร้อมกับการปรับลดขนาดขององค์กรลงด้วย หากมีความต้องการที่จะรวมเป็น MITI อย่างมีประสิทธิภาพ จะมีความเป็นไปได้สูง

10.3 องค์กรที่มีประสิทธิภาพสูง

โดยทั่วไปพบว่า รูปแบบโครงสร้างองค์กรระบบราชการตามแนวคิดของ Max Weber มีอยู่ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบแรก เป็นองค์กรซึ่งมีโครงสร้างของกฎเกณฑ์แน่นอนชัดเจนในการกำหนดภาระงาน องค์กรจะกำหนดกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมกับหน้าที่ของกระทรวง ประสิทธิภาพจะขึ้นอยู่กับความโปร่งใส และใช้กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือในการแยกผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์ส่วนรวม ก่อให้เกิดเสถียรภาพในการทำงานภายในองค์กร จึงทำให้เกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะในหน่วยงานนั้น สามารถคาดการณ์การเลื่อนตำแหน่ง เส้นทางการทำงานของแต่ละคนได้อย่างเป็นระบบ ผู้ดำเนินงานจึงมีความสำนึกในความรับผิดชอบ ทำให้การแทรกแซงจากภายนอกกระทำได้น้อย เช่น ในกรณีองค์กรระบบราชการของญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และเยอรมัน อีกรูปแบบหนึ่งคือ โครงสร้างองค์กรซึ่งเน้นที่ความสามารถของบุคลากร พร้อมกับการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการตัดสินใจอย่างเหมาะสม การฝึกอบรมจะช่วยให้สามารถก้าวไปทำงานในตำแหน่งสูงขึ้น การรับบุคลากรเข้าในตำแหน่งจะพิจารณาถึงความรู้ความสามารถและประสบการณ์ โดยไม่ต้องอิงระบบอาวุโส หรือระบบ Career เกิดการโยกย้ายเปลี่ยนงานกันระหว่างภาค

¹² Trevor Matthews and John Ravenhill (1994) ได้ชี้ให้เห็นว่า การค้าต่างประเทศได้หลายวิธี เช่น ลดต้นทุนจากปัจจัยภายนอก หรือสร้างกรอบเศรษฐกิจให้ได้รับเสถียรภาพพัฒนาเทคโนโลยี อย่างไรก็ตาม แนวโน้มใหม่ภาครัฐบาล ขยายส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างภาคมหาวิทยาลัย ให้ความสัมพันธ์กับภาคธุรกิจมากขึ้นเพื่อให้สามารถพัฒนาเทคโนโลยีและทรัพยากรบุคคล อ้าง Trevor Matthews and John Ravenhill.1994. Strategic Trade Policy: The Northeast Asian Experience ใน Andrew Macintyre, Business and Government in Industrialising Asia. Australia: Allen & Unwin.

ราชการและภาคเอกชน บทบาทของบุคลากรที่มีความสามารถ (Professional) ทำให้การทำงานขององค์กรแบบราชการมีประสิทธิภาพ พบในกรณีองค์กรระบบราชการสหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา และ สวิสเซอร์แลนด์ องค์กรแบบหลังเป็นแบบ Professional Oriented Bureaucracy มีประสิทธิภาพโดยรมสูง กว่าองค์กรแบบแรก (Organization Oriented Bureaucracy) แต่การเลือกองค์กร จะต้องพิจารณาวัฒนธรรม และพื้นฐานของสังคมนั้นด้วย (Bernard S. Silberman 1995)

Bernard S. Silberman (1995) ได้ศึกษาระบบองค์กรราชการ แบ่งรูปแบบ Mode ของการ Integration ออกเป็น 2 แบบ คือ รูปแบบที่อาศัยกฎเกณฑ์ขององค์กร กับรูปแบบอาศัยตัวบุคคลที่มีความสามารถขององค์กร การใช้กฎเกณฑ์ในการกำหนดบทบาทการทำงานและการตัดสินใจในองค์กร ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานยึดผลประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งเป็นไปตามกฎเกณฑ์ องค์กรจะดำเนินการระบบการการ จัดเกลาทางสังคม (Socialization) การศึกษาและการฝึกอบรมผู้บริหารขององค์กร แต่ในขณะที่อีกรูปแบบหนึ่งจะทำการ Integration โดยบุคคลที่มีความสามารถและมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องพอในการทำงาน ซึ่งจะทำให้สามารถทำงานที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบแบบนี้จะไว้วางใจที่บุคคล ไม่ได้วางใจที่กฎเกณฑ์ และบุคคลเหล่านั้นจะต้องได้รับการฝึกอบรมหรือมีความรู้ความสามารถ และมีวินัยที่ดำเนินงานตามบรรทัดฐานของความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง¹³

นอกจากนั้น เมื่อศึกษาเปรียบเทียบการสร้างกลไกพิเศษเพื่อให้องค์กรระบบราชการทั้ง 2 แบบ มีประสิทธิภาพสูงขึ้นนั้น พบว่า ในกรณีประเทศญี่ปุ่นได้ใช้ระบบการสร้างความสามารถของผู้บริหารโดยผ่านระบบการบริหาร Career โดยมีกระบวนการสอบคัดเลือกข้าราชการที่มีความสามารถพิเศษ แล้วให้มีแผนการเลื่อนตำแหน่งงานในสายพิเศษที่จะฝึกฝนทักษะความเชี่ยวชาญ และที่จำเป็นสำหรับการสร้างนโยบาย และให้มีการแข่งขันภายในกลุ่มสูง พร้อมกันนั้นให้มีการออกจากราชการของกลุ่มนี้เร็วขึ้น (Early Retirement) เพื่อทำให้โครงสร้างผู้บริหารระดับสูงมีการเปลี่ยนแปลงทดแทนกันในแต่ละรุ่นในเนตจิ้งอย่างต่อเนื่อง แต่มีระบบในการดูแลข้าราชการที่เกษียณก่อนให้เข้าไปทำงานในองค์กรอยู่ในการกำกับของกระทรวง ส่วนในกรณีประเทศสหรัฐอเมริกาเน้นการสร้างกลไกให้องค์กรมีประสิทธิภาพในการบริหาร รับผิดชอบต่อสังคม และมีธรรมาภิบาลที่ดี¹⁴

พื้นฐานสำคัญขององค์กรระบบราชการขึ้นอยู่กับความสามารถในการกำหนดนโยบาย (Policy Making) และความสามารถในการกำกับและการดำเนินนโยบาย (Enforcement) Murray J. Horn ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารขององค์กรระบบราชการ โดยทำการแยก Regulator Institutions ออก

¹³ อ้าง Bernard S. Silberman. The Structure of Bureaucratic Rationality and Economic Development in Japan ใน Hyung-Ki Kim, Michio Muramatsu, T.J. Pempel and Kozo Yamamura.1995. Edited. The Japanese Civil Service and Economic Development. New York: Oxford University Press. ความแตกต่างของทั้ง 2 ระบบนี้ Durkheim ได้เรียกระบบแรกว่า Mechanical Mode และระบบที่ 2 ว่า Organic Mode.

¹⁴ อ่านเพิ่มเติมเรื่อง Hamiltonian Value, Jeffersonian Value, Madisonian Value ๓10 Richard J. Stullman II. 1987. The American Bureaucracy. Chicago: Nelson-Hall. P.265-293.

เป็นหลายประเภทแตกต่างกัน ตามขอบเขตการกระจายอำนาจ (The Scope of Delegation) ซึ่งทำให้เลือกองค์กรใหม่ (Choice of Agent) ตามระดับความพึ่งพาต่อองค์กรกำหนดนโยบาย (The Degree of Independence from the Legislature) แนวโน้มของการจัดองค์กรระบบราชการในปัจจุบันพยายามที่จะแยกการดำเนินงานของการกำหนดนโยบายและการกำกับ นโยบายออกจากกัน เพื่อให้องค์กรมีขนาดเล็กลง โดยแยกส่วนกำกับนโยบาย โดยการวางกรอบกฎหมายให้องค์กรอีกส่วนหนึ่งรับผิดชอบในการดำเนินนโยบายภายใต้กรอบกฎหมายที่ได้รับการอนุมัติจากรัฐสภา พร้อมทั้งให้อำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานในการกำกับอย่างอิสระ โดยกำหนดให้มีกระบวนการทำงานที่โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งแนวคิดดังกล่าว ทำให้องค์กรมีขนาดเล็กลง และมีความคล่องตัวในการทำงานสูง

ลักษณะองค์กรที่ทำหน้าที่ในด้านเศรษฐกิจการค้าต่างประเทศนั้น Yumiko Mikanagi (1993) ได้วิเคราะห์ลักษณะกระทรวงเป็น 2 ลักษณะ คือ กระทรวงทำกรวางนโยบาย กับกระทรวงทำหน้าที่ในการกำกับดูแล ลักษณะกระทรวงพาณิชย์เป็นลักษณะกระทรวงกำหนดนโยบาย ดังนั้นในการพิจารณาโครงสร้างองค์กร จึงต้องจัดโครงสร้างและระบบในการกำหนดนโยบายให้มีประสิทธิภาพ ซึ่ง Kim, Hyung-Ki, and others (1995) ได้วิเคราะห์ระบบการดำเนินการขององค์กรที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจว่า จะต้องประกอบด้วยปัจจัยด้านความสามารถ (Competence) ซึ่งอาจเรียกอีกอย่างว่า Strategic Capability ทำได้โดยคนที่มีความสามารถ (Professional) และระบบฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบายที่ดี (Database for Planning) นอกจากนี้ยังต้องมีปัจจัยด้านกลไกการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ (Coordination) โดยทั่วไปลักษณะการทำงานอาจจะอยู่ในรูปคณะกรรมการร่วมที่เป็นลักษณะ Bureaucracy หรือใช้การบริหารงานแบบ Matrix Organization ปัจจัยประการสุดท้าย จะต้องมีสามารถในการสร้างสรรค์ (Creativity) ในการออกแบบมาตรการหรือวิธีการดำเนินนโยบาย

องค์กรระบบราชการจะต้องคำนึงถึงการสร้างและรักษาวัฒนธรรมการทำงานที่ยึดผลประโยชน์ของส่วนรวม (Public Interest) ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของแนวคิดองค์กรระบบราชการ และเมื่อการดำเนินนโยบายภายใต้ภาวะใหม่ซึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบของกลุ่มผลประโยชน์ที่แตกต่างกันในสังคม จะต้องรักษาบรรทัดฐานการทำงานให้มีความโปร่งใสและสร้างกระบวนการพึ่งพาความเห็นเพื่อก่อให้เกิดฉันทานุมติ (Consensus) ความสำคัญของการมีบรรทัดฐาน (Code of Conduct) ที่จะดำเนินงานโดยยึดผลประโยชน์ส่วนรวม จึงเป็นหลักการสำคัญที่จะก่อให้เกิดความเชื่อถือในภาครัฐกิจเอกชน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อประชาชน ซึ่งรูปแบบของวัฒนธรรมจะแตกต่างจากหน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมายธรรมดา ซึ่งจะยึดพฤติกรรมกรดำเนินการตามเกณฑ์หรือกฎข้อบังคับ หรือกฎหมายขององค์กรนั้น

องค์กรระบบราชการจะต้องคำนึงถึงโครงสร้างและระบบในการกำหนดนโยบายที่มีประสิทธิภาพ ในปัจจุบันการกำหนดนโยบายที่มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมการทำงานที่ยึดอยู่กับผลประโยชน์ส่วนรวม และมีระบบข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประเมินผลการดำเนินงานนโยบายเป็นระยะ และให้มีการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชน

10.4 การปรับปรุงการบริหารและภาระงาน

ผู้ศึกษาเสนอแนวทางการจัดโครงสร้างองค์กรกระทรวงพาณิชย์ ปรับใช้รูปแบบองค์กรจาก Organizational Oriented Bureaucracy ให้เป็น Professional Oriented Bureaucracy มากขึ้น ซึ่งเน้นถึงการมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญตามตำแหน่งที่ต้องการ แต่เนื่องจากบุคลากรบางประเภทไม่สามารถที่จะจัดหาได้จากภายนอก จึงจำเป็นต้องให้มีการบริหารแบบ Career ประกอบ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง (Competencies) และมีการฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการสร้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะตามความต้องการภายในองค์กร

พร้อมทั้งเสนอให้ลักษณะโครงสร้างองค์กรเป็นแบบ Decentralized Formal Structure และรวมอำนาจโดยแผนกระทรวง (Corporate Plan) แต่มีการกระจายอำนาจการดำเนินงาน (Centralized by Corporate Plan and Decentralized Operations)

แนวทางในการลดขนาดองค์กรลงเพื่อให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้ศึกษาเสนอแนวทางในการลดขนาดองค์กร (Down Sizing) โดยแยกโครงสร้างบางส่วนออกจากกระทรวงพาณิชย์ จัดตั้งเป็น “องค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ” (Autonomous Agencies) ซึ่งอยู่ในภาครัฐ และ “องค์กรอิสระ” (Independent Organization) ซึ่งไม่อยู่ในภาครัฐ และเกิดขึ้นจากกฎหมาย และปฏิบัติหน้าที่สัมพันธ์กับภาครัฐ

กลไกการประสานงานนั้น Richard J. Still man II (1987) ได้วิเคราะห์องค์กรของระบบราชการในสหรัฐอเมริกา ว่ามีรูปแบบและหน้าที่ของคณะกรรมการหลายแบบ เช่น ในลักษณะของคณะกรรมการเอง มีได้ทั้งแบบ Boards, Councils and Committees เป็นคณะกรรมการที่ใช้ในการประสานงาน และให้คำปรึกษาในเกือบทุกระดับ รวมทั้งอาจมีคณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Bodies) เป็นคณะกรรมการที่มาจากภาคเอกชน และได้รับการแต่งตั้งโดยกฎหมายในการให้คำปรึกษา ซึ่งในกรณีญี่ปุ่นมีลักษณะคณะกรรมการที่ปรึกษาซึ่งประกอบด้วยภาคเอกชน และตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์ ให้เสนอแนะความเห็นต่อปัญหา ซึ่งทางกระทรวงจะต้องเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือออกมาตรการซึ่งจะกระทบต่อกลุ่มธุรกิจ ในลักษณะหารือฟังความเห็นกัน (Reciprocal Consent) หรือจากการที่มีหน่วยงานประสานงานกัน Intergovernment Units เป็นหน่วยงานประสานงานกันระหว่างกระทรวง

นอกจากนั้นกลไกการประสานงานที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ระบาวข้อมูลข่าวสาร Masahiko Aoki ได้ชี้ให้เห็นว่า รูปแบบของการประสานงานในองค์กร (Modes of Organizational Coordination) มี 3 แบบ คือ Hierarchy, Shared Information System และ Decentralized Information System ในกรณีกระทรวงพาณิชย์นั้น เพื่อก่อให้เกิดความคล่องตัวและหน่วยงานต่างๆ มีลักษณะที่เป็นงานเชี่ยวชาญในแต่ละหน้าที่งาน จึงควรให้มีการสร้างฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานเอง เพื่อประโยชน์ของการใช้งานภายใน และข้อมูลส่วนใหญ่นั้น มักเป็นข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับลักษณะงานเฉพาะโดยตรง พร้อมทั้งให้มีการเปิดให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าสู่ฐานข้อมูลได้ในลักษณะของ Shared Information System เพื่อก่อให้เกิดการประสานงาน และสนับสนุนกระบวนการการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

ข้อเสนอหลักที่ผู้ศึกษาเสนอให้มีการปรับปรุง (รูปที่ 13) ประกอบด้วย

1. ระบบการบริหาร ลักษณะพันธกิจของกระทรวงพาณิชย์เป็นลักษณะกระทรวงนโยบาย (Policy Oriented Ministries) ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการค้าระหว่างประเทศ และนโยบายส่งเสริมการแข่งขัน เพื่อสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งร่วมมือและสนับสนุนภาคเอกชน (Post-Promotive Relationships) และมีอำนาจในการดำเนินนโยบายผ่านกลไกทางกฎหมาย พร้อมทั้งให้มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้สอดคล้องกับพันธกิจใหม่ โดยให้มีการกำหนดบรรทัดฐานของพฤติกรรมขององค์กร (Code of Conduct)

2. เพิ่มบทบาทของสำนักงานปลัดกระทรวงในการจัดทำแผนกระทรวง (Corporate Plan) โดยจัดให้มีระบบการวางแผนแบบ Bottom up ในระดับกรม หน่วยงานภูมิภาค และหน่วยงานในต่างประเทศ ภายใต้การกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจที่ชัดเจน และใช้แผนนั้นเป็นกลไกในการประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ โดยที่แผนนั้นจะต้องมีการระบุเป้าหมาย มาตรฐานในการทำงาน และการประเมินผลอย่างชัดเจน

3. สร้างกลไกในการประสานงานระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันดำเนินงานตามนโยบายเศรษฐกิจแห่งชาติ เช่น คณะกรรมการประสานงานในระดับอธิบดีระหว่างกระทรวงในรูปแบบคณะกรรมการร่วม พร้อมทั้งใช้รูปแบบของคณะทำงานร่วม ตลอดจน สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้าราชการระดับบริหารระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

4. กระจายอำนาจการปฏิบัติราชการส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งให้มีกลไกในการสนับสนุน และดูแล กำกับการปฏิบัติราชการส่วนท้องถิ่นในระดับภาค โดยผ่านสำนักงานพาณิชย์ภาค

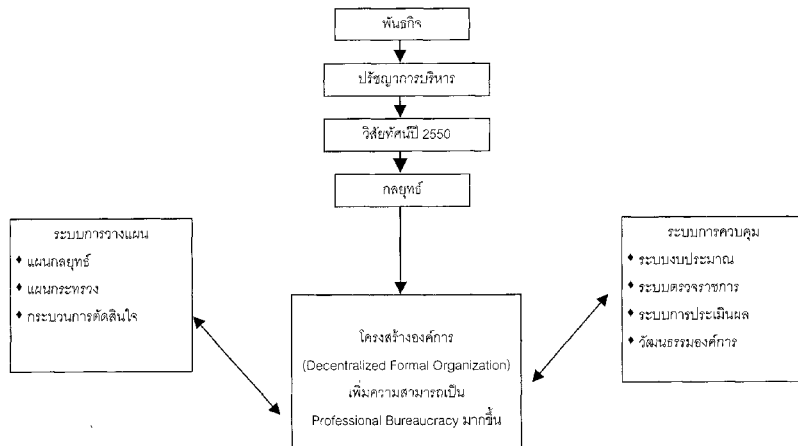
5. จัดทำระบบข้อมูลการพาณิชย์เพื่อการกำหนดนโยบายให้เป็นเอกภาพ และส่งเสริม เผยแพร่ข้อมูลภายในระหว่างหน่วยงาน โดยผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้ในการบริหารงานกระทรวงให้มีประสิทธิภาพ

6. สร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะ (Specialization) โดยการจัดแบ่งกลุ่มงานให้มีเป้าหมายเฉพาะ และภาระรับผิดชอบงานให้ชัดเจน มีการความรับผิดชอบผูกพัน (Accountability) มีการประเมินผลงานให้ชัดเจน และเป็นธรรมต่อผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้ง มีการจัดการบริหาร Career Path ในแต่ละสายงานให้ชัดเจน

7. เพิ่มประสิทธิภาพในการประสานงาน (Coordination) ทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยการใช้รูปแบบคณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการที่ปรึกษา และคณะทำงาน ตลอดจนให้แนวคิดการทำงานแบบการบริหารโปรแกรม (Program Management)

8. สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน โดยการสนับสนุนสถาบันการศึกษาให้ทำงานมีประสิทธิภาพ และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะการปรับตัวเข้าสู่ระบบการค้าเสรีผ่านรูปคณะกรรมการศึกษา นโยบาย และกรรมการที่ปรึกษา และคณะทำงานร่วมกัน เช่น

รูปที่ 13 แนวคิดในการปรับกระทรวงพาณิชย์

ข้อเสนอ

- คณะกรรมการที่ปรึกษาพึ่งพาความเห็นภาคเอกชน (Reciprocal Consent)
- พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผน (MIS)
- ระบบการวางแผนระดับภูมิภาค
- การกระจายอำนาจไปยังภูมิภาคโดยสำนักงานพาณิชย์ภาค
- การแยกหน่วยงานวางนโยบาย (Policy Making) ออกจากหน่วยงานปฏิบัติงาน (Enforcement)
- ปรับปรุงกลไกการประสานงานในรูปแบบ คณะกรรมการ และ/หรือ Matrix Organization
- งบประมาณแบบ FPBS
- Benchmarking เพื่อวัดประสิทธิภาพ
- ปรับปรุงระบบ Accountability
- กำหนด Code of Conduct

- คณะกรรมการศึกษานโยบายการค้า (Trade Policy Commission) ในการให้ความเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้าที่สำคัญ รวมทั้งการออกกฎหมายใหม่
- คณะกรรมการที่ปรึกษาเรื่องนโยบายการค้าและการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (Advisory Committee on Trade Policy and Negotiation) ในการให้คำปรึกษาด้านการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ติดตามการร้องเรียนตามข้อตกลง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับนโยบายการค้า โดยให้รัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง
- คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านนโยบาย (Policy Advisory Committees) สำหรับแต่ละสาขา เช่น การเกษตร แรงงาน บริการ อุตสาหกรรม
- คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง (Functional Committees) ติดตามพฤติกรรมตามที่ได้เจรจาในเวทีการค้า เช่น ภาษีนำเข้า การจัดซื้อของรัฐบาล ขรรณนิยมปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม

9. ส่งเสริมการลดกำแพงอุปสรรคระหว่างกระทรวงเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีการร่วมมือกันผ่านกระบวนการกำหนดแผนเศรษฐกิจระหว่างกระทรวงร่วมกัน หรือการหมุนเวียนงานระหว่างกระทรวงในระดับบริหารขึ้นไปแบบทวิภาคี

10. เสนอให้ปรับปรุงโครงสร้างทั้งสามส่วน คือ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนต่างประเทศ ให้มีอิสระและยืดหยุ่นในการดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแลได้มากขึ้น

ด้วยเหตุนี้การปรับโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์จึงต้องจัดแบ่งหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าออกเป็น 4 กลุ่ม (รูปที่ 14) คือ

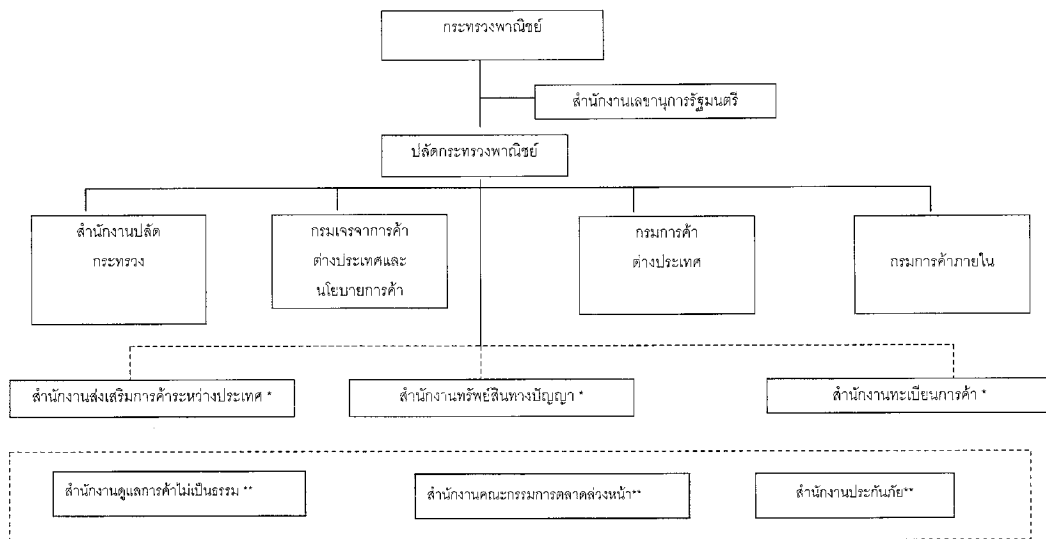
1. กลุ่มงานด้านนโยบาย และแผน ได้แก่

- สำนักงานปลัดกระทรวง ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดทำแผนกระทรวง และประสานงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งหมดในกระทรวง
- กรมเศรษฐกิจพาณิชย์ ซึ่งเปลี่ยนเป็นกรมการเจรจาการค้าระหว่างประเทศและนโยบายการค้า ทำหน้าที่วางนโยบายการค้า และรับผิดชอบด้านการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (ตารางที่ 5)

2. กลุ่มงานที่มีหน้าที่ในการบริหารการค้า และมีสถานะเป็นหน่วยราชการ ได้แก่

กรมการค้าต่างประเทศ และกรมการค้าภายใน

รูปที่ 14 โครงสร้างกระทรวงพาณิชย์ใหม่ปี 2550

หมายเหตุ: * หน่วยงานที่เป็นองค์กรมหาชนอิสระในการกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์ (Autonomous Bodies)

** หน่วยงานอิสระดำเนินงานเป็นไปตามพระราชบัญญัติ (Independent Organization)

ตารางที่ 5 หน่วยงานหลักในกระทรวงพาณิชย์ในปี 2550

	สำนักงานปลัดกระทรวง	กรมเจรจาการค้าต่างประเทศและ นโยบายการค้า	กรมการค้าต่างประเทศ	กรมการค้าภายใน
ภารกิจ	- วางแผนกำกับปฏิบัติการ ประสานงาน นโยบายหลักกระทรวง - จัดทำงบประมาณ - บริหารงานบุคคล - รวบรวมสถิติพาณิชย์ - สำนักงานกระทรวงในภูมิภาค - ทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นต่างประเทศ	- กำหนดนโยบายการค้าภายใต้การค้าเสรี - การเจรจาแก้ไขปัญหาการค้า - ประสานงานหน่วยงาน สนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพการค้า	- บริหารนโยบายการค้าต่างประเทศ รวมทั้ง สนับสนุนการนำเข้าและส่งออก - ติดตามและดำเนินงานแก้ไขเกี่ยวกับมาตรการ หรือข้อกีดกันทางการค้าของต่างประเทศ - ดูแลไม่ให้มีการทุ่มตลาดของสินค้านำเข้าที่เข้ามาแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรม	- ส่งเสริมและพัฒนาการค้า และการตลาด และตลาดภายในประเทศ - ส่งเสริมการแข่งขันเป็นธรรมของการค้า - จัดระเบียบการค้า การตลาด - ศึกษาวิจัยเศรษฐกิจการค้า สินค้าและการตลาด
โครงสร้างการบริหาร	ปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง ผู้ตรวจราชการ	อธิบดี	อธิบดี	อธิบดี
หน่วยงาน	กองกลาง กองการเจ้าหน้าที่ กองการค้า กองประชาสัมพันธ์ กองสารสนเทศ	สำนักงานเลขาธิการกรม กองแผนและนโยบาย กองนโยบายการค้า กองกิจการเศรษฐกิจต่างประเทศ กองความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการค้าระหว่างประเทศ กองวิจัย	สำนักงานเลขาธิการกรม กองแผนและนโยบาย กองบริหารนโยบายการค้า กองติดตามนโยบายการค้า กองนำเข้าและส่งออก กองวิชาการการค้าต่างประเทศ	สำนักงานเลขาธิการกรม กองส่งเสริมธุรกิจ กองสถาบันการค้า กองการค้าสินค้าและบริการ กองส่งเสริมและพัฒนาตลาด กองวิชาการการค้าภายใน
สำนัก	อธิบดีกรมพาณิชย์ สำนักงานสถิติการพาณิชย์ สำนักงานบริหารพาณิชย์ต่างประเทศ สำนักงานพาณิชย์ภูมิภาค สำนักงานผู้แทนถาวรไทย			
ตัวอย่างคณะกรรมการ (Commission, Council และ Committee)	คณะกรรมการศึกษานโยบาย	คณะกรรมการกำหนดนโยบายการค้า คณะกรรมการที่ปรึกษาในนโยบายการค้า และการเจรจาการค้าต่างประเทศ	คณะกรรมการที่ปรึกษา การค้าต่างประเทศ	คณะกรรมการที่ปรึกษา การส่งเสริมแข่งขันทางการค้า

3. **กลุ่มงานด้านการส่งเสริมและให้บริการ โดยมีสถานภาพเป็นองค์กรมหาชนอิสระ** (ตารางที่ 6) ได้แก่

- กรมทะเบียนการค้า ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสำนักงานทะเบียนการค้า
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
- องค์การคลังสินค้า ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นองค์การเลี้ยงตัวเอง

4. **กลุ่มงานกำกับดูแล**

มีสถานภาพเป็นหน่วยงานอิสระรายงานต่อรัฐสภา (ตารางที่ 7) ได้แก่

- กรมการประกันภัย ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสำนักงานการประกันภัย ซึ่งต้องกำกับดูแลให้ธุรกิจการประกันภัยมีความมั่นคงทางการเงิน และดำเนินนโยบายส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจดังกล่าวให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับธุรกิจในตลาดต่างประเทศ
- สำนักงานคณะกรรมการดูแลการค้าที่เป็นธรรม เป็นหน่วยงานอิสระ ที่มีความเป็นกลาง ทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนและได้สวนเพื่อยุติการค้าที่ไม่เป็นธรรม
- สำนักงานคณะกรรมการตลาดล่วงหน้า

นอกจากนั้น มีงานที่เกี่ยวข้องในการประสานงาน และงานราชการสนับสนุนภูมิภาค และต่างประเทศ ได้แก่

กลุ่มงานที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน

เพื่อให้เอกชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการค้า ให้คำปรึกษาด้านการเจรจาการค้า หรือเพื่อติดตามพฤติกรรมของประเทศไทยต่างๆ ในการปฏิบัติตามข้อตกลงทางการค้า กระทรวงพาณิชย์จะจัดตั้งคณะกรรมการ 2 ประเภท คือ คณะกรรมการศึกษานโยบายการค้า (Trade Policy Commission) และคณะกรรมการที่ปรึกษา (Councils) คณะกรรมการศึกษาการค้ามีบทบาทเหมือนกับ Commissions ต่างๆ ในกลุ่มประเทศเครือจักรภพ เช่น Industry Commission ของออสเตรเลีย (ดูรายงานการดูงานของคณะนักวิจัยจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย พ.ศ. 2540) เหตุผลที่การก่อตั้งคณะกรรมการศึกษานโยบายการค้าคือ ความจำเป็นของกระทรวงพาณิชย์ในการเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้าที่สำคัญ รวมทั้งการออกกฎหมายและกฎกระทรวงใหม่ แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้างต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทำให้มีทั้งผู้เห็นด้วยและผู้คัดค้านนโยบายดังกล่าว อย่างไรก็ตาม รัฐบาลและกระทรวงพาณิชย์เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายจะเกิดประโยชน์สุทธิคือส่วนรวม นอกจากนี้ ภายใต้อาณาเขตของกระทรวงพาณิชย์ ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบาย

ตารางที่ 6 หน่วยงานเป็นองค์กรมหาชนอิสระในการกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์ (Autonomous Bodies)

	สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา	สำนักงานทะเบียนการค้า
ภารกิจ	• เสนอแนวทางและแผนส่งเสริมการส่งออก • ให้บริการข้อมูลทางการค้าเกี่ยวกับการส่งออก • ประชุมสัมมนาและเผยแพร่สินค้าไทยเพื่อส่งออก • พัฒนาความรู้ความสามารถเอกชนในการค้าต่างประเทศ	• ส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยี และกำหนดนโยบายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา • ส่งเสริมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา • ร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศ	• จัดระเบียบทะเบียนและบัญชีองค์กรธุรกิจ • ควบคุม และส่งเสริมธุรกิจ จำทำบัญชี และการสอบบัญชีให้ได้มาตรฐาน • จัดระเบียบควบคุมมาตรฐานเครื่องจักรงัดหวัดให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
โครงสร้างการบริหาร	ตัวแทนกระทรวงพาณิชย์ 4 คน ภาคเอกชน 4 คน แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์	คณะกรรมการ (Commissions) รวม 5 คน แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์	คณะกรรมการ (Commissions) 5 คน แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์
ระยะเวลาในตำแหน่ง	4 ปี เหลือมทำงานคนละ 1 ปี	6 ปี เหลือมวาระการทำงานคนละปี	5 ปี เหลือมวาระการทำงานคนละปี
กระบวนการสรรหา	คณะกรรมการสรรหาเพื่อเสนอให้รัฐมนตรีแต่งตั้ง	คณะกรรมการสรรหาเพื่อเสนอให้รัฐมนตรีแต่งตั้ง	คณะกรรมการสรรหาเพื่อเสนอให้รัฐมนตรีแต่งตั้ง
หน่วยงาน	สำนักอำนวยการกลาง ฝ่ายข้อมูลการค้า ฝ่ายแนะนำการค้าและบริการส่งออก ฝ่ายตลาดต่างประเทศ ฝ่ายแสดงสินค้า สถาบันขอยรับการค้าต่างประเทศ ศูนย์ส่งเสริมนำเข้า และส่งออก สำนักงานต่างประเทศ	สำนักอำนวยการกลาง ฝ่ายกฎหมายและอุทธรณ์ สำนักสิทธิบัตร สำนักเครื่องหมายการค้า สำนักลิขสิทธิ์ ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือต่างประเทศ งานส่งเสริมและเผยแพร่ สำนักงานภูมิภาค	สำนักอำนวยการกลาง ฝ่ายนิติกร ฝ่ายทะเบียนธุรกิจ 1 ฝ่ายทะเบียนธุรกิจ 2 ฝ่ายบัญชีธุรกิจ ฝ่ายทะเบียนการค้า ศูนย์เอกสาร และข้อมูลธุรกิจ สำนักงานภูมิภาค
ลักษณะองค์กร	Public Corporation	หน่วยงานอิสระในกำกับของกระทรวง	หน่วยงานอิสระในการกำกับของกระทรวง

ตารางที่ 7 หน่วยงานอิสระดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ (Independent Organization)

	สำนักงานดูแลการค้าที่เป็นธรรม	สำนักงานคณะกรรมการตลาดล่วงหน้า	สำนักงานประกันภัย
ภารกิจ	- ส่งเสริมให้เกิดโอกาสให้เกิดการแข่งขัน - ไม่ให้เกิดการผูกขาดที่ไม่เป็นธรรม - คุ้มครองผู้บริโภค - วิเคราะห์วิจัยและเสนอแนะนโยบาย แข่งขันและการคุ้มครองผู้บริโภค	- กำกับตลาดล่วงหน้า - วิเคราะห์ตลาด - เฝ้าระวังและบังคับให้ดำเนินงานตามกฎหมาย	- คุ้มครองดูแลสิทธิประโยชน์ของผู้เอาประกันภัยและประชาชน - ควบคุมการดำเนินงาน - ตัวแทน และนายหน้าประกันภัยให้มีความมั่นคงอยู่ในขอบเขตกฎหมาย - ส่งเสริมธุรกิจประกันให้เจริญก้าวหน้า
โครงสร้างการบริหาร	คณะกรรมการ 5 คน (Commissions)	คณะกรรมการรวม 9 คน (Commissions)	คณะกรรมการ (Commissions) รวม 5 คน
ระยะเวลาในตำแหน่ง	5 ปี เหลือวาระการทำงานคนละ 1 ปีครึ่ง	ตำแหน่งคราวละ 2 ปี	5 ปี เหลือวาระการทำงานคนละปีครึ่ง
กระบวนการสรรหา	คณะกรรมการสรรหาเพื่อให้รัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของรัฐสภา	คณะกรรมการสรรหา เพื่อให้รัฐมนตรีแต่งตั้งสมาชิกเลือกตั้ง 4 คน ผู้จัดการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง	คณะกรรมการสรรหาเพื่อให้รัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของรัฐสภา
หน่วยงาน	สำนักอำนวยการกลาง ฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายเฝ้าระวังและตรวจสอบ ฝ่ายดูแลการค้าที่เป็นธรรม ฝ่ายวิจัยและพัฒนา สำนักงานภูมิภาค	สำนักอำนวยการกลาง ฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายเฝ้าระวังและบังคับตามกฎหมาย ฝ่ายการค้าและตลาด ฝ่ายวิเคราะห์ตลาด สำนักงานภูมิภาค	ฝ่ายอำนวยการกลาง ฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายตรวจสอบ และกำกับ ฝ่ายประกันชีวิต ฝ่ายประกันวินาศภัย ฝ่ายวิชาการและสถิติ สำนักงานภูมิภาค
ลักษณะองค์การ	Regulatory Agencies	Regulatory Agencies	Regulatory Agencies

ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องจัดตั้งองค์กรที่เป็นกลางเพื่อทำหน้าที่ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะด้านนโยบายแก่รัฐบาล รัฐบาลและคณะผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้แต่งตั้งกรรมการ ซึ่งต้องปฏิบัติงานได้เต็มเวลา บุคคลที่จะเข้ามาเป็นกรรมการต้องเป็นบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของสังคมว่าเป็นผู้ที่ทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ไม่ใช่ตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินนโยบายสาธารณะ ได้รับการแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งโดยมีกำหนดระยะเวลา นอกจากนี้คณะกรรมการศึกษานโยบายอาจพิจารณาแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเข้ามาเป็นที่ปรึกษา แนวทางการปฏิบัติงานคือ เมื่อคณะกรรมการได้รับมอบหมายงาน (term of reference) จากรัฐบาลหรือกระทรวงพาณิชย์ คณะกรรมการจะจัดทำแนวทางการศึกษาโดยละเอียด มีการจ้างสถาบันวิจัยให้วิเคราะห์ปัญหาตามโจทย์ที่ได้รับมอบ จากนั้นมีกระบวนการได้ส่วนสาธารณะโดยเปิดโอกาสให้กลุ่มผลประโยชน์ (Interest Groups) ทุกกลุ่มเสนอรายงานข้อเท็จจริง ความเห็นและข้อเสนอแนะให้กรรมการภายในกำหนดเวลา จากนั้นจะมีการประชุมได้ส่วนสาธารณะเพื่อรับฟังความเห็นของฝ่ายต่างๆ ที่มีต่อรายงานการศึกษาเบื้องต้นของคณะกรรมการศึกษา หลังจากนั้นคณะกรรมการจะเปิดโอกาสให้กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ส่งรายงานและลงความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรอีกครั้ง ก่อนที่คณะกรรมการจะจัดส่งรายงานสุดท้ายพร้อมข้อเสนอแนะและทางเลือกต่างๆ เพื่อให้รัฐบาลตัดสินใจ หลังจากนั้นคณะกรรมการจะตีพิมพ์รายงานของตนเผยแพร่ต่อสาธารณชน

กระบวนการทำงานของคณะกรรมการศึกษานโยบายจะเป็นกระบวนการที่มีวิธีการที่โปร่งใส เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีขั้นตอนการทำงานภายใต้กรอบที่ชัดเจน และมีระยะเวลาทำงานที่มีกำหนดระยะเวลา เพื่อให้การตัดสินใจด้านนโยบายทำได้ทันการณ์

คณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Councils) มีแนวคิดมาจากระบบกรรมการที่ปรึกษาของกระทรวงการต่างประเทศและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นในระบบนี้ รัฐมนตรีว่าการมีอำนาจในการแต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษา ซึ่งจะเป็นตัวแทนของภาคเอกชนที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Interest Groups) คณะกรรมการที่ปรึกษามีหน้าที่เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานของกระทรวงพาณิชย์ ตลอดจน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจที่เกิดจากนโยบายกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ คณะกรรมการชุดนี้แตกต่างจากคณะกรรมการศึกษานโยบาย เนื่องจากคณะกรรมการที่ปรึกษาเป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ ดังนั้นจึงควรจำกัดบทบาทเฉพาะการให้ข้อคิดเห็นและคำปรึกษา ไม่ควรให้เป็นผู้กำหนดนโยบาย แม้ว่าในญี่ปุ่นจะมีการใช้ระบบความร่วมมือระหว่างเอกชนกับรัฐบาล (Reciprocal Consent) เป็นการหารือด้านความร่วมมือและทิศทางของนโยบาย แต่การตัดสินใจในกระบวนการตัดสินใจนโยบายสำคัญทางเศรษฐกิจ ควรใช้ระบบคณะกรรมการศึกษานโยบาย (Commission)

คณะกรรมการที่ปรึกษามี 2 ประเภทคือ คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านนโยบายรายสาขา และคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง นอกจากนี้กระทรวงพาณิชย์สามารถแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะเรื่องขึ้นมาช่วยการทำงานของคณะกรรมการต่างๆ ข้างต้น ซึ่งคณะกรรมการที่ปรึกษาจะมีบทบาทสำคัญในงานด้านการเจรจา

การค้ำระหว่างประเทศและนโยบายการค้า (รายละเอียดอยู่ในส่วนกรรมการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และนโยบายการค้า)

นอกจากนั้น กระทรวงพาณิชย์จะสร้างรูปแบบในการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการและ ผู้บริโภค ให้ครอบคลุมใน 3 ระดับ คือ ระดับคณะทำงาน (Working Level) ระดับบริหารนโยบาย (Policy Administration Level) และระดับกำหนดนโยบายเศรษฐกิจ (Policy Level) ให้เกิดเป็นโครงสร้างการ ประสานงาน 3 ระดับ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การประสานความร่วมมือในระดับคณะทำงาน (Working Group) หรือคณะศึกษาปัญหา (Study Group/Task Force) ซึ่งเป็นการประสานงานในระดับที่ไม่เป็นทางการ (Informal) ระหว่างกองหรือสำนักงาน ในกระทรวงพาณิชย์กับตัวแทนภาคเอกชน และผู้บริโภค ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆ ในลักษณะเปิด กว้าง โดยเฉพาะในประเด็นทางนโยบายใหม่ๆ ที่ต้องการความยืดหยุ่นสูง มีการเปลี่ยนแปลงเร็ว และ ต้องการการระดมสมองจากฝ่ายต่างๆ เช่น การคุ้มครองผู้บริโภคในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

การประสานความร่วมมือในระดับบริหารนโยบาย (Policy Administration Level) ซึ่งในปัจจุบัน มีอยู่ในรูปของคณะกรรมการในระดับกรม หรือกระทรวง โดยคณะกรรมการดังกล่าวมักประกอบด้วย กรรมการจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนจากภาคเอกชน เช่น สภาหอการค้าไทย และสภา อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตลอดจน ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต่างๆ ในอนาคต การประสานความ ร่วมมือในระดับนี้ควรเพิ่มตัวแทนผู้บริโภคจากองค์กรภาคเอกชน เช่น มูลนิธิคุ้มครองผู้บริโภคเข้าไปด้วย เช่น ให้ผู้แทนจากองค์กรดังกล่าวเป็นกรรมการในคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กับผู้บริโภค นอกจากนี้ผู้แทนส่วนหนึ่งจากภาคเอกชนควรเป็นผู้ที่มีประวัติในการส่งเสริมการคุ้มครอง ผู้บริโภค

การประสานความร่วมมือในระดับกำหนดนโยบายเศรษฐกิจ (Policy Level) ซึ่งในปัจจุบันใช้รูปแบบของคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจแห่งชาติ (กนศ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานสูงสุดในการกำหนดนโยบาย เศรษฐกิจ โดยเฉพาะในด้านการค้าระหว่างประเทศ ในปัจจุบัน คณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วย กรรมการจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนจากภาคเอกชน เช่น สภาหอการค้าไทย และสภา อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต่างๆ ในอนาคต การประสานความ ร่วมมือในระดับนี้ควรเพิ่มตัวแทนจากสภา ที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และองค์กรอิสระ ซึ่ง ประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ตามมาตราที่ 89 และมาตราที่ 57 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ตามลำดับ

กลุ่มงานราชการส่วนภูมิภาคและต่างประเทศ ได้แก่

- สำนักงานพาณิชย์ภาค ซึ่งขึ้นกับสำนักงานปลัดกระทรวง
- สำนักงานบริหารพาณิชย์ต่างประเทศ ขึ้นกับสำนักงานปลัดกระทรวง

11. รูปแบบโครงสร้างใหม่ของกระทรวงพาณิชย์

การปรับปรุงโครงสร้างใหม่ของกระทรวงพาณิชย์ ผู้ศึกษาจึงเสนอโครงสร้างใหม่ ดังนี้

สำนักงานปลัดกระทรวง

ภารกิจ

- วางแผน กำกับการปฏิบัติราชการ และประสานงานนโยบายหลักของกระทรวงให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- จัดทำงบประมาณ
- บริหารงานบุคคล
- รวบรวมสถิติการพาณิชย์ สำหรับการดำเนินงานของกระทรวง
- กำกับการค้าเงินลงทุนในอานางหน้าที่ของกระทรวงในส่วนภูมิภาค
- กำกับการค้าเงินลงทุนสำนักงานบริหารพาณิชย์ต่างประเทศในการแก้ปัญหาและอุปสรรคทางการค้า

แนวทางในการปรับปรุง

สำนักงานปลัดกระทรวงจะให้ความสำคัญต่อการบริหารระบบในด้านระบบงานแผนกระทรวง ระบบงบประมาณ ระบบบริหารงานบุคคล และระบบงานข้อมูล

สำนักงานปลัดกระทรวงจะเพิ่มบทบาทใหม่ในการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารของกระทรวงโดยการจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategic Plan) เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานในระยะยาวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจโลก พร้อมทั้งจัดทำแผนกระทรวง (Corporate Planning) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งใช้ระบบการควบคุม โดยให้มีการดำเนินระบบงบประมาณแบบ Planning Programming Budgeting System¹⁵ พร้อมทั้งประสานงานกับกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันดำเนินงานตามนโยบายเศรษฐกิจแห่งชาติ

นอกจากนั้นจะต้องเพิ่มบทบาทในการกระจายอำนาจสู่ส่วนภูมิภาคโดยการจัดตั้งสำนักงานพาณิชย์ภาค เพื่อให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสามารถมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานมากขึ้น โดยผ่านการกำกับดูแลของสำนักงานพาณิชย์ภาค

¹⁵ Allen Schick ให้ความสำคัญเกี่ยวกับระบบงบประมาณแบบ PPBS ว่าเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยทั้งการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) และการควบคุมเชิงการบริหาร (Management Control) รวมทั้งการควบคุมการปฏิบัติการ (Operation Control) ซึ่งก่อให้เกิดความแตกต่างจากงบประมาณแบบเดิม และจะต้องสร้างทักษะ และบรรพการความรู้ในการดำเนินงานใหม่ในการใช้ระบบ PPBS ซึ่งทำให้ง่ายในองค์กรเกิดระบบ Proactive และการทำงานแบบ Prepreparation

เพิ่มบทบาทในการบริหารทรัพยากรบุคคล โดยให้มีการกำหนดนโยบายทรัพยากรบุคคลภายใน เน้นการคัดเลือกบุคลากรที่เหมาะสมกับตำแหน่ง พร้อมทั้งมีการบริหาร Career Path และให้มีการฝึกอบรมข้าราชการเพื่อให้เข้าใจสภาพความเปลี่ยนแปลงโดยผ่านสถาบันกรมพระจันทบุรีนฤนาถ

สถาบันกรมพระจันทบุรีนฤนาถ จะประสานงานกับกองการเจ้าหน้าที่ในการวางแผนกำลังคนภายใน พร้อมทั้งจัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเลื่อนตำแหน่ง พร้อมกับทำการศึกษาวิเคราะห์ระบบงานภายในเพื่อเสนอการปรับปรุงระบบการบริหารให้เหมาะสม ตลอดจนพัฒนาระบบการประเมินผลการดำเนินงานบุคคล ตลอดจนสร้าง Benchmarking เพื่อใช้ในการวัดประสิทธิภาพเปรียบเทียบกับหน่วยงาน

เสนอให้รองปลัดกระทรวงได้รับการมอบหมายพิเศษในการรับผิดชอบดูแลโปรแกรม (Responsive Program) ซึ่งเป็นลักษณะการดำเนินงานแบบ Matrix Organization ที่ต้องมีการประสานงานระหว่างกรม เช่น โปรแกรมการทำแผนกลยุทธ์ของกระทรวง พร้อมกับการติดตามประเมินผลในระยะเวลาของแผน โปรแกรมการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปองค์กร โปรแกรมการพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการวางแผนและนโยบาย โปรแกรมการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกิจใหม่ ในการดำเนินโปรแกรมดังกล่าวอาจประกอบด้วยโครงการย่อย (Project) ซึ่งมีการทำงานร่วมกัน ในการดำเนินการบริหาร โปรแกรมดังกล่าว ให้มีการกำหนดงบประมาณแบบโปรแกรม เพื่อให้รองปลัดกระทรวงซึ่งรับผิดชอบดูแลสามารถควบคุมกำกับการดำเนินงาน และติดตามความก้าวหน้าของผลงานได้ชัดเจน

งานบริหารราชการส่วนกลาง จะเน้นระบบแผน ระบบทรัพยากรมนุษย์ ระบบงบประมาณ และระบบข้อมูล พร้อมทั้งจัดตั้งสำนักงานสถิติการพาณิชย์ โอนงานด้านสถิติการพาณิชย์เข้ามาในสำนักงานปลัดกระทรวง เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ (autonomy) ในการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ พร้อมทั้งเป็นศูนย์ประสานในการบริหารข้อมูลที่มีความสำคัญในกระบวนการวางแผน และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เช่น ดัชนีต่างๆ

นอกจากนั้นสำนักงานปลัดกระทรวงจะเพิ่มความสำคัญของระบบตรวจราชการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามความรับผิดชอบในหน้าที่ (Accountability) โดยดูแลทั้งด้าน Hierarchical Accountability, Legal Accountability, Political Accountability และ Professional Accountability พร้อมทั้งดูแลให้ดำเนินงานเป็นไปตามบรรทัดฐาน (Code of Conduct) ของกระทรวง¹⁶

งานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จะจัดตั้งสำนักงานพาณิชย์ภาค เพื่อกระจายอำนาจ และสามารถจัดทำแผนภูมิภาคตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น และสามารถกระจายอำนาจและกำกับการดูแลงาน

¹⁶ อ้าง Barbara S. Romzek. Where the Buck Stops: Accountability in Reform Public Organizations. และ Patricia. W. Ingraham, James R. Thompson and Ronald P. Sanders, eds. 1998. Transforming Government: Lesson from the Reinvention Laboratories. San Francisco: Jossey - Bass Publishers.

ของสำนักงานพาณิชย์จังหวัดได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สำหรับหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ในระดับจังหวัดซึ่งมีการแยกสำนักงาน เช่น หน่วยงานพาณิชย์จังหวัด หน่วยงานของการประกันภัยให้มีการปรับหน่วยงานต่างๆ ของกระทรวงพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดเข้ามาอยู่ในหน่วยงานเดียว คือ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และให้สำนักงานพาณิชย์ภาคเป็นผู้รับผิดชอบดูแล และมีอำนาจในการควบคุมบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ที่มาจากรวมอื่น

ให้รองปลัดกระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบ และบังคับบัญชาสำนักงานพาณิชย์ภาค และให้สำนักงานพาณิชย์ภาคมีผู้ชำนาญการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกรมต่างๆ ในส่วนกลางประจำอยู่ในสำนักงานพาณิชย์ภาค และให้มีพาณิชย์ภาคทำหน้าที่ในการสนับสนุนการทำงานของพาณิชย์จังหวัด โดยมีกลุ่มผู้อำนวยการไปให้คำแนะนำ และตรวจสอบการทำงานของสำนักงานพาณิชย์จังหวัดให้เป็นไปตามมาตรฐานและนโยบายของแผนกระทรวง

สำนักงานพาณิชย์ภาคจะดำเนินการทบทวนการกำกับการดำเนินงานต่อไป แม้ว่าสำนักงานพาณิชย์จังหวัดจะหมดหน้าที่ไปหลังจากโอนงานระดับจังหวัดให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวทางรัฐธรรมนูญใหม่

งานราชการฝ่ายต่างประเทศ ให้ปรับการทำงานของหน่วยงานพาณิชย์ในต่างประเทศใหม่ โดยให้มีการรวมศูนย์การบริหารงานในแต่ละภูมิภาคเข้าด้วยกัน (Regional Center) เป็นสำนักงานพาณิชย์ต่างประเทศระดับภูมิภาค เพื่อประโยชน์ในด้านการประหยัดงบประมาณ และปรับบทบาทของสำนักงานพาณิชย์ต่างประเทศให้เป็นตัวแทนกระทรวงพาณิชย์ในต่างประเทศที่เน้นงานด้านการศึกษา ส่งเสริม และสนับสนุนนโยบายการค้า สร้างความร่วมมือระหว่างภูมิภาค และสนับสนุนการทำงานของกรมส่งเสริมการค้า ซึ่งเปลี่ยนเป็นสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

สำนักงานปลัดกระทรวงประกอบด้วย กองกลาง กองการเจ้าหน้าที่ กองการคลัง กองประชาสัมพันธ์ กองสารสนเทศ สถาบันกรมพระจันทบุรีนฤนาถ สำนักงานสถิติการพาณิชย์ สำนักงานบริหารพาณิชย์ต่างประเทศ สำนักงานพาณิชย์ระดับภาค สำนักงานผู้แทนถาวรไทย (รูปที่ 15)

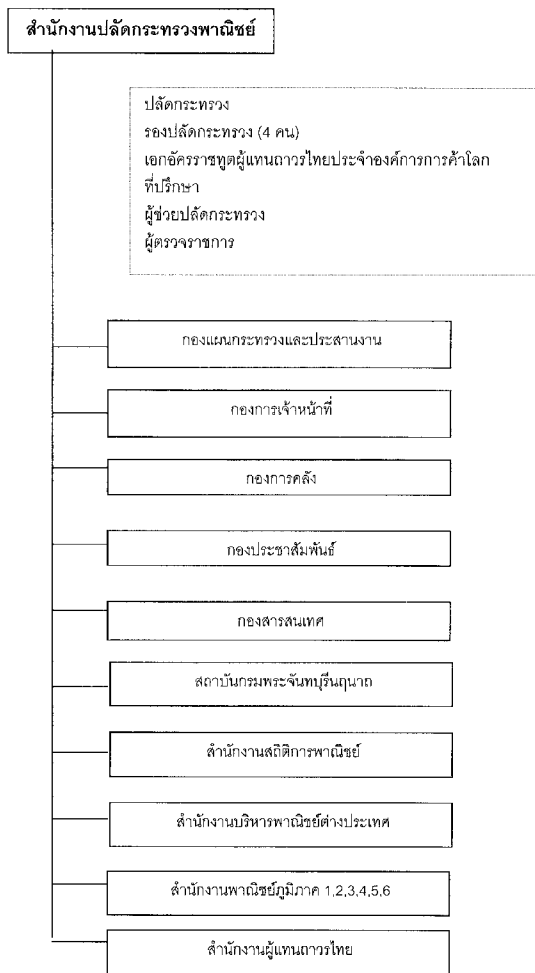
กองกลาง ทำหน้าที่งานสารบรรณของสำนักงานปลัดกระทรวงและของกระทรวง งานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของสำนักงานปลัดกระทรวง รวมทั้งงานวิเทศสัมพันธ์ และพิธีการรับรอง

กองแผนกระทรวงและประสานงาน ทำหน้าที่ในการวางแผนเกี่ยวข้องกับการบริหารกระทรวง ศึกษาและปรับปรุงระบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพ ทบทวนการร่างกฎหมาย และกฎระเบียบต่างๆ รวมทั้งดำเนินการงานสารบัญ พร้อมกับทำหน้าที่ในงานติดต่อประสานงานกับสาขา และงานราชกิจจานุเบกษา

ในกองนี้ให้มีสำนักงานคณะกรรมการศึกษานโยบายเพื่อดำเนินงานประสานงานกับคณะกรรมการดังกล่าวด้วย

กองการเจ้าหน้าที่ ทำหน้าที่พัฒนาระบบงานบุคคลในองค์กร การจ้างงานตำแหน่ง การแต่งตั้งและไล่ออก การสร้างวินัย กำหนดภาระงาน และเงินเดือน การฝึกอบรมทั้งในกระทรวงและนอกกระทรวง

รูปที่ 15 การจัดโครงสร้างองค์กรสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

กองการค้า ทำหน้าที่เกี่ยวกับบัญชีและงบประมาณ รวมทั้งการดูแลรักษาทรัพย์สินของกระทรวง
กองประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่การวางแผน และประสานงานด้านประชาสัมพันธ์ และการจัดทำ
วารสาร หรือเอกสารเผยแพร่ภายนอกของกระทรวง

กองสารสนเทศ ทำหน้าที่บริหารงานสารสนเทศของกระทรวง เช่น ระบบข้อมูลคอมพิวเตอร์ เครือ
ข่ายคอมพิวเตอร์ ตลอดจนการวางระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร สร้าง รวบรวม ทำให้ข้อมูลทันสมัย
รวมทั้งติดตามกฎหมายและข่าวสารเกี่ยวกับกระทรวง

หน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ในต่างประเทศจะมี 2 กลุ่ม คือ สำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทย
ประจำองค์การการค้าโลก ณ นครเจนีวา จะทำหน้าที่ในการเจรจาการค้าของ WTO สำนักงานพาณิชย์ในต่าง
ประเทศ ณ กรุงวอชิงตันดีซี ณ กรุงบรัสเซลส์ ณ กรุงปักกิ่ง และสำนักงานพาณิชย์ต่างประเทศระดับ
ภูมิภาค ซึ่งจะรวมหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ในภูมิภาคอยู่ภายใต้สำนักงานเดียวกัน และให้มีการ
ดำเนินงานภายใต้ระบบ PPBS มีการวางแผนกำหนดแผนปฏิบัติการและการประเมินผลงาน ได้อย่างชัดเจน
โดยให้มีการสร้าง Benchmarking เปรียบเทียบระหว่างสำนักงาน ให้ค่าเฉลี่ยของ Internal Benchmarking
เป็นบรรทัดฐานอ้างอิงการประเมินผลงาน

สำนักงานสถิติการพาณิชย์ (รูปที่ 16)

สำนักอำนวยการ ทำหน้าที่ประสานงานงานสถิติทั้งสำนักงาน ควบคุมกำกับงาน สํารวจทางสถิติ
จากสำนักงานภูมิภาค รวมทั้งเผยแพร่สถิติกระทรวง

ฝ่ายสำรวจและวางแผนงานสถิติ ทำหน้าที่การวางแผนและประสานงานสถิติ ตลอดจนการจําแนก
หมวดหมู่ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานสถิติ

ฝ่ายประมวลผล ทำหน้าที่ตรวจสอบและประมวลผลข้อมูลเบื้องต้นจากการสำรวจและรวบรวม
โดยคอมพิวเตอร์ เสนอข้อมูลชุดขุดขุม รวมทั้งดูแลพัฒนา และบริหารระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักงาน

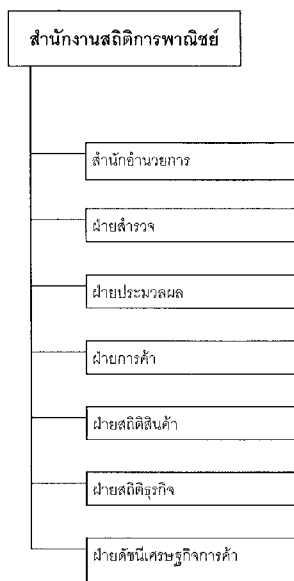
ฝ่ายสถิติการค้า ทำหน้าที่การสำรวจ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการค้าปลีก การค้าส่ง

ฝ่ายสถิติสินค้า ทำหน้าที่สำรวจ รวบรวมข้อมูล สินค้าเกษตรกรรม และโลหภัณฑ์ สินค้า
อุตสาหกรรมกรรมกรเกษตร สินค้าอุตสาหกรรม 1 สินค้าอุตสาหกรรม 2

ฝ่ายสถิติธุรกิจ ทำหน้าที่สำรวจรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนิติบุคคลธุรกิจ รวมทั้งการสำรวจสภาพ
การดำเนินงานของนิติบุคคลธุรกิจ เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย

ฝ่ายดัชนีเศรษฐกิจการค้า ทำหน้าที่ในการประมวลข้อมูล เพื่อสร้างดัชนีราคาผู้บริโภค ดัชนี
พาณิชย์ ดัชนีเศรษฐกิจ รวมทั้งการวิเคราะห์เศรษฐกิจการพาณิชย์

รูปที่ 16 การจัดโครงสร้างองค์การสำนักงานสถิติการพาณิชย์

สำนักงานพาณิชย์ต่างประเทศ

สำนักอำนวยการ และประสานงาน ทำหน้าที่การวางแผน และประสานงาน การดำเนินงานของสำนักงานในต่างประเทศ กับส่วนงานต่างๆ ในกระทรวง ตลอดจนการจัดทำแผน และงบประมาณแบบ PPBS มีการจัดให้ประเมินผลการทำงาน และสร้าง Internal Benchmarking เป็นบรรทัดฐานอ้างอิงการประเมินผล

ฝ่ายยุโรป ทำหน้าที่รับผิดชอบงานในภาคพื้นยุโรป

ฝ่ายเอเชียแปซิฟิก ณ กรุงปักกิ่ง และ ณ กรุงโตเกียว ทำหน้าที่รับผิดชอบงานในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ฝ่ายอเมริกา แอฟริกา และตะวันออกกลาง ณ กรุงวอชิงตันดีซี ทำหน้าที่รับผิดชอบงานในอเมริกา แอฟริกา และตะวันออกกลาง

สำนักงานต่างประเทศ เป็นสำนักงานระดับภูมิภาคในยุโรป เอเชียแปซิฟิก อเมริกา แอฟริกา และตะวันออกกลาง

สำนักงานพาณิชย์ภาค

สำนักงานพาณิชย์ภาค ทำหน้าที่ดูแลการค้าและการดำเนินงานของสำนักงานพาณิชย์จังหวัด และหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ ทำการรวบรวมข้อมูล และศึกษาวิเคราะห์เศรษฐกิจภูมิภาค เพื่อทำการส่งเสริมการค้า ร่วมมือการค้าการลงทุนออกใบอนุญาตจากราชการส่วนกลาง ดูแลการค้าการลงทุนของหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ เช่น จากสำนักงานทะเบียนการค้า สำนักงานประกันภัย สำนักงานดูแลการค้าไม่เป็นธรรม สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ยังให้สนับสนุนการทำงานของสำนักงานของหน่วยงานอิสระอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงพาณิชย์ เช่น สำนักงานดูแลการค้าเป็นธรรม สำนักงานตลาดล่วงหน้า สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา สำนักงานประกันภัย สำนักงานทะเบียนการค้า ทั้งในระดับภาคและระดับจังหวัด ตามแต่ความเหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดความประหยัดและประสิทธิภาพในการดำเนินงานภายใต้สำนักงานร่วมกัน (รูปที่ 17)

สำนักงานพาณิชย์ภาค มีสำนักงาน คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้

สำนักงานผู้แทนถาวรไทย เป็นสำนักงานประจำองค์การการค้าโลก (WTO)

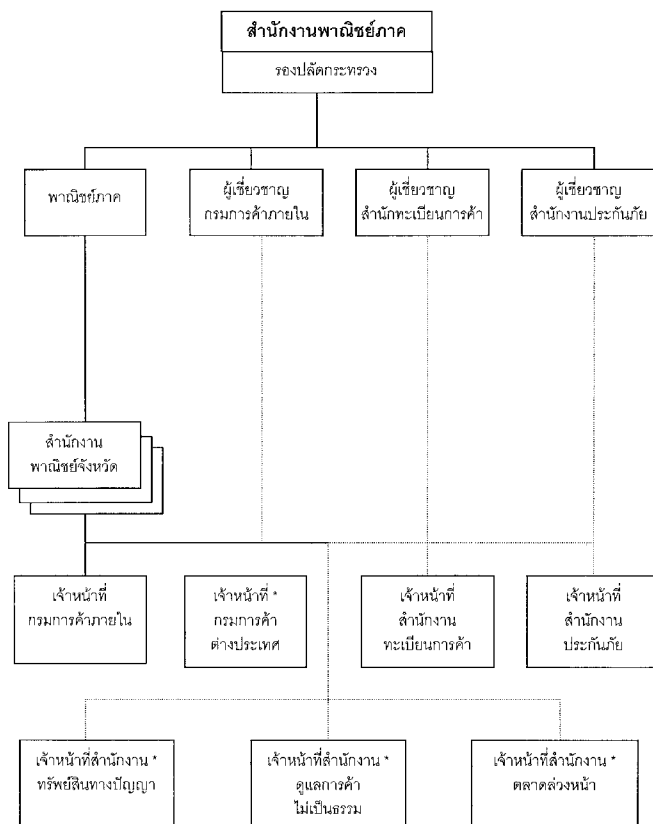
กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

เปลี่ยนเป็นกรมเจรจาการค้าต่างประเทศและนโยบายการค้า

ภารกิจ

- กำหนดนโยบายการค้าที่ทำให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยการปรับระบบการค้าเข้าสู่การค้าเสรี
- การเจรจาแก้ไขปัญหาทางการค้า
- ประสานงานหน่วยงาน สนับสนุนก่อให้เกิดประสิทธิภาพการค้า

รูปที่ 17 การจัดโครงสร้างองค์การสำนักงานพาณิชย์ภาค

หมายเหตุ: * อาจมีอยู่ในสำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพียงบางจังหวัด / แต่ผู้เชี่ยวชาญหรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานนั้นจะอยู่ในระดับสำนักงานพาณิชย์ภาค

———— หมายถึง สายบังคับบัญชา

----- หมายถึง ประสานงาน

ข้อเสนอการปรับปรุง

บทบาทใหม่ของกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ซึ่งเปลี่ยนเป็นกรมเจรจาการค้าต่างประเทศและนโยบายการค้า จะรับผิดชอบในด้านการกำหนดนโยบายการค้า กำหนดท่าทีในการเจรจา เพื่อปรับระบบการค้าเข้าสู่การค้าเสรี ลักษณะงานจะต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2 ภาค คือ ภาคราชการระหว่างกระทรวง และภาคเอกชน ภายใต้ภารกิจใหม่ จึงจำเป็นต้องปรับกองใหม่

การดำเนินงานของกรมเจรจาการค้าต่างประเทศและนโยบายการค้า จำเป็นที่จะต้องประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐบาลที่เกี่ยวข้องในการที่จะกำหนดนโยบายการค้ารายสาขา พร้อมทั้งจุดยืนในการเจรจาทางการค้า ทำให้กลไกการทำงานจะเปลี่ยนเป็นแบบทีมงาน งานหลักจะขึ้นอยู่กับการเสนอเพื่อตัดสินใจโดยผ่านระบบคณะกรรมการภายใน 3 ชุด (รูปที่ 18) คือ

คณะกรรมการนโยบายการค้า (Trade Policy Review Committee) ซึ่งประกอบด้วย อธิบดี และตัวแทนจากกระทรวงที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายการค้า และประสานงาน ทั้งความเห็นจากคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านนโยบายการค้า (Advisory Committee on Trade Policy and Negotiation) ซึ่งเป็นตัวแทนคณะกรรมการจากภาคเอกชนที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรีในการให้คำปรึกษาด้านนโยบายการค้าและการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

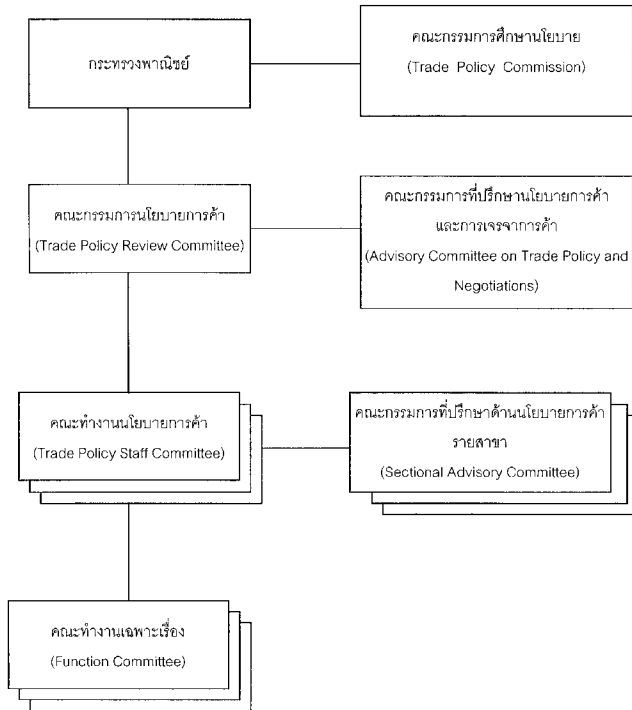
คณะทำงานนโยบายการค้า (Trade Policy Staff Committee) ซึ่งประกอบด้วยคณะบุคคลจากทั้งภายในกระทรวง และต่างกระทรวง หรือผู้เชี่ยวชาญจากภาคเอกชน ซึ่งอาจจะมีมากกว่า 30 คณะ ทำการศึกษา ติดตามปัญหา วิเคราะห์ และกำหนดนโยบายการค้าให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อเสนอความเห็นให้คณะกรรมการนโยบายการค้าอนุมัติ หลังจากนั้นจะขอความเห็นไปยังคณะกรรมการศึกษานโยบาย (Trade Policy Commission) ในกรณีที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้า หรือการออกกฎหมายที่สำคัญ ก่อนที่จะส่งไปยังสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจแห่งชาติ (National Economic Council) ซึ่งคาดว่าจะมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

ในการดำเนินงานการร่างและพิจารณานโยบายการค้าของคณะทำงานพิจารณาการค้า จะฟังความเห็นจากคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านนโยบายการค้ารายสาขา (Sectorial Advisory Committees) เช่น การเกษตร แรงงาน บริการ ดุลตาหารรม ซึ่งเป็นตัวแทนภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และแต่งตั้งโดยรัฐมนตรี

นอกจากนั้น ยังมีคณะทำงานเฉพาะเรื่อง (Function Committees) จะเป็นกลุ่มคณะศึกษาในปัญหาแต่ละเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการร่างนโยบายการค้า โดยประกอบด้วย ผู้แทนภายใน หรือผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการร่างนโยบายและเจรจาการค้า

กรมนี้จะประกอบด้วยสำนักงานเลขานุการกรม กองแผนและนโยบาย กองนโยบายการค้า 1 กองนโยบายการค้า 2 กองกิจการเศรษฐกิจต่างประเทศ 1 กองกิจการเศรษฐกิจต่างประเทศ 2 กองความร่วมมือการค้าระหว่างประเทศ กองวิจัย (รูปที่ 19)

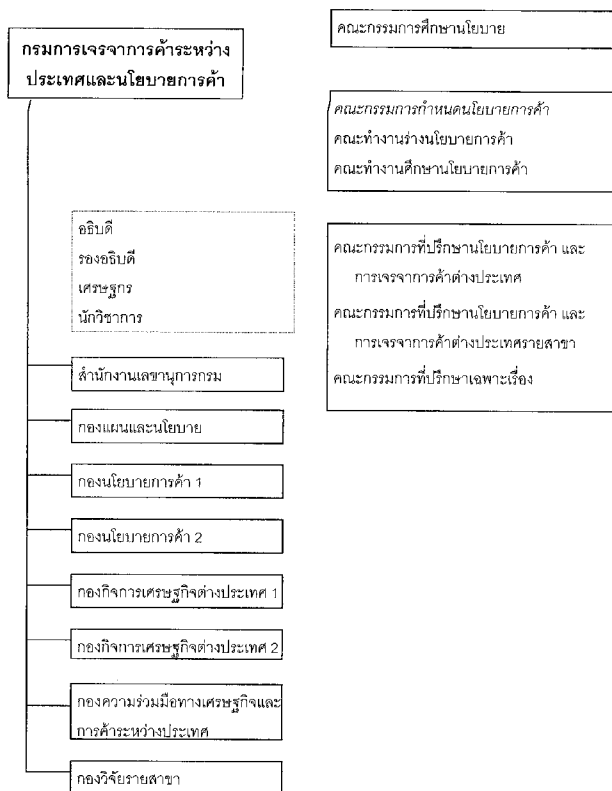
รูปที่ 18 กระบวนการกำหนดนโยบายและการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการกรม ทำหน้าที่งานสารบัญชของกรม งานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของกรม การเงิน การบัญชี การงบประมาณ และการดูแลทรัพย์สินของกรม การจัดระบบงานและบริหารงานบุคคล งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

กองแผนและนโยบาย ทำหน้าที่การวางแผน เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน ประสานงานกับหน่วยงานภายในกรม กองแผนกระทรวง และประสานงานของสำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานพาณิชย์ภาคสำนักงานพาณิชย์ต่างประเทศ

รูปที่ 19 การจัดโครงสร้างองค์การเจรจาการค้าระหว่างประเทศและนโยบายการค้า

กองนโยบายการค้า ทำหน้าที่ในการประสาน และกำหนดนโยบายการค้า ในการยุติข้อพิพาทในข้อตกลง และศึกษาวิเคราะห์ส่วนของการยุติข้อพิพาทเพื่อการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กำหนดนโยบายกลยุทธ์ ทำการเจรจาทางการค้าในเวทีต่างๆ และเป็นแกนนำในการดำเนินการเจรจาการค้าระหว่างประเทศในเวทีต่างๆ นอกจากนั้น เป็นเลขานุการของคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านนโยบายการค้า ซึ่งมาจากภาคเอกชน และคณะกรรมการนโยบายการค้า ซึ่งมาจากภาครัฐบาลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กองกิจการเศรษฐกิจต่างประเทศ ทำหน้าที่วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งนโยบายมาตรการด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอแนะในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจด้านนโยบายระหว่างประเทศ และประสานงานกับองค์กรต่างประเทศในด้านการค้าระหว่างประเทศ เช่น Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) The United Nations (UN) The International Monetary Fund (IMF) The World Trade Organization (WTO) ติดตามผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจโดยรวมและรายสาขาทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อสนับสนุนการเจรจาและการกำหนดนโยบายการค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนติดตามวิเคราะห์สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศ พร้อมทั้งส่งสัญญาณเตือนภัย

กองความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายทำทักลยุทธการเข้าร่วมเจรจาความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้า ศึกษาวิเคราะห์กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจภายใต้กรอบ APEC ASEM/ASEAN และกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจและอื่นๆ เฉพาะที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเสนอแนะนโยบายและแนวทางการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้าขององค์กรระหว่างประเทศ และกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าในภูมิภาคต่างๆ ตลอดจนเสนอแนะนโยบายและแนวทางการปรับตัว เพื่อเสริมสร้างและปกป้องผลประโยชน์ทางการค้า

กองวิจัย ทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยสถานการณ์การค้ารายสาขา ตลอดจนติดตามวิเคราะห์พยากรณ์การค้า พัฒนาระบบข้อมูลการค้าเพื่อสนับสนุนการทำงานแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมการค้าต่างประเทศ

ภารกิจ

- บริหารนโยบายการค้าต่างประเทศ รวมทั้ง สนับสนุนการนำเข้า และส่งออก
- ทำให้สินค้าออกของไทยสามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศอย่างทัดเทียม ตามข้อตกลงทางการค้า
- ติดตามและดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมาตรการ หรือข้อกีดกันทางการค้าของต่างประเทศ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ทางการค้าของไทย
- ดูแลไม่ให้มีการทุ่มตลาดของสินค้านำเข้าที่เข้ามาแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรม

แนวทางการปรับปรุง

พันธกิจใหม่หลังการเปิดเสรีทำให้กรมการค้าต่างประเทศต้องปรับกลยุทธ์การดำเนินงานจากการควบคุมสินค้ารายประเทศ มาเป็นการกำกับดูแล และส่งเสริมการค้าต่างประเทศในระดับมหภาค พร้อมทั้งรับผิดชอบในการดำเนินการแก้ไขความขัดแย้งทางการค้า ซึ่งกรมเจรจาการค้าต่างประเทศและนโยบายการค้าได้ไปคล่องไว้ โดยทำการประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนภายในประเทศ พร้อม

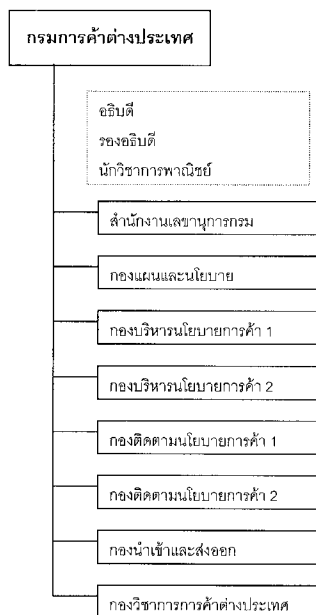
ทั้งติดตามแก้ไขปัญหากับเกี่ยวกับการกีดกันทางการค้าของต่างประเทศที่ได้มีการเจรจาไว้เพื่อปกป้องผลประโยชน์ทางการค้าของไทย

จึงต้องปรับ โครงสร้างภายในใหม่ให้มีกองบริหารนโยบายการค้า กองติดตามผลนโยบายการค้า กองนำเข้าและส่งออก กองวิชาการการค้าต่างประเทศ และปรับงานด้านการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ สิ้นค้าทวิภาคี เช่น กองพาณิชย์กิจ ให้ย้ายไปอยู่กับกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศและนโยบายการค้า ปรับงานของการค้าส่งทอดให้เข้าไปรวมกลุ่มในงานของสถาบันสิ่งทอ

ให้ปรับปรุงหน่วยงานด้านการวิเคราะห์มาตรฐานสินค้า โดยมอบหมายให้เอกชนเข้ามาทำการวิเคราะห์สินค้ามาตรฐาน ได้ โดยการกำกับ ควบคุมของงานวิเคราะห์มาตรฐานสินค้า

กรมนี้ประกอบด้วย กองแผนและนโยบาย กองบริหารนโยบายการค้า 1 กองบริหารนโยบายการค้า 2 กองติดตามผลนโยบายการค้า 1 กองติดตามผลนโยบายการค้า 2 กองนำเข้าและส่งออก กองวิชาการการค้าต่างประเทศ (รูปที่ 20)

รูปที่ 20 การจัดโครงสร้างองค์กรกรมการค้าต่างประเทศ

สำนักงานเลขานุการกรม ทำหน้าที่สำรวจรวบรวม ช่วยงานอำนวยความสะดวกของผู้บริหาร จัดระบบงาน และบริหารงานบุคคล การประชาสัมพันธ์ และงานพิธีการต้อนรับคณะผู้แทนการค้า

กองแผนและนโยบาย ทำหน้าที่การวางแผนงานของกรม ประสานงานกับหน่วยงานภายในกรม สำนักงานปลัดกระทรวง และสำนักงานพาณิชย์ภาค และสำนักงานพาณิชย์ต่างประเทศ ดูแลการทำงานของสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

กองบริหารนโยบายการค้า ทำหน้าที่ เสนอความเห็นประกอบนโยบายการค้าต่างประเทศ ดำเนินมาตรการสนับสนุนนโยบายการค้า จัดระเบียบการค้าต่างประเทศ ดำเนินงานพัฒนาในแนวทางการค้า ประสานงานกับหน่วยงานสนับสนุนการค้าต่างประเทศ เช่น ธนาคารส่งเสริมการส่งออก การประกันภัย ตลอดจนติดตามประเมินศักยภาพการแข่งขันของเศรษฐกิจไทย และประเทศคู่ค้า

กองติดตามนโยบายการค้า ทำหน้าที่วางแผนมาตรการเพื่อให้ปฏิบัติตามผลการเจรจาการค้า ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องศึกษา ติดตาม เปรียบเทียบการใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด การสนับสนุนของประเทศต่างๆ วิเคราะห์ผลการได้สวนของประเทศคู่ค้า กรณีถูกเก็บภาษีการค้าตอบโต้ หรือกรณีไม่ถูกเก็บภาษี และกรณีทำความตกลง รวมทั้งพิจารณาผลกระทบต่ออุตสาหกรรมในประเทศ ศึกษาวิเคราะห์การค้าดำเนินมาตรการให้ความช่วยเหลืออุตสาหกรรมในประเทศที่ถูกได้สวน และถูกดำเนินมาตรการตอบโต้ จัดเตรียมกลยุทธ์ และกำหนดหน้าที่ในการ ต่อสู้คดีในกรณีที่ถูกกล่าวหาไม่เป็นไปตามพันธกรณีขององค์การค้าโลก รวมทั้งร้องเรียนประเทศคู่ค้าในกรณีเดียวกัน ตลอดจนติดตามแก้ไขการปกป้องตลาดต่างประเทศ หรือได้สวนและแก้ไขการทุ่มตลาดภายใน หรือสินค้าที่ได้รับการอุดหนุน

กองนำเข้าและส่งออก ทำหน้าที่การดูแลนำเข้าและส่งออก มาตรฐานสินค้า ตลอดจนรวบรวมสถิติการนำเข้าส่งออก เพื่อใช้ในการกำหนดแนวโน้มตลาด และควบคุมสินค้าซึ่งเกินภัยต่อสุขภาพ หรือความมั่นคงของประเทศ ติดตามรายงานการเปลี่ยนแปลงสินค้านำเข้าส่งออก ตลอดจนพิจารณาออกหนังสืออนุญาตส่งออกหรือนำเข้า (ในบางกรณี) และหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า

กองวิชาการการค้าต่างประเทศ ทำหน้าที่การศึกษาวิจัย วิเคราะห์ การค้าต่างประเทศ ตลอดจนทำรายงานสรุปการค้าต่างประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

กรมการค้าภายใน

ภารกิจ

- ส่งเสริมและพัฒนากิจการค้าและการตลาด และตลาดภายในประเทศ
- ส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมในทางการค้า
- จัดระเบียบการค้า การตลาด และสถาบันการค้า
- ศึกษาวิจัยเศรษฐกิจการค้า สินค้าและการตลาด

แนวทางในการปรับปรุง

ภารกิจของกรมการค้าภายในใหม่ จะต้องทำการจัดระเบียบการค้าภายในประเทศ ส่งเสริมและพัฒนาการค้าและการตลาดให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรม ดังนั้น กรมการค้าภายในจะต้องรับผิดชอบในการจัดระเบียบการค้า และส่งเสริมการแข่งขัน

นอกจากนั้น การเปลี่ยนแปลงแนวทางการควบคุมราคาสินค้า เป็นการส่งเสริมให้มีการแข่งขันโดยกลไกตลาด กรมการค้าภายในจะต้องตั้งสำนักงานคณะกรรมการดูแลการค้าที่เป็นธรรมให้เป็นองค์กรอิสระ ทำหน้าที่ในการรับรองเงื่อนไข และได้ส่วนกรณีพิพาทด้านการค้าที่ไม่เป็นธรรม และให้บังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย

ในด้านการรักษาเสถียรภาพสินค้าเกษตร โดยการแทรกแซงตลาดนั้น เปลี่ยนเป็นการพัฒนาตลาดล่วงหน้า กรมการค้าภายในจะต้องตั้งสำนักงานคณะกรรมการกำกับตลาดล่วงหน้า พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดตั้งตลาดล่วงหน้าขึ้นในภูมิภาค สำหรับซื้อขายสินค้าเกษตรที่สำคัญ

กรมนี้ประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการกรม กองแผนและนโยบาย กองส่งเสริมธุรกิจ กองสถาบันการค้า กองการค้าสินค้าและบริการ 1 กองการค้าสินค้าและบริการ 2 กองวิชาการการพาณิชย์ (รูปที่ 21)

สำนักงานเลขานุการกรม ทำหน้าที่งานสารบัญชของกรม งานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของกรมการเงิน การบัญชี การงบประมาณ และการดูแลทรัพย์สินของกรม การจัดระบบงานและบริหารงานบุคคล งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

กองแผนและนโยบายทำหน้าที่การวางแผนกรม และประสานแผนกระทรวง จากสำนักงานปลัดกระทรวง

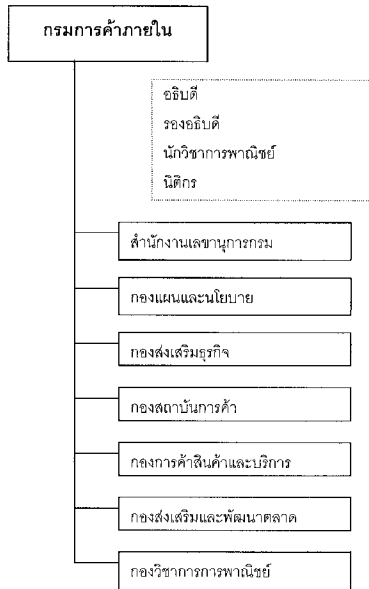
กองส่งเสริมธุรกิจทำหน้าที่ส่งเสริมการประกอบกิจการใหม่ การพัฒนาระบบธุรกิจ ตลอดจนการสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางย่อม การส่งเสริมและพัฒนาตลาด จะทำหน้าที่พัฒนาระบบโครงสร้างตลาด และส่งเสริมพัฒนาตลาด

กองสถาบันการค้าทำหน้าที่พัฒนาระบบสถาบันการค้า ส่งเสริมกิจการค้า สมาคมการค้า และกรคลังสินค้า

กองส่งเสริมและพัฒนาตลาดทำหน้าที่พัฒนาระบบโครงสร้างการตลาด รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาตลาด ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนากฎระเบียบในการดำเนินการตลาดกลาง และตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า ดูแลติดตามตลาดซื้อขายล่วงหน้า

กองการค้าสินค้าและบริการ ทำหน้าที่วิเคราะห์และติดตามโครงสร้างและพฤติกรรมในการประกอบธุรกิจ เพื่อกำหนดมาตรการในการส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า วิเคราะห์พฤติกรรมทางการค้าและเสนอวิธีการแก้ไข ตลอดจนพัฒนาแนวทาง หลักเกณฑ์วิธีการส่งเสริมการแข่งขัน และพร้อมทั้งสร้างความเป็นระบบทางการค้าในสินค้าและบริการสาขาต่างๆ จะทำหน้าที่ส่งเสริมการค้าภูมิภาค สินค้าเกษตร

รูปที่ 21 การจัดโครงสร้างองค์การกรมการค้าภายใน

กองวิชาการการพาณิชย์ ทำหน้าที่ศึกษาวิจัย วิเคราะห์การค้าภายใน ตลอดจนทำรายงานสรุปเสนอคณะรัฐมนตรี

กองชั่งตวงวัด ซึ่งอยู่ในกรมทะเบียนการค้าเดิม เสนอให้ปรับปรุงกองชั่งตวงวัด ยกขึ้นเป็นสำนักชั่งตวงวัดที่มีความสามารถในด้านมาตรฐานในการชั่ง ตวง วัด เพื่อให้ควบคุมดูแลมาตรฐานการชั่งตวงวัดในภูมิภาค ให้มีแผนอยู่ในสำนักงานพาณิชย์จังหวัด และเปิดให้เอกชนซึ่งได้รับใบอนุญาตสามารถทำการตรวจการชั่ง ตวง วัด และออกใบรับรองได้

กองน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งอยู่ในกรมทะเบียนการค้าเดิม เสนอให้เป็นหน่วยงานอิสระภายใต้การกำกับของกรมการค้าภายในกระทรวงพาณิชย์ งานการควบคุมดูแลน้ำมันเชื้อเพลิงในภูมิภาคให้มีแผนงานอยู่ในสำนักงานพาณิชย์จังหวัด

สำนักงานคณะกรรมการดูแลการค้าที่เป็นธรรม (Fair Trade Commission)

ภารกิจ

- ส่งเสริมให้กลไกตลาดให้เกิดการแข่งขัน
- ไม่ให้มีการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม
- คุ้มครองผู้บริโภค
- วิเคราะห์ วิจัย และเสนอแนะนโยบายการแข่งขันและการคุ้มครองผู้บริโภค

แนวทางในการจัดตั้ง

เสนอให้กระทรวงพาณิชย์จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการดูแลการค้าที่เป็นธรรม ให้เป็นองค์กรอิสระที่ปลอดจากการแทรกแซงทางการเมือง (Independent Organization) เป็นองค์กรที่มีอำนาจถึงตุลาการ (Quasi-Judiciary) ทำหน้าที่ในการป้องกันการแข่งขัน โดยมิโครงสร้างการบริหารประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการ (Commissioner) รวม 5 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี และมีการเหลือมวาระการทำงานคณะปีครึ่ง มีกระบวนการในการสรรหา โดยให้ประธานศาลฎีกาเป็นประธานกรรมการสรรหา และเสนอชื่อผ่านรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ ให้รับการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบจากวุฒิสภา นอกจากนี้ จะรายงานผลการดำเนินงานต่อรัฐสภา

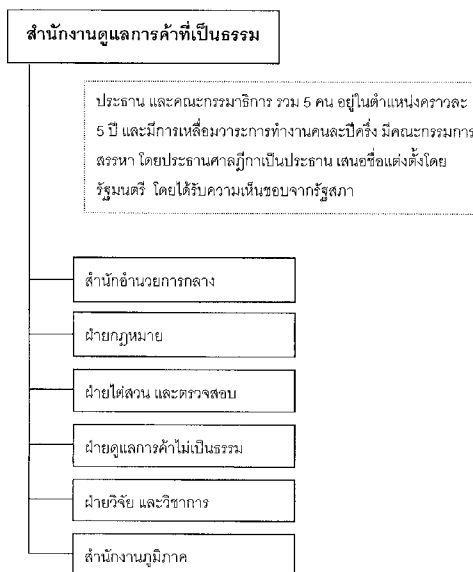
หน่วยงานนี้จะต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทั้งด้านเศรษฐศาสตร์ ธุรกิจการค้าและกฎหมาย

หน่วยงานนี้ประกอบด้วย สำนักอำนวยการกลาง ฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายไต่สวนและตรวจสอบ ฝ่ายดูแลการค้าไม่เป็นธรรม ฝ่ายวิจัยและวิชาการ (รูปที่ 22)

การดำเนินงานของสำนักงาน ทำการไต่สวนการดำเนินการค้าไม่เป็นธรรม ทั้งเมื่อมีการร้องเรียนหรือการขอร้อง หรือเหตุอันเห็นว่าเป็นการดำเนินการค้าไม่เป็นธรรม ซึ่งอาจทำการไต่สวนทั้งเปิดเผยหรือไม่เปิดเผย ถ้าสำนักงานเชื่อได้ว่ามีการดำเนินการไม่เป็นธรรมจะทำการคัดเตือน (Consent Order) หากบริษัทยังไม่หยุดการกระทำ สำนักงานจะเริ่มกระบวนการไต่สวน (Administrative Complaint) โดยหาหลักฐาน ข้อมูล และซักถามพยาน ถ้าพบว่าละเมิดกฎหมาย จะออกคำสั่งให้ยุติ (Cease and Desist Order) การตัดสินใจเบื้องต้น (Initial Decision)

สามารถอุทธรณ์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยคำตัดสินใจของคณะกรรมการในขั้นสุดท้าย สามารถอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกาได้ หากยืนยันคำตัดสินของคณะกรรมการจะให้คดีค่าใช้จ่าย (Consumer Redress)

รูปที่ 22 การจัดโครงสร้างองค์กรสำนักงานดูแลการค้าที่เป็นธรรม

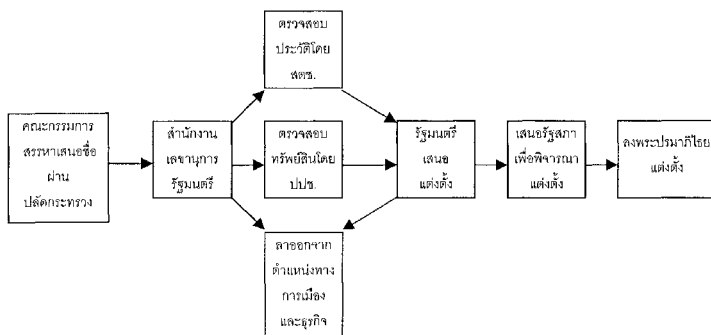

หากเห็นว่ามีการค้าไม่เป็นธรรม คณะกรรมการอาจออกกฎระเบียบเพื่อใช้ในการควบคุมการค้า โดยผ่านกระบวนการฟังความเห็นสาธารณะ และออกกฎใช้ข้อบังคับ ซึ่งมีความสำคัญในการพิจารณาตัดสินกฎหมายได้

แนวทางกระบวนการแต่งตั้งกรรมการของสำนักงานนี้เป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากสำนักงานเป็นองค์กรอิสระซึ่งมีอำนาจตั้งศาลการ ทั้งมีบทบาทต่อการดำเนินงานของธุรกิจสูง จึงควรให้มีการสรรหาในลักษณะเดียวกับกระบวนการสรรหาบุคลากรรัฐธรรมนูญ โดยให้มีคณะกรรมการสรรหา โดยมีประธานศาลฎีกาเป็นประธาน จัดทำบัญชีผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอต่อกระทรวงพาณิชย์ เพื่อพิจารณาให้รัฐมนตรีเสนอแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของรัฐสภา (รูปที่ 23)

สำนักอำนวยการ ทำหน้าที่บริหารงานของสำนักงาน ดูแลงบประมาณ บุคคล ข้อมูล และดำเนินงานทั่วไปตามนโยบาย

รูปที่ 23 กระบวนการแต่งตั้งกรรมการ

สำนักกฎหมาย ทำหน้าที่ ให้คำแนะนำกฎหมาย และเป็นตัวแทนสำนักงานในศาล และให้คำปรึกษาต่อคณะกรรมการ และหน่วยงานในสำนักงาน

ฝ่ายไต่สวนและตรวจสอบ ทำหน้าที่ในการไต่สวนในกรณีละเมิดหรือร้องเรียน

ฝ่ายดูแลการค้าไม่เป็นธรรม ทำหน้าที่ในการดูแลการค้าไม่เป็นธรรม เช่น การ Resale Price Maintenance การขายเงินล่าช้า

ฝ่ายวิจัยและวิชาการ ทำหน้าที่วิจัยธุรกิจ และสภาพเศรษฐกิจ และผลกระทบของการผูกขาด สัญญาข้อตกลง และการดำเนินงานของสมาคมการค้าที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน และให้ความเห็น คำแนะนำต่อการออกกฎหมายหรือประกาศ สัมพันธ์กับกฎหมายธุรกิจต่างๆ

สำนักงานภูมิภาค (Regional Office) เป็นสำนักงานขนาดเล็กในภูมิภาค ทำหน้าที่ไต่สวน และตัดสินใจ ให้คำแนะนำต่อเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น ผู้บริโภคและนักธุรกิจ ในการส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรมประสานงานกับองค์กรส่วนท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการกำกับตลาดล่วงหน้า (The Commodity Future Trading Commission)

ภารกิจ

- กำกับดูแลตลาดล่วงหน้า
- วิเคราะห์ตลาด
- ไต่สวนและบังคับให้ดำเนินการตามกฎหมาย

แนวทางการปรับปรุง

ผลการวิจัยการรักษาสีรภาพราคาสินค้าเกษตร ได้เสนอแนะแนวทางใหม่ในการบริหารราคาสินค้าเกษตรที่ไม่สร้างความบิดเบือนทางกลไก โดยให้รัฐหลีกเลี่ยงการแทรกแซงทางราคาโดยให้มีการตั้งตลาดล่วงหน้าสำหรับสินค้าเกษตรขึ้น ให้ทำการควบคุมระเบียบการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ดูแลสัญญาซื้อขาย (Contract Review) และกำกับการดำเนินงานของตลาด (Market Surveillance) พร้อมทั้งจัดระเบียบผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในตลาดที่ได้เงินจากลูกค้าเข้ามาซื้อขายในตลาดและผู้ให้คำแนะนำต่อการซื้อขาย โดยการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสมาคมธุรกิจตลาดล่วงหน้า (Futures Association) ซึ่งจะขึ้นสมาคมของสมาชิกผู้เกี่ยวข้องในตลาดล่วงหน้า ให้ทำการกำกับดูแลการดำเนินงานของสมาชิกในระหว่างกันเอง นอกจากนั้น คณะกรรมการกำกับตลาดล่วงหน้าจะต้องดำเนินการปกป้องลูกค้า โดยให้สมาชิกที่เข้าทำการซื้อขายหรือทำธุรกิจกับตลาด เปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงของตลาด และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา รวมทั้งให้มีการแยกบัญชีเฉพาะ ซึ่งสมาชิกจะนำเงินเข้ามาทำการซื้อขายในตลาด และการกำหนดระเบียบที่ก่อให้เกิดการส่งมอบสินค้าตามสัญญา

จัดโครงสร้างองค์กรในแนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นองค์การอิสระดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ

โครงสร้างการบริหารของคณะกรรมการกำกับตลาดล่วงหน้า จะประกอบด้วย ประธาน และคณะกรรมการ (Commissioner) รวม 9 คน ซึ่งอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี แบ่งตั้ง 4 คน กรรมการซึ่งสมาชิกเลือก 4 คน และผู้จัดการซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

โครงสร้างองค์กรประกอบด้วย สำนักอำนวยการ ฝ่ายวิเคราะห์ตลาด ฝ่ายการค้าและตลาด ฝ่ายได้ส่วนและบังคับตามกฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานภูมิภาค (รูปที่ 24)

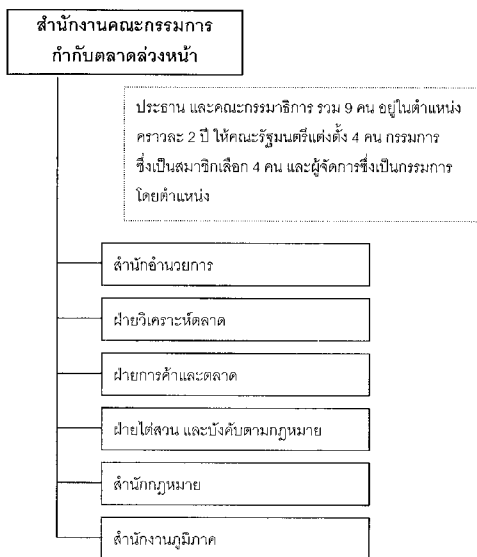
สำนักอำนวยการ (Office of the Executive Director) ทำหน้าที่ดูแลบริหารงานเป็นไปตามนโยบายวางงบประมาณ และการใช้งบประมาณ ควบคุมการใช้งบประมาณ

ฝ่ายวิเคราะห์ตลาด (Division of Economic Analysis) ทำหน้าที่วิเคราะห์ และติดตามป้องกันการณ์ราคา เพื่อให้ตลาดทำงานแข่งขันภายใต้อุปทานและอุปสงค์ ดูแลการทำงานตลาดประจำวัน และพิจารณาทบทวนสัญญาการซื้อขายใหม่หรือเดิมให้เหมาะสมกับสถานการณ์สภาพคล่อง และให้ข้อมูลการวิเคราะห์ต่อฝ่ายได้ส่วน ตลอดจน ทำการวิจัยตลาด

ฝ่ายการค้าและตลาด (Division of Trading and Market) ทำหน้าที่ดูแลการค้าสินค้าล่วงหน้า และสมาคมธุรกิจตลาดล่วงหน้า ดูแลและปฏิบัติการค้า และตรวจสอบการเงินการซื้อขายของผู้จดทะเบียน

ฝ่ายได้ส่วนและบังคับตามกฎหมาย (Division of Enforcement) ทำหน้าที่ได้ส่วนการค้าเงินงานตามกฎหมาย ให้ประกาศของสำนักงาน ฟ้องต่อศาล ให้ความช่วยเหลือต่ออัยการในคดีที่เกี่ยวข้อง และบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย

รูปที่ 24 การจัดโครงสร้างองค์สำนักงานคณะกรรมการกำกับตลาดล่วงหน้า

ฝ่ายกฎหมาย (Office of General Counsel) ทำหน้าที่ให้คำแนะนำทางกฎหมายต่อกรรมการบริหาร คณะกรรมการ และหน่วยงานของสำนักงาน ตลอดจนทบทวนกฎหมายในอำนาจของสำนักงาน เสนอ และร่างการแก้ไขกฎหมาย

สำนักงานภูมิภาคมีหน้าที่ให้คำแนะนำ ดูแล และติดตามรับเรื่องร้องเรียนของการดำเนินงานของการค้าสินค้าล่วงหน้าในตลาดภูมิภาค พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือข้ออัยการในคดีที่เกี่ยวข้องในตลาดภูมิภาค

สำนักงานคณะกรรมการกำกับตลาดล่วงหน้าอาจพิจารณาให้อยู่ใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) และตลาดหลักทรัพย์ในภายหลังก็ได้ เพราะ กลต. มีหน้าที่กำกับกิจกรรมด้านอนุพันธ์ (derivatives)

สำนักงานการประกันภัย (Insurance Commission)

ภารกิจ

- คุ้มครองดูแลสิทธิ และประโยชน์ของผู้เอาประกัน และประชาชน
- ควบคุมการดำเนินงานของบริษัทประกันภัย ตัวแทนและนายหน้าประกันภัย ให้มีความมั่นคงและอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย
- ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจประกันให้เจริญก้าวหน้า

แนวทางการจัดตั้ง

เปลี่ยนสถานการณ์การประกันภัยจากหน่วยงานที่อยู่ภายใต้กระทรวงพาณิชย์ให้เป็นสำนักงานการประกันภัย ซึ่งเป็นองค์กรอิสระภายใต้พระราชบัญญัติ เพื่อให้มีอิสระในการดำเนินงานโดยไม่มีการแทรกแซงในการทำการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัย

กรมการประกันภัยซึ่งต้องกำกับดูแลให้ธุรกิจประกันภัยมีความมั่นคงทางการเงิน และดำเนินนโยบายส่งเสริมและพัฒนารูปร่างกิจการดังกล่าวให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับธุรกิจจากต่างประเทศ รูปแบบองค์กรของสำนักงานประกันภัยในอนาคตมีทางเลือก 2 ทาง รูปแบบแรกคือ เป็นหน่วยงานที่รายงานผลการดำเนินงานต่อรัฐสภา แต่ของแบบรวมผ่านกระทรวงพาณิชย์ รูปแบบที่สองคือในภายหลัง หากมีการปฏิรูปแยกหน่วยงานกำกับดูแลสถาบันการเงินออกจากธนาคารแห่งประเทศไทย ให้เป็นหน่วยงานอิสระ กระทรวงพาณิชย์อาจพิจารณาว่าสำนักงานประกันภัยไปรวมกับหน่วยงานดังกล่าว เพราะงานการกำกับกิจการประกันภัยเหมือนกับสถาบันการเงิน และเป็นงานที่ต้องการผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินเช่นกันและอยู่ภายใต้หน่วยงานเดียวกันจะช่วยให้การกำกับ ดูแลมีประสิทธิภาพและประหยัดทรัพยากร

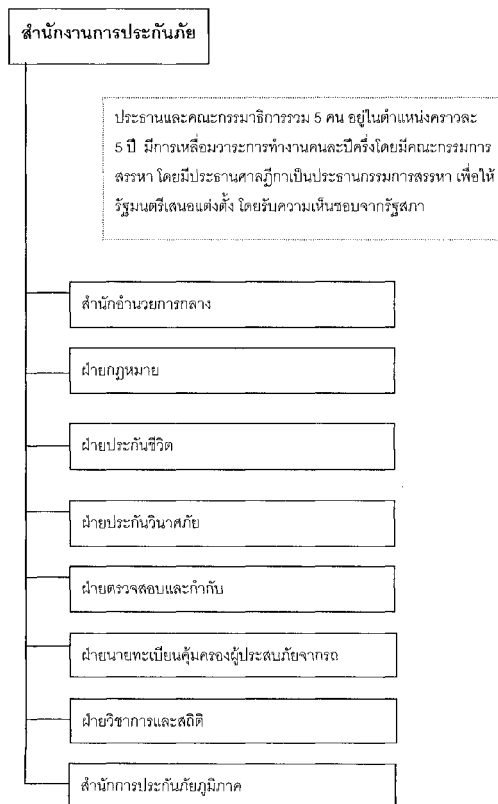
โครงสร้างการบริหาร ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการ (Commissoner) รวม 5 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี และมีการเลื่อนวาระการทำงานคนละปี มีกระบวนกรสรรหา โดยประธานศาลฎีกาเป็นประธานกรรมการสรรหา เพื่อให้รัฐมนตรีเสนอแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

หน่วยงานนี้ประกอบด้วย สำนักงานกลาง ฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายประกันชีวิต ฝ่ายประกันวินาศภัย ฝ่ายตรวจสอบและกำกับ ฝ่ายวิชาการและสถิติ สำนักงานภูมิภาค (รูปที่ 25) สำนักอำนาจการทํานานที่ดูแลบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบาย ดูแล การบุคคล บัญชีการเงิน และการงบประมาณ

ฝ่ายกฎหมาย ทำหน้าที่ ยกร่างปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง คำสั่ง นายทะเบียน และระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวกับกฎหมายประกันภัย พิจารณา วินิจฉัย ติความ ตอบข้อหารือที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายประกันภัย และสัญญาประกันภัย รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง พิจารณาคำเนินการเกี่ยวกับการกระทำผิดตามกฎหมายประกันภัย ศึกษาเพื่อกำหนดมาตรการในการประนีประนอมและวินิจฉัยชี้

ขาดเกี่ยวกับการจ่ายเงินหรือลดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัย รวมทั้งทำหน้าที่เป็น
 อนุญาตคู่กลางการ พิจารณาให้ความเห็นชอบแบบและข้อความ รวมทั้งเอกสารประกอบ หรือแนบท้าย
 กรมธรรม์ประกันภัย ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุม
 บริหารการชำระบัญชี

รูปที่ 25 การจัดโครงสร้างองค์สำนักงานการประกันภัย

ฝ่ายประกันชีวิต ทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ และพิจารณาให้ความเห็นชอบอัตราเบี้ยประกันภัย และอัตรามูลค่ากรมธรรม์ กำหนดหลักเกณฑ์และควบคุมให้บริษัทคำนวณเงินสำรองประกันภัยให้เพียงพอต่อภาระหนี้สินที่มีต่อผู้เอาประกันภัย จัดสร้างและปรับปรุงตารางมรณะไทย ตารางอุบัติเหตุพหุภาพวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการบริหารของบริษัประกันชีวิต ตลอดจนพิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการลงทุนของบริษัทประกันชีวิต ศึกษาวิเคราะห์การประกันภัยต่อของบริษัทประกันชีวิต

ฝ่ายประกันวินาศภัย ทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอัตราเบี้ยประกันภัย การประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทประกันภัย การจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัย อัตราค่าจ้าง ค่าบำเหน็จสำหรับตัวแทนและนายหน้าประกันวินาศภัย แบบและข้อความของกรมธรรม์ประกันภัย หนังสือมอบอำนาจและเอกสารแสดงการรับเงินของบริษัท การลงทุน การวางหลักทรัพย์สินประกัน การวางเงินสำรองสำหรับเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ตกเป็นรายได้ของบริษัท การเพิ่มประเภท การกำหนดค่าธรรมเนียม ผู้ประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ กำหนดอัตราดอกเบี้ย และการประกันภัยต่อ พิจารณาให้ความเห็นชอบ การอนุมัติจัดการใดๆ เกี่ยวกับการลงทุน การลดทุน อัตราเบี้ยประกันวินาศภัย อัตราเบี้ยประกันวินาศภัยอัตราพิเศษของการเสี่ยงภัยทุกชนิด การรับประกันวินาศภัยรายเดียว หรือหลายรายภายในเขตที่นายทะเบียนกำหนดเกินกว่าร้อยละสิบของเงินกองทุน การซื้อหรือมิใช่ขาย ขายเวลาซื้อ อสังหาริมทรัพย์ การจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยและเงินสำรองจากเบี้ยประกันภัยต่อค่ากว่าที่กฎหมายกำหนด การลดจำนวนเงินเอาประกันภัย การขอวางถอนหรือเพิ่มเติมหลักทรัพย์สินประกันภัย การจัดตั้งบริษัทหรือสาขาบริษัท การเพิ่มประเภทการรับประกันภัย การเปลี่ยนแปลงราคา การประเมินทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทและการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน การติดตามกำกับ ดูแลการลงทุน การส่งเสริมออกนอกราชอาณาจักร การวางหลักทรัพย์สินประกัน เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัย การประกันภัยต่อการเสี่ยงภัยไว้เองของบริษัท การวางเงินสำรองสำหรับเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ตกเป็นรายได้ของบริษัท และกองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัย กำหนดเขตการรับประกันวินาศภัย ระดับความเสี่ยงภัย และมาตรฐานการป้องกันอัคคีภัยในทรัพย์สินที่เอาประกันภัย สำรวจและประเมินราคาทรัพย์สินที่เอาประกันภัยและอสังหาริมทรัพย์ของบริษัท หลักทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืม รวมทั้งการจัดราคากลางของสิ่งปลูกสร้าง

ฝ่ายตรวจสอบและกำกับ ทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบมาตรฐาน การตรวจสอบ การวิเคราะห์ การกำกับบริษัทประกันภัย และนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจนายหน้าประกันภัย ศึกษาวิเคราะห์ฐานการเงิน กิจการ การดำเนินงานธุรกิจของบริษัทประกันภัย หรือทั้งเสนอแนะการปรับปรุงการค้าเงินธุรกิจ กิจการและฐานการเงินของบริษัทประกันภัย และนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจนายหน้าประกันภัย ตรวจสอบฐานการเงิน กิจการ การดำเนินงานธุรกิจการประเมินราคาทรัพย์สิน หนี้สินของบริษัทประกันภัย และนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจนายหน้าประกันภัย กำกับดูแล ติดตามและเร่งรัด การดำเนินงานธุรกิจของบริษัทประกันภัย และนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจนายหน้าประกันภัย

ฝ่ายนายทะเบียนผู้ประกอบผู้ประกอบจากรด ทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ หรือวิจัยเพื่อกำหนดและปรับปรุงอัตราเบี้ยประกันภัยผู้ประกอบจากรด และอัตราเบี้ยประกันภัยรูด ศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดและปรับปรุงกรรมธรรม์ รวมทั้ง เอกสารประกอบ หรือเอกสารแนบท้ายกรรมธรรม์ ประกันภัยรูด ศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแบบการจัดพิมพ์ ควบคุมการแจกจ่าย การเก็บรักษา และรับคืนและลอกเลียนแบบเครื่องหมายแสดงการมีหลักประกันความเสียหาย ศึกษาวิเคราะห์เพื่อ ปรับปรุงอัตราส่วนเงินสมทบระบบ หรือการกำหนดรูปแบบของบัญชี การเรียกเก็บเงินสมทบและการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นของกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย ตลอดจน การบริหารเงินกองทุนทดแทน ผู้ประสบภัย ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับระบบหรือแนวทางด้านการจัดการค่าสินไหมทดแทน การสำรวจค่าเสียหายและค่ารักษาพยาบาล ให้คำปรึกษาแนะนำสนับสนุน ติดตามประเมินผลเกี่ยวกับการประกันภัยผู้ประกอบจากรด และการประกันภัยรูด ตลอดจน การปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาเงินทุนและการขายทอดตลาด จัดทำข้อมูลและสถิติการประกันภัยผู้ประกอบจากรดและการประกันภัยรูด รวมทั้งติดตามตรวจสอบและเร่งรัดให้มีการจ่ายค่าเสียหายตามกฎหมาย

ฝ่ายวิชาการและสถิติ ทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ ปัญหาแนวโน้มของธุรกิจประกันภัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมกิจการประกันภัย ศึกษาวิเคราะห์เสนอความเห็นและประสานงานเกี่ยวกับความร่วมมือด้านการประกันภัยระหว่างประเทศ รวมทั้งการจัดทำโครงการขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ วิเคราะห์และประมวลผลสถิติธุรกิจประกันภัย และดำเนินการเกี่ยวกับระบบข้อมูลพัฒนาระบบงานและประมวลข้อมูล ดำเนินการเกี่ยวกับการสอบ ออกใบใบอนุญาต ต่อใบอนุญาต และการจัดทำทะเบียนคนกลางประกันภัย ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรประกันภัย ดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่กิจกรรม ความรู้ ความก้าวหน้า และผลงานของกรม ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ด้านการประกันภัยแก่ผู้เอาประกันภัย ประชาชนทั่วไป รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดทำวารสารของกรมการประกันภัย

สำนักงานภูมิภาค ทำหน้าที่กำกับดูแล การดำเนินงานของธุรกิจประกันภัยในส่วนภูมิภาค

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (Board of External Trade Promotion)

ภารกิจ

- เสนอแนวทางและวางแผนการค้าเพื่อส่งเสริมการค้าส่งออก
- ให้บริการข้อมูลทางการค้าที่เกี่ยวกับการส่งออก
- ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่สินค้าไทยเพื่อการส่งออก
- พัฒนาความรู้ความสามารถแก่ภาคเอกชนในด้านการค้าระหว่างประเทศ

แนวทางการปรับปรุง

เพื่อให้มีการดำเนินงานที่ยืดหยุ่นรวดเร็ว และประสานงานให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชนที่ทำการส่งออก เสนอให้ตั้งเป็นหน่วยงานอิสระกึ่งราชการ ในรูปขององค์กรมหาชนอิสระ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์ โดยระยะแรกจำเป็นต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกระทรวง แต่ต้องมีเป้าหมายชัดเจนได้ภายในระยะเวลา 5 ปี โดยให้ปรับปรุงหน่วยงานให้สามารถจัดเก็บค่าบริการจากผู้ใช้บริการในด้านต่างๆ เช่น ข้อมูลข่าวสาร การแสดงสินค้า การบริการส่งเสริมการส่งออก การฝึกอบรม และการออกแบบสินค้า เป็นต้น โครงสร้างการบริหารจะปรับปรุงทั้งกระบวนการและขนาด ให้มีขนาดที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพการทำงานสูง

โครงสร้างการบริหาร ประกอบด้วย ตัวแทนจากกระทรวงพาณิชย์ 4 คน และภาคเอกชน 4 คน ผู้อำนวยการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี เลื่อนทำงานคนละปี เพื่อให้เกิดการสับเปลี่ยน และมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน

ทั้งนี้ เนื่องจากจำเป็นต้องมีหน่วยงานในต่างประเทศ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงหน่วยงานในต่างประเทศให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมีความคล่องตัวในการทำงาน มีการประเมินผลงาน

หน่วยงานนี้ประกอบด้วยสำนักอำนวยการ ฝ่ายข้อมูลการค้า ฝ่ายแนะนำการค้าและบริการส่งออก ฝ่ายแสดงสินค้า ฝ่ายตลาดต่างประเทศ สถานฝึกอบรบการค้าต่างประเทศ สำนักงานต่างประเทศ (รูปที่ 26)

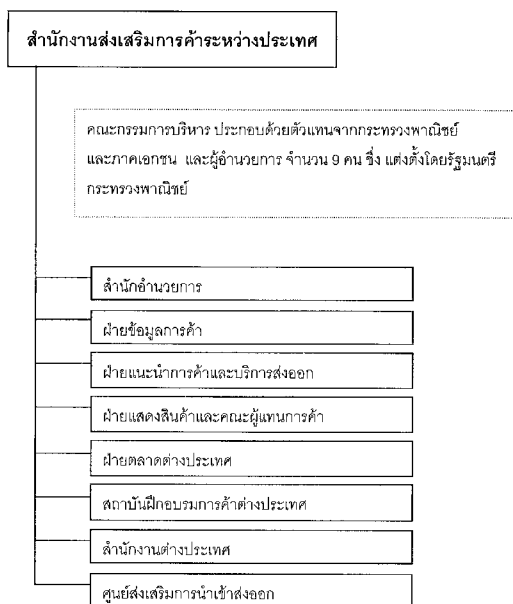
สำนักอำนวยการ ทำหน้าที่บริหารการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย ตลอดจนดูแลการบุคคล การบัญชี และงบประมาณ

ฝ่ายข้อมูลการค้า ทำหน้าที่รวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลทางเศรษฐกิจการค้าของตลาดต่างประเทศ ตลอดจนข้อมูลด้านอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยี และการลงทุน ดูแลและบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสมาชิก

ฝ่ายแนะนำการค้าและบริการส่งออก ทำหน้าที่ให้คำแนะนำในการนำเข้า และส่งสินค้าออกไปในตลาดโลก กระจายบทบาท ตลอดจนคำแนะนำในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับตลาดส่งออก ประสานความร่วมมือด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ส่งออกด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งออก

ฝ่ายแสดงสินค้าและคณะผู้แทนการค้า ทำหน้าที่วางแผนและบริหารการจัดแสดงสินค้าทั้งในประเทศ ต่างประเทศ ประสานงานผู้นำเข้าและส่งออกเพื่อให้เกิดการซื้อขาย บริหารศูนย์กลางสินค้าถาวร และ Trade Mart ให้เกิดระบบการซื้อขายเบ็ดเสร็จ ตลอดจนจัดคณะผู้แทนการค้าไทยไป ปุ๊กเบิกเจรจาการค้ากับผู้ซื้อผู้นำเข้าในต่างประเทศ และให้บริการต้อนรับอำนวยความสะดวกแก่คณะผู้แทนการค้าจากต่างประเทศ ดำเนินการเกี่ยวกับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สินค้าไทยในรูปแบบต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

รูปที่ 26 การจัดโครงสร้างองค์กรสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ฝ่ายตลาดต่างประเทศ ทำหน้าที่วิเคราะห์ตลาดต่างประเทศ เสนอแนะกลยุทธ์และมาตรการในการส่งเสริมการส่งออกในตลาดนั้นๆ สำรวจความต้องการสินค้า ช่องทางการเข้าสู่ตลาด เสนอแนะแนวทางการกำหนดเป้าหมาย การพัฒนาและส่งเสริมการส่งออกในตลาดต่างประเทศ กำหนดกลยุทธ์ในการขยายตลาดต่างประเทศ เป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านการตลาดต่างประเทศ เป็นแกนกลางในการส่งเสริมให้ภาคเอกชนสร้างเครือข่ายในต่างประเทศในรูปแบบต่างๆ เสนอแนะกลยุทธ์และรูปแบบการค้าเน้นการที่เหมาะสมของสำนักงานในต่างประเทศ คิดค้นและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการตลาดในต่างประเทศ พัฒนาการเชื่อมโยงระหว่างผู้ส่งออกกับผู้ผลิตในประเทศ และผู้นำเข้า

สถาบันฝึกอบรมการค้าต่างประเทศ ทำหน้าที่ฝึกอบรมการค้าต่างประเทศ ผู้นำเข้าส่งออก ตัดเน้นการและประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาและสนับสนุนผู้ส่งออกด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ จัดทำเอกสารและสื่อการฝึกอบรม ให้ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการค้า ทั้งในและต่างประเทศ

สำนักงานต่างประเทศ ทำหน้าที่ให้คำแนะนำผู้นำเข้าและส่งออก ตลอดจนวางแผนการส่งเสริมตลาดสินค้าไทย ให้ข้อมูลและคำปรึกษาของการนำเข้าสินค้าไทยในต่างประเทศ ประสานงานกับผู้นำเข้าและส่งออกเพื่อให้เกิดการซื้อขายเพื่อแก้ปัญหาและข้อพิพาททางการค้า รวมทั้งรักษา ปกป้องผลประโยชน์ทางการค้าของประเทศ สร้างเครือข่าย และประสานการสร้างเครือข่ายของผู้ส่งออกไทย เป็นแกนกลางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการส่งออกในต่างประเทศ ปฏิบัติงานในฐานะผู้แทนประเทศไทยในการส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ในการจัดหารวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลทางการค้า

ศูนย์การส่งเสริมการนำเข้าและส่งออก ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ การนำเข้าและส่งออกในภูมิภาค

การดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศจะต้องมีการประเมินผลตามแผนงานที่เสนอต่อกระทรวง เพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณ โดยให้มีการกำหนดดัชนี (Milestones, Criteria) ในการวัดผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของแผน พร้อมทั้งให้มีการสร้าง Benchmark เพื่ออ้างอิงการทำงานเปรียบเทียบกับองค์กรลักษณะเดียวกันของต่างประเทศ

สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา

ภารกิจ

- ส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยี และกำหนดนโยบายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา คุ้มครองการพัฒนาสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา
- ส่งเสริม เผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา
- ร่วมมือต่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศ

แนวทางการปรับปรุง

เนื่องจากการดำเนินงานเป็นลักษณะการบริหารที่ชัดเจน ในด้านการจัดระเบียบทะเบียน และตรวจสอบทรัพย์สินทางปัญญา จึงเสนอให้เปลี่ยนจากสถานะจากกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นองค์กรอิสระ เพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน และให้มีศักยภาพในการสร้างและรักษาผู้เชี่ยวชาญได้การกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ กำกับและตรวจสอบความรับผิดชอบ (Accountability) โดยผู้ตรวจราชการกระทรวง

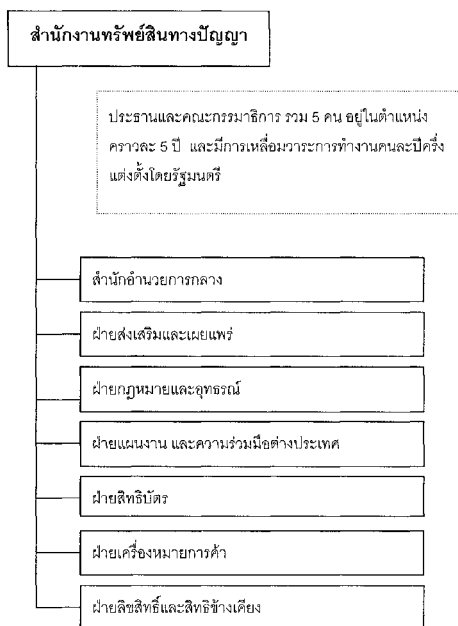
โครงสร้างการบริหารประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการ (Commissioners) รวม 5 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี และมีการเลื่อมวาระการทำงานคนละปี และแต่งตั้งโดยรัฐมนตรี

โครงสร้างองค์กรจัดแผนงานให้เป็นกลุ่มงานให้บริการได้เบ็ดเสร็จ (one stop service) ตามประเภททรัพย์สินทางปัญญา ดังนี้ สำนักงานอำนวยการ ฝ่ายส่งเสริมและเผยแพร่ ฝ่ายกฎหมายและอุทธรณ์ ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือต่างประเทศ ฝ่ายสิทธิบัตร 1 ฝ่ายสิทธิบัตร 2 ฝ่ายเครื่องหมายการค้า 1 ฝ่ายเครื่องหมายการค้า 2 ฝ่ายลิขสิทธิ์

ให้ปรับปรุงศูนย์ประสานป้องกันการปราบปรามและละเมิดทรัพย์สินให้อยู่ในการดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

หน่วยงานนี้ประกอบด้วย สำนักงานอำนวยการกลาง ฝ่ายส่งเสริมและเผยแพร่ ฝ่ายกฎหมายและอุทธรณ์ ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือต่างประเทศ ฝ่ายเครื่องหมายการค้า ฝ่ายลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียง (รูปที่ 27)

รูปที่ 27 การจัดโครงสร้างองค์กรสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา

สำนักงานอำนวยการกลาง ทำหน้าที่บริหารงานสำนักงาน ตลอดจน ดูแลการบุคคล การเงิน การบัญชี งบประมาณ ทรัพย์สินของสำนักงาน

ฝ่ายส่งเสริมและเผยแพร่ ทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบ รูปแบบและวิธีการในการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายของไทยและมาตรฐานสากล ติดต่อ ประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมเจรจา กับ องค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศ ในเรื่องความร่วมมือ และความช่วยเหลือด้านทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้ง การพิจารณาจัดสรรทุน ตามที่ได้รับความช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญาให้นักเรียน นักศึกษา นักประดิษฐ์คิดค้น นักวิจัย และประชาชนทั่วไป ให้เป็นประโยชน์ในการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา และตระหนักถึงคุณค่าของการคิดสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ การรู้จักเคารพสิทธิและการสร้างวินัยทางการค้า พัฒนาระบบข้อมูลและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นศูนย์กลางการบริการข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญา ให้บริการตรวจค้นข้อมูล ตลอดจน เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูล ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวบรวมและประมวลผล จัดทำสถิติรายงานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการให้บริการของกรม

ฝ่ายกฎหมายและอุทธรณ์ ทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ รวบรวม ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง ในความรับผิดชอบของกรมให้สอดคล้องกับพันธกรณี รวมทั้งข้อตกลงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มาตรฐานสากล ดำเนินการด้านกฎหมาย ตามกฎหมายสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ และกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆ รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรม สัญญา และงานคดีต่างๆ ดำเนินการเกี่ยวกับการอุทธรณ์ รวมทั้งการศึกษา วิเคราะห์ เพื่อพัฒนาระบบ รูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการอุทธรณ์ ตามกฎหมายสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ และกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาอื่น

ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือต่างประเทศ ทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบ รูปแบบและวิธีการในการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายของไทยและมาตรฐานสากล ติดต่อ ประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมเจรจา กับองค์กรหรือหน่วยงานต่างประเทศในเรื่องความร่วมมือ และความช่วยเหลือด้านทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งการพิจารณาจัดสรรทุนตามที่ได้รับความช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญาให้นักเรียน นักศึกษา นักประดิษฐ์คิดค้น นักวิจัย และประชาชนทั่วไปเป็นประโยชน์ในการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา และตระหนักถึงคุณค่าของการคิดสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ การรู้จักเคารพสิทธิ และการสร้างวินัยทางการค้า พัฒนาระบบข้อมูลและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นศูนย์กลางการบริการข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญา ให้บริการตรวจค้นข้อมูล ตลอดจนเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวบรวมและประมวลผล จัดทำสถิติรายงานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการให้บริการของกรม

ฝ่ายสิทธิบัตร ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา คำนึงถึง บริการเกี่ยวกับการจดทะเบียน สิทธิบัตร และทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบ หรือพิจารณาคำคัดค้าน เพื่อการจดทะเบียนสิทธิบัตร ประกาศ และจัดเก็บเอกสารทางทะเบียน ตลอดจนออกหนังสือสำคัญ

ฝ่ายเครื่องหมายการค้า ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และบริการเกี่ยวกับการขอรับความคุ้มครองเครื่องหมายการค้า สิ่งประดิษฐ์แหล่งกำเนิดทางภูมิศาสตร์ และความลับทางการค้า ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบ วิเคราะห์พิจารณาสำหรับการรับจดทะเบียน ขอขึ้นทะเบียน พิจารณาคำคัดค้าน การแก้ไขเปลี่ยนแปลง การอนุญาตให้ใช้สิทธิ การต่ออายุและการเพิกถอน ตามกฎหมายเครื่องหมายการค้า กฎหมายคุ้มครองสิ่งประดิษฐ์แหล่งกำเนิดทางภูมิศาสตร์ และกฎหมายคุ้มครองความลับทางการค้า ศึกษา วิเคราะห์ และติดตามความก้าวหน้าในระบบการตรวจสอบเพื่อพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และเพิ่มศักยภาพของผู้ตรวจสอบ วางแผน ควบคุม และพัฒนาระบบการจัดเก็บ เบิกจ่ายเอกสารค่าของจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ดำเนินการจัดทำประกาศค่าของจดทะเบียน หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียน

ฝ่ายลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียง ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และบริการเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ ตลอดจนจำแนกประเภทและรวบรวมผลงานลิขสิทธิ์ ศึกษา วิเคราะห์ กำหนด แนวทางและพิจารณากำหนดค่าตอบแทนการอนุญาตให้ใช้สิทธิ การเปรียบเทียบปรับและการปฏิบัติงานอื่นตามกฎหมายลิขสิทธิ์ สนับสนุน ส่งเสริม และกำกับดูแลการจัดตั้งกลไกการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ รวมทั้งประสานและเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ วางแผน ควบคุม และพัฒนาระบบการจัดเก็บเบิกจ่ายเอกสารค่าของจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ติดตามประสานงาน รับเรื่องร้องเรียนและจัดประชุมกับส่วนราชการและเอกชน รวมทั้งพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการปราบปรามการละเมิด หรือการกระทำผิดกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา วางระเบียบจัดทำคู่มือ และจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ และระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมและจัดทำระบบข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการปราบปรามเพื่อปรับปรุงระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ วิเคราะห์ รายงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานทะเบียนการค้า

ภารกิจ

- จัดระเบียบทะเบียนและบัญชีองค์กรธุรกิจ
- ควบคุม และส่งเสริมธุรกิจ จัดทำบัญชี และสอบบัญชีให้ถูกต้องตามกฎหมาย และได้มาตรฐาน
- กำหนดมาตรฐานเครื่องชั่งตวงวัด ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

แนวทางการปรับปรุง

เนื่องจากกรมดำเนินการเป็นลักษณะการบริการที่ชัดเจน ภายใต้กรอบของกฎหมาย จึงเสนอให้ทำการจัดระเบียบทะเบียนและบัญชีองค์กรธุรกิจ จึงเสนอให้เป็นองค์กรอิสระ (Autonomous bodies) เพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน และมีความรวดเร็วในการทำงานภายใต้ระเบียบใหม่ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์ อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนเป็นองค์กรอิสระต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขว่า สามารถมีอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งให้ดำเนินการมีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมกำกับระเบียบทะเบียนและบัญชีองค์กรธุรกิจได้

โครงสร้างการบริหาร ประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการ 5 คน แต่งตั้งโดยรัฐมนตรี อยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี เหลือวาระการทำงานคนละปี เพื่อให้มีการสับเปลี่ยนเข้ามาใหม่และมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน

กองชั่งตวงวัด ซึ่งอยู่ในกรมทะเบียนการค้าเดิม เสนอให้ปรับปรุงกองชั่งตวงวัด ยกขึ้นเป็นสำนักชั่งตวงวัดที่มีความสามารถในด้านมาตรฐานในการชั่ง ตวง วัด เพื่อให้ควบคุมดูแลมาตรฐานการชั่งตวงวัดในภูมิภาค ให้มีแผนกอยู่ในสำนักงานพาณิชย์จังหวัด และเปิดให้เอกชนซึ่งได้รับใบอนุญาตสามารถทำการตรวจการชั่ง ตวง วัด และออกไปรับรองได้ การออกใบอนุญาตและการตรวจสอบการดำเนินงานของภาคเอกชนให้ดำเนินการภายใต้การกำกับของหน่วยงานนี้ สำนักชั่งตวงวัดจะเป็นหน่วยงานอิสระซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

สำนักชั่งตวงวัด ทำหน้าที่พัฒนา กำหนด และทดสอบ มาตรฐานชั่ง ตวง วัด และขนาดการบรรจุของสินค้าหีบห่อ พัฒนากลวิธีเกี่ยวกับการใช้เครื่องชั่ง ตวง วัด ให้เป็นไปตามมาตรฐานนานาชาติ จัดทำ สอบเทียบ และเก็บรักษาแบบมาตรฐานชั่ง ตวง วัด กำหนดหลักเกณฑ์และพิจารณาออกใบอนุญาตบัตรผู้ทำ ผู้ตั้ง ผู้ซ่อม และผู้ขายเครื่องชั่ง เครื่องตวง และเครื่องวัด ตรวจสอบให้คำรับรองเครื่องชั่ง ตวง วัด สำหรับการใช้งานเชิงพาณิชย์ กำกับดูแลตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องชั่ง ตวง วัด ในระหว่างการใช้งาน ดำเนินการตามกฎหมายกรณีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้เครื่องชั่ง ตวง วัด กำหนดขนาดการ

บรรจุ และวิธีการแสดงปริมาณสุทธิสินค้าหีบห่อและตรวจสอบความถูกต้องปริมาณการบรรจุของสินค้าหีบห่อ ให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เครื่องชั่งตวงวัดที่ถูกต้องในเชิงพาณิชย์แก่ประชาชน เพื่อให้ตระหนักถึงสิทธิของผู้บริโภค

กองน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งอยู่ในกรมทะเบียนการค้าเดิม เสนอให้เป็นหน่วยงานอิสระภายใต้การกำกับของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ งานการควบคุมดูแลน้ำมันเชื้อเพลิงในภูมิภาคให้มีแผนงานอยู่ในสำนักงานพาณิชย์จังหวัด

สำนักงานน้ำมันเชื้อเพลิง มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตให้ผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิง สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง และผู้ขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งการต่ออายุ การเพิกถอนและการพักใช้ในอนุญาต ตลอดจน ดูแลการนำเข้าและส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิง ควบคุมการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง โดยกำหนดอัตราและวิธีการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงของประเทศ รวมทั้งกำหนดปริมาณการค้าและปริมาณสำรองน้ำมันของผู้ค้าน้ำมัน กำหนด พัฒนามาตรฐาน และตรวจสอบคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิง วิเคราะห์สภาวะการค้า น้ำมันเชื้อเพลิง และรายงานข้อมูลสถานการณ์น้ำมันเชื้อเพลิง

หน่วยงานนี้ประกอบด้วยสำนักอำนวยการ ฝ่ายนิติกร ศูนย์เอกสารและข้อมูลธุรกิจ ฝ่ายทะเบียนธุรกิจ 1 ฝ่ายทะเบียนธุรกิจ 2 ฝ่ายบัญชีธุรกิจ ฝ่ายทะเบียนการค้า สำนักทะเบียนการค้าภูมิภาค (รูปที่ 28)

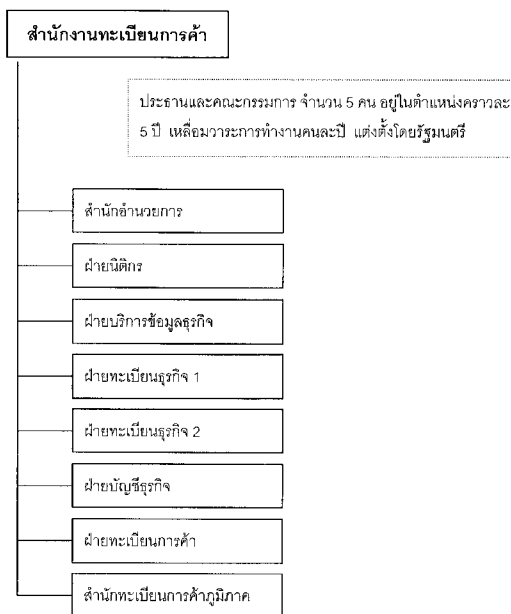
สำนักอำนวยการ ทำหน้าที่บริหารการดำเนินงานของสำนักงาน ให้เป็นไปตามนโยบาย ตลอดจนดูแลงานบุคลากร การบัญชี การเงินและงบประมาณ

ฝ่ายนิติกร ทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านกฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนการค้า และธุรกิจต่อหน่วยงานภายใน ตลอดจนเสนอร่างแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสม

ฝ่ายบริการข้อมูลธุรกิจ ทำหน้าที่ให้บริการเกี่ยวกับการออกหนังสือรับรอง และจัดทำสำเนาเอกสารทางทะเบียน รวมทั้ง ให้บริการตรวจค้นเอกสารธุรกิจแก่ภาคเอกชนและหน่วยราชการ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดเก็บและบริการข้อมูลทางทะเบียนธุรกิจ งบการเงิน และข้อมูลธุรกิจอื่นๆ เพื่อการให้บริการและเป็นศูนย์ข้อมูลของกรม จัดทำสถิติและรายงานเกี่ยวกับข้อมูลทางทะเบียนธุรกิจและงบการเงิน

ฝ่ายบัญชีธุรกิจ ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพบัญชีและสอบบัญชี ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรการจัดทำบัญชีแก่ธุรกิจ กำกับดูแลและส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีให้สอดคล้องกับกฎหมาย และมาตรฐานวิชาชีพ กำกับดูแลและตรวจสอบบัญชีธุรกิจให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานการบัญชี กำกับดูแลการปฏิบัติงานของธุรกิจให้เป็นไปตามกฎหมาย เป็นเลขานุการคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี

รูปที่ 28 การจัดโครงสร้างองค์กรสำนักงานทะเบียนการค้า

ฝ่ายทะเบียนธุรกิจ ทำหน้าที่ กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ และพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท บริษัทมหาชนจำกัด นิติบุคคลต่างด้าวและทะเบียนพาณิชย์ ดำเนินการและกำกับดูแลเกี่ยวกับการจดทะเบียนจัดตั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง เลิกเสรีการชำระบัญชี นิติบุคคลประเภทหลังห้างหุ้นส่วนและบริษัท ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดำเนินการและกำกับดูแลเกี่ยวกับการจดทะเบียนนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชน ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน จำกัด ดำเนินการและกำกับดูแลเกี่ยวกับการจดทะเบียนพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์ ดำเนินการและกำกับดูแลเกี่ยวกับการอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พิจารณาอนุญาตจัดตั้งสำนักงานผู้แทนของนิติบุคคลต่างประเทศ การจัดตั้งสำนักงานภูมิภาคของบริษัทข้ามชาติ และการทำงานของคนต่างด้าวในสำนักงานผู้แทนทั่วราชอาณาจักร บริการตรวจเชื่อนิติบุคคลทั่วราชอาณาจักร

สำนักงานทะเบียนการค้าภูมิภาค อยู่ในสำนักงานพาณิชย์จังหวัด

กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร

กระบวนการเปลี่ยนแปลงในองค์กรระบบราชการนั้นจำเป็นต้องอาศัยศูนย์กลางที่มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลง และมีภาระผูกพันกับความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องได้รับความสนับสนุนโดยผู้บริหาร และตระหนักว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ทำให้เป็นกระทรวงด้วยอย่างแน่นอนจากนั้นยังจะต้องอาศัยความร่วมมือจากข้าราชการระดับสูงที่มีความคิด สอดคล้องและเห็นด้วยร่วมในกระบวนการการเปลี่ยนแปลงนี้ การได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายการเมืองเพื่อสนับสนุนในการนำเรื่องเข้าสู่คณะรัฐมนตรี และเข้าสู่สภาเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้มีความจำเป็นต้องจัดตั้งกลไก ซึ่งมีทั้งรูปแบบและแผนที่ชัดเจนในการดำเนินงาน และกระบวนการในการดำเนินงานนั้นจะต้องง่ายชัดเจน เป็นไปได้ สะท้อนให้เห็นผลสำเร็จ

ท่ามกลางภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดกระแสความคิด การปฏิรูประบบราชการ โดยที่กระทรวงพาณิชย์จะเป็นแม่แบบในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบองค์กรราชการให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเริ่มต้นด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และจำเป็นที่จะต้องมีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์นั้นไปสู่ข้าราชการทั้งกระทรวงไว้ให้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนซึ่งเกิดขึ้นจากภาวะวิกฤติ และการเปลี่ยนแปลงการผลักดันดังกล่าว จะก่อให้เกิดผลกลานำประเทศเข้าสู่ขั้นตอนใหม่ของการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจที่สำคัญ หากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้รับความร่วมมือจากข้าราชการและสาธารณชน ในการที่จะผลักดันและสนับสนุนให้กระบวนการการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างต่อเนื่องและประสบความสำเร็จ จำเป็นที่จะต้องมีการสร้างองค์กรก่อกำกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้ศึกษาเสนอให้มีการตั้งคณะกรรมการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งกำกับแผนแม่บทที่มีรายละเอียดด้านโครงสร้าง และระบบ พร้อมทั้งให้คณะอนุกรรมการซึ่งเป็นโครงสร้างแบบ Collateral Organization จะประกอบด้วย คณะกรรมการ (Steering Committee) และคณะทำงาน (Task Force) (รูปที่ 29)

ลักษณะกลไกของคณะกรรมการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรกระทรวงพาณิชย์นั้น (รูปที่ 30) ซึ่งประกอบด้วย ปลัดกระทรวงและตัวแทนภายในกระทรวง ตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในกระบวนการการเปลี่ยนแปลง ส่วนลักษณะของคณะอนุกรรมการซึ่งจะเป็นลักษณะของโครงสร้างประเภทที่สองที่ขนานไปกับกระบวนการการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็กลไกสำคัญในการรวบรวมข้อมูล หาแนวทางแก้ไข เสนอแนะข้อแก้ไขและติดตามกำกับการดำเนินงาน ซึ่งการทำงานของคณะกรรมการนั้นจะประกอบด้วย

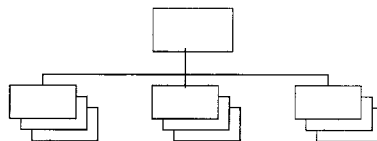
คณะอนุกรรมการย่อย โดยที่คณะอนุกรรมการย่อย จะแต่งตั้งขึ้นเพื่อดำเนินงานเฉพาะ และเมื่อภารกิจเสร็จสิ้นลง ก็ให้ยุบคณะอนุกรรมการย่อย พร้อมทั้งให้ตั้งคณะทำงานขึ้นใหม่เพื่อทำการกิจต่อไป ดังนั้นการดำเนินงานภายใต้คณะกรรมการการปฏิรูปการเปลี่ยนแปลง จึงจะประกอบด้วยคณะอนุกรรมการหลายชุดตั้งขึ้นตามขั้นตอนของกระบวนการทำงาน ในการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการนั้น จะต้องมีการรายงานผลการดำเนินงานเพื่อเสนอแนะขั้นตอนการทำงานอย่างชัดเจน

รูปที่ 29 รูปแบบ Collateral Organization

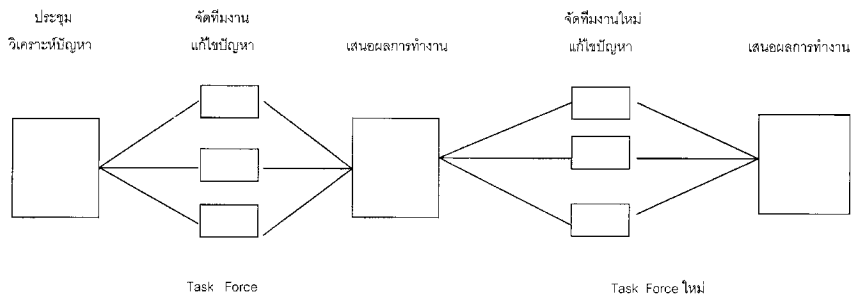
องค์กร มีอำนาจหน้าที่
(Authority/Task)

คณะกรรมการปฏิรูปโครงสร้างองค์การ กระทรวงพาณิชย์ (แนบแนบ)

คณะกรรมการ
ทำหน้าที่ติดตามกำกับในลักษณะ
Steering Committee

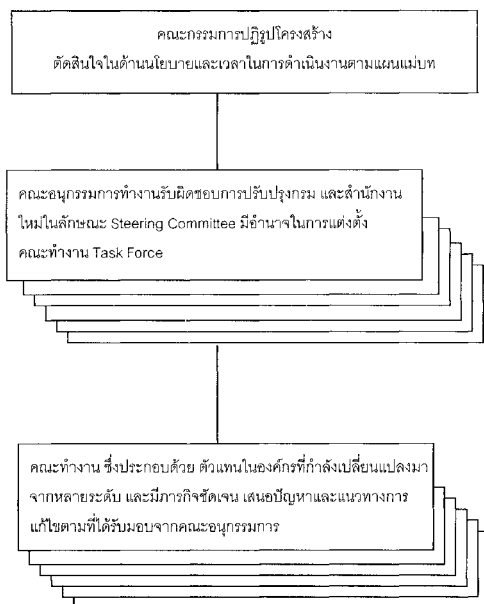

องค์กรเพื่อความรู้/แก้ไขปัญหา (Knowledge/ Problem)

ที่มา: ปรับปรุงจาก Zand, Dale E. 1974. "Collateral Organization: A New Change Strategy." *Journal of Applied Behavioral Science* 10(1): 63-69.

รูปที่ 30 กลไกและโครงสร้างการทำงานของคณะกรรมการปฏิรูปโครงสร้าง ที่ขนานไปกับโครงสร้างแบบทางการของกระทรวง

แผนการปฏิรูปองค์กร

การดำเนินการเพื่อการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ตามแผนแม่บทใหม่ของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) นั้น ให้ดำเนินเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ให้ปรับโครงสร้างองค์กรในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวง กรมเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ และกรมการค้าภายในก่อน โดยให้สำนักงานปลัดกระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบ ตั้งคณะกรรมการปฏิรูปองค์กร โดยมีปลัดกระทรวงเป็นประธาน และกรรมการประกอบด้วยอธิบดีข้าราชการระดับสูงที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนจากหน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและ

พลเรือน (ก.พ.) สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำหน้าที่ในการวางแผนและกำกับการปฏิรูปองค์กร คณะกรรมการปฏิรูปชุดนี้จะตั้งคณะอนุกรรมการตามแนวคิดของ Collateral Organization ซึ่งจะเป็นโครงสร้างที่ 2 ที่ต่างจากโครงสร้างองค์กรแบบทางการ และจะประกอบด้วย Steering Committee และ Task forces ซึ่งทำงานในการแก้ไขปัญหา

คณะกรรมการปฏิรูปองค์กร จะตั้งคณะอนุกรรมการ 9 ชุด ซึ่งเป็นคณะอนุกรรมการ (Steering Committee) มีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนตามแผนแม่บท และเริ่มวินิจฉัยปัญหาโดยให้คณะทำงานแต่ละกลุ่มรายงานปัญหา จัดลำดับความสำคัญ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการทำงาน แล้วจึงเสนอให้แต่งตั้งคณะกำกับการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการทำงานร่วมในการดำเนินงาน พร้อมทั้งมีคณะกรรมการร่วมในการกำกับการดำเนินงาน (Joint Steering Committee) เพื่อติดตามการดำเนินงานให้เห็นไปตามข้อเสนอ

ในระหว่างขั้นตอนการดำเนินงานดังกล่าวนี้ สถาบันกรมพระจันทบุรีนฤนาถ จะต้องร่วมกับฝ่ายบุคคลทำการประเมินศักยภาพและทักษะของบุคลากรในองค์กร พร้อมทั้งทำการวางแผนการปรับกำลังคน โดยให้มีการให้คำปรึกษา (Counseling) ที่จะทำให้บุคลากรสามารถเลือก Career Path ใหม่ให้สอดคล้องกับแผนกำลังคนใหม่ ซึ่งจะกำหนดการฝึกอบรมเพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานให้สอดคล้องกับการกิจใหม่ พร้อมทั้งจะต้องเตรียมหาบุคลากรที่เหมาะสมในตำแหน่งใหม่ ซึ่งไม่อาจจัดหาจากภายในองค์กรได้

สำนักงานปลัดกระทรวงจะปรับโครงสร้างการดำเนินงาน โดยทำการย้ายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถิติเข้ามาจัดตั้งเป็นสำนักงานสถิติการพาณิชย์ ทำการจัดรวมหน่วยงานในต่างประเทศ ได้แก่ ศูนย์พาณิชย์กรรม และสำนักงานที่ปรึกษาพาณิชย์ต่างประเทศ จัดตั้งเป็นสำนักงานพาณิชย์ต่างประเทศระดับภูมิภาค ในด้านระบบการทำงานจะทำการปรับปรุงระบบแผน และระบบแผนการงบประมาณให้เป็นระบบ PPBS พร้อมกับปรับปรุงการประเมินผลในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับพันธกิจใหม่

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ จะทำการปรับโครงสร้างภายใน โดยให้มีคณะกรรมการปฏิรูปโครงสร้าง ซึ่งประกอบด้วยอธิบดี และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและพลเรือน (ก.พ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานประมาณ ในการทำการโอนย้ายหน่วยงานจากกรมการค้าต่างประเทศ เป็นโครงสร้างตามแผนแม่บท กรมการค้าต่างประเทศ และกรมการค้าภายในที่ดำเนินงานในลักษณะเดียวกัน โดยผ่านคณะกรรมการกำกับการปฏิรูปโครงสร้างของแต่ละกรม

คณะอนุกรรมการปฏิรูปโครงสร้างจะรวบรวมปัญหาเสนอแนวทางการแก้ไขต่อคณะกรรมการปฏิรูปโครงสร้างเพื่อขอความเห็นชอบในการดำเนินงาน พร้อมทั้งเปลี่ยนคณะอนุกรรมการใหม่เป็นคณะทำงานในการเปลี่ยนแปลงตามข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งให้มีคณะกรรมการกำกับการดำเนินงาน (Steering Committee) ทำหน้าที่ติดตามการดำเนินงานตาม ขั้นตอนข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ และทำการงานผลเสนอคณะกรรมการปฏิรูปโครงสร้าง

ขั้นตอนที่ 2 ให้ตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับกรมการประกันภัย ให้เป็นหน่วยงานอิสระที่ดำเนินไปตามพระราชบัญญัติ กรมส่งเสริมการส่งออก กรมทรัพย์สินทางปัญญา และกรมทะเบียนการค้า ให้เป็นหน่วยงานที่เป็นองค์กรมหาชนอิสระในการกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์ ในขั้นตอนของการดำเนินงานนั้น จำเป็นจะต้องทำการแก้ไข และเสนอร่างกฎหมายใหม่ให้อำนาจหน้าที่ และกำหนดลักษณะโครงสร้างองค์กร พร้อมทั้งจัดทำแผนงานหลัก 5 ปี ซึ่งจะประกอบด้วย เป้าหมาย แผนงาน และงบประมาณเสนอให้คณะกรรมการปฏิรูปพิจารณา หลังจากนั้นให้ตั้งคณะทำงานเพื่อทำการปรับการดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อเสนอ หลังจากที่ได้รับการอนุมัติจากรัฐมนตรี และพระราชบัญญัติได้ผ่านสภาเรียบร้อยแล้ว ซึ่งคณะกรรมการแต่ละชุดจะสิ้นสุดลงเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ และจะทำการโอนย้ายไขว้เข้าสู่คณะทำงานชุดใหม่ได้ตลอดเวลา

ขั้นตอนที่ 3 ให้ตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับกรมส่งเสริมการส่งออก กรมทรัพย์สินทางปัญญา และกรมทะเบียนการค้า ให้เป็นหน่วยงานที่เป็นองค์กรมหาชนอิสระในการกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์ ในขั้นตอนการดำเนินงานนั้น ให้คณะกรรมการเสนอแนวทางในการปรับการดำเนินงานใหม่ให้อีกชุดหนึ่ง พร้อมทั้งทำการแก้ไขและเสนอร่างกฎหมายใหม่ให้อำนาจหน้าที่ และกำหนดโครงสร้างองค์กร พร้อมทั้งจัดทำแผน 5 ปี เช่นเดียวกัน เพื่อเสนอให้คณะกรรมการปฏิรูปพิจารณา หลังจากนั้นให้ตั้งคณะทำงานเพื่อทำการปรับการดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อเสนอ หลังจากที่ได้รับการอนุมัติจากรัฐมนตรี และพระราชบัญญัติได้ผ่านสภาเรียบร้อยแล้ว

ขั้นตอนที่ 4 ให้ตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับการดำเนินงานของกระทรวงในระบอบต่างๆ ให้สอดคล้องกับแผนแม่บท เช่น คณะอนุกรรมการด้านการจัดทำแผนกระทรวง คณะอนุกรรมการด้านการปรับปรุงการจัดทำงบประมาณ คณะอนุกรรมการด้านการปรับปรุงนโยบายการบริหารบุคคลและพัฒนาบุคลากร โดยให้คณะกรรมการเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการ พร้อมทั้งตั้งคณะกรรมการกำกับการดำเนินงาน เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการปรับปรุงโครงสร้าง

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2541. ร่างรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนเพื่อการทำให้ประชาธิปไตยเป็นจริง. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการประชาสัมพันธ์ สภาร่างรัฐธรรมนูญ
- กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2540. รายงานกระทรวงพาณิชย์ครบรอบ 77 ปี.

ภาษาอังกฤษ

- Caiden, Gerald E. 1991. *Administrative Reform Comes of Age*. Berlin: Walter de Gruyter.
- Dawson, Sandra. 1996. *Analysing Organisations*. London: Macmillan Press.
- Evan, M. William. 1993. *Organization Theory: Research and Design*. New York: Macmillian.
- Ezra, F. Vogel, ed. 1975. *Modern Japanese Organization and Decision-Making*. Berkeley: University of California Press.
- F.X., Kaufmann, G. Majone and V. Ostrom, eds. 1986. *Guidance, Control, and Evaluation in the Public Sector*. Berlin: Walter de Gruyter.
- Farazmand, Ali, ed. 1991. *Handbook of Comparative and Development Public Administration*. New York: Marcel Dekker.
- French, Wendell L., Cecil H. Bell and Robert A. Zawacki, eds. 1994. *Organization Development and Transformation: Managing Effective Change*. Boston: Richard Irwin, Inc.
- Glouchevitch, Philip. 1992. *The Keys to German Business Success*. New York: Touchstone.
- Handy, Charles. 1993. *Understanding Organizations*. London: Penguin Books.
- Huque, Ahmed, Lam Shafiqul, T.M. Jermain and Jane C.Y. Lee, eds. 1996. *Public Administration in the NICs: Challenges and Accomplishments*. New York: Macmillan.
- Ingraham, Patricia W., James R. Thompson and Ronald P. Sanders, eds. 1998. *Transforming Government*. San Francisco: Jossey-Bass Inc.

- Institute of Administrative Management. 1987. *Management and Coordination Agency*. Tokyo: Organization of the Government of Japan.
- Jackson, John, Cyril P. Morgan and Joseph G.P. Paolillo. 1986. *Organization Theory: A Macro Perspective for Management*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Johnson, Chalmers. 1982. "The Japanese Miracle." Chapter 1, pp.3-34 in *MITI and the Japanese Miracle: The Growth of Industrial Policy, 1925-1975*. Stanford: Stanford University Press.
- Johnson, Chalmers. 1982. *MITI and the Japanese Miracle: The Growth of Industrial Policy, 1925-1975*. Stanford: Stanford University Press,
- Kim, Hyung-Ki, Michio Muramatsu, T.J. Pemple and Kozo Yamamura, eds. 1995. *The Japanese Civil Service and Economic Development*. Oxford: Clarendon Press.
- Komiya, Ryutaro. 1990. *The Japanese Economy: Trade, Industry, and Government*. Tokyo: University of Tokyo Press.
- Macintyre, Andrew. ed. 1994. *Business and Government in Industrialising Asia*. St Leonards: Allen & Unwin Pty Ltd.
- Matsushita, Mitsuo. 1993. *International Trade and Competition Law in Japan*. New York: Oxford University Press.
- Mattews, Trevor and John Ravenhill. 1994. "Strategic Trade Policy." In Andrew Macintyre, ed., *Business and Government in Industrialising Asia*. Australia: Allen & Unwin.
- Mikanagi, Yumiko. 1993. *Japan's Trade Policy: Action or Reaction*. New York: Routledge.
- Ministry of International Trade and Industry. Information and Public Affairs Office. 1997. *MITI Handbook 1997*. Tokyo: Japan Trade and Industry Publicity, Inc.
- Morgan, Gareth. 1996. *Images of Organization*. Thousand Oaks: SAGE Publications, Inc.
- Okimoto, Daniel I. 1989. "Between the Market and the State: The Rationale." Chapter 1, pp.1-54 in his *Between MITI and the Market: Japanese Industrial Policy for High Technology*. Stanford: Stanford University Press.
- Pierre, Jon, ed. 1995. *Bureaucracy in the Modern State*. Aldershot: Edward Elgar Publishing Limited.
- Pugh, D.S., D.J. Hickson and C.R. Hinings. 1983. *Writers on Organizations*. Middlesex: Penguin Books Ltd.

- Rafferty, Kevin. 1995. *Inside Japan's Powerhouses*. London: Weidenfeld & Nicolson.
- Robbins, Stephen P. 1986. *Organization Theory: Structure, Design and Applications*. New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- Ryutaro, Komiya. 1986. "Industrial Policy in Japan." *Japanese Economic Studies* XIV(4): 51-81, Summer.
- Samuels, Richard J. 1987. "States, Markets, and the Politics of Reciprocal Consent." Chapter 1, pp.1-22 in his *The Business of the Japanese State: Energy Markets in Comparative and Historical Perspective*. Ithaca, New York: Cornell University Press.
- Schlesinger, Phyllis F., Vijay Sathe, Leonard A. Schlesinger and John P. Kotter. 1992. *Organization*. Boston: Richard D. Irwin, Inc.
- Scott, Ian and John P. Burns, eds. 1984. *The Hong Kong Civil Service*. Hong Kong: Oxford University Press.
- Scott, W. Richard. 1992. *Organizations: Rational, Natural and Open Systems*. New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- Seneviratne, Mary. 1994. *Ombudsmen in the Public Sector*. Buckingham: Open University Press.
- Stillman, Richard Joseph, II. 1993. *The American Bureaucracy*. Chicago: Nelson-Hall Inc.
- Tsuji, Kiyaki, cd. 1984. *Public Administration in Japan*. Tokyo: University of Tokyo Press.
- Waterman, Robert H. 1982. "The Seven Elements Strategic Fit." *The Journal of Business Strategy*, P.70.
- Zand, Dale E. 1974. "Collateral Organization: A New Change Strategy." *Journal of Applied Behavioral Science* No. 1: 63-69.

ภาคผนวก ก.

ตาราง

สารบัญ

หน้า

ตารางที่ 1	เปรียบเทียบการจัดองค์กรระหว่างกระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกากับกระทรวงเศรษฐกิจของเยอรมัน	121
ตารางที่ 2	เปรียบเทียบการจัดองค์กรระหว่างกระทรวงมหาดไทยของเนเธอร์แลนด์และอุตสาหกรรมของฝรั่งเศสกับกระทรวงเศรษฐกิจของเนเธอร์แลนด์	122-123
ตารางที่ 3	เปรียบเทียบการจัดองค์กรระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของออสเตรเลียกับกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น	124-125
ตารางที่ 4	ทัศนะเรื่องการแทรกแซงกลไกตลาดระหว่างญี่ปุ่นกับสหรัฐอเมริกา	126
ตารางที่ 5	กฎหมายภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการค้าระหว่างประเทศและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น	127-135
ตารางที่ 6	คณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Bodies) ของกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น	136
ตารางที่ 7	การจัดองค์กรกระทรวงเศรษฐกิจของประเทศไทยได้วัน	137
ตารางที่ 8	การจัดองค์กรกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของประเทศไทยและ	138
ตารางที่ 9	บทบาทและพันธกิจของกรมในกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของมาเลเซีย	139-141
ตารางที่ 10	การจัดองค์กรกระทรวงการคลังและอุตสาหกรรมของประเทศสิงคโปร์	142
ตารางที่ 11	การจัดองค์กรกระทรวงการคลังและอุตสาหกรรมของประเทศฟิลิปปินส์	143-144
ตารางที่ 12	การจัดองค์กรกระทรวงการต่างประเทศและการค้าและกระทรวงพาณิชย์ของนิวซีแลนด์	145
ตารางที่ 13	เปรียบเทียบการจัดหน่วยงานด้านการค้าต่างประเทศและในประเทศแยกตามบทบาทหน้าที่ระหว่างสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย	146
ตารางที่ 14	องค์กรดูแลงานด้านคุ้มครองผู้บริโภคและการค้าที่ไม่เป็นธรรม	147

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการจัดองค์กรระหว่างกระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกากับกระทรวงเศรษฐกิจของเยอรมัน

สหรัฐอเมริกา		เยอรมัน	
กระทรวง Department of Commerce (DoC)		กระทรวง Bundesministerium für Wirtschaft (BMWi) [Federal Ministry of Economy]	
หน่วยงานหลัก	หน่วยงานในกำกับดูแล	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานในกำกับดูแล
○ Economics and Statistics Administration (ESA) ○ Economic Development Administration (EDA) ○ International Trade Administration (ITA) ○ Bureau of Export Administration (BXA) ○ National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA) ○ National Telecommunications and Information Administration (NTIA) ○ Technology Administration (TA) ○ U.S. Patent and Trademark Office (PTO) ○ Minority Business Development Agency (MBDA)	■ Bureau of the Census ■ STAT-USA ■ Bureau of Economic Analysis (BEA) ■ National Weather Service (NWS) ■ National Ocean Service (NOS) ■ National Marine Fisheries Service (NMFS) ■ Office of Oceanic and Atmospheric Research (OAR) ■ Office of Global Programs (OGP) ■ Institute for Telecommunication Sciences (ITS) ■ National Institute of Standards and Technology (NIST) ■ Office of Technology Policy (OTP) ■ National Technical Information Service (NTIS) ■ Office of Air and Space Commercialization (OASC)	ระดับกรม ○ Economic Policy ○ Small and Midsize Business, the Liberal Professions, Trade and Services, Training ○ Energy Policy and Mineral Resources ○ Trade and Industry, Information Society ○ External Economic Policy and Development Assistance ○ Germany's New States, Structural Policy, Research, Information and Technology Policy ○ Telecommunication and Posts ○ Policy on European Unification ○ Central Administration	■ Initiative Informationsgesellschaft Deutschland (iID) [Information Society Initiative Germany] ■ Bundeskartellamt [Federal Cartel Office] ■ Regulierungsbehörde für Telekommunikation und Post (Reg TP) [Regulatory Authority for Telecommunications and Postal Service] ■ Physikalisch-Technische Bundesanstalt (PTB) [Federal Institute for Physical Technology] ■ Bundesanstalt für Materialforschung und -prüfung (BAM) [Federal Institute for Materials Research and Testing] ■ Bundesanstalt für Geowissenschaften und Rohstoffe (BGR) [Federal Institute for Geological Sciences and Raw Materials] ■ Bundesstelle für Außenhandelsinformation (BIAI) [Federal Office of Foreign Trade Informations]
		กระทรวง Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft, Forschung und Technologie (BMBF) [Federal Ministry of Education, Science, Research and Technology]	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานในกำกับดูแล ■ Initiative Informationsgesellschaft Deutschland [Information Society Initiative Germany] ■ Patentserve [Patents Server] ■ Bundesinstitut für Berufsbildung (BiBB) [Federal Institute for Vocational Training] ■ Biologische Anstalt Helgoland (BAH) [Biological Institute Helgoland]

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการจัดองค์กรระหว่างกระทรวงเศรษฐกิจการคลังและอุตสาหกรรมของฝรั่งเศสกับกระทรวงเศรษฐกิจของเนเธอร์แลนด์

ฝรั่งเศส		เนเธอร์แลนด์	
กระทรวง Ministre de l'Economie, des Finances et de l'Industrie (Ministry of Economy, Finance and Industry)		กระทรวง Ministry of Economic Affairs	
หน่วยงานหลัก	หน่วยงานในกำกับดูแล	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานในกำกับดูแล
☐ Secrétariat d'Etat à l'Industrie [State Secretariat for Industry]	■ Site Web sur les Télécommunications, les Technologies et Services de l'Information, le Secteur Postal et l'Espace (civil) ■ Institut National de Recherche en Informatique et en Automatique (INRIA) [National Institute for Research in Computer Science and Control] ■ Institut National de la Propriété Industrielle (INPI) [National Institute of Industrial Property] ■ Centre National d'Etudes Spatiales (CNES) - Agence Française de l'Espace [National Centre for Space Studies] ■ Commissariat à l'Energie atomique (CEA) [Commissariat for Atomic Energy] ■ Agence Nationale de Valorisation de la Recherche (ANVAR) ■ Etude et Valorisation des Activités de Recherche et d'Innovation Scientifique et Technique pour les Entreprises (EVARISTE)	☐ สำนักงานเลขานุการ	☐ งานส่วนกลาง ■ General Economic Policy ■ Information ■ Legislation and other legal Affairs ■ Finance and Participations ■ Personnel, Organization and Information Management ■ Internal Affairs ■ Finance ■ Internal ☐ กรม ■ Foreign Economic Relations ■ Industry and Services ■ Energy ■ Structural Policy ☐ หน่วยงานบริหาร ■ Economic Investigations Agency (ECD) ■ Industrial Property Office, Patent Council ■ Central Planning Bureau (CPB) ■ Statistics Netherlands (CBS)
☐ Secrétariat d'Etat aux Petites et Moyennes Entreprises, au Commerce et à l'Artisanat [State Secretariat for Small and Medium-sized Enterprises, Commerce and Handicraft]			

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ฝรั่งเศส		เนเธอร์แลนด์	
กระทรวง Ministre de l'Economie, des Finances et de l'Industrie [Ministry of Economy, Finance and Industry] (คต)		กระทรวง Ministry of Economic Affairs (คต)	
หน่วยงานหลัก	หน่วยงานในกำกับดูแล	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานในกำกับดูแล
☐ Secrétariat d'Etat au Commerce Extérieur [State Secretariat for External Commerce] ☐ Conseil de la Concurrence [Competition Council] ☐ Conseil National de la Comptabilité ☐ Commission de la Sécurité des Consommateurs [Commission for Consumer Security] ☐ Commission de Contrôle des Assurances ☐ Institut National de la Statistique et des Etudes Economiques (INSEE) [National Institute for Statistics and Economic Studies] ☐ Caisse d'Amortissement de la Dette Sociale (CADES) [Sinking Fund for the Social Debt]	☒ Direction des Relations Economiques Extérieures (DREE) [Directorate of External Economic Relations] ☒ Centre Français du Commerce Extérieur (CFCE) [French Centre for External Commerce]	☒ State Supervision of Mines (SodM) ☒ Geological Survey of the Netherlands (RGD) ☒ Center/Agency ☒ Netherlands Foreign Trade Agency (EVD)	

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการจัดองค์กรระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของออสเตรเลียกับกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น

ออสเตรเลีย		ญี่ปุ่น	
กระทรวง Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT)		กระทรวง Ministry of International Trade and Industry	
หน่วยงานหลัก	หน่วยงานในกำกับดูแล	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานในกำกับดูแล
☐ Australian Agency for International Development (AusAID) ☐ Australian Trade Commission (Austrade)		ระดับกรม ☐ Minister's Secretariat ☒ Research and Statistics Department ☐ International Trade Policy Bureau ☒ International Economic Affairs Department ☒ Economic Cooperation Department ☐ International Trade Administration Bureau ☐ Industrial Policy Bureau ☐ Environmental Protection and Industrial Location Bureau ☐ Basic Industries Bureau ☐ Machinery and Information Industries Bureau ☐ Consumer Goods Industries Bureau	☐ Japanese Patent Office ☐ Agency of Natural Resources and Energy ☐ Agency of Industrial Science and Technology ☒ National Institute for Advanced Interdisciplinary Research ☒ National Institute for Resources and Environment ☒ National Institute for Materials and Chemical Research ☒ National Institute for Bioscience and Human-Technology ☒ Geological Survey of Japan ☒ National Research Laboratory of Metrology ☒ Electrotechnical Laboratory ☒ Mechanical Engineering Laboratory ☐ Information-Technology Promotion Agency ☐ Small and Medium Enterprise Agency
กระทรวง Department of Industry, Science and Tourism (DIST)			
หน่วยงานหลัก	หน่วยงานในกำกับดูแล		
☐ Australian Customs Service (ACS) ☐ Ionospheric Prediction Service (IPS) ☐ Office of National Tourism ☐ Australian Surveying and Land Information Group (AUSLIG) ☐ Australian Industrial Property Organisation (AIPO) ☐ Commonwealth Scientific and Industrial Research Organisation (CSIRO) ☐ Australian Nuclear Science and Technology Organisation (ANSTO) ☐ Australian Institute of Marine Science (AIMS) ☐ National Standards Commission (NSC) ☐ Australian Tourist Commission (ATC) ☐ Australian Sports Commission ☐ Australian Science, Technology and Engineering Council (ASTEC) ☐ AusIndustry			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ออสเตรเลีย		ญี่ปุ่น	
กระทรวง Department of Primary Industries and Energy (DPIE)			
หน่วยงานหลัก	หน่วยงานในกำกับดูแล		
☐ Agriculture & Forests Group (AGFOR) ☐ Australian Bureau of Agricultural and Resource Economics (Abare) ☐ Bureau of Resource Science (BRS) ☐ Australian Geological Survey Organisation (AGSO) ☐ National Registration Authority for Agricultural and Veterinary Chemicals (NRA) ☐ Agriculture and Resource Management Council of Australia and New Zealand (ARMCANZ)			
กระทรวง Department of Treasury			
หน่วยงานหลัก	หน่วยงานในกำกับดูแล		
☐ Australian Taxation Office (ATO) ☐ Development Allowance Authority (DAA) ☐ Australian Bureau of Statistic (ABS) ☐ Reserve Bank of Australia (RBA) ☐ Foreign Investment Review Board (FIRB) ☐ Australian Competition and Consumer Commission (ACCC) ☐ Australian Securities Commission (ASC) ☐ Insurance and Superannuation Commission (ISC) ☐ Industry Commission (IC) ☐ National Competition Council (NCC) ☐ Royal Australian Mint			

ตารางที่ 4 หักคะแนนเรื่องการแทรกแซงกลไกตลาดระหว่างญี่ปุ่นกับสหรัฐอเมริกา

Japan	United States
Market imperfections	Market failures
Capital market deficiencies	Externalities
Excessive competition	Neglect of collective good
Regional maldistribution of resources	Antitrust abuse
Industrial disorderliness	Business cycles
Production inefficiencies	Manpower needs
Resource misallocations (onopriority sectors)	Excessive risks
Problems related to industrial structure	Unemployment
	Redistribution
	Social injustices (need for affirmative action, etc.)
	Loss of international competitiveness
Economic security	National security
Structural maladjustments	Supply disruptions (raw materials)
	Foreign market closure
	Dangerous foreign dependence
	Loss of competitiveness in vital industries
	Need for technological edge
Industrial policy fallout effects	Distortions from government intervention
Assistance for small and medium-sized enterprises	Contragion effect of policies (Taxes, subsidies)
Industrial catch-up	Remedial policies
Infant industry vulnerabilities	
Threat of lower value added; unacceptability of certain areas of comparative advantage	
Loss of industrial autonomy	

ที่มา: Samuels (1987).

ตารางที่ 5 กฎหมายภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการค้าระหว่างประเทศและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น

กฎหมาย	หน่วยงานกำกับดูแล
1. การค้าและการวิвозสินค้า การควบคุมการค้าและการวิвозเงินตรา 1. Foreign Exchange and Foreign Trade Control Law 2. Export and Import Transaction Law 3. Law for the Conservation of Endangered Species of Wild fauna and Flora ภาษีศุลกากร 1. Customs Tariff Law 2. Customs Temporary Measures Law การส่งเสริมการค้า 1. Export Inspection Law 2. Export Commodities Design Law 3. Trade International Insurance Law 4. International Trade Insurance Special Account law 5. Law on Extraordinary Measures for the Promotion of Imports and the Facilitation of Foreign Direct Investment in Japan 6. Law concerning Japan External Trade Organization ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ 1. Institute of Developing Economies Law 2. Japan International Cooperation Agency Law	International Trade Policy Bureau / International Trade Administration Bureau
2. อุตสาหกรรม บริษัท 1. Unfair Competition Prevention Law 2. Chamber of Commerce and Industry Law 3. Enterprise Rationalization Promotion Law 4. Private Participation Promotional Law 5. Law on Temporary Measures to Facilitate Business Innovation 6. Law on Temporary Measures to Facilitate Specific New Business	Industrial Policy Bureau / Environmental Protection and Industrial Location Bureau / Agency of Industrial Science and Technology

(ต่อหน้า 128)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กฎหมาย	หน่วยงานกำกับดูแล
ชีวิตความเป็นอยู่ประชาชน 1. Law concerning Emergency Measures against Concerning and Speculative Stocking of Materials and Products related to Daily Life 2. Emergency Law for Stabilization of National Life 3. Household Goods Quality Labelling Law 4. Consumer Products Safety Law เทคโนโลยีและมาตรฐาน 1. Measurement Law 2. Industrial Standardization Law 3. Law concerning the Improvement of System for Research and Development in the field of Industrial Technology 4. Research Association for Mining and Manufacturing Technology Law 5. Law for the Facilitation of Research in Key Technologies 6. Law concerning Promotion of Research and Development and Diffusion of Social Welfare Equipment	Industrial Policy Bureau / Environmental Protection and Industrial Location Bureau / Agency of Industrial Science and Technology
3. การค้าภายใน การซื้อขายพืชผลการเกษตร 1. Commodity Exchange Law 2. Law concerning Consignment and Other Matters related to Futures Transaction in Foreign Commodity Markets 3. Law regarding Regulation of Business concerning Commodities Investment การค้าปลีก 1. Law concerning the Adjustment of Retail Business Operations of Large-Scale Retail Stores 2. Special Law on Exceptional Measures concerning Floor Space for Import sales 3. Law concerning the Improvement of Urban Distribution Centers 4. Law on Special Measures concerning Promotion of Improvement of Commercial Zone	Commerce and Distribution Policy Group, Industrial Policy Bureau

(ต่อหน้า 129)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กฎหมาย	หน่วยงานกำกับดูแล
การขายและอื่น ๆ 1. Law concerning Door-to-Door Sales, etc. 2. Law concerning Contracts for deposit of Specific Commodities and Control of Specific Rights 3. Installment Sales Law 4. Business Asset Securitization Law 5. Life-Long Learning Promotion Law 6. Law concerning Regulation of Membership Contract concerning Golf Courses, etc. 7. Law concerning the Promotion of Tourism, Commerce and Industry in Designated Areas by Organizing Events Taking the Advantage of Traditional Music, Arts and Other Local Cultures	Commerce and Distribution Policy Group, Industrial Policy Bureau
4. ตำแหน่งโรงงาน สภาพแวดล้อม และความปลอดภัย ตำแหน่งโรงงาน 1. Factory Location Law 2. Law concerning the Improvement of Pollution Prevention Systems in Specific Factories 3. Law on the Promotion of Introduction of Industry into Agricultural Regions 4. Law for Development of Comprehensive Resort Areas 5. Industrial Relocation Promotion Law 6. Law for Accelerating Regional Development Based on High-Technology Industrial Complexes 7. Law to Promote the Group-Sitting of Designated Types of Business Contributing to More Sophisticated Local Industrial Structures 8. Law for Comprehensive development of Regional Core Cities with Relocation of Office-Work Function 9. Multi-Polar Patterns National Land Formation Promotion Law 10. Japan Regional Development and Consolidation Corporation Law 11. Act concerning the Development of Osaka Bay Areas 12. Law concerning the Promotion of the Improvement of Basic Conditions of Agriculture, Forestry and Other Business in Hilly and Mountain Areas	Environment Protection and Industrial Location Bureau

(ต่อหน้า 130)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กฎหมาย	หน่วยงานกำกับดูแล
สภาพแวดล้อม 1. Industrial Water Law 2. Water Resources Development Organization Law 3. Industrial Water Supply Business Law 4. Law for Promotion of Utilization of Recyclable Resources 5. Law for the Control of Export, Import and Others of Specified Hazardous Wastes and Other Wastes 6. Law concerning Pollution-Related Health Damage Compensation and Other Measures 7. Japan Environment Corporation Law 8. Law on Temporary Measures to Promote Business Activities for the Rational Use of Energy and Utilization of Recycled Resources 9. Law concerning Special Measures for Total Emission Reduction of Nitrogen Oxides from Automobiles in Specified Areas 10. Law to Promote the Development of Specified Facilities for the Disposal of Industrial Waste 11. Law for Promotion of Sorted Collection and Recycling of Containers and Packaging ความปลอดภัย 1. Mine Safety Law 2. Explosive Control Law 3. High Pressure Gas Control Law 4. Law on the Prevention of Disasters in Petroleum Industrial Complexes and Other Petroleum Facilities 5. Law concerning the Securing of Safety and the Optimization of Transaction of Liquefied Petroleum Gas 6. Law on Special Measures for Mine Damages Caused by the Metal Mining Industry, etc.	Environment Protection and Industrial Location Bureau

(ต่อหน้า 131)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กฎหมาย	หน่วยงานกำกับดูแล
5. อุตสาหกรรมโรงงาน อุตสาหกรรมพื้นฐาน 1. Alcohol Monopoly Law 2. Alcohol Monopoly Special Account Law 3. Law concerning Examination and Regulation of Manufacture, etc. of Chemical Substances 4. Law concerning the Protection of the Ozone Layer through the Regulation of Specified Substances and other Measures 5. Law on the Prohibition of Chemical Weapons and the Regulation of Specific Chemical 6. Law concerning the Implementation of the Convention on the Prohibition of the Development, Production and Stockpiling of Bacteriological Biological and Toxin Weapons and on their Destruction อุตสาหกรรมเครื่องจักร 1. Machinery Credit Insurance Law 2. Aircraft Manufacturing Industry Law 3. Aircraft Industry Promotion Law 4. Ordinance Manufacturing Law 5. Bicycle Race Law 6. Auto Race Law อุตสาหกรรมสารสนเทศ 1. Law on Facilitation of Information Processing 2. Law on Extraordinary Measures to Facilitate the Enterprise for Enhancing the Provision of Software in Regional Places 3. Law on Exceptional Provisions for the Registration of Program Works 4. Act concerning the Circuit Layout of Semiconductor Integrated Circuits อุตสาหกรรมสินค้าผู้บริโภค 1. Gravel Gathering Law 2. Law on Extraordinary Measures for the Structural Improvement of the Textile Industries 3. Law concerning the Promotion of the Traditional Craft Industries.	Basic Industries Bureau / Machinery and Information Industries Bureau / Consumer Goods Industries Bureau

(ต่อหน้า 132)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กฎหมาย	หน่วยงานกำกับดูแล
6. ทรัพยากรและพลังงาน การอนุรักษ์พลังงาน 1. Law concerning the rational Use of Energy เหมืองแร่ 1. Mining Law 2. Law on Interim Measures for Deep Seabed Mining 3. Quarrying Law 4. Gold Control Law 5. Metal Mining Agency of Japan Law 6. Law on Extraordinary Measures for Structural Adjustment of the Coal Mining Industry 7. Law on Extraordinary Measures for the Regulation of Accounting by the Coal mining Industry 8. Extraordinary Law on Coal Mine Damage Recovery 9. Law on Extraordinary Measures for Compensation, etc. for Coal Mine Damage 10. Law concerning Coal Washing Operations 11. Law on Extraordinary Measures for the Development of Coal Mining Areas อุตสาหกรรมพลังงานนิวเคลียร์ 1. Law on the Regulation of Nuclear Source Material, Nuclear Fuel Material and Reactors ปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ 1. Petroleum Industry Law 2. Petroleum and Inflammable Natural Gas Resources Development Law 3. Japan National Oil Corporation Law 4. Petroleum Pipeline Business Law 5. Petroleum Supply and Demand Optimization Law 6. Petroleum Stockpiling Law 7. Law concerning Promotion of the Development and Introduction of Alternative Energy	Agency of Natural Resources and Energy

(ต่อหน้า 133)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กฎหมาย	หน่วยงานกำกับดูแล
8. Law on the Quality Control of Gasoline and Other Fuels 9. Law on Special Measures concerning the Development of Petroleum and Inflammable Natural gas for Implementation of the Agreement between Japan and the Republic of Korea concerning Joint Development of the Southern Part of the Continental Shelf between the Two Countries ไฟฟ้า 1. Electricity Utilities Industry Law 2. Electric Power Development Promotion Law 3. Electric Work Specialist Law 4. Electrical Appliance and Material Control Law 5. Japan Electrical Inspection Laboratory Law 6. Law Concerning the Business Optimization of Electric Works 7. Law on the Development Areas Adjacent to Electric Power Generating Facilities ก๊าซ 1. Gas Utility Industry Law 2. Law concerning Supervising Installations Work of Specified Gas Appliance and Device ธุรกิจจ่ายพลังงานความร้อน 1. Heat Supply Business Law	Agency of Natural Resources and Energy
ทรัพย์สินทางปัญญา 1. Patent Law 2. Utility Model Law 3. Design Law 4. Trade Mark Law 5. Law concerning the International Appliance of the Patent Cooperation Treaty and Related Matters 6. Patent Attorney Law 7. Law concerning the Special Provisions to the Procedure, etc. relating to Industrial Property Rights	Patent Office Small and Medium Enterprise Agency

(ต่อหน้า 134)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กฎหมาย	หน่วยงานกำกับดูแล
8. ธุรกิจขนาดกลางย่อม 1. Small and Medium Enterprise Basic Law 2. Small and Medium Enterprise Modernization Promotion Law 3. Law on Financial and Other Assistance for Small Business Modernization 4. Small Business Corporation Law 5. Small Business Finance Corporation Law 6. Shoko Chukin Bank Law 7. Small and Medium Enterprise Credit Insurance Law 8. Small Business Credit Insurance Corporation Law 9. Credit Guarantee Association Law 10. Law concerning Special Fiscal Aid for Coping with Disasters 11. Law for Extraordinary Expenditure and Assistance to cope with Han-Awaji Earthquake 12. Small Business Investment Company Limited Law 13. Small and Medium Enterprise Guidance Law 14. Law concerning the Organization of Small and Medium Enterprises Organizations 15. Law on Cooperative Association of Small and Medium Enterprises 16. Commerce and Industry Association Law 17. Law on Ensuring the Receipt of Orders from Government and Other Public Agencies by Small and Medium Enterprises 18. Law on the Prevention of Delay in the Payment of Subcontracting Charges and Related Matters 19. Law on the Promotion of Subcontracting Small and Medium Enterprises 20. Small Enterprise Mutual Relief Projects Law 21. Law on Mutual Relief System for the Prevention of Bankruptcies of Small and Medium Enterprises 22. Small and Medium Enterprise Retirement Allowance Cooperative Law 23. Law on the Promotion of Small and Medium Retail Business 24. Law on Special Measures for the Adjustment of Retail Businesses	Small and Medium Enterprise Agency

(ต่อหน้า 135)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กฎหมาย	หน่วยงานกำกับดูแล
25. Shopping District Promotion Association law 26. Law on Securing Business Opportunities for Small and Medium Enterprises by Adjustment the Business Activities of Large Enterprises 27. Law on Temporary Measures for Activation of Specific Small and Medium Enterprises 28. Law on Supporting Small Industries 29. Law concerning the Promotion of Efficient Distribution Systems in Small and Medium Enterprises 30. Law concerning the Improvement of Employment Management Aimed at Securing Labor Force for Small and Medium Enterprises 31. 31. Temporary Law concerning Measures for Smooth Adaptation to Structural Changes in Economy by Advancement of Specific Small and Medium Enterprises to New Fields, etc. 32. Temporary Law concerning Measures for the Promotion of Creative Business Activities of Small and medium Enterprises	Small and Medium Enterprise Agency

**ตารางที่ 6 คณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Bodies) ของ
กระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น**

หน่วยงานดูแล/ประสานงาน	คณะกรรมการที่ปรึกษา
INTERNATIONAL TRADE ADMINISTRATION BUREAU	1. Export and Import Transaction Council 2. Export Inspection and Design Council 3. International Trade Insurance Council
INDUSTRIAL POLICY BUREAU	1. Industrial Structure Council 2. Large-Scale Retail Stores Council 3. Commodity Exchange Council 4. Credit Sales Council 5. Consumer Affairs Council
ENVIRONMENTAL PROTECTION AND INDUSTRIAL LOCATION BUREAU	1. High Pressure Gas and Explosives Safety Council 2. Board of Mine Safety Examination 3. General Mine Safety Committee 4. Industrial Location and Water Council
BASIC INDUSTRIES BUREAU	1. Chemical Products Council
MACHINERY AND INFORMATION INDUSTRIES BUREAU	1. Information Industry Committee of Industrial Technology Council 2. Aircraft Industry Council 3. Vehicle Races Council 4. Measurement Administration Council
CONSUMER GOODS INDUSTRIES BUREAU	1. Advisory Committee for Energy 2. Mining Industry Council 3. Petroleum Council 4. Coal Mining Council 5. Petroleum Supply and Demand Coordination Council 6. Electricity Utility Industry Council
PATENT OFFICE	1. Industrial Property Council 2. Patent Attorney Examination and Disciplinary Committee
SMALL AND MEDIUM ENTERPRISE AGENCY	1. Small and Medium Enterprise Policy Making Council 2. Small and Medium Enterprise Modernization Council 3. Small and Medium Enterprise Stabilization Council 4. Small and Medium Enterprise Business Security Council
AGENCY OF INDUSTRIAL SCIENCE AND TECHNOLOGY	1. Industrial Technology Council

ตารางที่ 7 การจัดองค์กรกระทรวงเศรษฐกิจของประเทศไทย

กระทรวง : MINISTRY OF ECONOMIC AFFAIRS (MOEA)

โครงสร้างองค์กร	บทบาท/ภารกิจ
หน่วยงานหลัก Staff Units 16 หน่วยงาน 1. Mines Department 2. Commerce Department 3. Water Resources 4. General Affairs Department 5. International Cooperation Department 6. Industrial Development and Investment Center 7. Industrial Technology Department 8. Secretariat 9. Personnel department 10. Accounting Department 11. Statistics Department 12. Anti-Corruption Department 13. Committee of Economic Research and Development 14. Committee of Laws and Regulations 15. Committee of Administrative Appeal 16. Information System Center Administrative Agencies 14 หน่วยงาน 1. Industrial Development Bureau 2. Board of Foreign Trade 3. National Bureau of Standards 4. Bureau of Commodity Inspection and Quarantine 5. Water Resources Planning Commission 6. Small and Medium Business Administration 7. Export Processing Zone Administration 8. Central Geological Survey 9. Investment Commission 10. Energy Commission 11. International Trade Commission 12. Commission of National Corporations 13. Professional Training Center 14. International Economic Cooperation Development Fund Overseas Commercial Offices 59 สาขา 1. The MOEA's 59 Overseas Commercial Offices National Corporations 6 หน่วยงาน 1. Taiwan Sugar Corp. Taiwan Power Co. 2. Chinese Petroleum Corp. 3. Taiwan Fertilizer Co. 4. Taiwan Machinery Manufacturing Corp. 5. China Shipbuilding Corp. 6. Taiwan Salt Works	1. รับผิดชอบการบริหารและวางโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ 2. มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรม, พาณิชยกรรม การค้า, พลังงาน และอุตสาหกรรมเหมืองแร่ รวมไปถึงเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาประเทศในระยะยาว

ตารางที่ 8 การจัดองค์กรกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของประเทศไทย

กระทรวง : MINISTRY OF INTERNATIONAL TRADE AND INDUSTRY (MITI)	
โครงสร้างองค์กร	บทบาท/ภารกิจ
หน่วยงานหลัก 8 หน่วยงาน 1. Multilateral Trade Division 2. Bilateral Trade Division 3. ASEAN Economic Cooperation Division 4. Trade Support Division 5. Industrial Development Division 6. Industrial Policy Division 7. Policy and Research Division 8. Human Resources, Finance, Information Technology Division	- ส่งเสริมและปกป้องผลประโยชน์ของประเทศมาเลเซียในเวทีการค้าระหว่างประเทศ เพื่อกระตุ้นการพัฒนากิจกรรมทางอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมการเติบโตของเศรษฐกิจมาเลเซีย ควบคู่กับ Vision 2020 - วางแผนและดำเนินการทางการค้าระหว่างประเทศ และนโยบายทางอุตสาหกรรม - ส่งเสริมการลงทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ประสานงาน และอำนวยความสะดวกแก่การพัฒนาอุตสาหกรรม - ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกต่อสินค้าส่งออกของมาเลเซีย โดยการสนับสนุนการประสานงานการค้าพาณิชย์ ทุนภาคี และภูมิภาค - เพิ่มการผลิตของประเทศ โดยผ่านโครงการฝึกอบรมด้านการจัดการ การพัฒนาของนักธุรกิจ และการจัดการบริการให้คำแนะนำ - บทบาทการเป็นผู้นำในการให้บริการทางธุรกิจและผู้บริโภค รวมทั้งจัดหานโยบายแนะนำรัฐบาลในประเด็นทางธุรกิจและผู้บริโภค
หน่วยงานในสังกัด 6 หน่วยงาน 1. Malaysian Industrial Development Authority (MIDA) 2. National Productivity Corporation (NPC) 3. Malaysian Industrial Development Finance (MIDF) 4. Malaysian Trade Development Corporation (MATRADE) 5. Malaysian Technology Development Corporation (MIDC) 6. Small and Medium Industries Development Corporation (SMIDEC)	

ตารางที่ 9 บทบาทและพันธกิจของกรมในกระทรวงการต่างประเทศและอุตสาหกรรมของมาเลเซีย

กรมการค้าวิภาคิ (Bilateral Trade)

1. วางนโยบายการค้าวิภาคิ และกลยุทธเพื่อส่งเสริมการส่งออกของมาเลเซีย โดยเฉพาะผู้ผลิต และทั้งผู้ผลิต ทั้งในตลาดดั้งเดิมและตลาดใหม่
2. วางและดำเนินมาตรการที่เหมาะสม เพื่อปกป้องเงื่อนไขที่ได้เปรียบที่สุด เพื่อการทำให้สินค้ามาเลเซียเข้าตลาดต่างประเทศของสินค้ามาเลเซีย
3. วางและดำเนินมาตรการตามข้อตกลงของการค้าวิภาคิ
4. ประสานงานกับคณะกรรมการการค้าร่วมวิภาคิ (Bilateral Joint Trade Committee—CJTC) โดยเข้าร่วมและปฏิบัติตามข้อตกลงที่จะทำร่วมกัน
5. ประสานงานกิจกรรมของสำนักงาน MITI ในต่างประเทศ
6. ประสานงาน การกิจ การค้าและการลงทุนในต่างประเทศ
7. ประสานงาน ต้องรับการมาเยือนของคณะเจ้าหน้าที่ผู้แทนจากต่างประเทศ
8. ติดตามการร้องเรียนการค้า
9. ประเมินผลและรายงานการปฏิบัติการของการค้าวิภาคิ และประเมินการเข้าสู่ตลาดต่างๆ
10. ประสานงานกับทั้งของความเข้าใจและข้อตกลง ซึ่งมีการลงนามโดยบริษัทมาเลเซีย และบริษัทหุ้นส่วนในต่างประเทศ

กรมการค้าพหุภาคิ (Multilateral Trade Relations)

1. วิเคราะห์และประเมินนโยบายการพัฒนา ภายใต้องค์การการค้าโลก (World Trade Organization - WTO)
2. ปกป้องผลประโยชน์ของมาเลเซียเกี่ยวกับ : การเข้าสู่ตลาด การค้าที่ไม่เป็นธรรม ข้อตกลงและข้อมูลภายใน WTO ที่เกิดจากการเจรจาการค้าพหุภาคิอุรุกวัย (Uruguay Round of Multilateral Trade Negotiations)
3. วิเคราะห์ประเด็นทางการค้าพหุภาคิ อาทิ การค้า และสิ่งแวดล้อม ประเด็นทางสังคม และประเด็นแรงงาน
4. สืบสวน ประเมิน และประสานงาน การป้องกันการค้าผิดกฎหมาย และสรุปมาตรการที่
5. ประสานงาน จุดยืนในกิจกรรมพหุภาคิของมาเลเซีย

กรมความร่วมมืออาเซียน (ASEAN Economic Cooperation Division)

1. วางแผน และประสานงาน การมีส่วนร่วมของมาเลเซียในความร่วมมือทางเศรษฐกิจของ ASEAN
2. วางนโยบาย และกลยุทธในการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจของ ASEAN
3. วางแผนโครงการต่างๆ ในการส่งเสริมความร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจภายใน ASEAN
4. ประสานงานการมีส่วนร่วมของมาเลเซียใน Senior Economic Officials และ ASEAN Economic Ministers Meeting
5. ประสานงานประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ EAEC และ Mekong Basin Development Initiative
6. ประเมินและวางตำแหน่งของมาเลเซียบนประเด็นทางเศรษฐกิจ ภายใต้การเจรจาของ ASEAN โดยมีประเทศที่สาม
7. ติดตามและประเมินผลการพัฒนาของ (CEPT—Common Effective Preferential Tariff) อย่างต่อเนื่อง จนถึงการศึกษาเขตการค้าเสรีของ ASEAN (ASEAN Free Trade Area)
8. ติดตามการพัฒนาในความสัมพันธ์ทางการค้าพหุภาคิของทุกประเทศใน ASEAN และวางแผนทาง และการปฏิบัติการ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหานจากการค้าพหุภาคิ
9. ประสานงานกิจกรรมต่างๆ ของสำนักงาน MITI ในประเทศ ASEAN

กรมนโยบายอุตสาหกรรม (Industrial Policy)

1. วางนโยบาย กลยุทธ์ และโครงการ เพื่อสร้างและนำมาซึ่งสภาพแวดล้อมในการพัฒนาอุตสาหกรรม
2. วางบทบาท กฎเกณฑ์ และแนวทางสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรม
3. วางแผนปฏิบัติการ เพื่อดำเนินนโยบาย กลยุทธ์ และแนวทาง
4. ติดตามและดำเนินการตรวจทางนโยบาย กลยุทธ์ และแนวทาง โดยสัมพันธ์กับการดำเนินการมาตรการของกรม / หน่วยงาน
5. ทบทวนผลกระทบของนโยบาย กลยุทธ์ และโครงการ
6. ส่งเสริมการค้าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนการร่วมมือด้านอุตสาหกรรม
7. ทบทวนความสามารถของการมีส่วนร่วมของการค้าและอุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนให้มีประสิทธิภาพต่อการมีส่วนร่วมของภาคอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

กรมส่งเสริมการค้าต่างประเทศ (Trade Support)

1. ดำเนินการด้านใบอนุญาต การนำเข้า-ส่งออก และดำเนินการตามขั้นตอนของการส่งออกสำหรับแบบแผนของ General System of Preferences (GSP), ASEAN Preferential Trading Arrangement (PTA) และ Common Effective Preferential Tariff (CEPT)
2. เฝ้าระวังเพื่อติดตามข้อตกลงพหุภาคีด้านสิ่งทอ และการรับรองใบอนุญาตสำหรับสินค้าสิ่งทอส่งออก
3. วางแนวทาง และดำเนินการอำนวยความสะดวกโครงการด้านการค้า อาทิ การดำเนินการของระบบ Electronic Data Interchange (EDI)
4. ดำเนินการตามจุดยืนแห่งชาติของมาเลเซีย ซึ่งยินยอมให้เผยแพร่การค้า การลงทุน และข้อมูลทางเทคโนโลยีสำหรับการลงทุนในภาคใต้ ศูนย์การค้า และเทคโนโลยี (Trade and Technology Center)
5. ทำหน้าที่เสมือนเลขาธิการของ Malaysian Shippers Council ในการประสานงานด้านการเดินเรือ

กรมนโยบายและวิจัย (Policy and Research)

1. รับรองและค้นคว้าด้านการค้ากับต่างประเทศและอุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนและจัดเก็บบันทึกและกลยุทธ์เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรม ซึ่งกำหนดภายใต้แผนระดับประเทศต่างๆ
2. ติดตาม กำหนด และประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินนโยบาย และโครงการต่างๆ ของ MITI โดยเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศ ไปจนถึงการค้าและอุตสาหกรรมต่างประเทศ
3. วิจัยและค้นคว้าในประเทศและเพื่อ เพื่อสามารถดำเนินการนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการดำเนินการต่อระบบเศรษฐกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ติดตาม กำหนด และประเมินแนวทางของเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และดำเนินการเกี่ยวกับการค้า และการพัฒนาอุตสาหกรรมในมาเลเซีย
5. ดำเนินการศูนย์สารสนเทศ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ค้นคว้า และวางนโยบายสำหรับ MITI
6. เตรียมการและดำเนินการจัดทำหนังสือรายงานประจำปี ด้านการค้าและอุตสาหกรรมต่างประเทศ
7. เตรียมการและจัดทำรายงานประจำปีไตรมาส เมื่อสิ้นสุดไตรมาสที่ 2 รวมทั้งจัดทำบทวิเคราะห์เกี่ยวกับทิศทางของการค้า และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

กรมอุตสาหกรรม (Industries)

1. ดำเนินการ และประสานงานให้เป็นไปตามข้อบังคับ Industrial Coordination Act 1975 ซึ่งเน้นแบบแผนการพัฒนาของอุตสาหกรรมที่ผ่านการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานการผลิตสำหรับบริษัท โดยมีผู้ถือหุ้นเกิน 2.5 ล้านริงกิต หรือจ้างพนักงานประจำ 75 คน
2. ดำเนินการและประสานงานให้เป็นไปตามข้อบังคับ The Investment Promotion Act 1968 และ 1969 ซึ่งรับผิดชอบกรณีของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในการส่งเสริม ตลอดจนหาข้อมูล/สาเหตุที่เกิดขึ้น ประกอบด้วยบทบาทในการสำรวจ เงินภาษีการลงทุน เงินทุนด้านการปรับปรุงอุตสาหกรรม ฯลฯ บริษัทที่ผูกพันจะได้รับการส่งเสริมกิจกรรม และได้รับรอง Pioneer Certificate เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจ
3. ดำเนินการ และประสานงานให้เป็นไปตามข้อบังคับ The Petroleum Development Act 1974 ให้เป็นไปตามการเติบโตของอุตสาหกรรมปิโตรเลียม โดยให้การรับรองในการดำเนินงานกิจกรรม พร้อมทั้งใบอนุญาตการผลิต

กรมทรัพยากรมนุษย์ การเงิน และเทคโนโลยีสารสนเทศ

(Human Resource, Finance and Information Technology)

1. จัดหาระบบที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพให้กับกรมต่างๆ ในด้านเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน เทคโนโลยีสารสนเทศ และการบริหารทั่วไป
2. จัดการให้บริการแก่ข้าราชการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้น การดำเนินการทางวินัย การประเมินผลการปฏิบัติงาน การฝึกอบรม การขึ้นเงินเดือนประจำปี การลา ฯลฯ
3. ประสานงานตามมติของคณะรัฐมนตรีและสภาผู้แทนราษฎร
4. ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับการใช้จ่ายเงินของกระทรวงและหน่วยงานเพื่อการพัฒนา รวมทั้งดำเนินการจัดทำงบประมาณ
5. ประสานงานกับกรมต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเตรียมการจัดทำงบประมาณ
6. ออกแบบ และดำเนินการบำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ เพื่อเป้าหมายในการวางแผนงาน และติดตามการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการค้าและอุตสาหกรรม
7. ดูแล และควบคุมการดำเนินงาน/กิจกรรมของสำนักงานส่วนภูมิภาค

ตารางที่ 10 การจัดองค์กรกระทรวงการกันและอุตสาหกรรมของประเทศสิงคโปร์

กระทรวง : MINISTRY OF TRADE AND INDUSTRY (MTI)	
โครงสร้างองค์กร	บทบาท/ภารกิจ
หน่วยงานหลัก 5 หน่วยงาน 1. Trade Division 2. International Business Development Division 3. Industry Division 4. Research and Planning Division 5. Corporate Services Division หน่วยงานในสังกัด 7 หน่วยงาน 1. Department of Statistics 2. Economic Development Board (EDB) 3. National Science and Technology Board (NSTB) 4. Singapore Productivity and Standards Board (PTB) 5. Public Utilities Board (PUB) 6. Singapore Tourist Promotion Board (STPB) 7. Singapore Trade Development Board (TDB)	ส่งเสริมความมั่นคงของชาติให้มั่นคงและยั่งยืน โดย 1. ปกป้องผลประโยชน์ทางการค้าของประเทศสิงคโปร์ในเวทีภูมิภาคและระหว่างประเทศ 2. ส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยสนับสนุนการลงทุนในประเทศ, การพัฒนามาตรฐานสินค้า, มุ่งสร้างปัจจัยพื้นฐานทางอุตสาหกรรม, ส่งเสริมการวิจัยค้นคว้า 3. ส่งเสริมการลงทุนนอกประเทศของบริษัทภายในประเทศ ในภูมิภาคนี้

ตารางที่ 11 การจัดองค์กรกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของประเทศฟิลิปปินส์

กระทรวง : DEPARTMENT OF TRADE AND INDUSTRY (DTI)

โครงสร้างองค์กร	บทบาท/ภารกิจ
หน่วยงานหลัก Consumer Welfare Group 4 หน่วยงาน 1. Bureau of Product Standards (BPS) 2. Bureau of Patents, Trademarks and Technology Transfer (BPTTT) 3. Bureau of Trade Regulation and Consumer Protection (BTRCP) 4. National Consumer Affairs Council (NCAC) Industry and Investment 6 หน่วยงาน <i>Office of the Undersecretary</i> 1. Board of Investment (BOI) 2. Bonded Export Marketing Board (BEMB) 3. Bureau of Small and Medium Business Development (BSMBD) 4. Center for Labor Relations Assistance (CLARA) 5. Philippine Economic Zone Authority (PEZA) 6. Small Business Guarantee and Finance Corporation (SBGFC) Management and Special Services Group 7 หน่วยงาน 1. Financial Management Service (FMS) 2. General Administrative Service (GAS) 3. Human Resource Development Service (HRDS) 4. Liaison Office for Legislative Affairs (LOLA) 5. Office of the Legal Affairs (OLA) 6. Trade and Industry Information Center (TIIC) 7. Press Relations Office (PRO) Policy and Planning Group 4 หน่วยงาน 1. Management Information Service (MIS) 2. Office of Operational Planning (OOP) 3. Office of Policy Research (OPR) 4. Office of Special Concerns (OSC)	1. ประสานงาน ส่งเสริม และให้ความสะดวกต่อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ 2. กระตุ้นกิจการพาณิชย์ของภาคเอกชนให้พัฒนาขึ้นตามการเติบโตของเศรษฐกิจ 3. ส่งเสริมให้มีการขยายตัวของการลงทุน, การขยายตัวด้านการส่งออก การพัฒนาชนบท และการปรับปรุงคุ้มครองผู้บริโภค

(ต่อหน้า 144)

ตารางที่ 11 (ต่อ)

โครงสร้างองค์กร	บทบาท/ภารกิจ
Proprietary Entities 1 หน่วยงาน 1. National Development Company and Subsidiaries (NDC) Regional Operations Group 1 หน่วยงาน 1. Regional and Provincial Office (ROG) Trade Group 16 หน่วยงาน <i>Office of the Undersecretary</i> 1. Bureau of Domestic Trade Promotion (BDTP) 2. Bureau of Export Trade Promotion (BETP) 3. Bureau of Import Services (BIS) 4. Bureau of International Trade Relations (BITR) 5. Center for International Trade Expositions and Missions (CITEM) 6. Construction Industry Authority of the Philippines (CIAP) 7. Construction Manpower Development Foundation (CMDF) 8. Cottage Industry Technology Center (CITC) 9. Foreign Trade Service Corps (FTSC) 10. Garments and Textile Export Board (GTEB) 11. International Coffee Organization-Certifying Office (ICO-CA) 12. National Industrial Manpower Training Council (NIMTC) 13. Philippine International Trading Corporation (PITC) 14. Philippine Shippers Bureau (PSB) 15. Philippine Trade Training Center (PTTC) 16. Product Development and Design Center of the Philippines (PDDCP)	

ตารางที่ 12 การจัดองค์กรกระทรวงการต่างประเทศและการค้าและกระทรวงพาณิชย์ของประเทศนิวซีแลนด์

กระทรวง : MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS AND TRADE	
โครงสร้างองค์กร	บทบาท/ภารกิจ
หน่วยงานหลัก 1. Regional Divisions - Americas - Australia - European - Middle East and Africa - North Asia - South and South East Asia - South Pacific - Office of the Administrator of Tokelau 2. Functional Divisions - Consular - Development Cooperation - International Security and Arms Control - Economic - Environment - Information and Public Affairs - Kaupapa Maori - Legal - Protocol - Trade Negotiations - United Nations and Commonwealth 3. Support Services Divisions - Audit Review - Finance - Head Office Services - Information Technology - Management Services - Personnel - Property and Capital Management - Security 4. Overseas Representation	- ดำเนินการกิจการธุรกิจของรัฐบาล กับรัฐบาลประเทศอื่น, กลุ่มทางภูมิภาค และองค์ระหว่างประเทศอื่น ๆ - ให้คำแนะนำต่อรัฐบาลในนโยบายการค้ากับต่างประเทศของนิวซีแลนด์ - การดำเนินกิจกรรมในต่างประเทศในนามรัฐบาล เพื่อสนับสนุนนโยบาย ป้องกันและประชาสัมพันธ์เพื่อผลประโยชน์ของประเทศ - ให้คำแนะนำด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ของความสัมพันธ์ทางเมือง การค้า และเศรษฐกิจ - ทำงานใกล้ชิดกับหน่วยงานอื่นของรัฐบาล รวมไปถึงหน่วยงานทางธุรกิจ เพื่อเชื่อมโยงนโยบายการพัฒนาในต่างประเทศ และนโยบายการพัฒนาในประเทศ - ให้คำแนะนำต่อสนธิสัญญาต่าง ๆ ในประเด็นกฎหมายระหว่างประเทศ
กระทรวง : MINISTRY OF COMMERCE	
โครงสร้างองค์กร	บทบาท/ภารกิจ
หน่วยงานหลัก - Competition and Enterprise Branch - Resource and Networks Branch - Operations and Risk Management Branch - Business and Registries Branch	

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบการจัดหน่วยงานด้านการค้าต่างประเทศและในประเทศ แยกตามบทบาทหน้าที่ระหว่างสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย

	สหรัฐอเมริกา	ญี่ปุ่น	ออสเตรเลีย
การค้าต่างประเทศ			
1. การเจรจาทางการค้า	- United Trade Representative (USTR)	- International Trade Policy Bureau (MITI)	- Trade Negotiation Division (MOFI) - International Organisations and Legal Division (MOFIT)
2. การบริหารการค้า	- United States International Trade Commission (USITC) - Bureau of Export Administration (BXA)	- International Trade Administration Bureau (MITI)	- Market Development Division (MOFIT)
3. การส่งเสริมการค้า	- International Trade Administration (ITA) - U.S. Trade and Development Agency (TDA)	- Japan External Trade Organization (Jetro)	- Australian Trade Commission (Austrade)
การค้าในประเทศ			
4. ข้อมูลและวิเคราะห์เศรษฐกิจ	- Bureau of Economic Analysis (BEA) - STAT-USA - U.S. Census Bureau	- Research and Statistics Department (MITI) - Research Institute of International Trade and Industry (MITI)	- Australian Bureau of Statistics (ABS)
5. การรักษาความเป็นธรรมทางการค้า การคุ้มครองผู้บริโภค	- Anti Trade Division, U.S. Department of Justice - Federal Trade Commission	- Fair Trade Commission - First Consumers Affairs Division Economic Planning Agency	- Australian Competition and Consumer Commission (ACCC) - Health and Social Affairs, Federal Ministry for Labour
6. การจดทะเบียน		- Ministry of Justice	
7. ทรัพย์สินทางปัญญา	- U.S. Patent and Trademark Office (PTO)	- Japanese Patent Office (MITI)	- Australian Industry Property Organisation (AIPO)
8. การประกันภัย	- Insurance Commission	- Ministry of Finance	- Insurance and Superannuation Commission (ISC)
9. ส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	- U.S. Small Business Administration (SBA)	- Small and Medium Enterprise Agency (MITI)	- Department of Workplace Relations and Small Business (DWRSB)

ตารางที่ 14 องค์การดูแลทางด้านคุ้มครองผู้บริโภคและการค้าที่ไม่เป็นธรรม

AUSTRIA	Federal Ministry for Labour, Health and Social Affairs Consumer Associations.
BELGIUM	Administration for Economic Inspection, Belgian Federal Government
CANADA	Fair Business Practices, Industry Canada Competition Bureau Canada
CZECH REPUBLIC	Czech Ministry of Trade and Industry
DENMARK	The National Consumer Agency of Denmark
EUROPEAN COMMISSION	European Commission
FINLAND	Office of the Consumer Ombudsman
FRANCE	Direction Generale de la Concurrence, de la Consommation et de la Repression des Fraudes
GERMANY	Verbraucherschutzverein
GREECE	Directorate of Technical Control and Consumer Protection
HUNGARY	Bureau of Consumer Affairs, Ministry of Industry, Trade and Tourism, Office of Consumer Affairs
ITALY	Ministry of Industry
JAMAICA	Fair Trading Commission
JAPAN	First Consumers' Affairs Division, Economic Planning Agency
KOREA	Fair Trading Commission Consumer Protection Board
LUXEMBOURG	Conseiller de Direction Premiere Classe, Ministre des Classes Moyennes et du Tourisme
MALTA	Department of Consumer Affairs, Ministry of Finance and Commerce
MEXICO	Direccion de proteccion al consumidor, Secretaria de Comercio Y Fomento Industrial
NETHERLANDS	Directorate for Fair Trading, Ministry of Economic Affairs (Ministerie Van Economische Zaken)
NEW ZEALAND	Ministry of Consumer Affairs Commerce Commission NZ Ministry of Commerce
NORWAY	Consumer Ombudsman
OECD	OECD Competition
PHILIPPINES	Bureau of Trade Regulation & Consumer Protection, Department of Trade and Industry
POLAND	Office for Competition and Consumer Protection
PORTUGAL	Consumer Institute
SOUTH AFRICA	South African National Consumer National Consumer Affairs Office, Department of Trade and Industry
SPAIN	National Consumer Institute
SWEDEN	Consumer Ombudsman
SWITZERLAND	Federal Office of Industry and Labour
UNITED KINGDOM	Office of Fair Trading Trading Standards Net UK Department of Trade and Industry UK Monopolies and Mergers Commission
UNITED STATES	Federal Trade Commission US Department of Justice, Antitrust Division

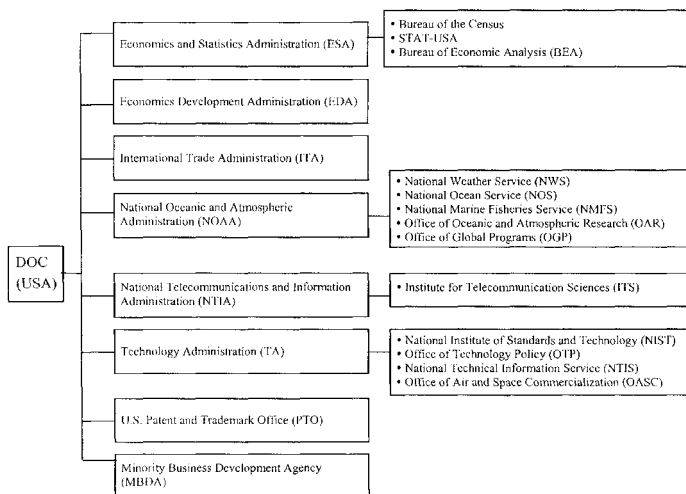
ภาคผนวก ข.

แผนภูมิ

สารบัญ

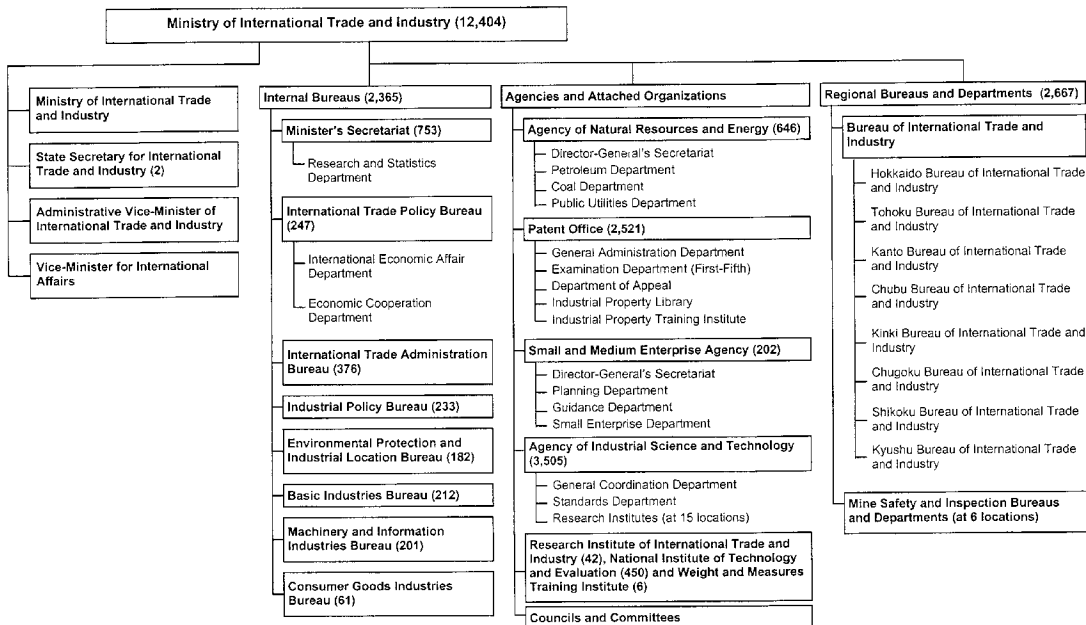
	หน้า
แผนภูมิที่ 1 การจัดองค์กรกระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกา	151
แผนภูมิที่ 2 การจัดองค์กรกระทรวงการต่างประเทศ และอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น	152
แผนภูมิที่ 3 การจัดองค์กรกระทรวงเศรษฐกิจของไต้หวัน	153
แผนภูมิที่ 4 การจัดองค์กรกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของมาเลเซีย (Ministry of International Trade and Industry: MITI)	154
แผนภูมิที่ 5 การจัดองค์กรกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของสิงคโปร์ (Singapore's Ministry of Trade and Industry)	155
แผนภูมิที่ 6 การจัดองค์กรกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของฟิลิปปินส์ (Department of Trade and Industry: DTI)	156
แผนภูมิที่ 7 การจัดองค์กรกระทรวงการต่างประเทศและอุตสาหกรรมของอินโดนีเซีย	157
แผนภูมิที่ 8 การจัดองค์กรกระทรวงการต่างประเทศและการค้าของออสเตรเลีย (Australian Department of Foreign Affairs and Trade)	158
แผนภูมิที่ 9 กระทรวงพาณิชย์ของนิวซีแลนด์	159
แผนภูมิที่ 10 การจัดองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ของนิวซีแลนด์	160

แผนภูมิที่ 1 การจัดองค์กรกระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกา (Department of Commerce)

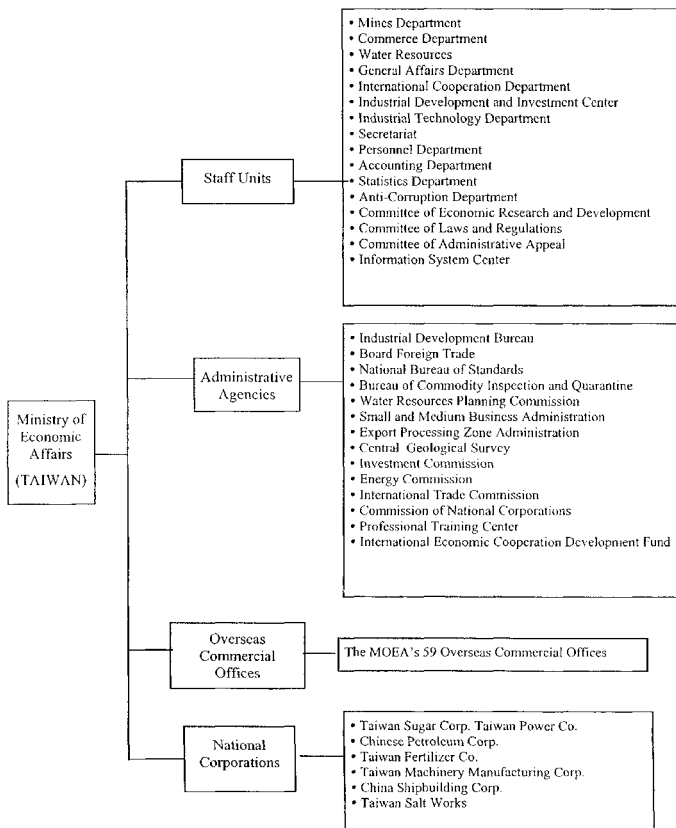

หมายเหตุ: • หมายถึง หน่วยงานในการกำกับดูแล

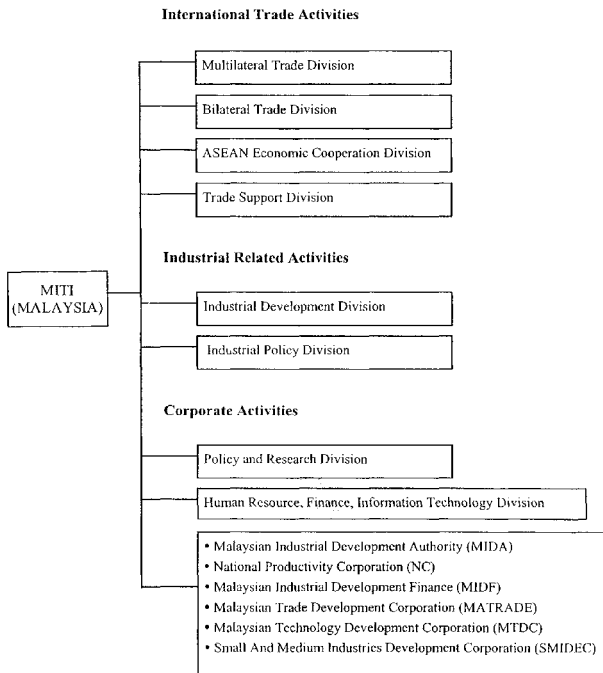
แผนภูมิที่ 2 การจัดองค์กรกระทรวงการค้าต่างประเทศ และอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น (MITI)

แผนภูมิที่ 3 การจัดองค์กรกระทรวงเศรษฐกิจของไต้หวัน

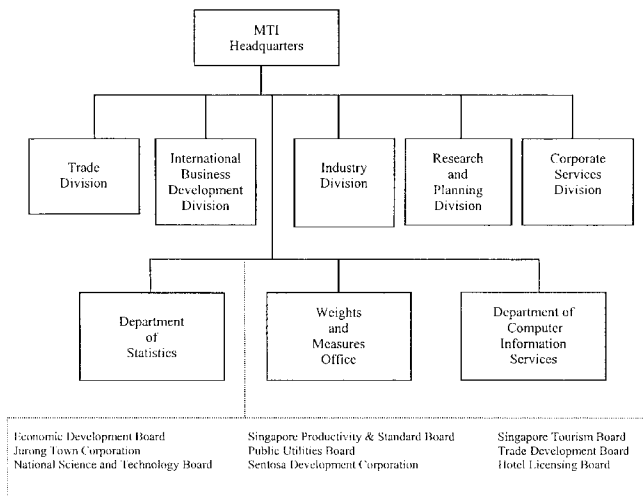
แผนภูมิที่ 4 การจัดองค์กรกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของมาเลเซีย
(Ministry of International Trade and Industry: MITI)

หมายเหตุ: • หมายถึงหน่วยงานในการกำกับดูแล

แผนภูมิที่ 5 การจัดองค์กรกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของสิงคโปร์

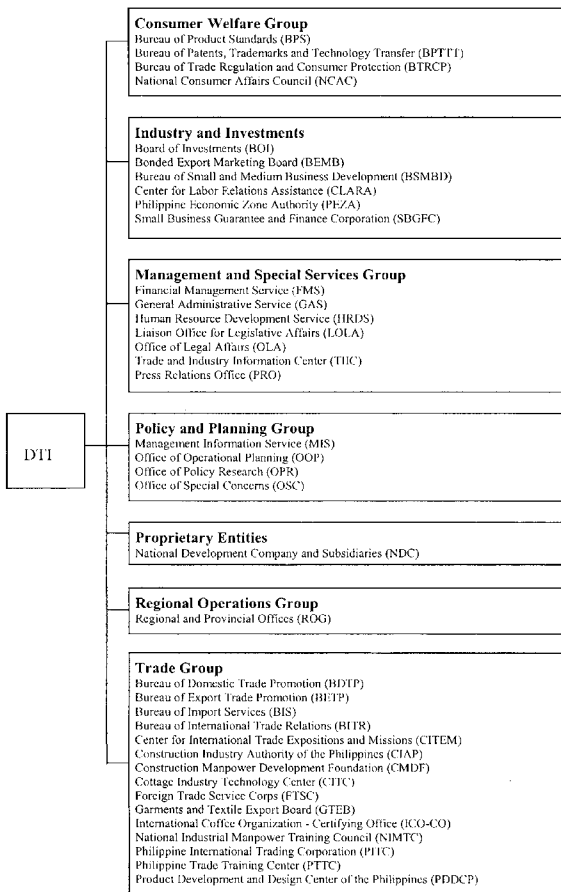
(Singapore's Ministry of Trade and Industry)

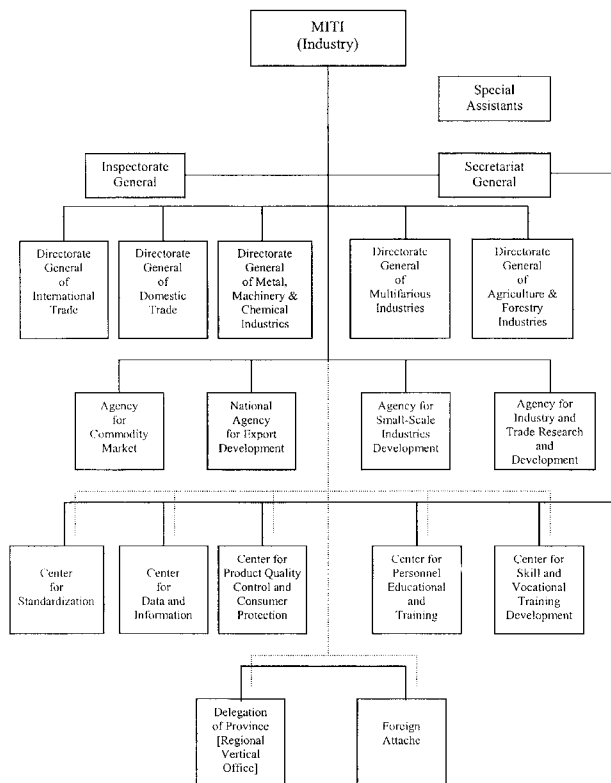
หมายเหตุ: หมายถึง หน่วยงานในการกำกับดูแล

แผนภูมิที่ 6 การจัดองค์กรกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของฟิลิปปินส์

(Department of Trade and Industry: DTI)

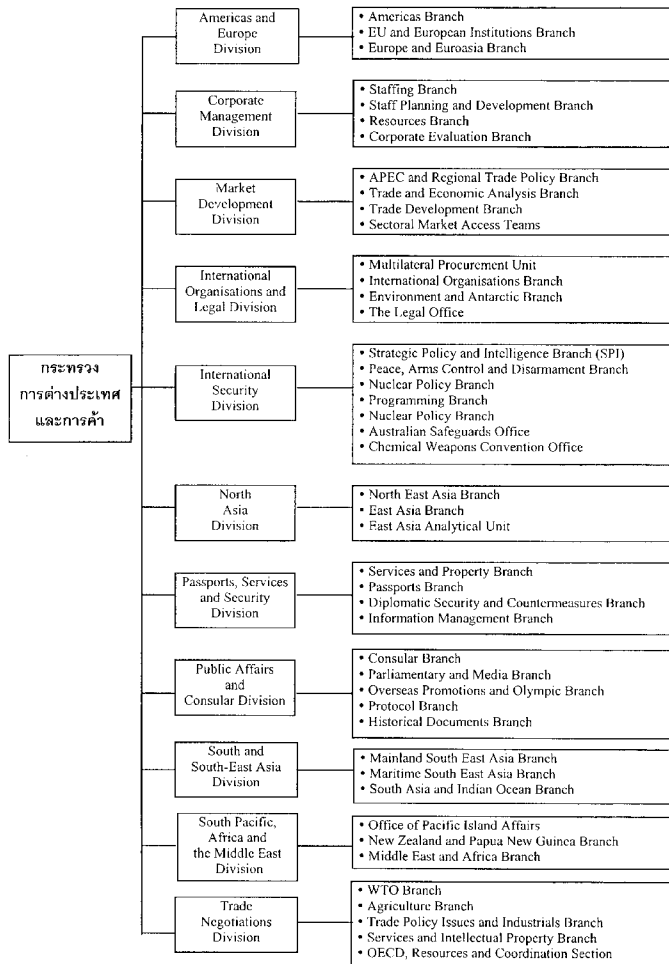

แผนภูมิที่ 7 การจัดองค์กรกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของอินโดนีเซีย

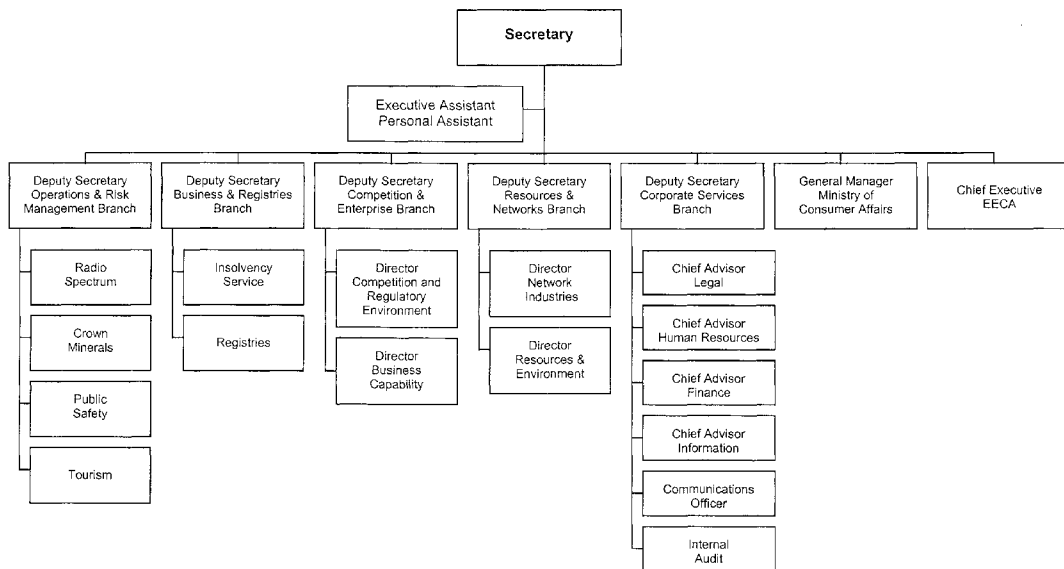

แผนภูมิที่ 8 การจัดองค์กรกระทรวงการต่างประเทศและการค้าของออสเตรเลีย

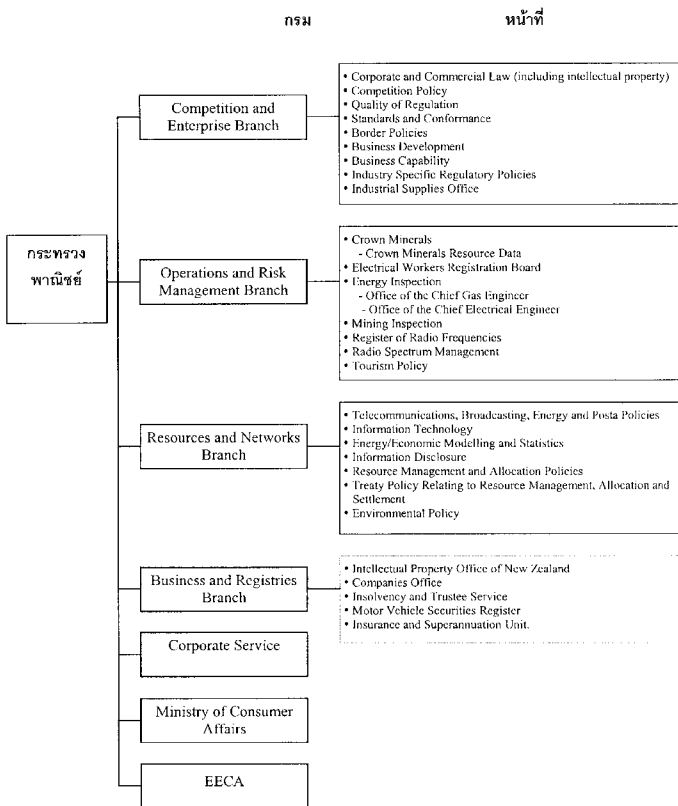
(Australian Department of Foreign Affairs and Trade)

แผนภูมิที่ 9 การจัดโครงสร้างองค์การกระทรวงพาณิชย์ของนิวซีแลนด์

แผนภูมิที่ 10 การจัดองค์กรของกระทรวงพาณิชย์ของนิวซีแลนด์

หมายเหตุ: ในกรอบเส้นประแสดงหน้าที่ของหน่วยงาน

ภาคผนวก ค.
แผนการปฏิบัติการของ
การปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจญี่ปุ่น

The Action Plan for Economic Structure Reform

(Summary)

May 1997

I. Development of an Environment Favorable to New Business Activities

II. Creation of a business environment that is attractive to Japanese as well as foreign companies

III. Restraint of the public burden from the standpoint of maintaining economic vitality

(Annex) The 15 new and growth fields

Responding to the direction of Prime Minister Ryutaro Hashimoto, the Japanese Government adopted the Program for Economic Structure Reform in December 1996 in the form of a Cabinet decision. This program was designed to serve as the basis for the operation of future policies concerned with economic structure reform. Work on implementation of the Program has been proceeding steadily, including formulation of the FY1997 budget and the submission of the relevant legislation to the Diet. This plan, the Action Plan for Economic Structure Reform, has just been established to ensure that thorough reform of the economic structure continues to be undertaken firmly and immediately by further clarifying schedules and otherwise making the Program more concrete, for the most part with the year 2001 in mind as a goal.

In addition, to effectively reform the economic structure, the Government will follow up on the Action Plan each year, including examination of the implementation of the plan, the domestic and international situation, and the progress of the economic structure reform.

The new measures and the upgrading of existing measures which appear in the Action Plan are summarized below.

I. Development of an Environment Favorable to New Business Activities

(i) The 15 new and growth fields

(Implementation of programs for developing an environment conducive to the creation of new business activities in new fields with growth potential)

Adopted as a medium-term plan to cover the period up until the year 2001, each of those programs will serve as the basis on which the relevant ministries and agencies will work together to formulate measures. Development of a system through which the relevant ministries and agencies will cooperate to respond to issues involved in setting up business activities on a one-stop, fast-track basis, such as inquiries from companies.

(ii) Funds

The supply of capital to new business activities will be made more smooth through further vitalization of financial and capital markets by resolute implementation of the Financial System Reform and development of venture investment partnership systems and other systems.

<Highlights>

- As part of the Financial System Reform, the ban will be lifted as soon as possible on securities companies' handling of initial public offering and solicitation of investment of unregistered and unlisted stocks through means such as regulatory revisions by the Japan Securities Dealers Association, which is scheduled to be completed by around June 1997.
- With a view to facilitating the capital flow from pension funds to venture companies, the issue of venture investment partnerships will be examined during FY1997, and any necessary measures will be taken on the basis of the outcome of these examinations.

(iii) Human resources, technology

Cooperation among industry, academia and government

Comprehensive systemic reforms will be developed to realize goals such as the following:

- (1) Diverse and practical development of human resources
- (2) Utilization of the R&D capabilities of universities, national research institutes, etc.

<Highlights>

- Comprehensive promotion (from FY1998) of efforts supporting cooperation between industry and academia with regard to the introduction of internships (the co-operative education partnership: work experience for students as a part of their education).
- Support of R&D and other efforts by academic societies and associations toward development of a standard academic curriculum for engineering education.
- Early examination of wide-ranging measures to promote the development of human resources to carry on venture businesses (to be concluded during FY1997).
- Early development by non-government-related parties of joint R&D facilities within the sites of national research institutes and national universities.
- Examination (during FY1997) of measures for the flexible introduction of private funds into national research institutes.
- Introduction in principle of a third-party evaluation system with regard to national R&D institutes and subjects in national-funded R&D, and introduction of disclosure of evaluation results, etc.

Development of a comprehensive intellectual property strategy

A • Cycle of intellectual creation • will be developed, comprising the intellectual creation, procurement of rights, and exploitation of intellectual properties, thus promoting the appropriate protection of intellectual property rights.

<Highlights>

- Improvement of the environment leading to the vitalization of the patent market (exploitation of dormant patents, etc.).
- Examination of comprehensive policies, including the Paperless Project, leading to shortening the examination and appeal period to internationally advanced level, toward the beginning of the 21st century.
- Strengthened protection of creative designs (revisions of the Design Law, etc. will be submitted to the next ordinary session of the Diet).
- Examination of the review of systems, including the need for their amendment, concerning aspects such as the damages calculation standard used in cases of intellectual property rights infringements, taking account of the actual situation (scheduled for FY1997).

(iv) Promotion of an advanced information and telecommunications society

The years up until FY2001 will be designated as a preparatory period for the vitalizing realization of an advanced information and telecommunications society. Over this period, all of the various measures needed will be formulated, in parallel with the private sector's efforts, in an intensive effect, to upgrade Japan's information and telecommunications to the highest level in the world. In addition to the establishment of this basic direction, a concrete action plan is determined as follows (also taking into consideration the development of an environment suitable to new issues arising as a result of the development of an advanced information and telecommunications society, such as violations of privacy).

<Highlights>

- Promotion of network infrastructure development, including the seamless connection of the various types of digitalized network infrastructure (wired and wireless, mobile and stationary), and the construction of a "total digital network" in step with the digitalization of broadcasting.
- Promotion of private investment over the preparatory period up to the year 2000 toward early nationwide provision of an optic fibre network.
- Development of a practical subscription-based wireless access system.
- Development of a practical ultrahigh-speed, high-quality mobile communications system which allows smooth connection with the optic fibre network.
- Promotion of R&D toward realization of a practical global multimedia mobile satellite communications system early in the 2000's.
- With regard to the digitalization of terrestrial broadcasting, promotion of the necessary measures with the purpose of setting up relevant technical and regulatory frameworks, etc. so that digital broadcasting can be launched no later than the year 2000.
- Promotion of private sector use of public facilities and spaces • such as roads, rivers, and sewerage, as well as of optic fibre networks used for the management of public facilities, and their holding space (information duct, etc.), under the principle of private sector initiative in optic fibre networks.
- Examination and taking every necessary measure concerning institutional issues - for example, contractual law, • consumer protection-related systems, "electronic money"-related systems, and a response to new forms of crime-toward thorough dissemination of electronic commerce in all areas, including between companies and between companies and consumers, by around the year 2001.

As part of this effort:

- Launching in around FY1998 of work on electronic certification and notarization systems based on the commercial registration system and the notarization system, as well as on the development of laws related to these matters; examination

of certification systems, including a certification business which would certify individuals and content through information and telecommunications networks, etc.

- Examination of the establishment of systems during FY1997 for the appropriate protection of individual credit information, with the intention to reaching an early conclusion.

- Initiation of examination FY1997 of institutional issues in matters such as the prevention of crime using information and telecommunications networks.

- Active promotion of informatization in public fields (development and dissemination of public applications) such as government administration, education, R&D, medical care, traffic, and disaster prevention; this is expected to function as a driving force toward the further development of Japan as an information society.

- the field of government administration; early realization of one-stop service, etc.

- the field of education; based on the results of practical research concerning effective Internet utilization, etc., in schools, the systematic development of school networks, etc., thereby aiming to connect schools throughout Japan to the Internet in the near future

- the field of medical care and welfare; establishment of an electronic processing system for medical fee bill of health insurance, etc.

- Development of an environment conducive to the vigorous creation of advanced information and telecommunications technology.

- Establishment of a foundation for technologies for information and telecommunications infrastructure through the promotion of strategic R&D projects, both in basic and advanced areas; promotion of R&D leading to the creation of new information and telecommunications businesses such as next-generation Internet technology.

- Development of a comprehensive R&D scheme, including the establishment of the Multimedia Virtual Laboratory and the utilization of local research potential.

- Examination of development of the inter-Ministry research information network to gigabit level, thus increasing its speed and scope.

- Increase of the speed and scope of the Science Information Network which connect universities, etc.

- Strengthened domestic standardization institutions and cooperation and communication with foreign countries in order to promote standardization in the field of information and telecommunications; promotion of the integration of research activities and standardization.

- Early establishment of a systematic structure for cooperation on standardization in the Asia-Pacific region.

- Prompt establishment of an integrated promotion structure encompassing stages from R&D to standardization, focusing on highly strategic technology.

II. Creation of a business environment that is attractive to Japanese as well as foreign companies

- 1. Elimination of high-cost structure

- Drastic deregulation

Further measures to be carried out will be determined to ensure that internationally comparable services (including cost) will be available in key area of industrial activities (such as logistics, energy, and information and telecommunications) by the year 2001.

In addition, with regard to financial systems, the reform will be promoted, including drastic deregulation, to revitalize Japan's financial market to be an international financial market comparable to those of New York and London by the year 2001.

<Highlights>

(Logistics)

The necessary measures will be formulated to abolish, in principle, controls on supply-demand adjustments between FY1999 and FY2001.

(Energy)

Electricity

Measures such as the improvement of the load factor will be taken in order to establish a foundation for the reduction of Japan's power costs over the medium-to long-term.

- Improvement of the load factor* is a core issue in reducing Japan's power costs. Load factor of 1% nearly equals 1% of electricity costs (approximately 150 billion yen).

- Examination of specific steps (further dissemination of heat storage type air-conditioning systems, gas-operated cooling systems, etc.) to be taken by the government, electric utilities, manufacturers, demand-side parties, etc. (during 1997).

- Formulation of targets for load factor improvement (during 1997).

(*) : "Load factor" refers to the ratio of annual average power load to system peak load, prescribing operating ratios for electric utility supply business assets which cover electricity generation, transmission and distribution.)

- Further utilization of IPPs (Independent Power Producers)

- Survey of potential IPPs' capacity (fall of 1997)

- Request that electric utilities set long-term plans for the biddings (end of FY1997).
- Acceleration of efforts by electric utilities to improve their own management efficiency, including more efficient procurement of equipment and materials and revision of repair costs.

The supply systems of Japan's electric utility industry will be reviewed with a view to further introduction of the principle of competition in electric utilities, bearing in mind the actual regulatory reform in foreign countries. The following two points represent further work in this direction.

- Examination of the system in the area of electric power generation so as to make power sources development plans of electric utilities compete with the plans of Electric Power Development Co. or IPPs under equal conditions (within a year).
- Examination of the formation of power distribution facilities (transmission and conversion sectors) (within 1997).

In addition to the revision of electricity rates as early as possible in 1998, the succeeding revision will be expected to be made in the year 2000.

Petroleum

In terms of petroleum policy as a whole, while giving consideration to such issues as the maintenance of security, market principles should be further introduced through such means as strengthening linkage with the international market and deregulation and system reforms allowing substantial reductions in supply costs should be implemented in around 2001.

- From the fall of 1997, the Petroleum Council will consider the following issues, while paying close attention to changes in the petroleum market following the abolition of the Law on Provisional Measures for the Import of Specific Petroleum Products:

- (i) Development of competitive conditions in the petroleum refining industry for competition in the international market;
- (ii) Improvement of practicality and efficiency of stockpiling;
- (iii) Development of an environment encouraging the increased stability and economic effectiveness of crude oil procurement;
- (iv) Emergency measures, etc.

Gas

- Examination within a year of regulations on large-scale supply including the range of the large-scale supply of gas with continued thought given to the provision of conditions for competition between companies; examination within a year of opportunities for customer's choice between city gas and competitive energy; any measures, if necessary, will be formulated based on this examination.

[Information and Telecommunications]

A more competitive market in the telecommunications sector will be formed by creating the conditions for fair and effective competition and by instituting drastic deregulation related to telecommunications companies, seeking to eliminate the disparity between foreign and domestic levels by around 2001 in terms of tariff levels for domestic and international telecommunications as well as the upgrading and diversification of services.

- Once a fair and effective competitive environment has been established, the authorization system for telecommunications tariff will be revised, with incentive regulations (price caps, yardsticks, etc.) examined leading to actual introduction in around FY1999.

- In response to the formulation of connection rules, a connection-related accounting system will be introduced by FY1999, and tariff calculation methods will be revised by FY1999; in addition, when connection rules are revised, which will be completed by around FY2000, the introduction of a long-term incremental cost calculation system will be examined on the basis of the views of concerned parties and the examination of foreign examples, etc., with a decision made on the handling of such a system.

[Finance]

With regard to drastic reform of financial system, the amendment of the Foreign Exchange and Foreign Trade Control Law is the front-runner of the reform. In order to complete the necessary measures, such as deregulations, as soon as possible, in June 1997, the Securities and Exchange Council, the Financial System Research Council and the Insurance Council, etc. will reveal the entire schedule of the reform which must be completed by 2001.

[Land]

Revision of the Factory Location Law will be conducted by the end of September 1997 on the basis of the deliberations of the Advisory Committee on Factory Location and Industrial Water, after which a bill will be submitted to the next ordinary session of the Diet concerning measures needed for immediate revision of the Law, with the proposed revisions based on the discussion of the Advisory Committee on the Promotion of Decentralization. Specific measures on other relevant issues will also be taken during FY1997.

[Distribution]

Overall Review is being undertaken of the Large Scale Retail Store Law, including legislative measures; a conclusion on this issue will be reached by December 1997, after which necessary measures will immediately be taken.

[Others]

Foreign investment regulations will be re-examined for the various types of business sectors, taking into account consultations with other countries, foreign investment regulations in other countries and bearing in mind social and economic conditions, and further liberalization will be promoted toward the minimization of foreign investment regulations by around FY2001, excluding those needed for national security reasons.

(ii) Enhancement of the commodity futures market

• • To enhance Japan's commodity futures market to an international level, all systems relating to commodity futures trading, including the Commodity Exchange Law, will be reviewed during FY1997, with early implementation of amendments to the necessary rules and regulations, etc.

(iii) Improvement of business practices

<Highlights>

• • A survey will be initiated on business practices with regard to materials and intermediate goods which have a substantial price gap between domestic and foreign markets. When problems in business practices are recognized with any goods, improvements will be encouraged comprehensively (within the end of FY2001).
• • The relevant ministries and agencies will work together to survey business practices related to construction materials such as cement, raw concrete and steel materials, encouraging improvement of these practices (implementation during FY1997).

(iv) Reform of standardization systems

Promote the activities to align Japanese Industrial Standards (JIS) with international standards, and also promote harmonization between JIS and the relevant technical regulations in domestic standards and the conformity assessment system.

<Highlights>

• • As well as the comprehensive review of existing JIS (approximately 6000) from scratch, comprehensive review will also be conducted since FY1997 on the harmonization between JIS and technical regulations and criteria for government procurement on the basis of cooperation between relevant ministries and agencies, with the purpose that harmonization between them shall be made as much as possible. In addition, in order to eliminate duplicate inspections and others, the new conformity assessment procedures which are introduced by the amendment of the Industrial Standardization Law shall be positively utilized.

2. Reform of corporate systems

(i) Corporate organization system

• • Notification and reporting systems for mergers, stockholding, etc., will be reviewed, including the introduction or raising of a minimum threshold for notification and reporting. On the basis of the results of this review, the necessary measures will be implemented by the end of FY1997, including submission to the Diet of an amendment bill to the Anti-Monopoly Act.

(ii) Corporate tax system

• • The corporate tax system will be reviewed, seeking to reach a conclusion in the process of the revision of the system which will be in effect from the beginning of FY1998 on.

(iii) Corporate pension system

Corporate pension systems have a real impact not only on the lives of those who have retired, but also on Japan's business environment, including aspects such as corporate management and facilitation of labor mobility. A sound and efficient corporate pension system will be established with the requisite of stabilizing the lives of the retired elderly, based on the perspective of making Japan's business environment internationally attractive.

<Highlights>

• • Initiation as of FY1997 of examination of the formulation of comprehensive basic laws concerning corporate pensions.

(iv) Corporate information and disclosure

• • Examination of the concrete provision and enhancement of systems to meet the needs from various stakeholders with regard to the disclosure of corporate information, etc., taking into consideration of international trends, the impact on corporate behavior, and Japan's economy; establishment of the necessary measures on the basis of the above examination.

3. Reform of the working and employment systems

<Highlights>

• • Examination by the Central Employment Security Council on the system of worker dispatching undertakings, based on the measures contained in the March 1997 Deregulation Action Program; decision during 1997 of the basic direction of review with an interim report released in September 1997 and the early implementation of the necessary measures, including legislative measures, toward realization of the above.

[Others]

Foreign investment regulations will be re-examined for the various types of business sectors, taking into account consultations with other countries, foreign investment regulations in other countries and bearing in mind social and economic conditions, and further liberalization will be promoted toward the minimization of foreign investment regulations by around FY2001, excluding those needed for national security reasons.

(ii) Enhancement of the commodity futures market

- To enhance Japan's commodity futures market to an international level, all systems relating to commodity futures trading, including the Commodity Exchange Law, will be reviewed during FY1997, with early implementation of amendments to the necessary rules and regulations, etc.

(iii) Improvement of business practices

<Highlights>

- A survey will be initiated on business practices with regard to materials and intermediate goods which have a substantial price gap between domestic and foreign markets. When problems in business practices are recognized with any goods, improvements will be encouraged comprehensively (within the end of FY2001).
- The relevant ministries and agencies will work together to survey business practices related to construction materials such as cement, raw concrete and steel materials, encouraging improvement of these practices (implementation during FY1997).

(iv) Reform of standardization systems

Promote the activities to align Japanese Industrial Standards (JIS) with international standards, and also promote harmonization between JIS and the relevant technical regulations in domestic standards and the conformity assessment system.

<Highlights>

- As well as the comprehensive review of existing JIS (approximately 6000) from scratch, comprehensive review will also be conducted since FY1997 on the harmonization between JIS and technical regulations and criteria for government procurement on the basis of cooperation between relevant ministries and agencies, with the purpose that harmonization between them shall be made as much as possible. In addition, in order to eliminate duplicate inspections and others, the new conformity assessment procedures which are introduced by the amendment of the Industrial Standardization Law shall be positively utilized.

2.Reform of corporate systems

(i) Corporate organization system

- Notification and reporting systems for mergers, stockholding, etc. will be reviewed, including the introduction or raising of a minimum threshold for notification and reporting. On the basis of the results of this review, the necessary measures will be implemented by the end of FY1997, including submission to the Diet of an amendment bill to the Anti-Monopoly Act.

(ii) Corporate tax system

- The corporate tax system will be reviewed, seeking to reach a conclusion in the process of the revision of the system which will be in effect from the beginning of FY1998 on.

(iii) Corporate pension system

Corporate pension systems have a real impact not only on the lives of those who have retired, but also on Japan's business environment, including aspects such as corporate management and facilitation of labor mobility. A sound and efficient corporate pension system will be established with the requisite of stabilizing the lives of the retired elderly, based on the perspective of making Japan's business environment internationally attractive.

<Highlights>

- Initiation as of FY1997 of examination of the formulation of comprehensive basic laws concerning corporate pensions.

(iv) Corporate information and disclosure

- Examination of the concrete provision and enhancement of systems to meet the needs from various stakeholders with regard to the disclosure of corporate information, etc., taking into consideration of international trends, the impact on corporate behavior, and Japan's economy; establishment of the necessary measures on the basis of the above examination.

3. Reform of the working and employment systems

<Highlights>

- Examination by the Central Employment Security Council on the system of worker dispatching undertakings, based on the measures contained in the March 1997 Deregulation Action Program; decision during 1997 of the basic direction of review with an interim report released in September 1997 and the early implementation of the necessary measures, including legislative measures, toward realization of the above.

4. Improvement and efficient utilization of infrastructure contributing to the economic structure reform

The improvement of infrastructure contributing to economic structure reform in areas related to the movement of people and goods, information and telecommunications, urban activities, and R&D will be promoted with a view to constructing a foundation for the development of a new Japanese economy and the creation of an internationally attractive business environment.

<Highlights>

- On the basis of the "Comprehensive Program of Logistics Policies", ministries and agencies will work together toward the creation by the year 2001 of an internationally comparable level of logistics services, including cost aspects, comprehensively promoting logistics measures for the strategic and efficient placing of infrastructure, the promotion of deregulation, and the development of a sophisticated logistics systems.
- Comprehensive review of frameworks for regulations on urban planning and construction in order to promote urban reconstruction; in particular, implementation in FY1997, after legislative revision in the current Diet session, of deregulation of the building-to-land ratio to contribute to the supply of medium-high apartment houses.

5. Maintenance and Development of Agglomeration of Regional Industries and Accumulation of Creative Skills

Measures will be steadily implemented based on the legislation of the Law on Temporary Measures for Activation of Specific Regional Industrial Agglomerations and of the amendment of the Law for Promoting the Development of Regional Employment, as a first step toward comprehensive policy development. Comprehensive and thorough measures will be promoted for the securing and fostering of high-quality human resources involved in creative skills.

In implementing these measures, close cooperation will be maintained between industrial policies of the Ministry of International Trade and Industry, public investment policies of the Ministry of Construction on road and other projects, and policies for employment and skills development of the Ministry of Labor, etc.

<Highlights>

- Improvement of understanding of creative skills (hands-on experience, factory visits).
- Examination during FY1997 of the introduction of a cross-regional internship system between areas of agglomeration of regional industry and the educational institutions of other regions, etc. in order to support cross-regional employment; early implementation of the necessary measures.
- Registration of persons with high levels of skill and techniques, including older and highly-experienced technical and skilled workers; development of support systems for the promotion of technology and skills training and education.

6. Vitalization of city centers

City centers, where urban functions such as commerce, business, traffic and housing tend to agglomerate to some extent, are important in developing regional areas, providing fertile ground in which new industries can develop new areas of business. However, in recent years, the number of city residents has been decreasing, and there has been significant worsening of the traffic environment compared with city outskirts, and also the commercial functions in city centers have been hollowing out; thus provoking the gradual decline and hollowing-out of city centers in the various regions.

Accordingly, based on the municipal basic plan and municipal masterplan of city planning, the traffic environment will be improved, effective and high-level land utilization promoted, and various city functions such as commerce, residence, human interaction, etc., will be enhanced and revitalized as steps toward comprehensive urban development which utilizes the autonomy of regional authorities. This will promote the rebuilding of town centers as centers for regional interaction and regional economy, supporting more diverse activities by local citizens and employees and allowing high-level business activities to be undertaken, including the development of new business by domestic and foreign companies. It will also help create an attractive business environment and maintain Japan's dynamism.

- From the above perspective, based on the following point of view, comprehensive measures will be examined on the basis of cooperation between the relevant ministries and agencies during 1997, and the necessary measures will be implemented promptly:

(i) Reconstruction of urban functions

Further development of the various types of infrastructure such as roads, parking facilities and amenity spaces, leading to the improvement of the traffic environment; promotion of effective and high-level land utilization; promotion of the location and agglomeration of the various types of public facilities and utilities, accommodation, and commercial and business premises, etc.

(ii) Promotion of commercial revitalization and the agglomeration of industrial and business functions

Further improvement of the attractiveness of commercial agglomeration in city centers by developing different types of commerce; promotion of agglomeration of industrial and business functions and support for the implementation of various types of revitalization ventures in commerce and services, etc., such as promotion of greater information access through computerization.

III. Restraint of the public burden from the standpoint of maintaining economic vitality

The increasing public burden on the people, workers, and firms due to progression toward an aging society will be a restrictive factor of economic activity. The Government will strive to restrain the public burden by improving the efficiency

the public sector as a whole including social security, national and local government finances and will review the system achieving appropriate levels of benefits and burdens while the condition of public finances will be taken into account.

Specifically,

Regarding the social security system, the Government will;
review the allocation of roles between the public and private sectors
revitalize the vitality of the private sector
achieve the appropriate levels of benefits and burdens.

Regarding finances, in order to restrain its scale, the Government will make its best effort to:

review the jurisdiction of government agencies

set priorities for public expenditure

improve the efficiency of the public sector.

Highlights>

Social security system: in the Structural Reform of the Social Security System, the Government will improve its efficiency, particularly in terms of pensions and medical care, and achieve appropriate levels of benefits and burdens, aiming to establish a system which is in harmony with the national economy, responding to necessary demand such as for aging.

The Conference on Fiscal Structural Reform is currently examining specific means to reform and reduce fiscal expenditures. The results of these examinations will be reflected from the time of FY1998 budget request, with restraint of scale of expenditures pursued through further reform and the reduction of budget expenditures.

Annex

The 15 new and growth fields

- Medical care and welfare -related field
- Quality of life and culture -related field
- Information and telecommunications -related field
- New manufacturing technology -related field
- Distribution and logistics -related field
- Environment -related field
- Business support -related field • •
- Ocean -related field
- Biotechnology -related field
- Improvement of the urban surroundings -related field • •
- Aviation and space(civil demand) -related field
- New energy and energy conservation -related field
- Human resources -related field
- Economic globalization - related field
- Housing -related field

ภาคผนวก ง.

ประวัติการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรในกระทรวงพาณิชย์

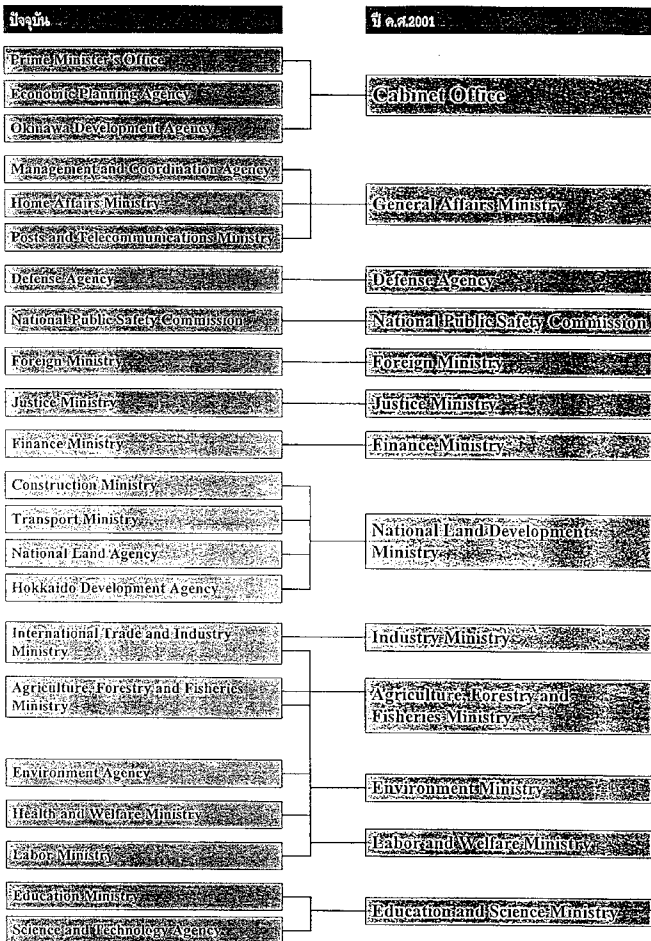
กรมการต่างประเทศ	กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	กรมทะเบียนการค้า	กรมการค้าภายใน	กรมทรัพย์สินทางปัญญา	กรมการพาณิชย์	คลังสินค้า
- พ.ศ. 2537 ตามพระราชบัญญัติ แบ่งส่วนราชการกรมการค้าภายใน 2 องค์การ : กรมการค้าภายใน และกรมพาณิชย์ พุทธศักราช 2537 มีการแบ่งส่วนราชการเป็น 12 กอง และมีหน่วยงานขึ้นตรงต่อกรมการค้าภายใน 3 หน่วยงาน - กรมแบ่งส่วนราชการกรมการค้าต่างประเทศ - สำนักงานเลขานุการกรม - กองคลัง - กองการค้าสัตว์พืช - กองการค้าสิ่งทอ - กองการค้าสินค้าทั่วไป 1 - กองการค้าสินค้าทั่วไป 2 - กองการค้าสินค้าอุตสาหกรรม - กองพาณิชย์การต่างประเทศ - กองตรวจสอบมาตรฐานสินค้า - กองวิเคราะห์สินค้ามาตรฐาน - กองสิทธิประโยชน์ทางการค้า - หน่วยงานพิเศษหรือกรมการค้าต่างประเทศ - กรมงานนิติการ - งานตรวจสอบภายใน - สำนักงานการค้าต่างประเทศ (จ.เชียงใหม่ สงขลา ภูเก็ต, ชอนม่าน และสระแก้ว)			- พ.ศ. 2535 โดยมีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ไปเป็นของกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2535 จึงมีอำนาจโอนงานพาณิชย์บัตร และกองส่งเสริมการค้าที่ไม่เป็นกรมของกรมทรัพย์สินทางปัญญา - กรมทะเบียนการค้า เหลือ 8 กอง - สำนักงานเลขานุการกรม - กองส่งเสริมการค้า - กองทะเบียนธุรกิจ 1 - กองทะเบียนธุรกิจ 2 - กองนิติการ - กองงานพิเศษ - กองบัญชีธุรกิจ - ศูนย์เอกสารและข้อมูลธุรกิจ - พ.ศ. 2539 กรมทะเบียนการค้า ได้มีคำสั่งจัดตั้งกองทะเบียนการค้า สำนักการค้า นักการพาณิชย์ รับกรมทะเบียนการค้าไปเป็นกรมการพาณิชย์	- พ.ศ. 2535 โดยมีพระราชบัญญัติแบ่งส่วนราชการและกำหนดตำแหน่ง โดยพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของกรมการค้าภายใน - สำนักงานเลขานุการกรม - กองการค้าสินค้าเกษตร 1 - กองการค้าสินค้าเกษตร 2 - กองการค้าสินค้าอุตสาหกรรม 1 - กองการค้าสินค้าอุตสาหกรรม 2 - กองตรวจสอบและปฏิบัติการ - กองวิชาการและแผนงาน - กองส่งเสริมธุรกิจ - กองส่งเสริม และพัฒนาตลาด - กองสหกรณ์การค้า	- พ.ศ. 2535 ปรับปรุงแบ่งส่วนราชการในกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยรวบรวมงานเดิมเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาในกระทรวงสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า กรมจดทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ และงานด้านสิทธิบัตร ของกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการมาอยู่รวมกัน - พ.ศ. 2535 ตั้งกรมทรัพย์สินทางปัญญา		

กรมการต่างประเทศ	กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	กรมทะเบียนการค้า	กรมการค้าภายใน	กรมทรัพย์สินทางปัญญา	กรมการประกันภัย	คลังสินค้า
	• พ.ศ.2518 กรมการขนส่งทางบก เปลี่ยนชื่อเป็น กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์	• พ.ศ.2513 มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการขนส่งทางทะเลและทางอากาศ ของกรมเศรษฐกิจพิเศษ ออกไว้ที่ 38 พุทธศักราช 2513 • การแบ่งส่วนราชการ กรมเศรษฐกิจพิเศษ 1. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น 2 แผนก คือ 1.1 แผนกสารบรรณ 1.2 แผนกคลัง 2. กองข่าวสารการค้า 3. กองเผยแพร่สินค้าไทย 4. กองพัฒนาไทย รับผิดชอบในด้านการส่งเสริมการค้าภายในและต่างประเทศ • พ.ศ.2517 กรมพาณิชย์ มีพื้นที่ได้เริ่มเปิดศูนย์การค้าใหญ่ กรมในต่างประเทศ โดยเริ่มจาก ศูนย์พาณิชย์การนิวยอร์ก และ ศูนย์พาณิชย์การแห่งกรุงรีโอ • เพื่อส่งเสริมการค้าต่างประเทศ โดยเป็นสื่อกลางติดต่อและอำนวยความสะดวกแก่การส่งออกและนำเข้าประเทศไทย และจัดแสดงสินค้าเป็นครั้งแรก	• พ.ศ.2525-2529 ได้มีการปฏิรูปโครงสร้างของกรม และแบ่งงาน เป็นการภายใน โดยมอบ 2 กอง คือ กองทะเบียนการค้า กับกองวิชาการ แล้วจัดตั้งหน่วยงานใหม่ระดับกองขึ้น 2 กอง คือ กองพาณิชย์หลัง และศูนย์เอกสารธุรกิจ พร้อมทั้งเพิ่มกลุ่มงาน "จำกัอภัยพิบัติ" ประกอบด้วย ภาชนะบรรจุ ผู้ตรวจการกรม ผู้ตรวจพาณิชย์ และหัวหน้าศูนย์ทะเบียนการค้า จังหวัด 3 ศูนย์ • การแบ่งงานภายในของกรมทะเบียนการค้า 1) สำนักงานเลขานุการกรม 2) กองบัญชีธุรกิจ 3) กองเงิน ควง รัศ 4) ศูนย์เอกสารธุรกิจ 5) กองพาณิชย์หลัง 6) กองพาณิชย์เรือพลัง 7) กองสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า	• พ.ศ.2522 ได้มีพระราชบัญญัติกำหนดส่วนราชการของกรมการค้าภายใน • การแบ่งส่วนราชการของกรมการค้าภายใน 1) สำนักงานเลขานุการกรม 2) กองควบคุมการค้า 3) กองควบคุมสินค้า 4) กองเศรษฐกิจการค้า 5) การส่งเสริมธุรกิจ 6) กองสถาบันการค้า		• พ.ศ.2522 ยกฐานะขึ้นเป็นหน่วยงานเทียบเท่า "กรม" แล้วยังใช้ชื่อ "สำนักงานพาณิชย์" • พ.ศ. 2533 เปลี่ยนชื่อเป็น "กรมการประกันภัย"	• พ.ศ.2497 กระทรวงพาณิชย์ เลื่อนเปลี่ยน "กองคลังสินค้า" เป็น "องค์การคลังสินค้า" มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติจัดองค์การคลังสินค้า พุทธศักราช 2498

ภาคผนวก จ.

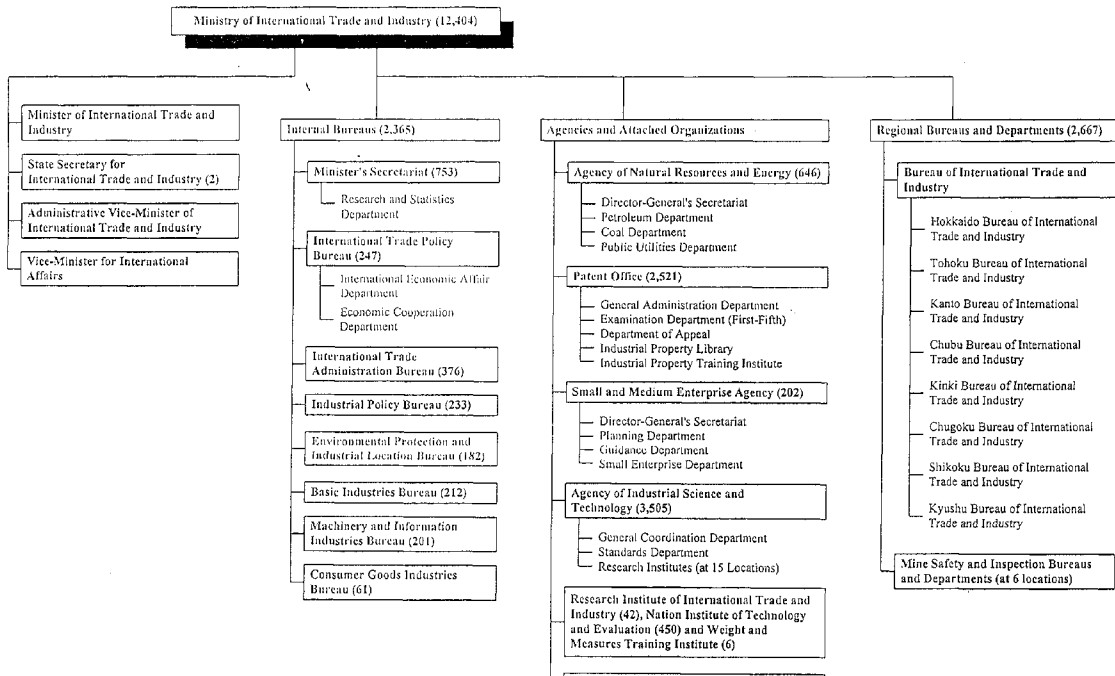
การปฏิรูประบบราชการญี่ปุ่นและโครงสร้างองค์กรภายในของ
กระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมญี่ปุ่น

การปฏิรูประบบราชการของญี่ปุ่นที่จะใช้ในปี ค.ศ.2001

*Some powers of the Finance Ministry would be transferred to a financial agency under the Cabinet Office

MITI is organized so as to facilitate the effective implementation of concrete measures in line with its basic policies.

กรมบริหารการค้าต่างประเทศ

International Trade Administration Bureau

Director-General
Deputy Director-General
Deputy Director-General for Security Export Control

- General Affairs Division
 - Agricultural and Marine Products Office
 - Trade and Foreign Exchange Affairs Office
 - Standards and Certification Office
- Trade Policy Planning and Investigation Division
- Export Division
 - Security Export Inspection Office
- Security Export Control Division
- Import Division
 - Office of MITI Trade Ombudsman
- Foreign Exchange and Trade Finance Division
- International Trade Insurance Division (Policy Planning)
 - Policy Planning Office
 - International Trade Insurance Administration Office (Short-term Insurance)
 - Financial Affairs Office
 - Information System Office
 - Office for International Affairs and Country Policy
- International Trade Insurance Division (Long-term Insurance)
 - Overseas Investment Insurance Office
 - Project Finance Office

กรมนโยบายอุตสาหกรรม

Industrial Policy Bureau

- Director-General
- Director-General for Commerce and Distribution Policy
- Deputy Director-General
- Deputy Director-General for Commerce and Distribution Policy
- General Affairs Division
 - Office for the Promotion of Private Participation in Public Projects
 - Intellectual Property Policy Office
 - Leisure Development Office
- Research Division
- Industrial Structure Division
 - Office for Promotion of Academia-Industry Cooperation
- Industrial Organization Policy Division
- Industrial Finance Division
 - New Business Promotion Office
- Business Behavior Division
- International Business Affairs Division
- Price Policy Division
- Commerce Policy Division
 - Commercial Affairs Office
 - Office for the 2005 World Exposition, Japan
 - Commercial and Consumer Credit Office
- Distribution Industry Division
 - Commercial-zone Development Office
- Consumer Affairs Division
 - Consumer Advice Office
 - Product Safety Policy Office
- Service Industries Division
 - Lifelong Learning Promotion Office
 - Design Policy Office

Environmental Protection and Industrial Location Bureau

Director-General
Deputy Director-General for Environmental Protection and
Industrial Location
Deputy Director-General for Global Environmental Affairs
Counsellor

- General Affairs Division
- Industrial Location Policy Division
 - └ Director for Regional Promotion Planning
 - └ Regional Industrial Advancement Office
 - └ Industrial Location Guidance Office
 - └ Regional Project Promotion Office
 - └ Promotion Office for Reconstruction of Hanshin-Awaji Area
- Industrial Facilities Division
 - └ Water Generation Policy Office
- Environmental Policy Division
 - └ Global Environmental Affairs Office
- Environmental Protection Guidance Division
 - └ Recycling Promotion Division
- Safety Division
 - └ Liquefied Petroleum Gas Safety Office
- Mine Safety Division
- Coal Mine Safety Division

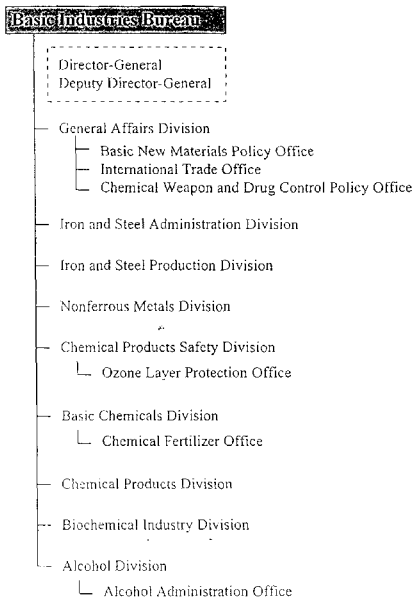
กรมสิ่งแวดล้อมและที่ตั้งโรงงาน

Environmental Protection and Industrial Location Bureau

Director-General
Deputy Director-General for Environmental Protection and
Industrial Location
Deputy Director-General for Global Environmental Affairs
Counsellor

- General Affairs Division
- Industrial Location Policy Division
 - └ Director for Regional Promotion Planning
 - └ Regional Industrial Advancement Office
 - └ Industrial Location Guidance Office
 - └ Regional Project Promotion Office
 - └ Promotion Office for Reconstruction of Hanshin-Awaji Area
- Industrial Facilities Division
 - └ Water Generation Policy Office
- Environmental Policy Division
 - └ Global Environmental Affairs Office
- Environmental Protection Guidance Division
 - └ Recycling Promotion Division
- Safety Division
 - └ Liquefied Petroleum Gas Safety Office
- Mine Safety Division
- Coal Mine Safety Division

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน

กรมอุตสาหกรรมเครื่องจักรและสารสนเทศ

Machinery and Information Industries Bureau

Director-General
Deputy Director-General for Machinery and
Information Industries Policy

General Affairs Division

- International Trade Office
- Weights and Measures Office
- New Visual Industry Office
- Medical and Welfare Equipment Industries Office

Industrial Machinery Division

Machine Parts and Tooling Industries Division

Electronics Policy Division

- Multimedia Policy Office
- International Cooperation for Information Policy Office

Information Systems Development Division

Information Service Industry Division

Industrial Electronics Division

Electrical Machinery and Consumer Electronics Division

Automobile Division

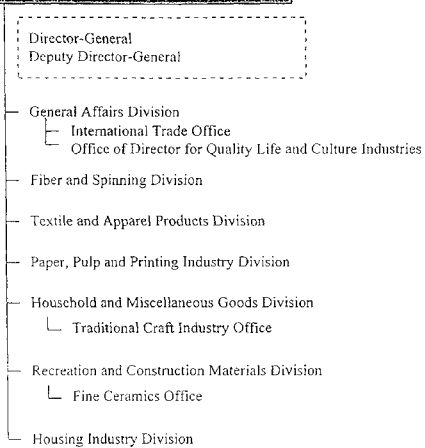
Aircraft and Defense Products Division

Space Industry Division

Vehicle Division

กรมอุตสาหกรรมสินค้าผู้บริโภค

Consumer Goods Industries Bureau

องค์การทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน

Agency of Natural Resources and Energy

Director-General
 Director-General for Natural Resources and Energy Policy
 Deputy Director-General

Director-General's Secretariat

- General Coordination Division
 - Director for Coordination of Energy and Environment Policies
 - Ocean Development Office
 - Special Budget and Accounts Office
 - Office for the Public Acceptance of the Nuclear Energy
 - Office for the New Energy and Industrial Technology Development Organization
- Energy Policy Planning Division
 - Terrestrial Heat Office
- International Affairs Division
- Energy Conservation and Alternative Energy Policy Division
 - Energy Conservation Policy Planning Office
- Mining Division
 - Director for Quarrying Industry
- Nuclear Energy Industry Division
 - Director for Nuclear Energy Industry Location Planning
 - Director for International Nuclear Energy Affairs

Petroleum Department

- Director-General
- Planning Division
 - Director for International Petroleum Affairs
- Refining Division
- Distribution Division
 - Director for Liquefied Petroleum Gas Policy Planning
 - Liquefied Petroleum Gas Industries Office
- Petroleum Reserve Division
- Exploration and Production Division

Coal Department

- Director-General
- Planning Division
 - International Coal Planning Office
 - Coal Frontier Promotion Office
- Coal Industry Division
- Coal Mining Area Development Division
- Environmental Restoration Division

Public Utilities Department

Director-General

- Planning Division
 - Superintendence of Electric Power Development
 - Research Office
 - Heat Supply Industry Office
- Electric Power Administration Division
- Electric Power Development Division
 - Director for Electric Power Stations
 - Office for Consolidating Power Supply Regions
 - Electric Power Station Development Office
- Electric Power Technology Division
 - Electric Appliances Safety Office
- Electric Power Generation Division
 - Technology Promotion Office
- Nuclear Power Division
 - Director for Advanced Reactor Development
- Nuclear Power Safety Policy Division
 - Senior Examiner for Safety (General Coordination)
 - Director for International Affairs on Nuclear Power Safety
 - Director for Comprehensive Preventive Maintenance
 - Nuclear Power Litigation Office
 - Nuclear Power Plant Decommissioning Policy Office
- Nuclear Power Safety Administration Division
 - Nuclear Power Operating Administration Office
- Gas Utility Industry Division
- Gas Safety Division

Patent Office

Commissioner
Deputy Commissioner

General Administration Department

Director-General

Personnel Division

General Administration Division

- Industrial Property Legislation Revision Deliberation Office
- Formality Examination Standards Office
- Industrial Property Rights Advice Office

Budget and Accounts Division

Publication Division

Patent Information Division

Patent Information Management Office

Electronic Data Processing Administration Division

Data Processing Management Office

International Affairs Division

First Examination Department

Director-General

First Formality Examination Division

PCT Affairs Office

Second Formality Examination Division

Application Division

Applicant Registration Office

Registration Division

Trademark Division

Design Division

Second Examination Department

Director-General

Coordination Division

Examination Standards Office

Third Examination Department

Director-General

Fourth Examination Department

Director-General

Fifth Examination Department

Director-General

Department of Appeal

Director-General

Clerical Division

Attached Organizations

Industrial Property Library

Industrial Property Training Institute

องค์การธุรกิจขนาดกลางย่อม

Small and Medium Enterprise Agency

Director-General
Director-General for Small and Medium Enterprise Policy

Director-General's Secretariat

- General Coordination Division
 - Public Relations and Counselling Office
 - Management Stability Preparation Office
 - Disaster Preparation Office
- Research Division

Planning Department

- Director-General
- Planning Division
 - Regional Small and Medium Enterprise Promotion Office
- Finance Division
- Promotion Division
- Subcontract Enterprise Division

Guidance Department

- Director-General
- Guidance Division
- Cooperatives Division
- Technology Division
- Trade and Wholesale Division
 - International Affairs Office

Small Enterprise Department

- Director-General
- Small Enterprise Policy Division
- Retail Commerce Division
 - Service Industry Promotion Office

General Coordination Department

Director-General

Deputy Director-General for Technology Affairs (3)

General Coordination Division

- Computer Utilization Technology Office
- Energy and Environment Policy Office
- Medical and Welfare Equipment Technology Development Coordinate Division

Personnel Affairs Division

Budget and Accounts Division

Research Administration Division

Research System Planning Division

- Research Information Administration Office

Regional Technology Division

Technology Promotion Division

Technology Policy Planning Division

Technology Research and Information Division

- International Technology Research and Information Office

International Research and Development Cooperation Division

Director for Planning of Research and Development Utilization

Director for Planning of Medical and Welfare Equipment Technology

Director for Global Environmental Technology

Director for Research and Development Program for Elucidation of Biological Function

Director for Planning of International Research and Development Cooperation

Director for Development Programs

Office Industrial Science and Technology Frontier Program

New Sunshine Program Headquarters

Tsukuba Research Administration Office

Standards Departments

Director-General

Standards Division

International Standards Division

Material Standards Division

Consumer Life Standards Division

Machinery Standards Division

- Reliable Technology Development Office

Information Technology and Electrotechnical Standards Division

Director for International Standardization Affairs

Management System Standards Division

* National Institute for Advanced Interdisciplinary Research

National Research Laboratory of Metrology

Mechanical Engineering Laboratory

National Institute of Materials and Chemical Research

Osaka National Research Institute, AIST

National Industrial Research Institute of Nagoya

National Institute of Bioscience and Human-Technology

Geological Survey of Japan

Electrochemical Laboratory

National Institute for Resources and Environment

Hokkaido National Research Institute

Kyushu National Industrial Research Institute

Shikoku National Industrial Research Institute

Tohoku National Industrial Research Institute

Chugoku National Industrial Research Institute

การจัดโครงสร้างองค์กรของกระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น ณ ปี 1939

Minister

Vice-minister

Secretariat (Daijin Kando)

Secretarial Section (Hisho-ka)

Documents Section (Bunsho-ka)

Accounting Section (Kaikei-ka)

Research Section (Chosa-ka)

Intelligence Section (Hodo-ka)

Laws and Ordinances Examination Committee (Horei Shinsa Lin)

General Affairs Bureau (Somu Kyoku)

General Affairs Section (Somu-ka)

Production Expansion Section (Seisan Kakuju-ka)

Materials Coordination Section (Bussai Chosai-ka)

Minerals Bureau (Kosan Kyoku)

Mining Administration Section (Kosai-ka)

Gold Mining Section (Sankin-ka)

Copper Mining Section (Sando-ka)

Nonferrous Metals Section (Hitetsu Kinzoku-ka)

Machinery Bureau (Kikai Kyoku)

General Machinery Section (Ippan Kikai-ka)

Transportation Machinery Section (Yuso Kikai-ka)

Precision Machinery Section (Seimitsu Kikai-ka)

Textiles Bureau (sen'i Kyoku)

General Affairs Section (Somu-ka)

Cotton Industry Section (Mengyo-ka)

Wool Products Section (Yomo Seihin-ka)

Synthetic Textiles Section (Jinzo Sen'i-ka)

Iron and Steel Bureau (Tekko Kyoku)

Iron and steel manufacturing Section (Seitetsu-ka)

Coordination Section (Chosai-ka)

Special Steel Section (Tokushuko-ka)

Chemical Bureau (Kagaku Kyoku)

Inorganic Section (Muki-ka)

Organic Section (Yuki-ka)

Synthetic Section (Gosei-ka)

Management Bureau (Kanri Kyoku)

General Affairs Section (Somu-ka)

Life Insurance Section (Seimei Hoken-ka)

Casualty Insurance Section (Songai Hoken-ka)

Stock Exchange Section (Torihiki-ka)

Commercial Affairs Section (Shoji-ka)

Promotion Department (Shinko Bu)

General Affairs Section (Somu-ka)

Trade Associations Section (Shogyo Kumiai-ka)

Industrial Associations Section (Kogyo Kumiai-ka)

Facilities Section (Shisetsu-ka)

Financing Section (Kin'yu-ka)

External Bureaus:

Trade Bureau (Boeki Kyoku)

Price Bureau (Bukka Kyoku)

Fuel Bureau (Nenryo Kyoku)

Patent Bureau (Tokkyo Kyoku)

การจัดโครงสร้างองค์กรของกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น ณ ปี 1949

Minister

Vice-minister

- Superintendent of International Trade (Tsusho-kan)
 - Secretarial Section (Hisho-ka)
- General Affairs Section (Somu-ka)
- Accounting Section (Kaikai-ka)
- Welfare Section (Kosei-ka)
- Regional Affairs Section (Chiho-ka)
- Liaison Section (Shogai-ka)
- Public Information Section (Koho-ka)
- Deliberation Councils Office (Shingi-shitsu)
- Research and Statistics Department (Chosa Tokei Bu)

International Trade Bureau (Tsusho Kyoku)

- Trade Policy Section (Tsusho Seisaku-ka)
- Materials Coordination Section (Bussai Chosei-ka)
- Export Section (Yushutsu-ka)
- First Import Section (Yunyu Daiichi-ka): The Sterling Bloc
- Second Import Section (Yunyu Daini-ka): North and South America, Continental Europe, and the Middle East
- Third Import Section (Yunyu Daisan-ka): Asia
- Markets Section (Shijo-ka)
- Trade Research Section (Tsusho Chosa-ka)

International Trade Promotion Bureau (Tsusho Shinko Kyoku)

- Promotion Section (Shinko-ka)
- Trade Auditing Section (Tsusho Kansaku-ka)
- Agricultural and Fisheries Products Section (Nosuisan-ka)
- Control Section (Kanri-ka)
- Export Inspection Section (Yushutsu Kensa-ka)
- Facilities Section (Shisetsu-ka)
- Accounting Department (Keiri Bu)

International Trade Enterprises Bureau (Tsusho Kigyo Kyoku)

- Enterprises Section (Kigyo-ka)
- Industrial Finance Section (Sangyo Shikin-ka)
- Reconstruction Section (Fukko-ka)
- Industrial labor Section (Sangyo Rodo-ka)
- Special Procurements and Reparations Department (Chotatsu Baisho Bu)

International Trade Textiles Bureau (Tsusho Sen'i Kyoku)

Textiles Policy Section (Sensei-ka)
Textiles Export Section (Sen'i Yushutsu-ka)
Cotton Textiles Section (Mengyo-ka)
Silk Section (Kengyo-ka)
Synthetic Textiles Section (Kagaku Sen'i-ka)
Linen and Wool Section (Mamo-ka)
Clothing Section (Iru-ka)
Finished Textiles Section (Seihin-ka)
Inspection Section (Kansa-ka)

International Trade General Merchandise Bureau (Tsusho Zakka Kyoku)

Packaging Sundries Section (Hoso Sakka-ka)
Sundries Export Section (Zakka Yushutsu-ka)
Daily Use Materials Section (Nichiyohin-ka)
Paper Industry Section (Shigyo-ka)
Rubber Section (Gomu-ka)
Ceramics Section (Yogyo-ka)
Construction Materials Section (Denzai-ka)
Leather Goods Section (Gikaku-ka)
Wooden Products Section (Mokuseihin-ka)

International Trade Machinery Bureau (Tsusho Kikai Kyoku)

Machine Policy Section (Kisei-ka)
Machinery Export Section (Kikai Yushutsu-ka)
Industrial Machines Section (Sangyo Kikai-ka)
Agricultural and Daily Livelihood Machines Section (Norin Minsei-ka)
Electric Machinery Section (Denki Kikai-ka)
Cast and Forged Products Section (Chutan-zohin-ka)
Electric Communications Machines Department (Denki Tsushin Kikai Bu)
Rolling Stock Department (Sharyo Bu)

International Trade Chemical Bureau (Tsusho Kagaku Kyoku)

Chemical Policy Section (Kasei-ka)
Organic Section (Yuki-ka)
Inorganic Section (Muki-ka)
Alcohol Section (Arukoku-ka)
Fats and Oils Section (Yushi-ka)
Chemical Fertilizer Department (Kagaku Hiryo Bu)

International Trade Iron and Steel Bureau (Tsusho Tekko Kyoku)

First Iron and Steel Section (Tekko Daiichi-ka)

Second Iron and Steel Section (Tekko Daini-ka)

Raw Materials Section (Genryo-ka)

Scrap Recovery Section (Kaishu-ka)

External Bureaus:

Resources Agency (Shigen Cho)

Secretariat (Chokan Kanbo)

Coal Control Bureau (Sekitan Kanri Kyoku)

Coal Production Bureau (Sekitan Sangyo Kyoku)

Mining Bureau (Kozan Kyoku)

Mine Safety Bureau (Kozan Hoan Kyoku)

Electric Power Bureau (Deryoku Kyoku)

Patent Agency (Tokyo Cho)

Medium and Smaller Enterprises Agency (Chusho Kigyo Cho)

Patent Agency (Tokyo Cho)

Industrial Technology Agency (Kogyo Gijutsu Cho)

การจัดโครงสร้างองค์กรของกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น ณ ปี 1952

Minister

Vice-minister

Secretariat (nine sections, one office, and one department; 1200 officials)

International Trade Bureau (14 Sections; 428 officials)

Enterprises Bureau (9 sections; 282 officials)

Heavy Industries Bureau (12 sections; 204 officials)

Light Industries Bureau (10 sections and one department; 253 officials)

Textiles Bureau (7 sections; 112 officials)

Mining Bureau (4 sections; 94 officials)

Coal Bureau (5 sections; 121 officials)

Mine Safety Bureau (3 sections; 58 officials)

Public Utilities Bureau (12 sections; 302 officials)

Regional International Trade and Industry Bureaus and Mine Safety Inspection Departments
(5,135 officials)

External Bureaus:

Patent Agency (672 officials)

Medium and Smaller Enterprises Agency (166 officials)

Institute of Industrial Technology (4,422 officials)

การจัดโครงสร้างองค์กรของกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น ณ ปี 1973

Minister

Parliamentary vice-minister (2)

Vice-minister

Private secretary to the minister

Secretariat (Daijin Kanbo)

Secretarial Section (Hissho-ka)

General Affairs Section (Somu-ka)

Accounting Section (Kaikoku-ka)

Regional Affairs Section (Chihou-ka)

Public Information Section (Kohou-ka)

Data Processing Administration Section (Joho Kanri-ka)

Welfare Administrator (Kosei Kanri-kan)

Research and Statistics Department (Chosa Tokai Bu)

International Trade Policy Bureau (Tsusho Seisaku Kyoku)

General Affairs Section (Somu-ka)

The Americas-Oceania Section (Beishu Taiyoshu-ka)

West Europe-Africa-Middle East Section (Seio Afurika Chuto-ka)

South Asia-East Europe Section (Minami Ajia Too-ka)

North Asia Section (Kita Ajia-ka)

Trade Research Section (Tsusho Chosa-ka)

International Economic Affairs Department (Kokusai Keizai Bu)

Economic Cooperation Department (Keizai Kyoryoku Bu)

International Trade Administration Bureau (Boeki Kyoku)

General Affairs Section (Somu-ka)

Export Section (Yushutsu-ka)

Import Section (Yunyu-ka)

Agricultural and marine Products Section (Nosuisan-ka)

Foreign Exchange and Trade Finance Section (Kawase Kin'Yu-ka)

Export Insurance Planning Section (Yushutsu Hoken Kikaku-ka)

Long-Term Export Insurance Section (Choki Yushutsu Hoken-ka)

Short-Term Export Insurance Section (Tanki Yushutsu Hoken-ka)

Industrial Policy Bureau (Sangyo Seisaku Kyoku)

General Affairs Section (Somu-ka)
Research Section (Chosa-ka)
Industrial Structure Section (Sangyo Kozo-ka)
Industrial Finance Section (Sangyo Shikin-ka)
Business Behavior Section (Kigyo Kodo-ka)
International Enterprises Section (Kokusai Kigyo-ka)
Commercial Policy Section (Shosei-ka)
Commercial Affairs Section (Shomu-ka)
Consumer Economy Section (Shohi Keizai-ka)
Price Policy Section (Bukka Taisaku-ka)

Industrial Location and Environmental Protection Bureau (Ritchi Kogai Kyoku)

General Affairs Section (Somu-ka)
Industrial Relocation section (Kogyo Saihaichi-ka)
Industrial Location Guidance Section (Ritchi Shido-ka)
Industrial Water Section (Dogyo Yosui-ka)
Environmental Protection Planning Section (Kogai Boshi Kikaku-ka)
Environmental Protection Guidance Section (Kogai Boshi Shido-ka)
Safety Section (Hoan-ka)
Mine Safety Section (Kozan-ka)
Coal Mine Safety Section (Sekitan-ka)

Basic Industries Bureau (Kiso Sangyo Kyoku)

General Affairs Section (Somu-ka)
Iron and Steel Administration Section (Tekko Gyomu-Ka)
Iron and Steel Production Section (Seitetsu-ka)
Nonferrous Metals Section (Hitetsu Kinzoku-ka)
Chemical Products Safety Section (Kagakugin Anzin-ka)
Basic Chemical Products Section (Kiso Kagakuin-ka)
Chemical Products Section (Kagaku Seihin-ka)
Chemical Fertilizer Section (Kagaku Hiryo-ka)
Alcohol Industry Department (Arukuru Jigyo Bu)

Machinery and Information Industries Bureau (Kikai Joho Sangyo Kyoku)

General Affairs Section (Somu-ka)
International Trade Section (Tsusho-ka)
Industrial Machinery Section (Sangyo Kikai-ka)

Cast and Forged Products Section (Chutan-zohin-ka)
Electronics Policy Section (Denshi Seisaku-ka)
Data Processing Promotion Section (Joho Shori Shinko-ka)
Electronics and Electrical Machinery Section (Denshi Kiki Denki-ka)
Automobile Section (Jidosha-ka)
Weights and Measures Section (Keiryō-ka)
Aircraft and Ordnance Section (Kokuki Buki-ka)
Vehicle Section (Sharyō-ka)
Machinery Credit Insurance Section (Kikai Hoken-ka)

Consumer Goods Industries Bureau (Seikatsū Sangyō Kyoku)

General Affairs Section (Sōmu-ka)
International Trade Section (Tsusho-ka)
Fiber and Spinning Section (Genryo Boseki-ka)
Textile Products Section (Sen'i Seihin-ka)
Paper and Pulp Industry Section (Shigyo-ka)
Household and Miscellaneous Goods Section (Nichiyohin-ka)
Recreation and Miscellaneous Goods Section (Bunka Yohin-ka)
Ceramics and Construction Materials Section (Yogyō Kenzai-ka)
Housing Industry Section (Jutaku Sangyō-ka)
Textile Inspection Administrator (Sen'i Kensa Kanri-kan)

External Bureaus:

Natural Resources and Energy Agency (Shigen Enerugi Cho)

Secretariat (Chokan Kanbo)
Petroleum Department (Sekiyū Bu)
Coal Mining Department (Sekitan Bu)
Public Utilities Department (Koeki Jigyō Bu)

Patent Agency (Tokyo Cho)

Medium and Smaller Enterprises Agency (Chusho Kigyo Cho)

Industrial Technology Agency (Kogyo Gijutsu In)

ภาคผนวก ฉ.
วิสัยทัศน์ 2020 ของมาเลเซีย

The Way Forward

The purpose of this paper is to present before you some thoughts on the future course of our nation and how we should go about to attain our objective of developing Malaysia into an industrialised country. Also outlined are some measures that should be in place in the shorter term so that the foundations can be laid for the long journey towards that ultimate objective.

- Hopefully the Malaysian who is born today and in the years to come will be the last generation of our citizens who will be living in a country that is called 'developing'. The ultimate objective that we should aim for is a Malaysia that is a fully developed country by the year 2020.
- What, you might rightly ask, is 'a fully developed country'? Do we want to be like any particular country of the present 19 countries that are generally regarded as 'developed countries'? Do we want to be like the United Kingdom, like Canada, like Holland, like Sweden, like Finland, like Japan? To be sure, each of the 19, out of a world community of more than 160 states, has its strengths. But each also has its fair share of weaknesses. Without being a duplicate of any of them we can still be developed. We should be a developed country in our own mould.
- Malaysia should not be developed only in the economic sense. It must be a nation that is fully developed along all the dimensions: economically, politically, socially, spiritually, psychologically and culturally. We must be fully developed in terms of national unity and social cohesion, in terms of our economy, in terms of social justice, political stability, system of government, quality of life, social and spiritual values, national pride and confidence.

Malaysia As A Fully Developed Country - One Definition

- By the year 2020, Malaysia can be a united nation, with a confident Malaysian society, infused by strong moral and ethical values, living in a society that is democratic, liberal and tolerant, caring, economically just and equitable, progressive and prosperous, and in full possession of an economy that is

competitive, dynamic, robust and resilient.

There can be no fully developed Malaysia until we have finally overcome the nine central strategic challenges that have confronted us from the moment of our birth as an independent nation.

The first of these is the challenges of establishing a united Malaysian nation with a sense of common and shared destiny. This must be a nation at peace with itself, territorially and ethnically integrated, living in harmony and full and fair partnership, made up of one 'Bangsa Malaysia' with political loyalty and dedication to the nation.

The second is the challenge of creating a psychologically liberated, secure, and developed Malaysian Society with faith and confidence in itself, justifiably proud of what it is, of what it has accomplished, robust enough to face all manner of adversity. This Malaysian Society must be distinguished by the pursuit of excellence, fully aware of all its potentials, psychologically subservient to none, and respected by the peoples of other nations.

The third challenge we have always faced is that of fostering and developing a mature democratic society, practising a form of mature consensual, community-oriented Malaysian democracy that can be a model for many developing countries.

The fourth is the challenge of establishing a fully moral and ethical society, whose citizens are strong in religious and spiritual values and imbued with the highest of ethical standards.

The fifth challenge that we have always faced is the challenge of establishing a matured liberal and tolerant society in which Malaysians of all colours and creeds are free to practise and profess their customs, cultures and religious beliefs and yet feeling that they belong to one nation.

The sixth is the challenge of establishing a scientific and progressive society, a society that is innovative and forward-looking, one that is not only a consumer of technology but also a contributor to the scientific and technological civilisation of the future.

The seventh challenge is the challenge of establishing a fully caring society and a caring culture, a social system in which society will come before self, in which the welfare of the people will revolve not around the state or the individual but around a strong and resilient family system.

The eighth is the challenge of ensuring an economically just society. This is a society in which there is a fair and equitable distribution of the wealth of the nation, in which there is full partnership in economic progress. Such a society cannot be in

place so long as there is the identification of race with economic function, and the identification of economic backwardness with race.

- The ninth challenge is the challenge of establishing a prosperous society, with an economy that is fully competitive, dynamic, robust and resilient.
- We have already come a long way towards the fulfilment of these objectives. The nine central objectives listed need not be our order of priorities over the next three decades. Most obviously, the priorities of any moment in time must meet the specific circumstances of that moment in time.
- But it would be surprising if the first strategic challenge which I have mentioned -the establishment of a united Malaysian nation -is not likely to be the most fundamental, the most basic.
- Since much of what I will say this morning will concentrate on economic development, let me stress yet again that the comprehensive development towards the developed society that we want -however each of us may wish to define it -cannot mean material and economic advancement only. Far from it. Economic development must not become the be-all and the end-all of our national endeavours.
- Since this Council must concentrate on the issues of economic development and economic social justice, which for this nation must go hand in hand for the foreseeable future, let me expand on the perception of the central strategic challenges with regard to these two vital objectives.
- At this point it is well to define in greater detail the objective of establishing an economically just society.
- Of the two prongs of the NEP no one is against the eradication of absolute poverty -regardless of race, and irrespective of geographical location. All Malaysians, whether they live in the rural or the urban areas, whether they are in the south, north, east or west, must be moved above the line of absolute poverty.
- This nation must be able to provide enough food on the table so that not a solitary Malaysian is subjected to the travesty of gross under-nourishment. We must provide enough by way of essential shelter, access to health facilities, and all the basic essentials. A developed Malaysia must have a wide and vigorous middle class and must provide full opportunities for those in the bottom third to climb their way out of the pit of relative poverty.
- The second prong, that of removing the identification of race with major economic function is also acceptable except that somehow it is thought possible to achieve this without any shuffling of position. If we want to build an equitable society then we must accept some affirmative action. This will mean that in all the major and important sectors of employment, there should be a good mix of the ethnic groups

that make up the Malaysian nation. By legitimate means we must ensure a fair balance with regard to the professions and all the major categories of employment. Certainly we must be as interested in quality and merit. But we must ensure the healthy development of a viable and robust Bumiputera commercial and industrial community.

A developed Malaysia should not have a society in which economic backwardness is identified with race. This does not imply individual income equality, a situation in which all Malaysians will have the same income. This is an impossibility because by sheer dint of our own individual effort, our own individual upbringing and our individual preferences, we will all have different economic worth, and will be financially rewarded differently. An equality of individual income as propounded by socialists and communists is not only not possible, it is not desirable and is a formula for disaster.

But I do believe that the narrowing of the ethnic income gap, through the legitimate provision of opportunities, through a closer parity of social services and infrastructure, through the development of the appropriate economic cultures and through full human resource development, is both necessary and desirable. We must aspire by the year 2020 to reach a stage where no-one can say that a particular ethnic group is inherently economically backward and another is economically inherently advanced. Such a situation is what we must work for -efficiently, effectively, with fairness and with dedication.

"A full partnership in economic progress" cannot mean full partnership in poverty. It must mean a fair balance with regard to the participation and contribution of all our ethnic groups -including the Bumiputeras of Sabah and Sarawak -in the high-growth, modern sectors of our economy. It must mean a fair distribution with regard to the control, management and ownership of the modern economy.

In order to achieve this economically just society, we must escalate dramatically our programmes for national human resource development. There is a need to ensure the creation of an economically resilient and fully competitive Bumiputera community so as to be at par with the NonBumiputera community. There is need for a mental revolution and a cultural transformation. Much of the work of pulling ourselves up by our boot-straps must be done ourselves. In working for the correction of the economic imbalances, there has to be the fullest emphasis on making the needed advances at speed and with the most productive results -at the lowest possible economic and societal cost.

With regard to the establishment of a prosperous society, we can set many aspirational goals. I believe that we should set the realistic (as opposed to aspirational) target of almost doubling our real gross domestic product every ten years between 1990 and 2020 AD. If we do this, our GDP should be about eight times larger by the year 2020 than it was in 1990. Our GDP in 1990 was 115 billion Ringgit. Our GDP in 2020 should therefore be about 920 billion Ringgit in real

(1990 Ringgit) terms.

- This rapid growth will require that we grow by an average of about 7 per cent (in real terms) annually over the next 30 years. Admittedly this is an optimistic projection but we should set our sights high if we are to motivate ourselves into striving hard. 30. We must guard against 'growth fixation', the danger of pushing for growth figures oblivious to the needed commitment to ensure stability, to keep inflation low, to guarantee sustainability, to develop our quality of life and standard of living, and the achievement of our other social objectives. It will be a difficult task, with many peaks and low points. But I believe that this can be done
- In the 1960s, we grew by an annual average of 5.1 per cent; in the 1970s, the first decade of the NEP, Malaysia grew by an average of 7.8 per cent; in the 1980s, because of the recession years, we grew by an annual average of 5.9 per cent.
- If we take the last thirty years, our GDP rose annually in real terms by an average of 6.3 per cent. If we take the last twenty years, we grew by an annual average of 6.9 per cent. What is needed is an additional 0.1 per cent growth. Surely if we all pull together God willing this 0.1% can be achieved.
- If we do succeed, and assuming roughly a 2.5 per cent annual rate of population growth, by the year 2020, Malaysians will be four times richer (in real terms) than they were in 1990. That is the measure of the prosperous society we wish and hopefully we can achieve.

ภาคผนวก ข.

Pole Vaulting for Global Competitiveness ของฟิลิปปินส์

MESSAGE

"POLE VAULTING for GLOBAL COMPETITIVENESS"

At DTI, we have adopted the operational theme of "Pole Vaulting for Global Competitiveness."

Being globally competitive assures an improvement in the Filipino's quality of life. The prosperity we envision comes from a wider spread of competitive industries -- in terms of sectors and their regional locations, with the more efficient development of SMEs which serve as our base of industrial strength. This will allow us to open bigger overseas markets in addition to our domestic market. Competitiveness is the only assurance that we can sustain our growth in the future and get beyond where we are now.

Another guiding principle is countrywide involvement. Strategies are pursued both by the Top-Down approach and by the Bottom-Up approach on a countrywide basis. The latter is very important to be able to harness the talents and experience of local government units and their constituents. They must be involved in trade and export development efforts and industry and investment activities.

The third principle is towards better knowledge of what customers prefer in various international regions, their purchase motivations, their trade and distribution regions, and the appropriate entry positions of our products/services from a marketing point of view.

Where Are We and Where Are We Going?

Structural reform policies to liberalize the business environment and gear it towards global competitiveness has indeed started to bear fruit. Once labelled as the "Sick Man of Asia", we are now Asia's newest star performer. Recently, most economic forecasters described the Philippines as the region's "flavor of the year." We are now one of the most promising emerging markets in the world. The Philippines alone has bucked the downward trend in export

growth that has characterized Southeast Asian economies.

We continue to run on a higher growth track. In 1996, we grew by 7%. Industry and services posted rates over 5%, agriculture grew by almost 3%. The over 20% increase in our exports over the past three years is something to crow about, being No. 1 in Asia. Net investment inflows in the past year are higher by 178% over the level in the same period last year.

The verdict is clear: we are catching up with our neighbors. The latest World Competitiveness Report showed our overall ranking moving up from rank 35 to 31 last year. We moved up well ahead of Indonesia and we now rub elbows with Thailand.

But we still have a long way to go to achieve the goals of Philippines 2000: GNP growth at 10%; GNP per capita at \$1,500; countryside involvement (higher growth indices in all regions); poverty level at 30% from 50%; more jobs with reduced unemployment level of 6%; and more worthwhile jobs (15% underemployment).

Why Polevault?

We are way behind where we deserve to be -- the result of years of neglect, complacency, and wastages. Thus, we need to move ahead at a pace faster than other countries did when they were just starting. We can learn from their experience, avoid their mistakes, and use new technologies not available before. That means we can work smarter.

A decade ago, Southeast Asia was very much behind in telecommunications. To catch up, most countries embraced cellular phones and pagers, went directly to digital systems and satellite transmissions, installed fibre optic lines, thereby expanding phone ownership by multiples of 5 to 10. Today, most countries in the region have telecommunication service equal to if not better than some Western countries.

Indeed, there is greater urgency for us today to bring our people to a decent quality of life after decades of stagnation. We must accelerate the speed at which we tap our tremendous potential for sustained long term growth and development. It would be inexcusable and unpardonable for us to allow our potentials to remain untapped until the next century with so many of our people still living in poverty. At the shortest possible time, we must

upgrade the quality of life of the greater number of Filipinos to more decent levels. Ambitious Targets, Urgency, Working Smarter -- these are the three implications of the word "Polevault".

[HOME](#) | [ORGANIZATION](#) | [SERVICES](#) | [FOCUS](#) | [DATABASES](#) | [INTERNATIONAL RELATIONS](#) | [WHAT'S HAPPENING](#)
[MANDATE](#) | [MESSAGE](#) | [ORGANIZATIONAL CHART](#) | [DIRECTORY](#)

 E-MAIL: dtisec@dti.gov.ph

This site is best viewed with **Netscape 3.0**
Copyright © 1996 DTI Philippines ALL RIGHTS RESERVED.

ภาคผนวก ข.
Corporate Plan ของกระทรวงอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์
และการท่องเที่ยวของออสเตรเลีย

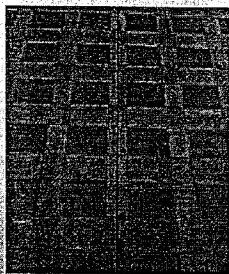
INDUSTRY
SCIENCE
TOURISM

C O R P O R A T E P L A N

September 1997

C O M P E T I T I V E A U S T R A L I A

Introduction

The Government is committed to lifting the long term sustainable rate of Australia's economic growth and creating employment. The contribution of the manufacturing and services sectors to Australia's overall economic performance is significant, in terms not only of Gross Domestic Product (GDP), but also in terms of employment, investment, import replacement and export earnings. Science and technology have a key role to play in increasing Australia's knowledge base and in fostering a culture of innovation. They are an integral part of all industrial activity and must be encouraged if Australia is to develop a prosperous knowledge-based economy.

As a relatively small world economy, Australia faces particular challenges. In seeking to achieve higher and sustainable levels of growth, Australian business will need to be able to respond positively to the challenges imposed by the globalisation of markets, advances in technology and a more open economy. Rapid growth in our region, and the emergence of the Asia Pacific Economic Cooperation (APEC) as a world economic force, also has the potential to profoundly influence the environment in which Australian business operates.

Australia's ability to respond to these challenges and take maximum advantage of emerging opportunities will be dependent on the extent to which Australian business can increase its competitiveness and its international orientation. Our firms must be innovative, adaptable and achieving world class levels of performance.

The Department of Industry, Science and Tourism has a key role in increasing national prosperity by building the competitiveness of Australian business and fostering excellence in Australian science and technology. We define 'business' to encompass all manufacturing and service sectors, including tourism.

This Corporate Plan summarises our direction and approach in terms of our vision and our values. It defines our goals and the key result areas of our core business.

To achieve our goals, the people, the resources and the management systems of the Department must be highly focussed. Our future success will be determined by how well we use our skills.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'R. Higgins'.

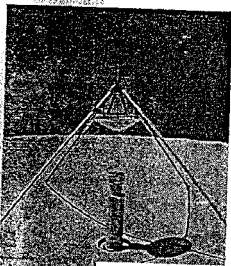
Russell Higgins
Secretary

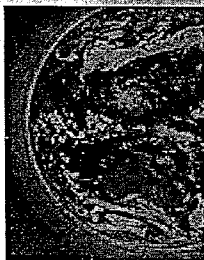

Our vision

*Increasing national prosperity
through world class Australian
business and science.*

*We will achieve our
vision by providing the
Government with first
class research, analysis,
policy advice and
program delivery.*

Goals and key results

1.

Investment

Our goal is to increase productive investment in Australia.

2.

Market Access

Our goal is to expand market access for Australian business.

3.

Research and Innovation

Our goal is to maximise the national benefits of research and innovation.

4.

Competitiveness

Our goal is to improve the competitiveness of Australian business.

5.

Quality Service

Our goal is first class service to our Ministers and our clients.

With increasingly mobile capital and a growing demand for investment to service the rapidly growing markets in our region, it is critical that Australia actively promotes itself as a primary investment destination in the region.

Government has a key role in creating a positive environment for industry growth and making Australia a competitive place to invest. Predictability and consistency in policy settings is vital in reducing the risks for business in committing to new investment.

**Our goal is to
increase
productive
investment in
Australia.**

I.

Investment

The Department will:

- promote and facilitate inwards investment and major project opportunities;
- provide information to potential investors and improve government approval processes;
- provide support for the Major Projects Facilitator;
- identify and facilitate Australian content in major projects;
- undertake sectoral analysis and research to identify investment impediments and development opportunities for Australian business in domestic and export markets;
- identify and facilitate mechanisms to increase capital formation within Australia;
- assist business to become investment-ready;
- help business, particularly small and medium sized enterprises with high growth potential, to access finance more easily; and
- increase the supply of equity capital to new technology based business to enable commercialisation of research and development.

With a relatively small, mature, domestic market, the growth opportunities for Australian firms centre predominantly on exports. Yet overseas markets, and particularly those in our region, can have high barriers to entry. Australia's success in attracting investment in new productive capacity will be linked increasingly to our ability to access markets in our region.

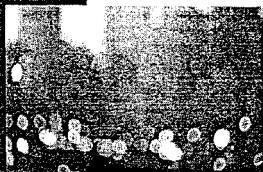
**Our goal is
to expand
market access
for Australian
business.**

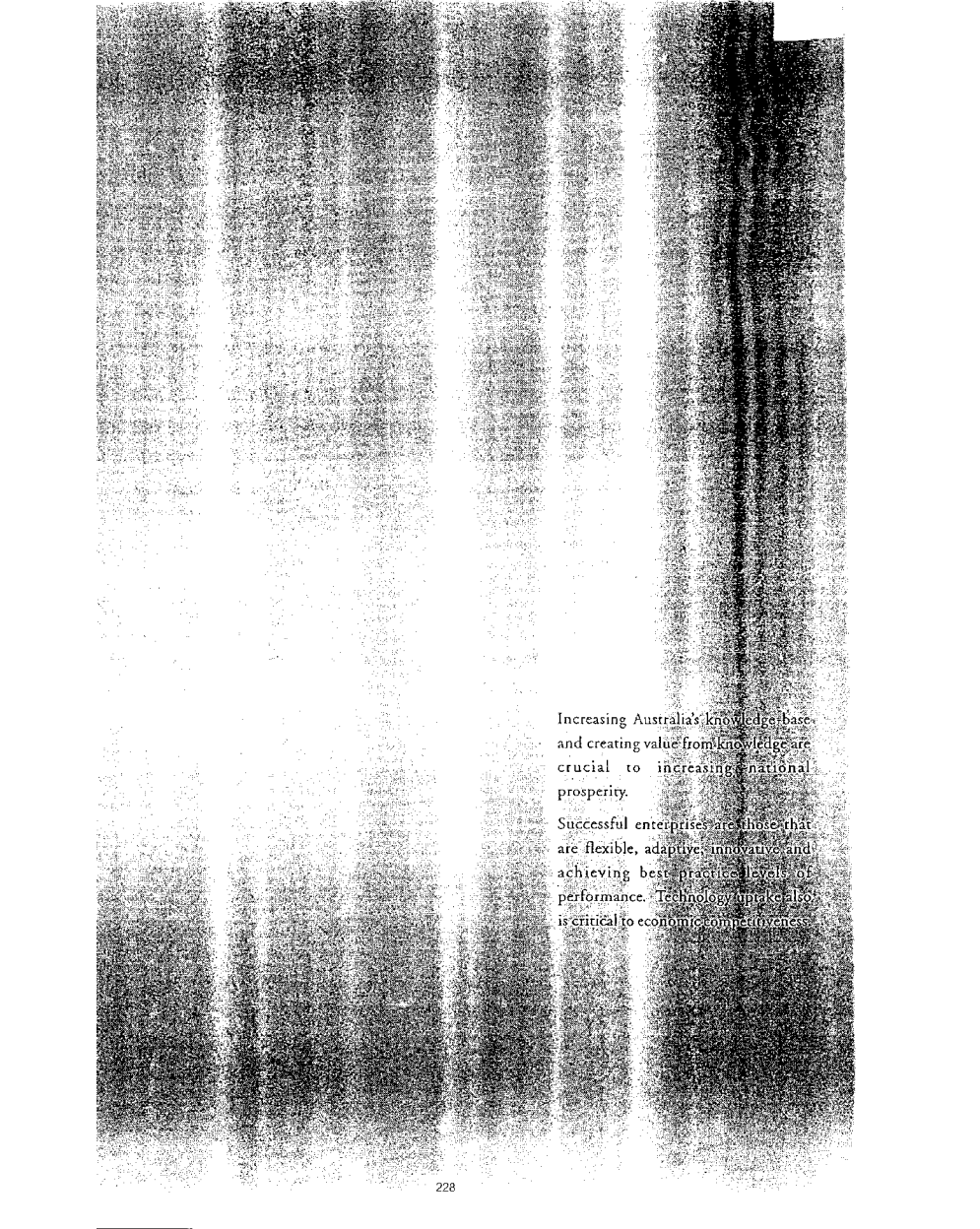
2.

Market Access

The Department will:

- identify and help remove impediments to business gaining access to export markets;
- work closely with other government agencies and with business in the development of export opportunities;
- implement business-driven strategies to increase bilateral trade and investment;
- within APEC and other trade fora and international agreements, enhance our trade and investment links by reducing tariff and non-tariff barriers including through standards and conformance;
- ensure competitive and effective export financing and insurance arrangements;
- facilitate Australian researchers and firms to participate in leading edge international science and technology developments; and
- assist firms to develop the skills and relationships necessary to succeed in export markets.

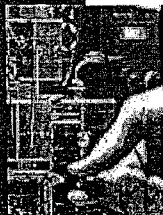
Increasing Australia's knowledge base and creating value from knowledge are crucial to increasing national prosperity.

Successful enterprises are those that are flexible, adaptive, innovative and achieving best practice levels of performance. Technology uptake also is critical to economic competitiveness.

**Our goal is to
maximise the
national
benefits of
research and
innovation.**

The Department will:

- implement mechanisms to overcome market failure in research and development;
- ensure that expenditure on public sector research is efficiently managed, effective and well focussed;
- encourage the diffusion of technology;
- improve business skills and capabilities in research commercialisation;
- encourage foreign owned firms to do more of their global research and development in Australia;
- facilitate closer links between business and public research and technology bodies;
- foster best practice and innovation at the firm level;
- optimise the contribution that science and technology make to Australia's economic and social well being and promote awareness of that contribution;
- develop policies to ensure Australia has an appropriate supply of scientifically trained and technically skilled people; and
- administer industrial property legislation to protect new ideas, designs and products as well as the application of existing ones.

Australia is committed to an open economy and to a liberal system of world trade and investment.

Industry policy must actively promote the establishment of a competitive national business environment and improve the efficiency of business inputs to underpin the competitiveness of existing business activity and to attract new investment. It is also critical that Australian business has the skills and capabilities to successfully compete in a more open trading environment.

Competitiveness

**Our goal is to
improve the
competitiveness
of Australian
business.**

The Department will:

- promote a more cost effective and efficient business environment in Australia;
- develop and implement programs and services to enhance the competitiveness of Australian business;
- identify and reduce impediments to competitive domestic markets;
- identify and reduce the regulatory burden on business;
- bring an 'impact on business' perspective to government activities including tax, education, training, the quality and efficiency of our infrastructure, environmental regulation and capital costs; and
- enhance consumer confidence in the safety and reliability of Australian goods and services.

The Department is the main mechanism through which the Ministers develop and implement the Government's policies and programs in industry, science and tourism.

Quality Service

**Our goal is
first class
service to our
Ministers and
our clients.**

The Department will:

- anticipate and respond in a timely manner to the needs of our Ministers;
- provide high quality, proactive and professional advice;
- ensure that government decision making takes into account the legitimate needs of the science community, business and consumers;
- work with stakeholders in developing our Customer Service Charters and measure and report on performance against those Charters; and
- ensure we have appropriate skills and deploy our resources so as to provide the best possible service to the Ministers and our clients.

We will
individually
and
collectively
recognise and
reward a job
well done.

The way we work

We support the portfolio Ministers in their role of leading the Government's participation in industry, science and tourism matters. We are accountable to our Ministers and, through them, the Parliament and the Australian people.

We aim to provide policy advice that is relevant, balanced and cognisant of the Government's broader economic and social objectives.

We will treat people who are affected by our processes in an open, fair and honest manner. We will ensure the programs for which we are responsible are accessible and fairly administered. We will raise community awareness of our activities.

We will maintain and improve the Department's established links with its stakeholders, including business, the science community and the Australian people.

We will provide terms and conditions of employment that will attract and retain high quality employees and that provide employees with the flexibility to balance their work responsibilities and lifestyle choices.

We will measure our performance with a view to constant improvement.

What we value

In our people, we value:

- quality research, critical analysis and sound policy advice;
- effective and efficient program delivery;
- integrity and accountability;
- individual and team contributions;
- a focus on positive results and outcomes; and
- commitment to continuous improvement.

As an organisation, we also value:

- leadership;
- innovation and a proactive culture;
- flexibility and a corporate spirit;
- training and personal development;
- effective consultation;
- a creative and diverse workforce; and
- adherence to principles of Equal Opportunity and Occupational Health and Safety.

Department of Industry, Science and Tourism

20 Alinga Street, CANBERRA CITY, ACT 2601

Postal address: GPO Box 9839 CANBERRA, ACT 2601, AUSTRALIA

Telephone: 02 6213 6000 Facsimile: 02 6213 7000

email: webmaster@dis.gov.au Internet address: <http://www.dis.gov.au>

ภาคผนวก ณ.

Ministry of Foreign Affair and Trade ของเกาหลี

**Remarks by
H.E. Park Chung-Soo
Minister of Foreign Affairs and Trade
at the Swearing-in Ceremony**

March 4, 1998
Seoul

Introduction
Major Policy Tasks
The Establishment of a New Foreign Policy Structure
Conclusion

▫ **Introduction**

I stand before you today, solemnly and acutely aware of the immense responsibility placed on my shoulders, to take the helm of our foreign policy at this critical juncture. While humanity has arrived at a historic crossroads and is preparing for the new millenium, Korea is faced with critical challenges. As Korea's democracy has reached its maturity with the first transfer of power from the ruling to the opposition party in 50 years, our economy is in throes of unprecedented crises.

For the first time since our first President Syngman Rhee's administration we are blessed with a "Foreign Policy President", who will provide leadership in diplomacy and international relations with a firm vision and profound insight. I will devote myself to fulfilling the promise of President Kim Dae-jung, so that the newly inaugurated "Government of the People" could pursue foreign policies that would serve the interests of, and enjoy the full support from, the people.

It is my firm belief that in a democracy, a foreign policy that fails to win the support of the people is doomed to failure. Therefore, everybody in our Ministry, including myself, should spare no effort in fully explaining our policy objectives to the people and seeking their endorsement.

Given the pressing challenges which exist before us such as the current economic crisis, securing a bipartisan support is needed more than ever. I therefore call upon everyone in our Ministry to join me in enhancing the understanding of, and securing support for, our policies in political circles.

Today I will take office as the 27th Minister of Foreign Affairs since the foundation of our government. As the first Minister of Foreign Affairs and Trade, I am entrusted with a historic mission to revive our economy and lift our country to the ranks of the advanced nations in the 21st century.

I believe that the creation of the Ministry of Foreign Affairs and Trade is based upon a

critical reflection of our diplomacy during the past half century and will also serve as a milestone that sets the direction for our future foreign policy.

I am entrusted with the duty to open a new chapter of our foreign policy on the basis of the solid footing laid by my 26 predecessors. I look forward to an enthusiastic cooperation from all of you here.

Since we will have more opportunities to discuss specific policies as I get to know my work better, I will confine myself today to sharing briefly my views on the immediate challenges facing our Ministry.

▣ Major Policy Tasks

(Economic and Trade Diplomacy)

Needless to say, at this point, we have to place the highest priority on surmounting the ongoing economic crisis.

There would be no denying that the most urgent and important task given to us is to get our economy out of the IMF-aided crisis management at an earliest possible time.

Following the leadership of President Kim Dae-jung who declared himself a "salesman", we should pursue a fervent economic and trade diplomacy.

Economic and trade diplomacy is not the exclusive responsibility of the "Office of Minister of State for Trade" nor of the economic officers in our overseas missions. Whether posted in Seoul or abroad, whether in the political division or the consular division, we all should bear in mind the central question at the present time; in what way can we contribute to expanding exports, inducing foreign investment and upgrading our international credit rating?

We should also ask ourselves to what extent our diplomatic network has been helpful to the overseas activities of Korean companies, and try to find ways to strengthen our support for the private sector.

In particular, we have painfully realized during the recent financial crisis that we were far behind the trends of the international financial sector and our basis of cooperation with international financial institutions was woefully fragile. Therefore, the newly inaugurated Ministry of Foreign Affairs and Trade, which is to oversee every aspect of our foreign relations, should play a leading role in this area.

President Kim Dae-jung will pursue an active economic diplomacy at the summit-level in order to overcome the current economic difficulties. In close cooperation with other related ministries, our Ministry should assist him to conduct a more systematic and substantive summit diplomacy.

(Diplomacy Toward Unification)

In his inaugural address, President Kim presented a new framework of reconciliation and cooperation designed to foster progress in South-North relations and build a solid foundation for reunification. Implementation of the South-North Basic Agreement can lead to advancement in inter-Korea relationship by promoting reconciliation and cooperation, and facilitating the establishment of peace.

As we have learned from the reunification of Germany, creating a favorable regional atmosphere that can fulfil necessary and sufficient conditions for reunification is a key to solution. While the dialogue and cooperation between the parties directly involved are no doubt important, this can only be achieved by skillful exercise of foreign policy.

During past administrations, there existed some confusion and disorder in the process of implementing the unification policy. In the new government, therefore, we need cohesive teamwork among various ministries if we are to pursue the unification policy in an integrated manner. With the National Security Council at the center, all relevant Ministries must work closely together.

By realizing the exchange of special envoys for the purpose of implementing the South-North Basic Agreement, we must strive to normalize inter-Korean dialogue. Then, the South and the North will be able to engage in serious discussions on the issues relating to reunification.

Four-Party talks, comprising the South, the North, China and the U.S., is the centerpiece of our foreign policy for reunification. Therefore, we ought to endeavor to put the Four-Party Talks on its substantive track so that a lasting peace regime will be established on the Korean Peninsula as soon as possible. As the Four-Party talks makes progress and when we arrive at a stage where agreement is reached on a new peace regime, constructive roles of four powers including Japan and Russia will be necessary to help guarantee such an agreement, given the security environment in Northeast Asia.

(Foreign Policy towards the Four Powers)

It cannot be denied that our foreign policy towards the four neighboring powers represents the most essential diplomatic task for our survival and prosperity. As the pillar of our security, the relations with the United States have and will continue to play a central role in our foreign policy.

With its magnanimous consumer market, the United States is also our largest trading partner, while at the same time posing numerous challenges to our economic and trade policy due to the current account deficit and occasional trade disputes.

Drawing from a lesson during the recent financial crisis, I believe that we need to utilize our wise judgments to harmonize both the importance of Korea-U.S. security relationship and the complementary nature of our economic ties.

Our relations with Japan are burdened with numerous tangled issues ranging from problems relating to history to the recent unilateral withdrawal from the bilateral fisheries agreement. Considering the emotional elements involving peoples of both nations, we

should deal with Korea-Japan relations with utmost care and prudence.

Although various pending issues between Korea and Japan cannot be resolved easily, I believe that progress can be made by pursuing future-oriented dialogues. We must recognize that the strengthening of friendly and cooperative bilateral relations is essential to promoting security and economic prosperity of both nations,

We need to approach our relations with China and Russia in a sincere and profound manner. Both countries should be recognized as vital partners in our efforts to maintain peace on the Korean Peninsula and pursue reunification. They are also huge potential markets for our exports and can contribute greatly toward our economic recovery.

Past historical experience clearly demonstrates that we require the assistance of all four regional powers if we are to resolve the problems on the Korean Peninsula. Therefore, we should keep strengthening our relations with all of them in the years ahead.

(Relations with EU and ASEAN Nations)

We should enhance our relations with the member states of the European Union which is one of the prime movers in the post Cold War era.

Mindful of the symbolic significance attached to President Kim's decision to participate in the ASEM Summit in his first overseas trip, we will endeavor to reinforce our relations with the EU nations as a cooperative pillar that will complement our ties with the four regional powers.

In our efforts to overcome the present economic crisis, the extent to which we forge closer ties with the EU and how capably we explore their markets will be of great significance.

Furthermore, the past experiences of the European nations - a history of division and reunification, and their successful regional integration - will certainly provide valuable lessons to us when we pursue our own reunification and subsequently maintain a united Korea.

Relations with the ASEAN nations are particularly important to us considering geographic proximity and growing economic ties. Since the ongoing financial crisis in ASEAN nations will directly affect our nation, we should cooperate with them to overcome the current crisis.

(Cooperation with Developing Countries)

We will continue to strengthen cooperative relations with developing countries in Africa, Middle East, and Latin America and Caribbean region. Closer ties with these regions, which have the potential to become a significant export market for us and are endowed with vast natural resources, will contribute to the sustained development of our economy. We will also endeavor to promote South-South cooperation by sharing with developing nations our experiences and knowhow that have been accumulated in the course of Korea's economic development.

(Diplomacy in the Cultural Area)

As the President emphasized in his inaugural address, the center of our diplomacy in the 21st century will gravitate toward economic and cultural spheres. This will in turn make nations compete with each other more vigorously in cultural domain.

In the past, our efforts to make known our brilliant arts and culture to the rest of the world have been less than adequate, as we focused on publicizing our achievements in the economic sector. As a result, we have not attained a balanced projection of Korea's image on the world scene.

Bearing in mind that a nation's overall image translates directly into its global competitiveness, we will strive to pursue substantive arts and cultural diplomacy that can contribute to the export of our products overseas. I look forward to your creative minds and proactive attitude.

We also must note that our national prestige will be heightened as Korea's culture adds to the development of entire civilization

(Ethnic Koreans Residing Overseas)

5.5 million ethnic Koreans living overseas are our priceless assets. President Kim stated at the inauguration that fostering closer ties with fellow compatriots and protecting their legitimate interests will be one of the main foreign policy tasks of the new government. Now that the Overseas Compatriots Foundation has been established as a subsidiary organ to our Ministry, the Foundation is to aid our compatriots to maintain their identities as Koreans and support their efforts to move into the mainstream of their adopted countries.

As our overseas activities become more active, more of our citizens including businessmen, students and tourists are going abroad. Needless to say, it is one of our important responsibilities to protect them and make certain that their legitimate rights and interests are not unjustly encroached upon.

■ The Establishment of a New Foreign Policy Structure

With the extensive restructuring of government, our Ministry now needs to address dual challenges, internal and external.

First, we must address the question of how we can maximize our capacity in trade diplomacy by efficiently operating the newly established Office of Minister of State for Trade.

As you know, it is very important to foster an environment conducive to cooperation between the staff at the existing Trade Bureau in the Foreign Ministry and the incoming staff from the former Ministry of Trade and Industry. Moreover, added efforts should be made to break away from conventional mind-set as the new organization will introduce the concept of the team system, the first such attempt in the government sector. In order to

acomodate and develop the new system, all the ministry staff, not only those in trade offices, are required to cooperate.

Second, on the external front, there has been a great deal of change to the functions and organization of the Office of the President and the Prime Minister, as well as those of various ministries. We can say that both the functions and prestige of our Ministry have increased. Yet, we must not gloat. I call on everyone here to do his or her best to maintain a smooth working relationship with relevant agencies, including budget offices and the policy coordination bureau to be established within the Prime Minister's Office.

We must bear in mind that it will be quite unrealistic to anticipate a successful outcome from our diplomatic activities without persuading, and securing the support from, relevant agencies in Seoul.

In this regard, we should heed criticism and advice that came out in the process of government reorganization. While the negative perception of our Ministry held by some cannot be improved overnight, I nevertheless hope that all of you gathered here today will join me in exerting strenuous efforts to improve our image, with the determination that we must restore a familial honor.

(Building a Vibrant Organization through Constant Reform)

For an organization to survive and evolve, it needs constant reform and change. We must accept today's reform measures as opportunities for development and growth of our organization. By continuously seeking out our shortcomings and reforming them, we can expect further development of our organization. I count upon your spirit of innovation in meeting such challenges.

(The Organization that Upholds Principles of Rotation and Equal Opportunities)

Our Ministry is unique in that we have currently over 145 overseas missions and foreign service officers are rotated between posts in Seoul and overseas missions. This creates problems in terms of assignment and timing of the posting. However, I will do my best to ensure that interests of each member of the staff will not unduly suffer due to the unique traits of our organization wherever you are stationed.

(The Organization that Never Fails to Reward Hard Work)

No one here will disagree with me when I say that hard work should be rewarded. Accidents are bound to occur when we get to drive a car, yet we cannot reach our destination without first sitting behind the wheel. We do not need someone who hitch-hikes to get from here to there. Instead, a hard worker is one we need and should be compensated for his or her contribution, even though some may occasionally run into minor accident.

(A Solemn Occasion where Newcomers Join the Family)

Today we are gathered here to celebrate the occasion where the staffs of the three

ministries - Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Trade and Industry and Ministry of Finance and Economy - become one single family. Today's occasion also marks the birth of a new Ministry of Foreign Affairs and Trade. Ensuring smooth operation and recruitment of the Office of Minister of State for Trade and other numerous tasks are ahead of us. I call on everyone to work together so that we can meet the high expectation of the people.

▫ Conclusion

To pool our collective wisdom, I believe we should encourage dialogue and discussions within our organization. I will keep open all channels of communication to listen to your constructive opinions.

As your Minister, I will exert all my efforts to ensure transparency in organizational and budgetary operation, and enhance fairness in personnel affairs. Especially, I will respect the function and roles bestowed upon the Personnel Committee.

Everyone of us represents the Ministry of Foreign Affairs and Trade, regardless of our ranks and responsibilities, from the Minister to a clerk at the window of the passport division or an employee at consular section of our overseas missions. Image of our diplomacy depends on all of us.

I am aware that a few instances of favoritism in personnel affairs undermined the harmony of the organization in the past. While I serve as Minister, one's capability, dedication and ability to work with others will be the sole criteria for personnel decisions. No longer must we be criticized as a group of egoistic individuals.

Internal harmony and a close working relationship will be essential to conducting diplomatic activities successfully. In this regard, I strongly hope that excessive competition among the staff that can hurt the harmony of the entire organization will not reoccur in the future.

In particular, there should never be another instances of calling out outside influence in personnel matters. I will try to create an atmosphere in which those who indulge in such inappropriate behavior will not be tolerated.

Once again, it is my great honor to get to work with you as your Minister. I may not be able to take care of all the details as I try to draw the big picture. I hope that senior officials and director generals will assume their respective roles with proper authority and a sense of responsibility. I also ask for the warm support of all the staff of our Ministry.

Finally, I wish you and all your family the best of luck. I also extend my best wishes to all the staff of our overseas missions who are working to promote national interests far from home, and to all their families. Thank you.

[END]

Organization & Structure

- Organization and Function
- [Organization Chart](#)
- [Manpower and Budget](#)
- [Telephone Numbers](#)
- [Building Location](#)

Organization and Function

Agency Name	Major Functions
Office of Planning and Management	Planning and evaluation of major policies Management of budget and personnel, administrative management and legal affairs Administrative automation and operation of diplomatic communications
Office of Policy Planning	Planning of mid and long-term foreign policy APEC Multilateral security cooperation Affairs pertaining to inter-Korean relations and reunification Collection and analysis of foreign information
Office of Protocol	Protocol Diplomatic privileges and immunities
Asian and Pacific Affairs Bureau	Relations with Asian and Pacific countries
North American Affairs Bureau	Relations with United States and Canada Korean-American Mutual Security Treaty and SOFA
Latin American and Caribbean Affairs Bureau	Relations with Latin American and Caribbean countries
European Affairs Bureau	Relations with European countries including the EU
Middle East and African Affairs Bureau	Relations with Middle Eastern and African countries
United Nations System Bureau	UN System related affairs , Other international organizations related affairs

Treaties Bureau	Bilateral and multilateral treaties International law
International Economic Affairs Bureau	Economic cooperation including OECD related affairs Development cooperation including supervision of Korea International Cooperation Agency(KOICA) activities Environmental cooperation Science, technology and resources cooperation
International Trade Bureau	Bilateral and multilateral trade Agreements or treaties on trade, marine transport and aviation
Cultural Affairs Bureau	Cultural, academic and athletic cooperation Public relations for diplomatic policy and support for local governments' international exchanges Management of diplomatic archives
Overseas Residents and Consular Affairs Bureau	Protection of overseas residents Consular affairs Issuance and management of passports
Institute of Foreign Affairs and National Security(IFANS)	Research on national security and foreign affairs Education of diplomats and their families, officials from other governmental agencies and from foreign governments

ภาคผนวก ญ.

ภาพรวมการจัดโครงสร้างของกระทรวงและหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของ

- สิงคโปร์
- มาเลเซีย
- จีน
- ฮองกง
- เยอรมัน
- ฝรั่งเศส
- นิวซีแลนด์
- ออสเตรเลีย
- สหรัฐอเมริกา

กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของประเทศสิงคโปร์

Ministry of Foreign Affairs (MFA)

Ministry of Trade and Industry (MTI)

- ♦ Department of Statistics
- ♦ Economic Development Board (EDB)
- ♦ National Science and Technology Board (NSTB)
- ♦ Singapore Productivity and Standards Board (PTB)
- ♦ Public Utilities Board (PUB)
- ♦ Singapore Tourist Promotion Board (STPB)
- ♦ Singapore Trade Development Board (TDB)

Ministry of National Development (MND)

- ♦ Primary Production Department (PPD)

Ministry of Finance

- ♦ Customs and Excise Department

Ministry of Law

- ♦ Registry of Trademarks and Patents

Ministry of the Environment (ENV)

Ministry of Finance

- ♦ Registry of Companies and Business

กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซีย

Ministry of Domestic Trade and Consumer Affairs

Ministry of Primary Industry

Ministry of International Trade and Industry

Ministry of Entrepreneur Development

Ministry of Science, Technology and the Environment

- Department of Environment

Ministry of Energy, Telecommunications and Posts

Ministry of Agriculture

Ministry of Finance (Treasury Malaysia)

ii

กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจประเทศจีน

Council for Economic Planning and Development

Ministry of Foreign Affairs

Ministry of Economic Affairs

- Department of Commerce
- Industrial Development Bureau

Fair Trade Commission

Council of Agriculture

Environmental Protection Agency

Ministry of Finance

- ♦ National Property Bureau
- ♦ Securities and Futures Commission

Research, Development and Evaluation Commission

กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของฮ่องกง

Trade and Industry Bureau

- Consumer Council
- Customs and Excise Department
- Industry Department
- Intellectual Property Department (IPD)
- Hong Kong Productivity Council (HKPC)
- Trade Department
- Trade Development Council (TDC)

Financial Services Bureau

- Census and Statistics Department (C&SD)
- Companies Registry
- Office of the Commissioner of Insurance (OCI)

Finance Bureau

- Information Technology Services Department (ITS&D)
- Rating and Valuation Department (RVD)
- Treasury

Business and Services Promotion Unit

Efficiency Unit

Economic Services Bureau

- ◆ Agriculture and Fisheries Department (AFD)
- ◆ Civil Aviation Department (CAD)
- ◆ Office of the Telecommunications Authority (OFTA)
- ◆ Hong Kong Tourist Association (HKTA)

Hong Kong Monetary Authority (HKMA)

Equal Opportunities Commission (EOC)

กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของประเทศเยอรมัน

Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

Federal Ministry of Economy

- ♦ Information Society Initiative Germany
- ♦ Federal Cartel Office
- ♦ Regulatory Authority for Telecommunications and Postal Service
- ♦ Federal Institute for Physical Technology
- ♦ Federal Institute of Materials Research and Testing
- ♦ Federal Institute for Geological Sciences and Raw Materials
- ♦ Federal Office of Foreign Trade Informations

Federal Ministry of Justice

- ♦ German Patent Office

Federal Ministry of Education, Science, Research and Technology

- ♦ Information Society Initiative Germany
- ♦ patents Service
- ♦ Federal Institute for Vocational Training
- ♦ Biological Institute Helgoland

Federal Ministry for Environment, Nature Protection and Reactor Security

Federal Ministry of Finance

กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของประเทศฝรั่งเศส

Ministry of Economy, Finance and Industry

- ♦ State Secretariat for Industry
 - Site Web sur les Tlcommunications, les Technologies et Services de l'Information, le Secteur Postal et l'Espace (Civil)
 - National Institute for Research in Computer Science and Control
 - National Institute of Industrial Property
 - National Centre for Space Studies
 - Commissariat for Atomic Energy
 - Gence Nationale de Valorisation de la Recherche (ANVAR)
 - ✱ Etude et Valorisation des Activits de Recherche et d'Innovation Scientifique et Technique pour les Entreprises (EVARISTE)
- ♦ State Secretariat for Small and Medium-sized Enterprises, Commerce and Handicraft
- ♦ State Secretariat for External Commerce
 - (DREE) Directorate of External Economic Relations
 - French Centre for External Commerce
- ♦ Competition Council
- ♦ Conseil National de la Comptabilit
- ♦ Commission for Consumer Security
- ♦ Commission de Controle des Assurances
- ♦ National Institute for Statistics and Economic Studies
- ♦ Sinking Fund for the Social Debt

กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของประเทศนิวซีแลนด์

Ministry of Foreign Affairs and Trade

Overseas Investment Commission (OIC)

New Zealand Trade Development Board (TRADE NZ)

Ministry of Commerce / Te Manatu Tauhokohoko

- ♦ Intellectual Property Office
- ♦ New Zealand Industrial Supplies Office (NZISO)
- ♦ Office of the Chief Gas Engineer
- ♦ Office of the Chief Electrical Engineer
- ♦ Ministry of Consumer Affairs / Manatu Kaihokohoko
- ♦ Energy Efficiency and Conservation Authority (EECA)
- ♦ Commerce Commission of New Zealand

Ministry of Agriculture

Ministry of Forestry

Ministry for the Environment

Ministry of Fisheries

Ministry of Research, Science and Technology

กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของประเทศออสเตรเลีย

Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT)

- ♦ Australian Agency for International Development (AusAID)
- ♦ Australian Trade Commission (Austrade)
- ♦ Australian Industrial Property Organisation (AIPO)
- ♦ Commonwealth Scientific and Industrial Research Organisation (CSIRO)
- ♦ Australian Nuclear Science and Technology Organisation (ANSTO)
- ♦ National Standards Commission (NSC)
- ♦ Australian Tourist Commission (ATC)
- ♦ Australian Science, Technology and Engineering Council (ASTEC)
- ♦ AusIndustry

Department of Primary Industries and Energy (DPIE)

Department of Industry, Science and Tourism (DIST)

Department of the Environment

Department of Finance and Administration (DoFA)

- ♦ Office of Government Information Technology (OGIT)

Department of the Treasury

กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา

Office of the President

- ♦ U.S. Trade Representative

International Trade Commission (USITC)

Federal Trade Commission (FTC)

U.S. Trade and Development Agency (TDA)

Department of Commerce (DoC)

- ♦ Economics and Statistics Administration (ESA)
 - Bureau of Census
 - STAT-USA
 - Bureau of Economic Analysis (BEA)
- ♦ Economic Development Administration (BEA)
- ♦ International Trade Administration (ITA)
- ♦ Bureau of Export Administration (BEA)
- ♦ National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA)
 - National Weather Service (NWS)
 - National Ocean Service (NOS)
 - National Marine Fisheries Service (NMFS)
 - Office of Oceanic and Atmospheric Research (OAR)
 - Office of Global Programs (OGP)
- ♦ National Telecommunications and Information Administration (NTIA)
 - Institute for Telecommunication Sciences (ITS)
- ♦ Technology Administration (TA)
 - National Institute of Standards and Technology (NIST)
 - Office of Technology Policy (OTP)
 - National Technical Information Service (NIST)
 - Office of Air and Space Commercialization (OASC)
- ♦ U.S. Patent and Trademark Office (PTO)
- ♦ Minority Business Development Agency (MBDA)

Small Business Administration (SBA)

U.S. Copyright Office

U.S. Consumer Product Safety Commission (CPSC)

Environmental Protection Agency (EPA)

Commodity Futures Trading Commission (CFTC)

Department of Agriculture (USDA)

- ◆ Forest Service
- ◆ Food and Consumer Service (FCS)
- ◆ Farm Service Agency (FSA)
- ◆ Natural Resources Conservation Service (NRCS)
- ◆ Food Safety and Inspection Service (FSIS)
- ◆ Animal and Plant Health Inspection Service (APHIS)
- ◆ Grain Inspection, Packers and Stockyard Administration (GIPSA)
- ◆ Agricultural Research Service (ARS)
- ◆ Agricultural Marketing Service (AMS)
- ◆ Foreign Agricultural Service (FAS)
- ◆ Economic Research Service (ERS)
- ◆ Cooperative State Research, Education and Extension Service (CSREES)
- ◆ National Agricultural Statistics Service (NASS)
- ◆ Rural Utilities Service (RUS)
- ◆ Rural Housing Service (RHS)
- ◆ Rural Business-Cooperative Service (RBS)

Americas and Europe Division

- ◆ Americas Branch
- ◆ EU and European Institutions Branch
- ◆ Europe and Eurasia Branch

Corporate Management Division

- ◆ Staffing Branch
- ◆ Staff Planning and Development Branch
- ◆ Resources Branch
- ◆ Corporate Evaluation Branch

Market Development Division

- ◆ APEC and Regional Trade Policy Branch
- ◆ Trade and Economic Analysis Branch
- ◆ Trade Development Branch
- ◆ Sectoral Market Access Teams

International Organizations and Legal Division

- ◆ Multilateral Procurement Unit
- ◆ International Organizations Branch
- ◆ Environment and Antarctic Branch
- ◆ The Legal Office

International Security Division

- ◆ Strategic Policy and Intelligence Branch (SPI)
- ◆ Peace, Arms Control and Disarmament Branch
- ◆ Nuclear Policy Branch

- ◆ Australian Safeguards Office
- ◆ Chemical Weapons Convention Office

North Asia Division

- ◆ North East Asia Branch
- ◆ East Asia Branch
- ◆ East Asia Analytical Unit

Passports, Services and Security Division

- ◆ Services and Property Branch
- ◆ Passports Branch
- ◆ Diplomatic Security and Countermeasures Branch
- ◆ Information Management Branch

Public Affairs and Consular Division

- ◆ Consular Branch
- ◆ Parliamentary and Media Branch
- ◆ Overseas Promotions and Olympic Branch
- ◆ Protocol Branch
- ◆ Historical Documents Branch

South and South-East Asia Division

- ◆ Mainland South East Asia Branch
- ◆ Maritime South East Asia Branch
- ◆ South Asia and Indian Ocean Branch

South Pacific, Africa and the Middle East Division

- ◆ Office of Pacific Island Affairs

- ◆ New Zealand and Papua New Guinea Branch
- ◆ Middle East and Africa Branch

Trade Negotiations Division

WTO Branch

- ◆ Agriculture Branch
- ◆ Trade Policy Issues and Industrials Branch
- ◆ Services and Intellectual Property Branch
- ◆ OECD, Resources and Coordination Section

สมาคมพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศไทย : กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

โทร. ๐๒๘-๕๖๖๐ โทรสาร ๐๒๘-๕๖๖๑-๒

Internet: <http://www.info.sdri.or.th>